

Bartholomaei Castelli Messanensis Lexicon medicum Graeco-Latinum : ex Hippocrate, et Galeno desumptum.

Contributors

Castelli, Bartolomeo, active 16th century.

Galen.

Hippocrates.

Leers, Arnold, active 17th century

Publication/Creation

Rotterdam : Sumptibus Arnoldi Leers, Anno M DC XXXXIV. [1644]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/m7fngu98>

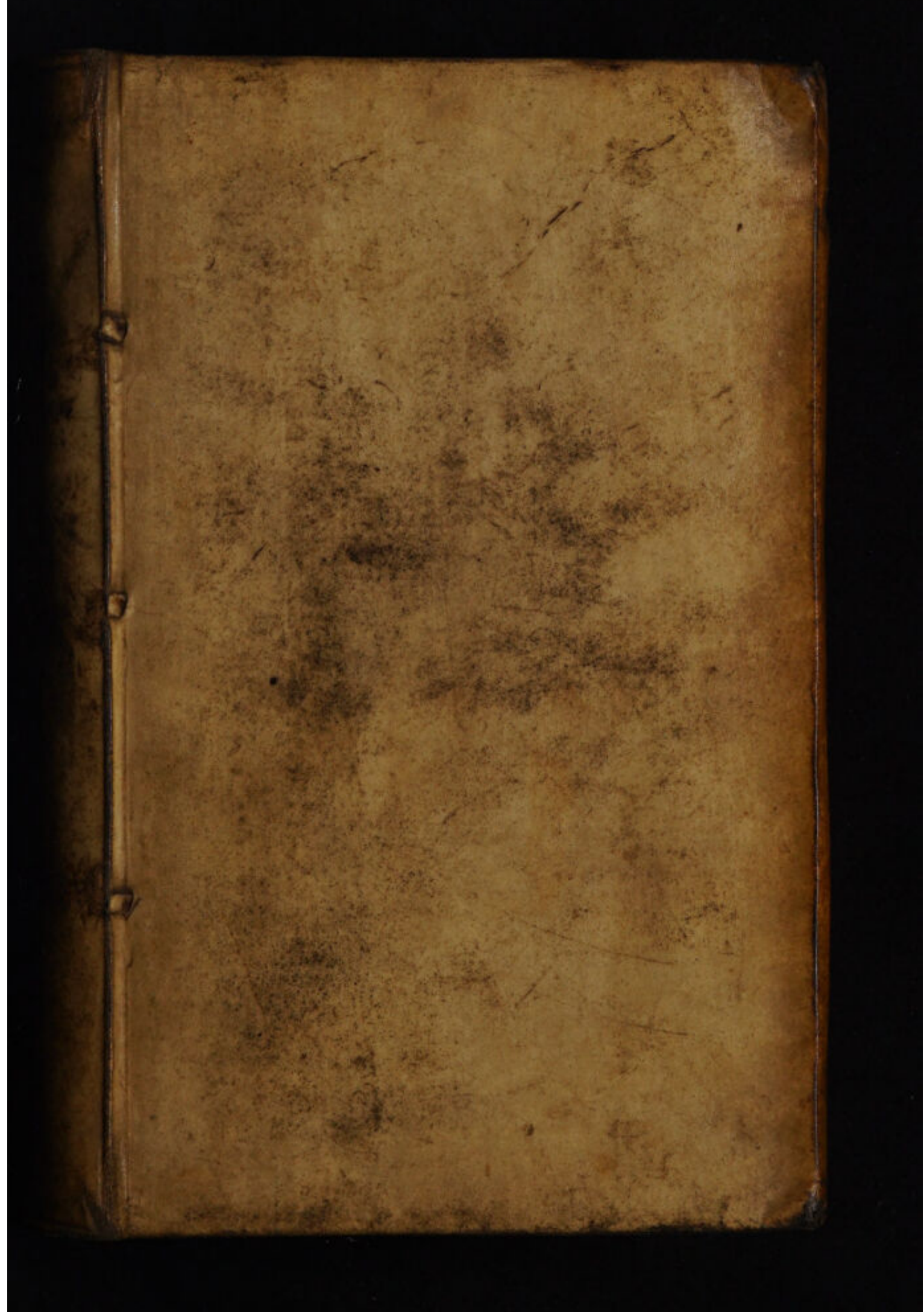
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

BARTHOLOM. CASTELLI
Lexicon Medicum

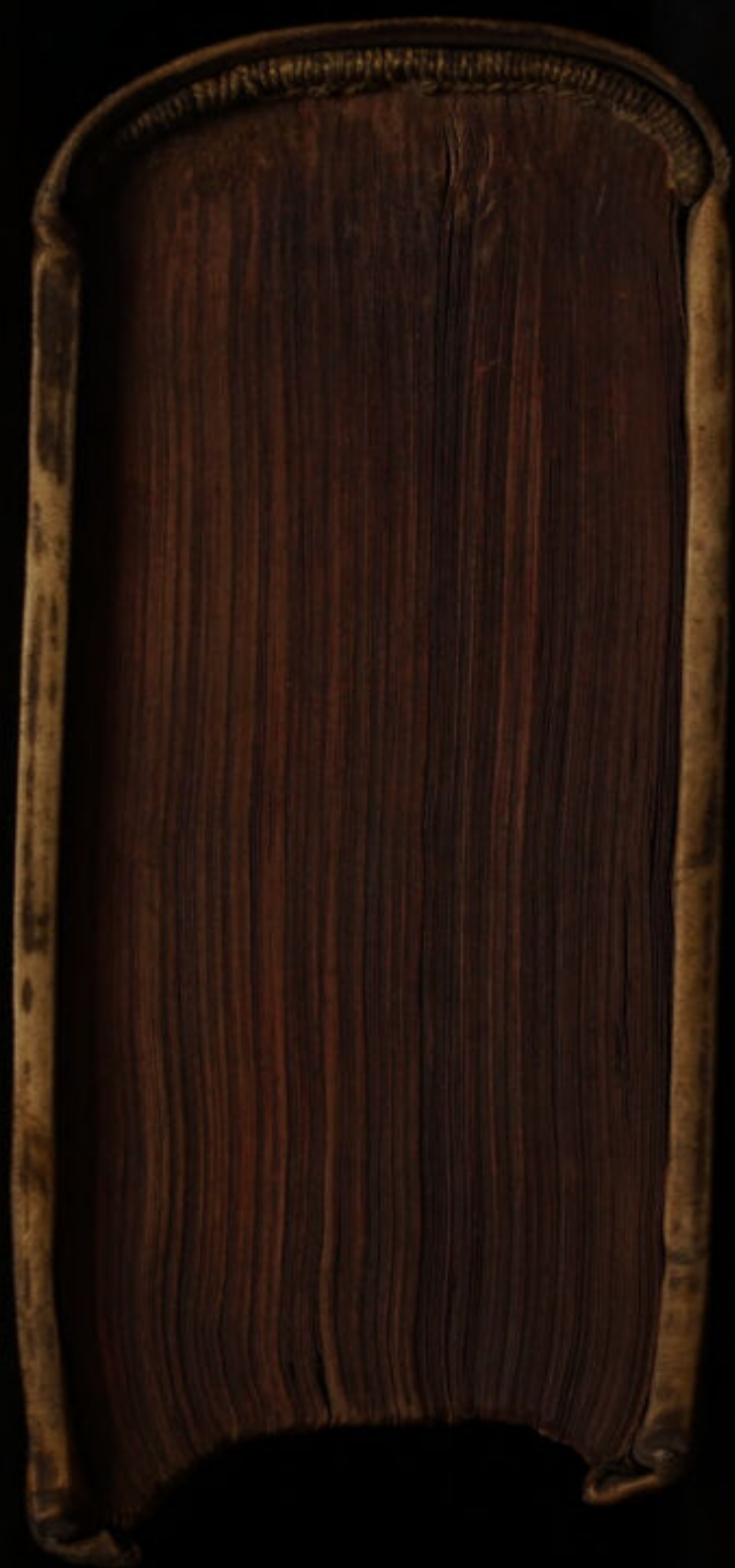
1644

Juliel. Johnson

Lexicon Chirurgicum

1652.

157
4p

7002/A ~~189766~~

2/27/65 Ark

A. I. n
17

Infelone Johnson

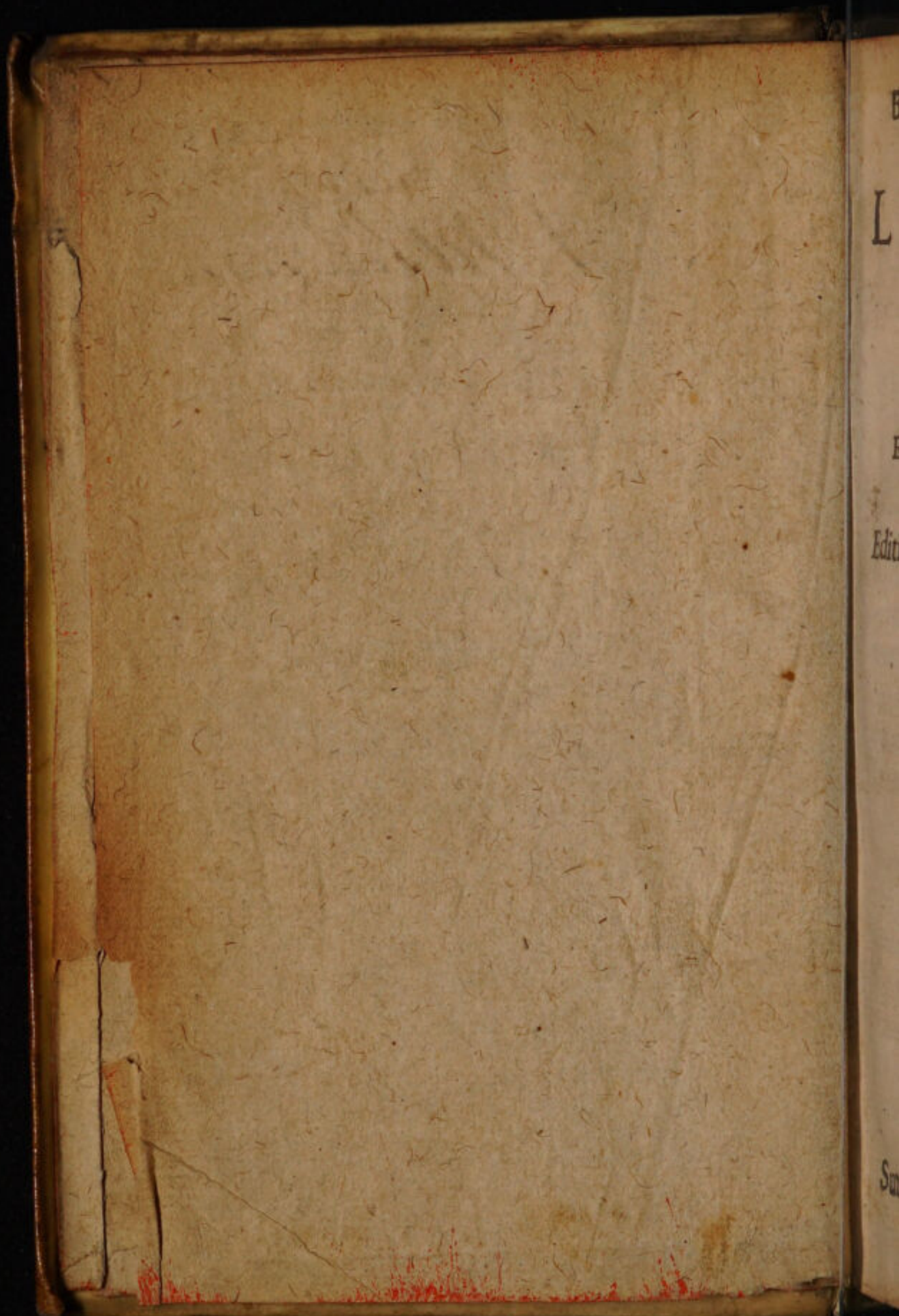
vogelwunde Castellin

K

A. S. 17.

A. M. Schleiermacher.

70264(1)
BARTHOLOMÆI CASTELLI
MESSANENSIS
LEXICON
MEDICVM
GRÆCO-LATINUM

EX HIPPOCRATE, ET GALENO
DESUMPTUM.

Editio postrema, sedulò recognita,
& quamplurimis mendis
expurgata.

Arnoldi Leers.

Aliis inserviando consumor.

ROTTERODAMI,

Sumptibus ARNOLDI LEERS.
ANNO MDC XXXXIV.

PHARMACOLOGICAL CASSELL
MSS. 212

LEXICON

MEDICVM

GRÆCO-LATINVM

EX HIPPOCRATE, ET GALIENO
DE PUNCTUM

Ediio postrema, lectio recognita,
& paraphrasibus indicis
ornata.

Supplementum Arnoldi Lexici
anno MDCCLXXIV.

P E R I L L U S T R I,

& Excellentiss: viro

DOMINO D.

P O M P E I O C A I M O

Equiti splendidissimo,

Et in Academia Patavina Medico
Theorico primario.

U U M ea sit sapientiæ pariter ac
dominatus in humanis animis in-
serta nescio an innata cupiditas,
ut nihil magis, quàm omnia scire, cunctisque
præesse, nemo desideret; Sapientia propte-
rea inter homines eminere, singularique co-
mitate sibi volūtates hominum maximè con-
ciliare, duo simul factu difficillima, & ferè
^{ad vnam} rectissimè statuunt quicumque pru-
dentia pollent. Iure itaque virum, quem
alta sapientia non inflat, suspiciunt omnes;
quem verò sapientem gravitate condita co-
mitas decorare cernitur, næ illum meritis-
simo singuli colunt, & admirantur. Porro
Te virum doctissimum & eruditissimum
studiosi quique venerantur (Pompei Cai-
me) cujus doctrina, & eloquentia dudum
apud Romanos plurimùm emicuit, & nunc

in Antenoreo Lyceo luculentissimè nitet; Ro-
mæ quidem, ubi supra duplicem annorum
Enneadem tum Philosophorum, & medi-
corum principum oracula de primario sug-
gestu non obstrepentibus, sed opstupentibus
frequentissimis Auditoribus explicavisti;
tum etiam Archiater Principibus, Cardi-
nalibus, maximisque Pontificibus Medici-
nam præclarissimè fecisti: Patavinarum
autem in Athenarum Peripato, ubi Medi-
cinæ Theoriam de prima sede celeberrim-
um docens nationum omnium conventum
Hippocratis abditiora sensa mira subtilitate
penetras, mira facilitate pandis; Galenique
non rarò impugnata dogmata solidissimæ
scientiæ clypeo sarta tecta tueris: Quin &
nuper in Urbe Veneta, prudentum littera-
torumque theatro, tuam πολυμαθῆαν & in-
comparabilem comitatem viri cum in litte-
raria, tum etiam in civili Republica prima-
rii satis experti mirificè laudaverunt. Sed
ut omnes ad unum, quibus livor mentis
aciem non perstrinxit, Heroicas virtutes
tuas & animo prosequuntur, & ore sum-
mis laudibus extollunt; ita ego, vir omni-
scie idemque benignissime, Te, quem extra
omnem invidiæ aleam positum optimi qui-
que

que diligunt, & reverentur Philosophiæ,
rectæque Medicinæ decus & ornamentum,
Patavinæque scholæ jubar clarissimum,
summa benignitate amabilissimum intima
quadam animi mei observantia semper ex-
colui: Quem in præcordiis latentem affe-
ctum jamdudum aliquo non vulgari signo
Tibi, & mundo palam facere gestiens, mo-
ræ omnis impatiens, undecumque propositi
mihi occasionem arripiendam censui; nec
passus sum hanc e manibus elabi. Quare diu
expetitum, & a quamplurimis efflagitatum
Lexicon Medicum recudens, opus Græ-
carum vocum Medicis usitatarum signifi-
cationem ex Hippocrate Galenoque dedu-
cens, Tibi primario Medicorum, græcarum
litterarum callentissimo, & Hippocraticæ,
Galenicæque doctrinæ peritissimo, perennis
observantiæ monumentum dicare volui. Va-
le vir egregie, meque Tui studiosissimum in-
ter eos numera, qui Te toto pectore vene-
rantur.

Patavij vj. Kal. Ian. MDCXXV.

Perill. & Excell. Dominat. Tuæ

Addictiss. deditissimusque Cliens

FRANCISCUS BOLZETA.

AUTOR LECTORI
M E D I C Æ

rei studioſo.

N I H I L arduum , aut laborioſum unquam exiſtimavi , quod è re tua foret , ſtudioſe Lector , cum nihil mihi jucundius à primæva ætate viſum fuerit , quàm cæteris prodeſſe ; non enim nobis ſolis naſcimur , ſed poſteris , juxta illud , Homo homini Deus ; Cùm igitur experimento comprobaverim , eos qui rem medicam ſectantur , non tam ſapientiæ , quàm lucri ſtudio , cum primùm humaniores literas ſuperarint , vixque è primis Grammaticæ rudimentis emerſerint , in altum Philoſophiæ , & Medicinæ pelagus , ſe ipſos ſponte inſinua-re , ignoratis utriuſque ſcientiæ vocibus , quæ prima elementa cenſentur ; & cæco ductore , in vaſtiſſimum ſcientiarum campum , & inextricabilem labyrinthum , citra Ariadnæ filum , (quo remeare poſſent) ingredi , Græcaſque literas , unde omnis ſcientiæ , tum præ-

præsertim medicæ rei cognitio, & rerum, & vocum proprietas ortum duxerat, à primo certè limine insalutatas deferere; quo fit ut necesse illis sit, in reliquo medicinæ curriculo, cęcutire; Propterea tantæ temporis calamitati consulens, nullique meo labori parcens, annis superioribus id oneris assumpsi, ut scholares meæ fidei, & doctrinæ commissos, primùm medicinæ elementa, rudimenta, principia, & voces edocerem, tum demum ad supremum ejusdem facultatis apicem virtute connixos deducerem, ut hinc & medicorum vocum, & universę artis cognitio illis facilè pateret, nec esset quod in rei xigua, ac vocum significatione illis immorandum esset, sed ultro ad altiora, ejusdem facultatis axiomata, cognitis vocibus, possint assurgere, quamvis Græcarum literarum essent prorsus ignari. Nec ignoreo, id laboris à Doctissimo Manardo, Ioanne Gorræa, cæterisque assumptum fuisse; ab illo tamen intempesta morte intermedia, inexpletum; ab hoc completum quidem, sed literis Græ-

cis scatens, non omnibus, aditum ad-
pertum derelictum, nisi Græci idioma-
tis peritissimis, qui non nisi paucissimi
reperiuntur, intelligo. Neuter adhuc
ex Galeni Hippocratisque autoritati-
bus (ut mei instituti est) vocum signi-
ficationem haustam, adduxit, sed sua
sponte, ut quisque interpretatur, intel-
lexit. Nec in eorum ego sum genere,
qui ne olus quidem in foro empturi
sunt citra definitionem, nec alicujus
vocis significationem admittunt, quin
illius essentiam, quidditativa (ut vocant)
definitione perscrutati fuerint; Mihi
solum satis superque fuit, etymon, &
vocis cujusque significatum ex Hippo-
crate, vel Galeno desumptum, succin-
cto sermone explicare, ut ii qui acu-
tius vocis intelligentiam introspicere
voluerint, ex iisdem autoribus, ad quos
Lectorem remittimus, eam facile con-
sequantur. Monitum adhuc te cupio
Lector (ne quid in hoc opusculo desi-
derari existimes) me hic simplicium, &
sponte nascentium è terra corporum,
significationem non allaturum cum
eorum omnium, ab exercitatissimo

Mat-

Matthiolo, juxta singularum nationum voces singulares, quę in usu apud eas sunt, in suo de Simplicibus volumine maximo, nomina recensita, & declarata fuerint. Quin & fortè invidiæ stimulis actus, ad hoc opus elaborandū deductus sum, cum suarum propriarum vocum, & terminorum, (quos Logici vocant) significationes, suo quęque scientia Lexicon profiteatur, ut hinc Lexicon Juris, hinc Lexicon Theologicum, in utraque facultate celebratissima habeantur; æqua igitur ratione & Lexicon Medicum institui fas erat, ne tanto bono ars medica spoliaretur. Nostro igitur labore, in tuam gratiam suscepto, studiose Lector, utere. Vale.

In

IN CASTELLIANUM LEXICON

N. Antonini Colossi Carmen.

DEdalus haud tantum fert nominis, implicuisse;
Stamine quàm cæcas explicuisse domos.
Non laus Acætæ servasse penatibus aurum
Phryxum; Æsonidæ, sed retulisse datur.
Atlas Hesperidum vigili pomaria clausit
Angue, sed Alcides aurea mala tulit.
Ille quidem summo me iudice dignus honore est;
Qui, quid habent usus optima quæque, docet.
Scilicet inventum primus qui cuderit aurum:
Murice qui tinxit vellera purpureo:
Quique in Erythæo projectis littore baccis,
Instituit torques excoluisse virus.
Quantum igitur laudis dives CASTELLE, mereris,
Qui tot primus opes, tot bona prima doces?
Non etenim herbarum, & lapidum, quod munus, & usus,
Sed quæ verborum est vis ratioque doces.
Dædaleos nexus filo, ambagesque resolvis,
Auratos villos, aurea poma refers.
Dædalus, Alcides, tibi cedant, cedat Iason:
Te magis his etenim laus diuturna manet.

Ad Lectorem.

Transtulit in Zanclem veteres CASTELLVS Athenas,
Lector habes Phrygiam hic Pergamon, atque Rhodon.

ANNIBALIS BUFAL

Art. Med. Doct. ad Lectorem
Carmen.

Quæ Galenus habet, quæcunque vocabula magnus.
Continet Hippocrates & bene nosse iuvat.
Nomina morborum, symptomata, multaque lucem
Quæ præstant medicis non sine fruge libris.
Hæc tibi CASTELLI ingenium doctusque libellus
Edocet, & cuius commoda multa parit.
Cui studiosa cohors pro tanto munere grates
Reddat, ut impressis nobiliora parer.

MUTII FERRARA

Art. Med. Doct. Epigramma.

Hippocrati debet, debet Medicina Galeno,
Vni CASTELLO debet at illa magis.
Nam veluti Alcidem ducentia fila sequutum
Fama est ambiguas, isse, redisse vias.
Sic dubiæ is Veterum, perplexaque dogmata servans,
Explicat hæc, claris nominibusque refert.
Cæcas ambages, labyrinthos arte resolvit,
Et verum ex vero verius ipse legit.
Quantum quisque potens medicari, debeat isti,
Si nosset, meritum prosequeretur opus.
Continuò edocuit, dignatus Apollinis artes
Altior humana mens, honor unde sibi est.

LE.

LEXICON^I MEDICVM

HIPPOCRATIS, GALENI,
ET AVICENNÆ.

Authore

BARTHOLOMÆO CASTELLO

Theologo, Philosopho, & Medico Messanensi,

A

BAPTISTA, terebella est, quæ in fracturis capitis quæ usque ad Cerebri membranam pervenerunt, quando id quod contusum est, excidi debet, utimur, Cui terebellæ, nedum Medici eam audacius tractantes duram membranam, quæ ossi substernitur, violent, supra ejus acutam cuspidem, circulum quendam, sive labrum, sive supercilium, parum extans efformant, quem ab argumento abaptistam vocant, 6. meth. c. 6.

Abarticulatio, idem est quod dearticulatio, id est ea naturalis ossium conjunctio, quæ evidentem motum habet, sicut coarticulatio, est ea naturalis ossium commissio, quæ exiguum, & obscurum aliquando, aliquando nullum motum præ se fert, 2. de artic. 8.

Abdomen, sunt duo musculi recti, & carnosi,
A qui

qui à pectore, ad ipsa pubis ossa perveniunt, qui sibi cohærent, coalescuntque & quod conflatum ex ipsis est, Græci Epigastrium, id est abdomen nominarunt, 6. meth. 4. c. quod & Hypogastrium vocant, 6. de usu par. c. 4. estque commune omnium viscerum operimentum, 1. de semine, cap. 15. quod abdomen his tribus partibus constat, hypochondriis locis ad umbilicum attinentibus, & imo ventre, 2. aphor. 35.

Abdunctiones, quæ & abruptiones, apagmata, & apoclasmata dicuntur, fracturæ sunt, quæ propè articulum, per totam ossium crassitudinem fiunt, ita ut à se plurimum distent, quas recentiores paulatim factas fracturas nuncupant, com. 3. in lib. Hipp. de his quæ in medicativa fiunt, 31.

Ablatio totum illud tempus paroxysmi febrilis est, quod post statum est, qualicumque natura præditum sive id ad integritatem veniat, sive non, quod & remissio, intervallum, declinatio, & submissio dici solet, lib. de morb. tempor. c. 6.

Abluentia, & abstergentia medicamenta sunt, quæ succum mordicationem facientem, leniendo evacuant, 1. de simpl. med. fac. cap. 37. & lib. 2. cap. 14.

Abolitionem pulsus vocamus, cum elevatis, & mox applicatis digitis invenimus in singulis applicationibus motum deficientem, longè enim abest pulsus abolitio, à pulsu deficiente, illa enim est velut defectus, ut sensus quidem indicat totius functionis, hic dimidiatæ amissio, 2. de caus. puls. cap. 3.

Abortus est imperfecta fætuum emissio, utcumque facta fuerit, quam Hipp. nunc amblosin, nunc perditionem, nunc apophthoram vocat & medicamenta id præstantia amblotica id est abortiva com. 1. in 6. de morb. vulg. 2.

Abrasa sunt quæ aposyrmata Græci vocant sunt.

suntque ulcera quæ mollem, & suspensam habent cuticulam, 1. de com. pos. med. per gen. cap. 12.

Abrasio intestinorum, est ulceratio partium, quæ in superficie intestinorum constat, qua earundem partium eliciamenta solent, 3. de ratione vict. in morb. acut. 33.

Abruptio, vide Abductio.

Abscedentia corpora, sive quæ abscefferunt, vocat Hipp. omnia quæ cum corpus secundum naturam sese habet, vel unita aliquibus aliis partibus sunt, vel eas attingunt, cum præter naturam affectum est, unionem vel contactum non amplius servant. Expansa autem vocat, quæ plurimo intervallo inter se distant, id quod duobus modis fit, vel in toto, vel in labris tantum, 2. de his quæ in medic. fiunt, 25. vide apofrasis.

Abcessio apud Hippoc. id est, quod ego, soleo continuitatis solutionem appellare, & membra quæ ita affecta sunt abscedentia vocat, tametsi una quædam species hujus generis sit, quam propriè abcessionem, & abscessum, id est, apostasin, & apostema nuncupant, lib. de his qua in medic. fiunt in argumento operis.

Abscessus, tumor est præter naturam suppuratus, non consueto, & bono pure, sed in corruptionem quandam aliam tendente, lib. de tumor. c. 3. aliquando Hipp. non eos solos abscessus vocat, qui per effluxionem fiunt, sed etiam cum alius transit morbus in alium, comm. 2. in 1. de morb. vulg. 21. Abscessus est corporum ex phlegmone in pus transmutatio, li. finit. med. fol. 97. Abscessus etiam appellat Hippoc. qui excretionem noxiorum humorum sunt facti, ne dum qui decubitu. com. 1. in 3. de morb. vulg. 4. vide Sinus.

Abcissio quæ & Apocope dicitur, sive morbus ex abscissione, est qui citra declinationem solvitur.

& terminatur vel propter ægrogantium imbellic-
tatem, vel propter morborum fortitudinem, tan-
dem cum morbus supra vires existit, quæ mortali-
um morborum est proprium, de totius morb. tem-
por. c. 1. & 5.

Abstergentia, vide Abluentia.

Abvacuatio, evacuatio est, aut corpori plus æ-
quo plethorico conveniens, quæ hypercrisis seu su-
pervacuatio dici solet, aut quæ perpatientem par-
ticulam fit. In arte parva, c. 95.

Acamatos media est omnium simpliciter mem-
brorum figura, quasi sine fatigatione dixeris, 2.
de motu muscul. c. 1.

Acantha est spina seu spinæ apex, quem natu-
ra in spondylis dorsi est machinata, ex mediis
partibus postremis, quæ esset velut vallum quod-
dam ante spinam totam oppositum, quod prius
ipsum contunderetur, ac comminueretur, modis-
que omnibus afficeretur quam ad ullum spondy-
lum noxa perveniret, 12. de usupar. cap. 15.

Accessio est deterius tempus totius circuitus,
quod est à primo insultu morbi, usque ad tempus
consistendi, sive per tertium, sive per quartum, si-
ve quotidie fiat, 1. ap. 12. quæ & paroxysmus dicitur.

Accidens aliquando passionem significat, idest
ipsam operationis læsionem, de different. morb.
c. 7. quæ constitutionem unde actio nascitur, ne-
cessario sequuntur, sanis quidem nobis accidentia,
ægotantibus symptomata dicunt, 1. meth. c. 9.
Non accidentia veró vocant recentiores Medici ea
quæ non existunt, ut dolore vacare, & hujusmodi,
com. 1. prognost. 27.

Accommodatum in corpore dicitur, id quod
quando unicuique rei servatur, iuste quodlibet se
habet ac disponitur. 1. de fractur. 2.

Acerbum id omne dicitur, quod linguæ nostræ

ad

admotum, valde deficcat contrahit, & in multam profunditatem usque, illam exasperat, sicut pyra sylvestria immatura, ab austeris sola intentione dumtaxat, diversum. 1. de simplic. med. fac. cap. 37.

Acetabulum, est illud cavum ossis extremi quod capita alterius ossis altius excipit, quod & Cotyle dicitur, lib. de ossibus in proœmio, Acetabula adhuc sunt, vasorum & venarum quæ ad matrices perveniunt orificia, quæ & Cotylidones dicuntur, quibus fœtus matri alligatur, per quæ vœlur per truncos quosdam fœtus ex matrice trahit spiritum & sanguinem, 15. de usu par. cap. 5. non secus ac Polypi acetabulis quidquid attigerint; corpora enim vasorum sunt polyporum acetabulis perquam similia, ut nomine etiam non alio appellentur, lib. de Semin. cap. 7. per quæ etiam vasa singulis quibusque mensibus excrementitius sanguis in vulvam derivatur, ibidem; quamvis nonnulli homines vulvam acetabulis carere dicant, lib. de vulvæ dissect. cap. 10. plerumque profundos sinus, magnis superciliis circumdatos, tum Hippoc. tum alii, acetabula nuncupare consueverunt, 1. de artic. 21.

Acetabulares vulvæ eminentiæ, sunt tumores vasorum uteri, quos prægnationis tempore adnatos habet, quales etiam recto intestino esse in hæmorrhoidibus solent, lib. de vulvæ dissect. cap. 10.

Achinesia est media quies, quæ inter systolem & diastolem pulsus, intercedit. 1. de differ. puls. c. 7

Achlys est circa totum nigrum oculi à superficiali ulceratione cicatricula tenuissima, aëri caliginoso assimilis, lib. Introd. cap. 5.

Achœres sunt manantia ulcera cutis capitis, tenuissimis foraminibus cutem perforantia, ex quibus glutinosa effluit sanies; huic morbo affinis est

Favus, seu Cerion, in quo foramina sunt quam in illis majora, melleum humorem continentia, lib. de remed. parat. facil. cap. 5. lib. de tumoribus, cap. 15. 1. de comp. med. loc. cap. 8. quę vulgus vocat Tigna, Arabes sahafati.

Achrous, 1. decolores homines, 4. de ratione vict. 115.

Aciam vocat Hipp. filum per foramen acus trajectum, quo vel partes corporis dissectas inter se committere, vel caput fasciæ subiectis partibus, asfuere consuevimus; Nodum verò vinctiōem, quę ex fasciis inter se connexis fit, com. 2. in lib. de his quę in medic. fiunt 7.

Acida bilis, quid sit, exemplo ostendit Galenus, vinum quidem dulce (inquit) quod nondum ab uvis fit expressum, fervens & alterascens ex eo quem in se habet, calore, intelligimus, ex cuius mutatione duo proveniunt excrementa, alterum levius, magisque aëreum, quod florem, alterum gravius ac magis terreum, quod fecem vocant: horum alteri flavam bilem, alteri nigram assimilamus, quando non eandem habent succi speciem, cuius animans naturę opera regitur, qualem cum præter naturam se habet, sæpe exhibent, quippe flava quę est, efficitur vitellina, ita enim nominant, quoniam ovorum vitellis tum colore, tum crassitudine fit assimilis, nigra verò longè malignior, ea quoque quę similis ei, quę naturalis est, redditur: nomen tali succo nullum est infitum, nisi quod aliqui vel rudentem eum, vel acidum appellarunt, quoniam acris in morem aceti fit, & corpus animalis radit, & terram si supra eam sit effusus, quandamque cum bullis, veluti fermentationem, ebullitionemque excitat, ubi adventitia putredo nigro illi succo naturaliter se habenti accessit; plerique autem id quod è tali succo naturaliter se habet, quod & in-
fra

fra dejicitur, & sæpè supra fluitat, atrum vocant succum, non atram bilem, quod vero exustione quapiam in acidam migravit qualitatem, id atram nuncupant bilem, 2. de nat. facult. c. 9.

Acida pituita est, quæ omnino cruda est, omninoque autem cruditas intelligenda est, quæ in ea concoctione incidit, quæ in venis agitur; non autem in ea, quæ prima est quæque in ventriculo, perficitur, 2. de nat. facult. c. 9.

Acinosa tunica oculi, vide Rhagois tunica.

Acinus, vide Staphyle.

Acmaistica febris est, quæ continuo crescendo procedit, ut Epacmaistica quæ decrescendo. Homotena verò quæ similem servando calorem ad finem usque terminatur, 9. meth. 4.

Acmem, i. maximam exercitationis & motuum intentionem Græci vocant, 2. de san. tuenda, c. 2. sic est ætatem integram, & summum corporis robur significat; inde translata est vox tum ad alia omnia, tum ad morbos. sic. n. medici tertium totius morbi tempus appellant, in quo summum habent vigorem, 1. c. 13. quam mediam ætatem Leonicenus vocat eod. eph. Constitutam, alij constantem, alij subsistentem, quæ media est inter senes, & juvenes, 1. de san. tuen. c. 2. & 6. de san. tuen. c. 6.

Acopa medicamenta, quæ copon. i. lassitudinem ex multo vehementique motu corporibus vel toti, vel particulis obortam tollunt, appellamus; Ceterum postea à medicis in usu fuit, etsi non ad lassitudines medicamen ab ipsis sit compositum, sed vel ad dolorem diuturnum in alto corporis latentem, vel motum difficilem, vel sensum stupidum, vel particulæ duritiem, vel tensionem, vel tumorem scirrhosum, appellare similiter Acopa, modo humidam consistentiam Acopis similem habeant, 7. de compos. med. per gen. c. 11. etiam si gratia vehementer

ter calefaciendi assumantur, 7. de compos. med. local. c. i.

Acor est ructus quidam acidus ex præsentia ciborum corruptorum in ventriculo. 5. de usu part. c. 4.

Acordius homo, id est, secors, quod apud eos duntaxat intelligas qui principatum animæ in corde statuunt, 3. de placit. Hippocr. & Plat cap. 4.

Acosmia, vide Ataxia.

Acrisæ vocabulum ab Hippocr. dupliciter usurpatur vel cum omnino iudicium nullum futurum sit, aut pravum. com. 2. in 1. de morb. vulg. 46.

Acrochordon verrucarum genus dolens, estque exortus orbicularis, angustam obtinens basim lib. introd. folio 97. quam vocat pensilem verrucam, 2. meth. 2.

Acromion ea est compactio, qua os scapulæ à spina tenue inchoatum, paulatimque plenius effectum, ad Acromi locum pervenit, ibique jugulo connectitur. Alii præter hæc ambo quæ conjunguntur tertium os esse inquirunt, quod in hominibus solum deprehenditur, idque Cataclida & Acromion appellant, lib. de ossibus, cap. 14. quod etiam summum humerum vocat, 13. de usu part. cap. 10.

Actiones prisce omnes activos motus nominant, sicuti omnes qui naturaliter se habent, nisi activi sint pathemata, id est passiones Græci vocant. 2. meth. cap. 3.

Actu aliquid tale esse, ex adverso ei quod est facultate, vel potentia, 1. de simpl. med. facult. c. 9. at quod energia sive actu calidorum, frigidorum, humidorum, siccorum. unumquodque tale esse, dicitur, vel quod summam habet ejusmodi qualitatem, vel vincit in eo id genus qualitatem aliqua, vel quod ad cognati generis mediocre aliquid, vel quod

quod ad unum quodlibet à nobis est collatum, 3. de temp. cap. 5.

Acuta exercitatio est, cujus celeres motus sunt, 5. de san. tuen. cap. 3.

Acutus morbus est qui ob sui magnitudinem, & casuum vehementiam, ad summum vigorem celeriter properat, 2. aph. 23.

Acutus simpliciter morbus est, qui intra quartumdecimum diem integrè judicatur; Acutus vero ex decidentia, usque ad quadagesimum terminatur, 2. aph. 23. Peracutus verò morbus, qui ad septimum usque diem extenditur, qui longius procedit, simpliciter acutus. Extractè peracutus est, qui quartum diem attingit, non exactè qui septimum; Exactè acutus, qui decimumquartum, non exactè, qui vigesimum, quod autem ex delapsu acutum ad quadagesimum, 2. de dieb. decret. c. 12. quem acutum ex delapsu, five ex decidentia vocat Hipp. acutum adauctum, & acutum ex conversione, 3. progn. 25. acutas etiam simpliciter vocat eas febres, quæ maxima ex parte continuæ sunt, 2. de cris. 12.

Acutus ex decidentia, vide Acutus simpliciter.

Acutus adauctus, vide Acutus simpliciter.

Acutus ex conversione, vide Acutus simpliciter.

Acuta febris, vide Acutus simpliciter.

Ad dentes, i. phagedenæ, lib. de aër. aq. & loc. c. 2. vide Phagedenæ.

Aden, i. glandula, convolutio quædam est sicca, & carnosâ, vel carnosâ conglomeratio. lib. finit. medic. fol. 97. eundem adenem corpus carniforme vocat, quod utique velut cuneus quidam, vasorum divisionibus incubans, fulcimentum ipsis tutum suggerit, ut à nullo violento casu afficiantur, 4. de usu part. ca. 20. quem adenem Thymum vocat, 6. de usu part. cap. 4. adhuc & adenam, seu glandulas vocat

vocat carnosas partes raras, & spongiosas, quæ in alis, inguine, & collo sunt. 13. meth. c. 5.

Adeps, qui & axungia dicitur, differt à pinguedine, quod ille craffior fit, animantibusque totam naturam terrosiorem habentibus provenit, velut humidioribus pinguedo; At tu si voles oleosam & pinguem in animalibus substantiam omnem, adipem appellato, ut plerique medici, sed & pinguedinem appellare totum hoc genus licet, 11. de simpl. med. fa.

Adiapneustia, i. impedita perspiratio, 11. meth. 10.

Adjunctio, vide Appositio.

Adjutorii os, id est, os humeri, quod maximum omnium est, femore excepto, lib. de ossib. c. 16.

Adnata tunica, quæ & agnata, vide Rhagois.

Adstringens, vide Attrahens.

Aegilops, sive Anchilops; Arabibus algaras, abscessus quidam est ad angulum oculi, qui naribus propior est, pus continens quod erumpens aut os exedit aut ad angulum, vel usque ad nares destillat, lib. qui introd. dicitur, c. 15. & 5. de compos. medic. loc. c. 2. & lib. de reme. paratu facil. cap. 12. quod ulcus si neglectum fuerit, in fistulam definit, lib. de oculis, cap. 9.

Aequalis ad pondus temperatura est in omnibus animalibus, & stirp. ea quæ ex pari elementorum commixtorum spectatur mole, nō quæ tum animalis, tum stirpis naturæ convenit, convenit. n. alijs ut humidum sicco, & frigidum calido præponderet, sicq; æqualis temperatura ad iustitiam est, non quæ pondere, & mensura: sed quæ eo quod pro dignitate convenit, æqualitatem explorat; animalia. n. & stirpes optimam, mediamque habere in suo genere temperiem dicemus, non utique absoluto sermone cum paritas exacta contrariorum in ijs non sit: sed cum ea mediocritas, quæ ad potestatem refertur, his apsit, 5. de temp. cap. 6.

Aequalis inæqualitas dicitur, non in pulsibus

modo, sed alijs prope omnibus, quæ pristinam naturam immutantia, sive magnitudine, sive qualitate æqualia, vel inæqualia capiunt incrementa: nam quatenus æqualitatem commutant vocentur inæqualia, sed quatenus æquam semper mutationem assequuntur æqualiter dicantur mutari, sed quæ ut pristino constant statu, nec accipiunt parem mutationem, hæc semel inæqualia vocantur, 1. de differ. puls. c. 11.

Aequalis morbus est qui æquales habet motus, cum non ut inæquales morbi aliquot diebus vehementiores fuerint, postea sine aliqua significatione torpuerunt, deinde rursus adaucti continuitatem acceperunt, sed perpetuò sibi constant; quo argumento ab Hippocr. dictum est continuorum morborum & inæqualium acutiem non posse ultra diem decimum quartum protendi, 2. aph. 23.

Aequalis pulsus est, cum omnes ictus æqualem inter se servant proportionem, ita ut secundus respondeat primo, & tertius secundo, è contra dicitur inæqualis, 1. de diff. puls. c. 10.

Æquivoca sunt quæ non sunt unius generis, quæcumque enim nomina unam speciem in multis singularibus significant, univocè de ipsis dicuntur, quæ verò de multis diversis specie ea æquivocè nuncupantur, & res quæ ipsis subjiciuntur, ab ipsisque significantur æquivoca sunt, com. 3. in lib. de his quæ in medic. fiunt 24.

Ærofis quasi Aëratio, vel sanguinis attenuatio, vel inhalitum solutio, est custodia vel conservatio, vel restauratio spiritus deperditi ex respiratione, & transpiratione, & qui sanguine attollitur, vapore, 11, metho. 3.

Arueginosa bilis, quæ ærugini similatur, vide Bilis Aethiologica sive pathologica medicinæ pars pall.

est

est, in qua ea quæ præter naturam sunt, inquiremus morborum causas, accidentium concursus, affectuum statum, lib. introd. c. 7.

Affectio sanguiflua est, in qua vehementer multum sanguinis profunditur, com. 2. in 6. de morb. vulg. 14.

Affectus præcordialis, vide Affectus flatuosus.

Affectus Melancholicus, vide Affectus flatuosus.

Affectus gravis dicitur, aut propter præcellentiam partis, aut propter affectus magnitudinem, aut propter ipsius cacoëthiam. 4. meth. c. 6. spectatur autem affectus magnitudo tripliciter; ex læsæ actionis præstantia, ex propria affectus essentia; & ex facultate quæ læsum corpus gubernat. 7. metho. cap. 12.

Affectus flatuosus præcordialis, & melancholicus est, quo iis qui inclinante ætate plurima Venere utuntur, inflatur, & tumescit venter, com. 3. in 6. de morb. vulg. 12.

Affectus implicatus est, in quo multæ sunt affectæ partes, nam potest idem homo non solum laborare ex thorace, sed etiam ex pulmone, ex capite, ex imo ventre, & ex jecinore, comm. 2. in 3. de morb. vulg. in argum.

Affectus qui & schesis dicitur, est dubia & non certa, aut firma corporis dispositio, is verò qui firmus & certus est, & quasi habitus, Exis dicitur, 8. metho. c. 3.

Affectus quos Græci pathemata vocant, passionnes omnes sunt quæ in corporibus nostris fiunt præter naturam, com. 2. in 1. de morbo. vulg. 23. affectus vero sive affectionis vocabulum, ab afficiendo dictum, de multis effertur rebus, sed nunc recessus in statum præter naturam significatur qualescumque ii fuerint affectus, sive affectiones, lib. de cur. rat. persang. missionem, cap. 3.

Affe-

Affectus puerilis, vide Comitialis morbus.

Affusio quæ Græcè parenchyma, nutrimenti dicitur, lib. introd. c. 9 vide Parenchyma.

Agathon significat apud Hippocr. idem quod idoneum, certum, stabile, verum, & perpetuum, ut auctor est Gal. com. 2. in lib. de fract. idem verò testatum relinquit in com. lib. 2. de artic. Agathon apud veteres id omne dici solere, quod in suo genere primum est.

Agerasia, i. infenescencia, lib. de marcore, c. 2.

Agglutinatio, vide Prosthesis.

Agitatio, vide Vibratio.

Agnata tunica, sive adnata, vide Ophthalmia.

Agnea, vide Fatuitas.

Agonia est inæqualis motus ex timore & ira compositus, timore intro & ad principium tum sanguinem, tum spiritum unà cum refrigeratione eorum quæ in summo corpore sunt abducente, & contrahente: ira verò foras agente, & fundente calorem, 2. desympt. cau. c. 5.

Agrestis lichene, idest, impetigo, 6. de compos. medic. per genera, c. 2. vide Impetigo.

Agrypnia, id est vigilia, 2. meth. 2.

Aipathia, perpetua passibilitas, lib. art. med. c. 8.

Alæ narium sunt tenuia chartilagineaque corpuscula utrique nasi lateri à parte inferiori adnata, lib. de ossibus, cap. 4. quæ etiam pinnulas vocant, lib. introd. cap. 10. vocant adhuc & pinnas, 2. de loc. affect. c. 2.

Alæ aurium, vide Aures, vide etiam I. Introd. c. 10.

Alaria ossa, vide Sphenois.

Ala quid sit hinc patet, brachium appellatur, quod inter duas juncturas humeri, & cubiti intercedit, totius brachii pars, superhumeralis vero idest *ἐπ' αὐτοῖς* superior humeri pars quæ ad collum vergit, nam humerus totum id, quod in dearticulatione

latione hac apparet, vocatur, nam quod non apparet à posteriori parte est os scapulæ, ab inferiore est id quod dum totum brachium attollitur, manifestum fit, quæ ala nuncupatur, 1. de artic. 4.

Alba vitiligo, vide Leuce, & Vitiliginum.

Albam pituitam consuevere medici, quandam aquæ inter cutem speciem, leucophlegmatiam, id est, albam pituitam nominare, vel quod sit et aliqua pituita livida, vel quod sibi quidem ratione sit semper alba, sed propter mixtionem quorundam aliorum humorum, verum mutet colorem, aph. 29.

Albaras, vide Aegilops.

Albugineus oculi humor, similis albumini ovi, opposita parte vitrei humoris exterius, ante crystallinum positus, non concretus, ut alii humores, sed liquidus, in foramine tunicæ uveæ collocatus, superfluitas est crystallini humoris, ad ipsum defendendum sua humiditate, lib. de anat. vivor. vide Hyaloides, & Crystallinus.

Albugo cicatrix est crassa, & profunda, ulceri inducta, lib. finit. med. non quacunque corporis parte, sed solum in Iride oculi, lib. Introd. cap. 17.

Albula, vocant aquas aluminosas, 8. meth. 2.

Alexipharmaca medicamenta sunt, quæ deletéria, id est, læthalia venena intus assumpta evacuant, 5. de simpl. med. fac. c. 18. & 1. de semin. cap. 16.

Alexiteria medicamenta sunt, quæ venenatarum bestiarum ictus, aut venenosa. ant 5. de simpl. med. fac. c. 18.

Alhacab est illud ligamentum, quod ad musculum non extenditur, sed continuatur inter duo extrema ossium, aut inter alia duo membra, annexendo unum alteri, firmiter ab osse natum, lib. de anat. vivor.

Alica ex genere tritici est. 1. de alimen. fac. c. 6.

Alie-

Alienam caliditatem vocat Aristoteles, extremam, non insitam, neque natiuam in quocunque rerum genere, nam hæc coquere apta est, extrema autem corrumpere, quod est putrefacere, 2. de differ. febr. c. 9.

Allantoides, vide Chorion.

Alopecia, capillorum defluvium est, propter vitiatos humores, sic appellata, quod vulpibus frequenter accidit, 1. de comp. med. loc. c. 2. quia locus affectus apparet colore prorsus exangui. de remed. par. facult. cap. 6. quam etiam areas vocant, 2. meth. c. 2.

Alphi, id est, vitilignes, & humorum vitiositate, quæ in cute sunt, quemadmodum etiam de Leproplanum est, oriuntur, lib. de humor. com. 3. vide Vitiliginum.

Alteratio est alimenti concoctio, usque quo in similitudinem partis quæ nutritur, transmutatur, 8. de comp. med. loc. cap. 6.

Alteratrix, vide Attractrix.

Altus pulsus, vide Pulsus latus.

Alveoli, vide Pathnia.

Alvus liquida appellatur, in qua liquida dejiciuntur, com. 2. in 1. prorrh. 3.

Amarabilis, ea & pallida, & flava dicitur, 2. de differ. feb., cap. 1. vide Bilis pallida, & Picra.

Amaurosis est totius in oculo lucis impedimentum, acutis morbis accidens quæ est imbecillis facultatis animalis signum, com. 2. in 1. prorrh.

II. 20.

Ambas, vide Ambonæ.

Amplotica medicamenta, vide Abortus.

Amblyopia est visus hebetudo, in qua oculi nec phlegmone tenentur, nec influxu torquentur, nec ulcerati sunt, nec aliud quidvis mali perpeffi. 5. de simpl. med. fac. c. 23.

cialia

Ambonæ sunt margines, five labra, five supercilia corylarum, & cavitatum, 2. de usu par. c. 17. quas quidam masculino, quidam feminino, ambas appellant, 1. de artic. 10.

Ambusta sunt, quæ igne vel ardenti aqua comburuntur, ita ut bullas aliquando excitent, 9. de simplic. med. facult. quæ etiam ambustiones vocantur, 11. de simplic. medic. fac. constat autem si quis in aqua ferventi ustus fuerit, hunc etiam affectum Pyricauton, i. ambustum igne, nominari, 1. de com. med. per gen. c. 4.

Amentia, vide Anæa.

Ametria est a iusta temperie recessus, 2. meth. c. 4.

Amniclum, vide Chorion.

Ammata, fascias Græci vocant, quibus venter, pectus, costæ, lumbique alligantur, 3. de sanit. tuen. c. 2.

Amnium, vide Chorion.

Amolynta, id est, non inquinantia medicamenta, similia his quæ propriè epithemata dicuntur. 7. de comp. med. per gen. cap. 11.

Amphiblestroide seu retiformis, id est, verrucalis tunica, quæ à cerebro ad oculos profecta, vitreum, & cristallinum humorem ambit, cujus tunicæ figura in latum diffusi, atque expansi nervi verriculo similis apparet, ad placit. ca. 5. vocant ipsum nonnulli propriè tunicam retiformem, quod figura quidem reti sit similis, cæterum nullo pacto est tunica, neque colore, neque substantia, sed si exemptum ipsum reposueris, in unum acervum conjiciens, tibi plane videbere videre Cerebri portionem quandam exemptam, 10. de usu par. cap. 2. vide Choroide.

Amphimerina febris est, quæ singulis diebus accenditur, atque intermissione finitur, idem enim est ac

est ac quotidiana simpliciter, nulla alia sermoni ad-
jectione facta : eam verò quæ intermissionem non
habet, non Cathemerinam, ut quidam, sed quotidi-
anam continuam voco, 2. de differ. feb. c. 7.

Amphismela, est instrumenti genus, quo ana-
tomici secant corpora, 6. de anat. adm. cap. 10.

Amuleta medicamenta quæ Græci Periatta vo-
cant, sic appellantur, quod de collo suspendantur
aut alicui corporis parti alligentur, lib. de remed.
par. fac. c. 1. quæ qualitatibus familiaritate attrahunt,
id est, totius essentia similitudine 5. de simpl.
cap. 17.

Amygdalæ, vide Paristhmia.

Amilum, ex tritico cibus, 1. de alim. fac. cap. 8.

Anabatica, vide Continua, & Epacmastica.

Anabrosis quæ & Diabrosis dicitur, est solutio
continuitatis in osse, vel in vase aliquo ex erosione.
5. loc. aff. vide Diabrosis.

Anacollemata medicamenta sunt restringentia
fluxiones oculorum, de remed. par. fac. c. 10. quæ
fronti, & temporibus imponuntur, 11. de simpl.
med. fac.

Anadiplosis, est accessionum reduplicatio lib.
de Typis. c. 4.

Anadosis, est nutrimenti per venas transitus,
quod idem est ac digestio, seu distributio, diffe-
rens a Diadosi, quod sit translatio, traditio, vel
porrectio in singula simplicium, & invisibilium
nervorum, & arteriarum, nutrimento à laterib.
illorum vasorum attracto, & translato, 2. de nat.
fac. 6.

Anœa, sive amentia, est ratiocinatricis functi-
onis veluti paralyfis. lib. de sympt. differ. cap. 3.

Analeptice, est renutritoria refectionis voca-
ta, victus ratio 7. meth. 6. inde analepsis, id est
resumptio, li. de marcore, cap. 9.

Analogismus, est comparatio, & perceptio causarum juvantium per similitudines, ad Thrasib. c. 11. sive Analogismus est ratio, quæ ab evidenti auspicatur, rei obscuræ facies cognitionem, 1. prognost. 6.

Anaplerotica medicamenta sunt, quæ cicatrices crassant, quæ alta vulnera complent, & lymphant, lib. de Dynamid.

Anasarca, quæ, & Catarca, Hypofarcidium, & Epifarcidium dicitur, Hydropis species est, in qua humidi substantia tenuis copia, in tota inferiore thoracis regione acervatur, habitusque totus pituitæ plenus redditur, 4. de rat. vict. 111. diciturque anasarca, quod per carnem ille humor fluat. lib. finit.

Anastœchiosis, quod relementationem dixeris, est colliquatio seu resolutio, seu dissolutio, aliquando totius corporis, aliquando succorum, qui in venis sunt, duntaxat: quod autem ex ea colliquatione provenit, alias ad ventrem confluit, alias ad urinas, alias ad sudores pellitur. 3. de sympt. caus. c. 2.

Anastomatica, idest, aperientia medicamenta, quæcunque vasorum oscula aperire apta sunt, extergendo, incidendo, obstructions tollendo, & dividendo: differuntque à rarefacientibus, quæ cutis tantum mæatus referant. 5. de simplic. med. fac. c. 14.

Anastomosis, vide Oculorum apertio.

Anataxis, vide Catataxis.

Anatome est humani corporis, abditarumque ejus partium dissectio, & speculatio, lib. finit. med.

Anatrypsin. i. refriktionem veteres Græci solent appellare, non eam frictionem, quæ ab inferiori parte sursum ducitur, sicut compositio videtur significari.

nificare , sed absolute omnem quomodocumque factam. Nos autem Trypsim frictionem , seu frictionem vocamus , com. 3. lib. de his quæ in medic. 25.

Anchylops, vide Aegilops.

Anchoralis processus, vide Ancyroides.

Anchyle, vide Ancyle.

Ancon, est gibbi cubitus, vel gibberi medium cui innitimur, diciturque Ancon, alterum majus ossum cubiti, quod & Olecranon vocat Hippo. 2. de usu par. c. 2. vide Brachium.

Ancosive Galianconas, eos vocat Hipp. quibus cum augerentur eorum corpora, ex luxatione brachii in alam, os brachii brevius evasit. 3. de artic. 88.

Ancyle seu poplites sunt partes retrorsum post genua spectantes, lib. introd. cap. 10. unde ancylas, five ancylas vocat difficiles artuum motus, & ligationem nervorum, & articulorum contractiones, 7. de compos. med. per gen. cap. 6. vide Poples.

Ancyroides, processus acutus exiguusque est in interiori parte ossis cervicis scapulæ, qui cum anchoræ, vel corvini rostri similitudinem referat, Ancyroides, à nonnullis, Coracoides ab aliis nuncupatur, quandoquidem extrema ejus pars uti Corniculæ rostrum exterius inclinatur, lib. de ossibus, cap. 14. quem etiam Anchoralem, & cornicularem nominant, 1. de artic. 2.

Ancurisma est affectio, qua os in arteria fit, vulnerata ea cum ad cicatricem pervenerit, quæ ei adjacet cuti, manente verò arteriæ ulcere, ea neque conglutinata, neque ad cicatricem simul perducta, neque à carne obstructa; quo fit ut arteria sanguinem jaculetur, qui contineri non potest, lib. de tumor. cap. 11.

Angina five Synanche, est phlegmone aliis extra collum.

collum, ut partes tumescant, aliis intra tonsillas, ut simul partes quoque afficiantur respirationis, & ægra spiratio sequatur, lib. finit. vel brevius, est abscessus ad venas jugulares sive a glutinosa, frigidaque fluxione, quam pituitosam vocant, sive à calida & acri, quam picrocholam biliosamque, appellaveris, quæ & Cynanche dicitur, 4. de rat. vict. 30. Tandem Hipp. omnes affectus gutturi accidentes, si spirationem quoquo modo reddant deteriore Synanchen vocat, aliis paracynanche, aliis parasynanche dicitur, 4. loc. aff. 3.

Angor est nativi caloris cordis contractio, ad quam sequitur ejusdem cordis dolor, & palpitatio, & tristitia, pessimumque est signum si in principio acutarum febrium advenerit, lib. de humor. com. 1. 4. de differ. pull. c. 3. & com. 2. in 1. de morb. vulg. 75.

Anguli oculi sunt interioris oculi termini, ubi palpebræ coalescunt alter juxta nasum, juxta tempora alter, hic parvus, ille magnus dicitur, uterque autem Canthus, dicitur, i. angulus. lib. introd. ca. 10. dicuntur & Hircuæ oculorum, lib. de venæ sect. contra Erasistratum, c. 6.

Angustus pulsus, vide pulsus latus.

Anhelosi sunt qui densum spiritum habent, & simul thoracem multum distendunt, quod contingit in affectionibus, multa inspiratione indigentibus, ut a cursu, aut vehementi exercitatione, & ardentibus febribus, 3. de diffic. respir. c. 11. nec etiam anhelationes asthmata vocat, 8. de simpl. Clarius autem inquit, qui citra febrem dense respirant, qualiter faciunt qui velociter cucurrerunt, ab accessione hac medicis Græcis Asthmatici, Latinis anhelosi appellantur; eosdem etiam ab alia accessione, orthopnoicos vocant, quod thoracis corpus rectum habere coguntur ob timorem suffocationis

tionis, quin, & stratum circa supernas partes, ad quas thorax reclinatur, sibiipsis erectius faciunt, ne dormientes strangulentur, 7. de comp. medic. loc. cap. 6. & 3. aph. 26. & com. 2. in 3. de morb. vulg. 4.

Anima (apud Galenum) aut temperamentum activarum qualitatum est, aut ab ipsarum temperamento alteratur, 3. loc. aff. 7. & com. 5. in 6. de morb. vulg. 5. vide calor nativus.

Animalis motus est, qui animantium corporibus cum sana sunt arbitrio, voluntate, ac impetu nervorum, musculorumque ministerio fit, quem medici voluntariam actionem, sive animalem appellare solent, lib. de trem. & palp. c. 2.

Animalis virtus est, quæ ex Cerebro originem ducit, quæque ex motuum voluntariorum imbecillitate deprehenditur, ut virtus, quam ex corde prodeuntem agnoscimus, quam vitalem nuncupamus, ex pulsum debilitate, atque ex hepate oritur, ac naturalis dicitur, ex sanguineis egestionibus ab initio aquosis, atque tenuibus, postmodum verò crassis ad modum sæcis, 1. ad Glau. 14.

Annotatio, quam Epifemiasiam vocant, est accessionis principium, 2. aph. 1. dicitur etiam annotatio, sive significatio, sive simiosis, morborum dignotio ex similium ac dissimilium consideratione, ante alia artis opera, 1. de his quæ in medic. fiunt 1.

Annotatio incompressa quæ hecticarum febrium proprium est indicium, est, cum pulsus major statim, ac velocior à cibo efficitur, sine aliquo horrore dormitatione, pigritia, frigefactione extremorum, inæqualitate pulsus, aut frigiditatis, aut caliditatis, 1. de differ. feb. c. 9. vide Febris significatio.

Annotina medicamenta sunt, quæ ad sedandos dolores sensum stupefaciendo parantur. 12. meth. 1.

Anodyna, idest, Sopientia medicamenta, 12. meth. 1. eadem anodyna dicuntur, id est, indolentia quoniam dolores sedantur, non tamen dispositiones penitus sanant, sed vim sentiendi obtorpescere faciunt, 2. ad Glau. 6. sed rectius anodyna dolorem sedantia sunt, sed facultas anodyna alia re vera est, alia tantum dicitur, tanquam si quispiam hominem mortuum dicat anodynion, quia dolore vacet, cæterum vera anodyna facultas est eorum quæ primo ordine calefaciunt, si utique in essentia tenui contineantur; at facultas eorum quæ dicuntur anodyna, sed non sunt, frigidorum est, quæ absoluto utentia frigore partem obstupefaciunt, unde, & Narcotica, i. stupefacientia dicuntur, 5. de simpl. med. fac. c. 9.

Anomæomeres membrum est, quod ex dissimilibus partibus est conflatum. 7. meth. 6.

Anorexia, i. inappetentia idem significat quod Apositia, id est abstinentia à cibo, 4. aph. 17. vide Apositia.

Antecedens, vide Antegressa.

Antegressa causa quæ & procatarchon dicitur, est quæ extra corpus posita quidquam in corpore alterat, quæ & procatartica anticipans, & antecedens dicitur, quod eas quæ in corpore dispositiones sunt antegrediatur, 5. de caus. puls. cap. 1. quasunque dispositiones, vel motus in ipso animali præter naturam, morborum præcedentes causas nominant, quæ verò extrinsecus adveniunt, & alterant corpus, atque naturam vehementer transmutant, præincipientes appellant. in lib. de caus. morb. ca. 2. eadem primitiva, & initiatrix dicitur, 6. de loc. affect. 4. eadem prophasis & occasio dicitur com. 3. in 1. de morb. vulg. 19.

Antheridæ, idest, floridæ appellatæ compositiones, 5. de comp. med. loc.

Antiadē

Antiadæ sunt glandulæ quæ sibi ex aduerso in oris termino utrinque jacent, cum ex fluxione in tumorem attoluntur, 3. de caus. sympt. cap. 4.

Anticardion, sic dicitur cavum illud quod sub pectore carneum molleque ad os ventris, vocatur etiam sphage, Rufus verò cavitatem eam pectoris est ad claviculas, tradit ab Homero dici Leucaricon, à medicis verò Anticardion & sphagen.

Anticipans morbus est, qui cum diversis horis semper accedat, & remittat, prævenit quidem continuò citiusque horas persolvit, unde anticipans dicitur, sive prolepticus: qui verò tardat hystericus sive posterius veniens nuncupatur, lib. de Typis, c. 3.

Anticipans, vide anteregressa.

Anticnemion, vide Gastrocnemion, & Sura & Tibia.

Antichir est magnus digitus manus, qui & pollex & promanus dicitur, lib. de muscul. dissect. c. 22.

Antidixis, & endixis, sunt contradictiones indicationum, & indicationes, quæ sunt auxiliorum inventiones, 9. meth. c. 7. vide Endixis.

Antidotus, medicamentum est, quod non extrinsecus impositum, sed intus assumptum corporis affectiones sanat, 1. de antidotis, cap. 1. mos est junioribus medicis, antidotos appellare, non modo quæ adversus mortifera medicamenta quæque ad morsus ictusque venenosos exhibent, sed etiam quæ contra malas corporis affectiones præfertimque diutivas valent ex aliquo ulcere, aut abscessu confurgentes, 2. de antid. cap. 6.

Antispasis, i. ad contrarium revulsio, avertitur. n. sanguis, atque ad alia membra convertitur, tum ad proxima derivatus, tum ad contraria revulsus illud Parocheteusin hoc Antispasin Græci vocant,

5. meth. c. 3. vide revulsio.

Antispaticion, id est, auxilium in diversa revel-
lens, 13. meth. 11.

Anthrax. i. carbo, seu ulcus escarosum, cui ad-
jungitur multum partium circumstantium inflamem
6. aph. 45.

Antitasis est, cum quæ dissident ossa ad hoc ut è
directo admoveantur, prius retrorsum trahuntur,
hæc ad oppositū tractio antitasis dicitur, 6. meth. 5.

Anulus est recti intestini orificium per sedem
prodiens, quo excretionem cum lubet retinemus,
sic dictus à figura, ab officio vero strictor dicitur,
lib. introd. cap. 10.

Anus seu vetula, vide umbilicus dicitur etiam a-
nus inferior corporis pars qua excrementa reddun-
tur, 3. de usu part.

Apagma medicorum appellatio propria est, quo-
ties ossis finis qua parte maximè cum alio commit-
tatur, abruptus est 6. meth. 5. vide abductiones.

Apanthismos est subtilissima linea, quæ ægrè
videri potest, quasi tu exolescentem lineolam di-
ceres, cui simillimæ sunt venarum quædam propa-
gines filorum araneæ, aut capillorum modo angu-
stæ, & extensæ, quæ venæ capillares dicuntur, lib.
de dissect. venarum, & arter. c. 8.

Aparachyton vinum, i. originale cui marina aqua
non est admixta, 4. de comp. med. per genera, c. 7.

Apechema, diremptio est ossis superficialia, vel
etiam profunda in partibus ictui oppositis, lib. finit.
medic.

Apepsia, id est cruditas, 2. me. 2. vide Concoctio.

Apeptaphymata solitus est Hippoc. nominare
cruda tubera, seu tumores præter naturam nervo-
sa corpora vertebrae ipsi, atque spinali medullæ
instita extendentes, 4. de loc. aff. cap. 3.

Aperientia, vide Anastomatica.

Aperi-

Aperistaron, id est cavum ulcus apertum, 2. de compos. med. per gen. c. 1.

Aphonia, id est, vocis carentia, quæ ægris solet accidere læsis duntaxat iis quæ voci efformandæ subserviunt instrumentis, vel etiam iis quæ respirationi deputavit natura, vel ob recentem quandam exolutionem, & afflictionem virtutis. 4. de ratione vict. 23.

Aphorismus est oratio, quæ omnes rei proprietates brevissimis verbis circumscribit, 1. aph. 1. quin & aphorismos definitiones appellat, 3. de his quæ in medic. 32,

Aptæ sunt ulcera puerorum, summam oris partem occupantia, ob molliem maximè facta instrumentorum, quæ neque tactum neque qualitatem lactis sustinent, quod non parvam in se serosam contineant partem, 3. aphor. 24. ex quo habent aliquid igneæ caliditatis, vel adhuc quod infans lac non probè concoxerit, 6. de compos. medic. loc. c. 4. & com. 3. in. 3. de morb. vulg. 12.

Apices matricis sunt processus quidam mammillares utrinque ad latera matricis ad ilia inclinantes, à Græcis cornua matricis appellantur, per quæ cornua semen à propriis testiculis vulva attrahit, ut virile per collum, lib. de consecr. vulvæ, & 2. de semi.

Apios, cibus est omnis qualitatis quæ sensu deprehendi potest, expers, qui neque adstrictionem, neque acrimoniam, aut aliam insignem facultatem obtinet, qualis inter humidas substantias est aqua, 1. de aliment. facult. 8.

Apnœa, id est, ablata spiratio, 2. de rat. vict. 43.

Apoclasinata, vide abductiones.

Apocope, vide abscissio.

Apocrustica, i. reprimentia & repellentia medicamenta quæ adstringendi vim obtinent, 11. meth.

15.

Apo-

Apodacrytica, id est, delacrymativa, & repercussoria lacrymarum, 4. de comp. med. loc. c. 5.

Apomeli, mellis decoctum intelligo, quod nos conficimus aceto cum melle commisto, tantisper tamen simul decocto, quo ad utrorumque qualitates inter se uniantur, & aceti vis recondatur, 3. fract. 49.

Aponeurosis, sunt tendones quos masculi generant, qui ad artuum fines pertinent, 3. de aliment. facult. 5. dicuntur autem aponeurosis quasi denervationes, & nerveę musculorum tenuitates, 1. de anat. adm. cap. 5. quoniam musculi in eos desinunt, 1. de motu musc. cap. 1. vide Nervus, Tendones, Denervationes.

Apophlegmatismus; medicamenta quæ ore colluuntur, aut dentibus manduntur, omnia una nomenclatura comprehendentes apophlegmatizonta nominant, ac eorum facultates, apophlegmaticas, 5. de simplic, 20. rectius autem apophlegmatismus est medicamentum quod pituitam per os educit, 6. de sanit. tuen. c. 10.

Apophthora, vide abortus.

Apophysis est extranea ossis pars, seu adnata appendix, lib. de ossib. in præmio.

Apoplexia est ablatio sensus, & motus in toto animalis corpore, 3. de loc. affect. 10. & 2. aphor. 42. vide Caros, & Paraphlegia.

Apopletica venæ, quo & Sphagitides, & Jugulares externæ, seu superficiariæ Arabibus Guidez manifestè vocantur, sunt quæ infernè ad aures utrinque singulæ feruntur, à quibus superficiariæ omnes tum colli tum capitis partes nutriuntur, 6. de usu par. & initio secundi de rat. vict.

Aposcemata, id est decubitus vocantur, illæ dispositiones, cum qui prius unum membrum infestant humores, eo relicto ad alterum transeunt, 2. ad Glauco.

Apo-

Aposceparnismus abscissio est ossis, cum ejus pars decussa vulnerando fuerit, fracturæ species, lib. finit.

Apositi, more antiquorum Græcorum, ii appellantur, qui appetentia carent, com. 3. in 3. de morb. vulg. 72.

Apositia, vide anorexia.

Apospasmata, avulsa omnia nominantur, de constit. art. cap. 6. quæ verò continui solutiones, apospasmata, i. avulsiones vocantur, instrumentariorum tantummodo partium propriæ sunt passionibus, de differ. morb. c. 11. vide Rhegma.

Aposphagma, vide Unionis solutio.

Apostasis fracturæ species est, quæ sub generalem affectionem subjicitur, quæ est continuitatis dissolutio, ita. n. ego totum hoc genus soleo appellare, at Hipp. abscondentia corpora, quæ ita affecta sunt, vocat, ut & affectio ipsa abscessio merito nominetur, tametsi una quædam species generis hujus sit, quam proprie abscessionem, & abscessum, i. apostasin & apostema nuncupent, 3. de his quæ in medic. initio.

Apostasis, & Metastasis differunt, quod apostasis, i. abscessus, judicationem infert, ægrumque à molestiis omnibus liberat; Metastasis autem id est commutatio aliarum habet principium accessionum, ut & aliud exigat tempus ad coctionem mali, corporis locus ad quem infestantium humorum facta sit commutatio, 4. de rat. vict. 68.

Apostema, vide apostasis, & Sinus.

Aposyrmata, vide abrafa.

Apothepapia, nunc pro postrema parte omnis probe peractæ exercitationis sumitur, nunc pro ea medicinæ parte, quæ lassitudinem ex immodico exercitio succedentem, submovet, 3. de sanit. tuen. c. 2.

Apothermus, Sapa, Sirocon, Hepsema, nomina Sy-

na Synonima sunt, significantia mustum plurimum coctum, 1. de ali. fac. c. 13. de attenuante vict. r. 12.

Appetitus caninus, vehemens est comedendi desiderium, quo & plurima edunt, & maximè gravati paulo post revomunt, 7. de comp. med. loc. c. 2. & 1. de sympt. caus. c. 7.

Appositio, quæ & adjunctio & Prosthesis dicitur, finis est actionis quæ ab attrahente vi perficitur, attractum. n. & adductum nutrimentum singulis partibus apponit assimilandum. 3. de nat. fac. c. 1. vide Prosthesis.

Apsychia. i. animi deliquium, com. 2. in 1. prorhet. 20. & 1. aph. 23.

Aptistis, id est, morbus sine spuro, præsertim morbus lateralis cum pars dolens exquisitè angusta fuerit, & veluti alligans in seipsa, universum fluxum cohibuerit, 2. cris. cap. 10.

Aqua inter cutem, id est, hydrops, vel hyderos, 5. de loc. aff. 7. 4. aph. 11.

Aquaticulus, qui & Pubes dicitur, & Epision, est ea pectoris pars in quem Thorax finit, ubi & masculorum pudenda constituta sunt, tum feminarum, ad femoris utriusque exortum, ut sub hoc occultentur, lib. introd. c. 10.

Aqueus humor, qui & albugineus, vide Crystalinus.

Aquosa urina, quæ & cruda dicitur, est ea quæ alba & tenuis, 1. de cris. cap. 5.

Aquosus humor, hydropis species ea est, quam asciten vocant, cujus proxima causa aquosus humor est partim à jecinore manans, partim à tota carne corporis veluti in aquam resoluta a quo aquoso humore totum abdomen distenditur, qui colligitur inter Peritonæum & intestina, veluti in utre quodam, unde illi nomen dedit, opposita alteri hydropis speciei, quam Hipp. vocat siccum hydropem, qui & Tympa-

Tympanias dicitur, vide ascites, hydrops.

Aquula, vide Hydatis.

Arachnoides pulsus, aranæ speciem referens, five aranealis parvus est, ac brevis auræ agitati movetur, lib. finit. med.

Aræotica, id est rarefacientia, 5. simpl. c. 14. vide anastomatica, & rarefacientia.

Aranea tela, est oculi tunica, quæ cum Rhetina perfectam sphæram efficit, circumdantem crystallinum humorem, diciturque aranea, quia ad modum telæ aranæ subtilis est, ne impediat lumen ingrediens ad crystallinum, & albugineum, lib. de anatom. viv. vide Rhagois.

Arcuatus morbus, vide arquatus.

Ardens febris, vide Synocha.

Areæ, vide alopecia.

Argemon, est ulceratio, quæ in nigro oculi albæ apparet, in albo autem subrubra, lib. finit. med.

Argyrite terra est, quæ metallis sumpta, pluribus parvis terræ particulis, plures parvas argenti mistas habet particulas 9. simpl.

Ariditas est summorum pilorum lanuginosa superficies, pulvere conspersis adsimilis, lib. finit. med.

Arithena, vide aritænoide.

Aritenoide est cartilago laryngis, tum ordine, tum positione, tum magnitudine tertia, in suprema innominatæ cartilaginis parte sita, gutturniis, infundibulisque, quas arithænas appellant, non abfimilis, lib. vocal. instr. diff. cap. 4. unde aliqui eam aritænam vocant, 7. de usu par. 11. vide Cricoide.

Armatura conceptus; ab Arabibus Abgas, tunica est postrema tenuis toti fœtui undique circumjecta, ipsius velut sudorem excipiens; quasi agnium à mollitie deducto nomine Amnion Græcis appellata, 15. de usu par.

Arqua-

Arquatus morbus qui & Regius & Icteros & Auriginosus, & Arcuatus dicitur, est bilis in summam cutim redundantia, interim cum febre acuta, interim sine illa, cum interiorum adustione, & stomachi vitio, lib. Introd. 5. loc. aff. 7. Clarius, Flava bilis, quando sui servans naturam, una cum sanguine per totum corpus deferatur, morbum facit, qui Icteros, i. Regius appellatur: sola verò quando secreta est, & in aliquo membro consistit, herpes, 2. ad Glauco. 1.

Arteria, est membrum ortum habens à Corde, concavum, ut per ejus concavitatem spiritus vitalis ad omnes corporis partes deferatur, lib. de anat. viv. differt autem à vena, quod vena sit vas sanguinem continens, non pulsans, sed arteria vas est pulsans, lib. de caus. morb. c. 3. quondam non dum eas quæ similiter ut Cor, pulsant, arterias nominabant (in solam eam quæ ex pulmone in laryngem emergit arteriam, arteriæ nomen inferentes) venas appellabant in totum velut alias quæ non pulsant, sic etiam pulsantes, postea verò consuetudine obtinente, arteriæ appellationem in pulsantibus dici propter æquivocationem asperæ nomen apponentes, eam quæ ex larynge in pulmonem descendit arteriam, asperam arteriam appellarunt, unà cum hoc, quod ipsam etiam Bronchum vocant, quoniam cartilaginosa corpuscula, quæ plurima ejus pars sunt, bronchia appellant, 7. de com. med. 1. loc. cap. 1. Asperæ autem arteriæ dicuntur, quæ in pulmones divisæ sunt quæ vero toto insunt corpore, quæque ex asperis arteriis contracto Corde, spiritum transumunt, læves, 7. de anat. ad. 4. & 7. de usup. c. 9. vide Aspera arteria.

Arteria crassa, vide Arteria aorta.

Arteria magna, vide Arteria aorta.

Arteria aorta, magna, maxima, crassa, homonyma

ma

ma sunt, significantia unum omnium ipsarum arteriarum tanquam caudicem, a sinistro Cordis ventriculo propagatum, quæ omnes tum sibi invicem, tum eorum pulsandi modo respondent, 7. de anat. adm. cap. 1.

Arteria venosa est vas a sinistro Cordis ventriculo ad pulmonem procedens, ut arteria vocetur, qui pulsat, venosa autem quia venæ tunica vestitur; quæ verò ex dextro Cordis ventriculo est, vena arteriosa dicitur, vena quidem ab usu, arteriosa autem quoniam arteriæ corpus est duplici tectum tunica, 7. de anat. adm. 4.

Arteriæ emulgentes, sunt duæ propagines magnæ, a maxima arteria quæ spinæ incumbit, profectæ non aliter quam duæ venæ magnæ quæ in renes inseruntur, quibus renes urinam a sanguine secernunt & trahunt, qua ratione venæ & arteriæ emulgentes appellantur, lib. de dissect. ven. 5. 14. & 16. de usu p.

Arteria aspera, vide Arteria.

Arteriæ leves, vide Arteria.

Arteriæ carotides, quæ & soporariæ & apoplecticæ & subjectæ dicuntur, sunt quæ inferne a Corde ad jugulum rectâ tendunt, atque ad partes collo superiores distribuuntur, de dissect. art. & 16. de usu part.

Arteriam conjugem vocant, non eam arteriam quæ venæ est per membranas conjuncta, aut quæ se tangant, sed eam quæ cum alteri adjuncta sit, ad eundem usum extiterit, 16. de usu p. cap. 13. nusquam enim vena ab arteria relinquitur sed ubi vas arteriosum videris, ibi necesse est venam etiam esse, 16. de usu p. cap. 14.

Arteriæ, & Venæ Umbilicales sunt, quæ acerbulis uteri adhærescunt, quibus fœtus in utero aligatur, & alimentum trahit, 14. & 15. de usu p.

Arte-

Arteriæ, Mos est recentioribus medicis arteriæ pharmaca arteriæ appellare, non apponentibus, num antidotos dicant an juxta aliud significatum, quidam verò Eclecta nominant ipsa, non apponentes pharmaca, at quidam penitus nullum discrimen ipsis adscripserunt; aliqui verò raro addiderunt, alii ad vocem interceptam, alii adhuc generalius ad vocem læsam, sunt qui & ad exasperatam arteriam, & ad exulceratam scripserunt. 7. de comp. med. loc. c. 1.

Arteria trachea, vide Aspera arteria.

Arteria coronalis, vide Stephanicea.

Arteriosa vena, vide Arteriavenosa.

Arthritis, five morbus articularis, & artuum vitium, 11. meth. 20. sunt & ex genere Arthritidis, Ischias, & Podagra, quod enim in omnibus articulis Arthritis est, hoc in uno, juxta coxendicum quidem Ischiada, hoc est coxendicum morbum appellant, juxta pedem autem podagram, 10. de comp. med. loc. c. 2. Unde Arthriticos vocant, qui hoc articulari vitio laborant, 11. meth. 20.

Arthrodia, per sui oppositam Enarthrosin, clarius intelligitur, utraque enim est species Diarthroseos, id est dearticulationis; sed Enarthrosis est cum excipiens cavum admodum altum est, caputq; quod in id inseritur, oblongum, arthrodia verò, quæ cavum leviter, & in superficie, & capitulum etiam depressum habet lib. de ossibus in præmio.

Articulus est naturalis ossium compositio vel per diarthrosin, id est, dearticulationem quæ est ossium structura, quorum motus est evidens, vel per Synarthrosin, quæ est ossium manifestum motum non habentium compositio, li. de ossibus in præmio. Sed rectius. Articulus est, cum duo ossa, ita invicem coeunt, ut alterum

rum quidem ipsorum fit quod movetur, alterum velut sedes quædam ei quod movetur, & firmamentum, ut ostiorum cardinibus apparet, unde manenti cavitas, glene, id est, pupilla, & Cotype, ei quod movetur convexitas, & condylus dicitur, inest, 1. de motu muscul. cap. 9.

Articularis morbus, vide Arthritis.

Artomel. 1. jusculum ex pane, & melle, 10. meth. 6.

Artus, extremæ corporis partes sunt, crura scilicet, & manus.

Arythmus pulsus est, non is qui absolutam abolitionem significat, omnique rythmo orbatus est, sed is, qui nativo rythmo caret, cui opponitur pulsus, qui Euryhythmus dicitur, 1. de differ. puls. cap. 9.

Asaphya est vocis obscuritas, vel propter vocem explanantium organorum offensam, quam ex nervorum vitio contraxerunt, vel propter mentis læsionem, com. 2. in 1. porrhæ. 3.

Ascarides, & Elminthes sunt tenues lumbrici, in parte præcipuè inferiore crassi intestini progeniti, rotundi verò sive teretes lumbrici sunt, vermes qui in superioribus magis intestinis generantur, adeo quod ad ipsum quoque ventriculum quandoque ascendunt; latus est, qui & longissimus est, & per tota sæpe extenditur intestina, 3. aph. 26.

Ascensus morbi, augmentum, incrementum, synonyma sunt, significantia totius morbi, sive paroxysmi, secundum tempus. 1. cris. 3. ubicunque accenditur, atque augetur caliditas præternaturam, istuc ab aliis partibus sanguinem solere confluere, quo verò tempore confluit, illas quidem refrigerari privatas sanguine est necessarium; quod vero patitur membrum gravari, ac distendi, ac sanguinem ipsum confluentem alterari, tum

C

quia

quia aliis quæ jam putruerunt superfluitatibus permiscetur, tum quia intrusum diffilari non potest, atque hoc tempus accessionis principium nuncupatur. Cum verò jam caliditas materiam convicerit, tunc hoc tempus, & ascensus & augmentum vocatur; in hoc verò usque adeò calor augetur, ut non modo locum exurat, qui est quodammodo putredinis focus, sed etiam continuatim per totum corpus dispergatur, ac cum jam ad summum fervoris devenerint humores accensi, id accessionis tempus consistentia appellatur, tunc verò universum laborantis corpus igneum videtur, extensa per totum æqualiter caliditate, 2. de differ. Feb. 11.

Ascia est revolutio fasciæ, quæ cum parum à recto declinet, in obliquum non dum evadit; à fabrorum ascia, quæ paululum à recto abiens, in summitate decurvatur, dicta 3. de fract. 21.

Ascites hydropis species est, in qua in membrana abdominis interiore peritonæo Græcè dicta, humor veluti in utre quodam continetur, unde eam vocat Hipp. aquosum hydropem. Contra Tympaniasquam ficcum hydropem vocat, in qua abdomen percussum talem sonum edit qualem timpana, quoniam in illis per cutem extentam subjectus aër percutitur, quemadmodum aër in hoc morbi genere qui in profundo locatur, 4. aphor. 11. quem etiam utricularium hydropem vocant lib. finit.

Assellos, vide Axes.

Asema, crisis est quæcunque à nullo dierum indicantium antea fuerit indicata, unde sine signo dicitur, 3. de Cris. 10.

Astia, id est, ciborum abstinentia, aliquando etiam vasorum inanitio astia dicitur, tanquam nomine generis in speciem uti liceat, 2. de rat. victus, 47.

Aspera

Aspera arteria est particula simplex in animalis corpore, quæ aliarum omnium est durissima solo osse mollior, quam Græci Chondron, id est, Cartilaginem vocant, quam totam in exactam naturæ circuli circumferentiam contorfit, circulorum multa serie continua in longitudine interiore compositorum, à pharynge ad pulmonem usque pertingens, sanguine vacua, 7. de usu part. cap. 3. eademque prout corpus est ex cartilaginibus ut instrumentis vocis, & ex vinculis membranis, ut instrumentis respirationis compositum trachea arteria dicitur, ibidem cap. 6. quam bronchon nominant, ibid. cap. 11.

Asperæ arteriæ dicuntur cum everse sanguinolentiores apparent, & magis asperæ carnosæque & fici acinis similes, lib. Introd. cap. 15.

Asphyxia, id est, pulsus privatio, cum non percipitur nostro tactui motus, atque hoc per totum animal accidat ut nulla usquam arteria moveri videatur, quæ si ad veritatem exigas in corpus vivum nunquam cadit, 1. de prælag. ex puls. c. 3. quam Hip. vocat spirituum interceptionem, 4. de rat. victus, 26.

Aspreo oculi est duritia & asperitas inæqualis, quæ intra genas oritur, lib. finit.

Assa, id est, stomachi fastidium, 4. de sanit. tuen. cap. 4.

Affidentia signa, quæ & mox apparentia dicuntur, distinguuntur à pathognomicis, seu passionis significativis signis, exemplo morbi lateralis in quo acuta febris, spirandi difficultas, tussis, pungens dolor lateris, passionis significativa sunt, quod autem dolor ad hypochondrium, aut ad clavim perveniat, aut quod facilius in latus patiens quam in alterum æger decumbat affidentia signa sunt, 1. aphor. 12.

Affimilatio, & affimilatrix facultas est, quæ ab actione ipsa generaliter alteratrix, membratim affimilatrix dicitur, qua id quod nutritur alteratur, & ei quod nutritur simile fit, 3. de natur. facult. cap. 1. naturalium actionum prima, ac propemodum maximè necessaria nutritio est, quæ alteratricis actionis quædam est species, est enim & concoctio, quæ in ventre agitur, alteratio, non secus autem, & quæ in venis, quibus accedit ea, quæ in quaque est particula, postquam quarta est, quam affimilationem vocant, nomine quidem à nutritione diffidens, re autem non diffidens, 3. de caus. sympt. c. 2.

Affistentes, sive astites glandulosi, vide Glandulosi.

Asthma, id est, anhelatio, affectus est in quo propter angustiam organorum spiritus, apparet summum moveri usque ad operta scoptula thoracem, etiam citra febrem, quam etiam ii, qui velociter currerunt habent, quique respirando pinnas narium movent, quas in spirando contrahunt, expirando dilatant, com. 2. in 3. de morb. vulg. 4. vide Anhelosi.

Astites, vide Glandulosi assistentes & Parastatæ.

Astragalus, id est, talus (os ballistæ vulgo) 3. de usu par. cap. 6. est principalissimum ossium, quæ ad pedes movendos pertinent, in circumferentias quasdam desinens, magnum quidem & maximis supernis ossibus dearticulatum, in medio tibiæ, & calcanei locatum, ibidem, cap. 8. est Astragalus fruticellus exiguus. 6. de simpl. med. facult.

Astrictio est densitas, & necessariorum excrementorum suppressio, ad Trasibulum, cap. 27.

Ataxia, & Acozmia est ordo decretorius dierum febrilium, 3. progn. 7.

Ater succus est quartus naturalis humor in ordine frigidus, & siccus, (cui humori nullum aliud pro-

proprium nomen est inditum) sanguinis fex , qui humor cum ex uisione quapiam, ac putrescentia in acidam migravit qualitatem, id atram bilem nuncupant, five radentem, 2. de natur. facult. cap. 9. vide Acidabilis, & melancholicus humor.

Atheromata, Steatomata, & melicerides, alii quidem inter abscessus reponunt, alii verò ad aliud genus referunt; omnes tamen tumores præter naturam sunt, quorum natura ex ipsis nominibus patet, pulticulæ enim aliquid simile ipsis atheromatibus invenitur, melli vero in ipsis meliceridibus sævo autem in ipsis steatomitibus. lib. de tun. ca. 5. ipsum vero atheroma Græci atheran vocant 14. meth. c. 14.

Athera, vide Atheromata.

Athymia, i. animi dejectio, 6. de loc. affect. cap. 1.

Atra bilis vide Acida bilis, & Ater succus.

Athroos, est' secretio in ipso dividendum genere, videturque in omnibus sensibus commune, instantem passionem ex secretionem, ac divisionem continui, unitique corporis tum excitari, cum ea vel universa, vel magnis portionibus, & celeriter quod Græcè Athroos voco, incidit, 1. de sympt. caus. cap. 6.

Atrophia est, cum particula aliqua corporis, vel diminutè alimentum attrahat, vel non trahat, vel perperam trahat, unde corpus nutritur, five id quidem quod nutrit, & quantum & quale esse oportet, suppeditatur, cæterum symptoma aliquod in retentrice facultate incidit, simile his quæ in ventre sunt, dicta, atrophia sic quoque tentabitur, excreticis quoque vitio id accidit, cum plus quam opus est vacuat, de sympt. differ. cap. 4. & 1. meth. 9. Est adhuc atrophia in oculo, cum ex longa imbecillitate, vel alia quadam latente causa, paululum quasi propulsus deinde cavatus ad radicem cum dolore minor evadit, obscureque aut nihil omnino videt, ib. Introd. cap. 15.

Atrophusæ, i. corporis particulæ, quæ ex nutrimento fructum non sentiunt, 2. meth. c. 7.

Attonitus morbus, i. Apoplexia 2. aph. 19. quem & morbum stupidum vocant, 8. de placit. c. 6.

Attractrix virtus est quæ peculiare parti succos, alendi ipsam gratia, & appetere & attrahere potest; altera quæ generatim alteratrix dicitur quæ succus attractus similis evadit parti, quæ alitur, quæ membratim in hepate, sanguificativa dicitur. Retentrix qua pars attractum succum coquit, donec in suam ipsius naturam eum mutaverit, Expultrix quæ à Coctione quod inutile est secernit, idque excrementum vocatur, 5. de loc. aff. c. 7.

Attrahens, sive Attractor, sive Epispastica facultas est, quæ ex alto vehementius attrahit propter essentiam calidam, & tenuium partium sive talis essentia sponte nata sit, sive ex putrefactione acescente generationem sortita, directè opposita repercutienti, & adstringenti virtuti, quæ in altum occurrentes sibi succos repellit, 5. de simpl. c. 17.

Auditorius meatus, est rotundum foramen, quod ad aures pertinet non solum usque ad Cerebri membranam pertinet, sed etiam nervum contingit, qui in ipsum à Cerebro descendit, 6. meth. 6. quod & cæcum foramen dicitur. lib. de nervor. dissect. 6. Græce *τοφλὸν τρήμα*, vide Aures.

Auditus gravitas vide Obauditus.

Augmentum morbi, vide Ascensus.

Aures, qua frons ad tempora porrigitur, in ipsius terminis sitæ sunt; quarum pars aperta Ala dicitur, refracta ab interiori in posterius ipsis summitatibus inflexis Cubi formis sub qua semicirculus rotundus in mucronem exurgens, Græce *Xyster* appellatur, hujus acumini concavum quod subjacet, Conchula, in cujus medio rotundum foramen, meatus auditorius nuncupatur, lib. Introd. cap. 10. Aures

Aures Cordis, sunt duo sinus Cordis concavi, nigriores, nervosiores & magis cuticulares Corde, utraque Cordis parte, sinistra & dextera collocatae ad similitudinem aurium sitae, 7. de anatom. adm. cap. 9. nominatae autem porrò ita sunt, non ab utilitate, aut actione aliqua, sed à parva similitudine, quod utrinque Cordi ipsi, ut animalis capiti, aures adiaceant 6. de usu. per. cap. 15.

Aurigo, & **Auriginosus**, vide **Arquatus**.

Autopsia, est eorum observatio & memoria, quæ proprio intuitu unusquisque inspexit, de part. art. med. cap. 2.

Autopyrus, qui & **Syngomistus** dicitur, panis genus est, quod ex farina universa comportata, non discussis furfuribus constat, lib. de ren. aff. dignot. cap. 6. **Syncomistum** panem vocant, qui medius est inter exquisitè purum, & furfuraceum; vocant autem nonnulli eundem panem **Autopyrum**, quoniam in puro farinam, non qualis natura est, talem ad conficiendum panem assumunt: sed prius purgantes furfur excernunt: contra autem in furfuraceo prius adimunt eam farinæ partem, quæ purissima est; panis autem qui **Autopyrus** appellatur, qualem habet ex natura farinam, triticum talem etiam servat. 2. ad Glauc. 7.

Avulsa, vide **Avulsio** & **Apospasmata**.

Avulsio est cum ossa, quæ membrum colligant, divulsa dicuntur, com. 3. in lib. Hipp. de his quæ in medicat. 31. vide **Unionis solutio**.

Axes ipsas, **Asinos** appellare consuevit **Hippocrates**, & **parvos axes**, **Asellos**, quas etiam **suculas** vocant, 2. de fract. 48.

Axillaris vena est, quæ per axillam percurrens, major humerali per totum brachium in ramos scinditur, diciturque **hepatica**, 3. de anat. adm. cap. 5. eademque **subalaris**, **basilica**, **vena cubiti** inter-

appellatur, lib. de anat. vir. & contra Erasistratum. c. 6.

Axiomata propositiones indemonstrabiles vocant, 1. meth. 4.

Axungiam, omnes soliti sunt vocare adipem suillum veterem, 1. de comp. med. per. gen. cap. 4. vide Adeps.

Azygos vena, est propago una ex venæ cavæ superioris trunco exorients, parte dextra, & octo costis inferioribus inserta, quam sub corde oriri semper à se observatum fuisse testatur Gal. 5. de loc. aff. 2. & initio secundi de vict. rat. & 2. de usup. in iis videlicet corporibus, in quibus thorax longior erat: nostro verò seculo propter thoracis brevitatem, supra Cor, & pericardium exoritur, ad quintam plerumque thoracis vertebam.

Azymus panis, idest fermenti expers, 1. de aliment. facul. cap. 2.

B

BALLISTA Eos, vide Astragalus.

Barycoia, five Obauditus, five Obauditio, est auditus, gravitas, & difficultas, proportionem respondens Amblyopiæ, quæ est visus hebetudo, five diminutè videre, 1. de caus. symp. cap. 4.

Basilare os, quod & os palati, os Cunei, os Sphenoidis dicitur, est os quod toti Calvariæ substernitur, quod à nonnullis inter Capitis, ab aliis inter Maxillæ superioris ossa, cum inter utrumque sit medium, numeratur, cap. 1. lib. de ossib. & in fine, 11. de usu p.

Basilica vena, vide Axillaris.

Basis Cordis, quam alii caput visceris appellant est vertex Cordis figura turbinatus, quæ & circulus est. 7. de anat. adm. c. 3. quam & mucronem appellant, 2. de placit. c. 4.

Bath-

Bathmides sunt brachii concavitates quas extendentib. totam manum, & flectentibus, Cubiti ipsius Coronæ ingrediuntur, 2. de usu. p. cap. 15.

Bechica medicamenta sunt, quæ tussim sedant, vel cient, 1. de simpl. cap 1.

Belenoides os, vide Graphoides, & Lithoides.

Beneolentia dicuntur, quorum vapores à corporibus defluentes ambienti permisti, ac deinde per narium inspirationem in Cerebrum delati familiares sunt Cerebri spiritui, pro portione quadam ad ea, quæ linguæ sunt dulcia, è contra graveolentia, 4. de simp. 22.

Berenicium, quod est nitrum, vel spuma nitri, 6. de compos. med. loc. cap. 1.

Bilis simpliciter si proferatur, five biliosus humor, audimus pallidam & amaram, non acidam et nigram: hanc. n. semper cum adjectione nominamus, appellationi humoris colorem adjungentes, lib. de tumor. c. 9. bilis, sine adjectione flavam & amaram significat, sed cum adjectione bilis atra, humorem melancholicum. 7. aph. 32. & 1. de nat. hum. 27. & com. 5. in 6. de morb. vulg. 14.

Bilis acida, vide Acida bilis.

Bilis æruginosa, vide Bilis pallida.

Bilis amara, vide Bilis simpliciter.

Bilis atra, vide Bilis simpliciter.

Bilis flava, vide Bilis pallida.

Bilis isatodes, vide Bilis pallida.

Bilis nigra, vide Nigra bilis.

Bilis pallida est, quæ ex bili syncera, & tenui aquosa, serosaque humiditate, quibus vrina sudorq; provenit, constat, Flava verò quæ & Vitellina dicitur colore pallidior, tenui humiditate constans, sed crassiori quam pallida, crudo vitello ovorum & colore & consistentia similis, in vasis genita. Porracea verò in ventriculo genita, porrorum colori similis,

similis, Aeruginosa, quæ ærugini assimilatur. Isatodes autem bilis, quæ ab Isatide cæsum colorem referente, dicta est; sic etiam & rubram nonnulli bilem nominarunt, quæ consistentia ad tenuem sanguinem proximè accedit, sed quoniam non concrecit, idcirco bilem eam nominant, lib. de atra bile, cap. 2.

Bilis porracea, vide Bilis pallida.

Bilis radens, vide Acida bilis.

Bilis rubra, vide Bilis pallida.

Bilis vitellina, vide Bilis pallida.

Bis feriens pulsus, vide Dicrotus pulsus.

Blæsum corpus est, cuius pectus primum in partem anteriorem redditur, Rhæbum autem cum posteriores partes, quæ ad spinam pertinent, gibbæ redduntur, lib. de caus. morb. cap. 7.

Blena, sive mucus, est humor per palatum, & nares defluens, cum concoctus est, veluti cum crassior minus acris, & modicus descendit, propterea & crassior pituita ab Hipp. vocatur, lib. de totius morb. temp. cap. 3. & 2. de sem. c. 6. vide phlegma.

Boriborgmos, est sonus, vel murmur, in crassis intestinis factum, cum excrementorum sunt vacua, humidum excrementum denuncians, 3. de sympt. caus. cap. 2. vide Physis.

Bothor, vide Exanthemata.

Bothrion, est ulcus cavum oculi, parum angustum, puncturis rotundis simile, ulcusculo altius, lib. Introd. cap. 15.

Bothria, vide Phathnia.

Brachiale, quod Græci Carpon dicunt, Arabici Rascetta, est prima pars palmæ manus octo constans ossibus, in superficie leniter gibbis sinuatis intrinsecus, lib. de ossibus, cap. 18. cuius inferior pars quattuor ipsis ossibus, quæ quasi postbrachiale, vel metacarpium dixeris, colligatur, ibid. capit. 16.

Bra-

Brachichonius, vide Polychronius.

Brachium, totius manus pars maxima, cujus termini infernè sunt articulus, qui in curvatura cubiti est, quem, Anchona, sive Cubitum cui innitimur, vocamus; supernè autem rursus, humeri articulus, lib. 2. de motu musc. cap. 2. Brachium appellatur, quod inter duas juncturas humeri, & cubiti intercedit, totius brachii pars: superhumeralis verò, idest Epomis, superior humeri pars, quæ ad collum vergit: nam humerus totum id, quod in dearticulatione hac apparet, vocatur: nam quod non apparet à posteriori parte est os scapulæ, ab inferiori est id quod dum totum brachium attollitur, manifestum fit, quæ ala nominatur, 1. de artic. 4.

Bradypepsia, vide Concoctio.

Branchos, quos raucedines, destillationes, & Coryzas nominant, 5. de sanit. tuen. cap. 8. Qualis in ventre, diarrhæa passio ex mala concoctione fit, tale est in Cerebro Catarrhus, & Coryza, Catarrhum, scilicet nominatibus nobis, quod cum supervacuum est in os diffluit, Corizam cum in nares, Branchos autem, sive raucitas catarrhis superveniens, faucibus scilicet humore imbutis, quod si in Gargarionem fluxio procumbit, aut quam ex similitudine Græci Staphylem idest acinum vocant in ea gignit, aut aliàs eam in tumorem attollit: at si in glandulas quæ sibi ex adverso in oris termino utrinque jacent, antiadas: si autem in ea quæ iis proxima sunt paristmia, 3. de symt. caus. cap. 4.

Brægmata Latini sinciput, sunt duo sincipitis ossa utrinque quatuor rectis lineis circumscripta, una quidem per futuram in longum porrectam, utrique offi communem, posterius autem lambdoidis futuræ lateribus, anterius verò coronariæ vocatæ, utraque autem parte, squamosis commissuris

ris com. 3. in 6. de morb. vulg. 1. quæ vulgo parietalia appellantur, vide Bregmatis ossa.

Brevis pulsus, vide pulsus latus.

Bronchia, sunt asperæ arteriæ cartilagineæ, Sigma literæ figuram referentes, 4. loc. affect. cap. 8. vide Arteria.

Bronchocele, idest gutturis tumor, 2. de comp. med. loc. cap. 17.

Bronchon, idest, trachea arteria, 7. de usu par. cap. 11. vide Aspera arteria.

Bubo est tumor, præter naturam, in collo, & secus aures, vel inguina, iis quibus in collo, capite, vel aliqua vicina parte, vel prope magnam arteriam aut venam ulcus est natum, ortus, 13. meth. cap. 5. vide Struma.

Bubonecele, est tumor mollis in inguine factus, peritonæo vulnerato, aut rupto, & postea non conglutinato, diciturque ramex in inguine, quod si Umbilico hoc accidat, dicitur Exomphalos, lib. de tumor. c. 16.

Bulimos est vehemens esuritio, ex indigentia simul, imbecillitate, & refrigeratione oris ventriculi, orta, 1. de caus. sympt. c. 7. Differt autem Bulimos à canina appetentia, quod ille sit casus potentiae ex frigiditate exteriori, qui à fame quidem inchoavit, sed non habeat eam amplius adjunctam, Caninus autem appetitus fieri consuevit, vel propter solam intemperaturam frigidioram, vel propter humores acidos, quos exorbuat os ventriculi, 2. aph. 21.

Bulla, i. pustula oculis nata, 9. de simplic. med. fac.

Bursa testium, est communis tunicarum, utrumque testem cooperientium rugosus finis, utrique testiculo circumdatus, Oscheon Græcis, Latinis Scortum, aliis Scrotum dicitur, lib. de consecret. vulvæ, & Introd.

C

CACHEXIA, pravus corporis habitus est, 1. meth. 9. in Cachecticus, idest, mali habitus homo, libr. de cur. rat. per sang. c. 19. vide habitus.

Cacochymia, vitiosus succus, vide Plethora.

Cacoëthe ulcera ex dysepulosis clarius intelliguntur, quæ enim ex humorum confluxu, vel multorum vel acrium oriuntur, sine eo quod locus affectus hanc dispositionem habuerit, undelicet bonum sit, quod tamen ipsum corrumpat, Dysepulota nomino, quæ verò dictam dispositionem jam obtinent, præcipuo vocabulo cacoëthe, id est maligna, appello, 1. de compos. med. per gen. cap. 18. sed generalius, quæ ulcera omnibus ritè decenterque factis non sanantur, ea medici cacoëthe, idest maligna, contumacia, rebellique dicimus, 4. meth. 5. Adhuc generalius. Cacoëthes morbos, id est malignos appellamus, quicunque periculum minantes spem salutis non adimunt, nam quod summè perniciosum existit symptoma, non cacoëthe, sed mortiferum dicitur, co. 1. in 1. prorrh. 14.

Cacophonia, id est vitiosa vox, de sympt. diff. c. 3.

Cacosphyxia, id est vitiosus succus, ibid. cap. 4.

Cacotrophia, id est, vitiosa nutritio, ibidem.

Calchoidea ossa, sunt tria ossa parva circa calcaneum posita, quæ certis nominibus carent, inferiori naviformis parti per synarthrosin copulata, cum quibus etiam exteriori ex parte Cyboides pariter porrigitur, 3. de usu par. & de ossib. cap. 24.

Calcaneus seu os Calcis quod Græci Pterim vocant, maximum, & principalissimum est pedis os quæ ad firmationem pertinent quod Astragalo subest, 3. de usu p. & de ossibus, cap. 24.

Calcis os, vide Calcaneus.

Calcu-

Calculus five Calculosus morbus est, ubi in renibus collecta cum proportionali febre crassorum humorum copia à qua superassati ad calculi generationem transeunt, lib. finit.

Calefcere & Calefactum esse non parum refert dicere exemplo lebetis, & aquæ calidæ: fervens enim in frigidum lebetem injecta, vel fervens lebes aquam frigidam excipiens, illic aqua calefacta est, lebes calefit, juxta Typum putridarum febrium, hic lebes calefactus, aqua calefit, ad morem febrium hæcticarum, 1. de diff. feb. cap. 1.

Calicreon, five Pancreon, caro glandulosa est, substrata arteriis, venisque quæ ea parte in ramos capillare finduntur lib. de ven. & art. dissect. cap. 1. vide Pancreas.

Calidum hoc ipsum verbum aliquando transferimus ad qualitatem, cujus proprium nomen est caliditas, aliquando denominativè totum corpus dicimus calidum à caliditate, estque hic modus loquendi plurimus in omni vita, 1. aph. 14. Sæpe etiam Hipp. à qualitatibus nominat elementa, calidum quidem appellans, neque solam qualitatem, neque quod ab ejus exuperantia dicitur, sed corpus quod summam participat qualitatem, ut ignem 1. de elem. cap. 8.

Callosum corpus, id est, calli naturam referens, regio quædam in Cerebro est, in qua naturalis concavitas esse videtur, quæ ex superjacentibus, & circumdatis corporibus, portionem alimenti non perfectè elaborati, peritoma, five recrementum vocant, recipit 9. de anatom. adm. ca. 3. quod recrementum ab Arist. excrementum dicitur, libr. de instrument. odor.

Callus, idem quod Cladus Græcè Pylus, 6. simpl. diciturque etiam Tophus, ex crudo humore qui crassus est ad similitudinem puris crassioris, 10. de comp.

comp. med. loc. ca. 2. vide Myrmecia, & Tylosis.

Calvaria, five cranium, os capitis appellatur, lib. de offib. cap. 1. vide Cranium.

Calvata, feramenta appellat Hippoc. quæ rotunditatem quandam levem in extremis partibus habent, cujusmodi sunt specillorum capitula, & quæ Mucleata appellantur, & spatularia. Oblonga verò his contraria nuncupat, quorum extrema minimè sunt rotunda, sed mucronata ad suffusionem interpunctiones accommodatis instrumentis quodammodo similia, 1. de artic. 43.

Calvities est capillorum defluvium, propter humorum ex quibus nutriri consueverunt, inopiam; si verò propter eorundem humorum vitium, corrumpantur, & cadant, non calvities, sed Alopecia, & Ophiasis dicitur, 1. de comp. medic. loc. cap. 2. vide Madarosis. Capitis sane cutis, pueris mulieribus & Eunuchis humida est: sed Calvis immodicè arida. Cerebrum quidem in juvenibus molle cum sit atque humidum. Calvariam tangere, omnemque interiorem inanitiem complere, in Senibus verò siccescens subsidensq; ab ea distare sæpius in animalium dissectionibus conspexistis: in quib. calvescentibus syncipitis ossa, fistulosiora aliis, & molliora ac superincumbentia ob Cerebri defectus exarescunt, cum ad ipsa usque non pertineat, neque ea attingere possit: subsidet enim, in suamque, ac ipsius basim depressum cadit: consequenter igitur, ossibus istis resiccatis, & ipsis obtentæ cutis inarescit, atque ipsi sensui valde sicca in Calvis apparet, ut rationali demonstratione non egeat, com. 3. in 6. de morb. vulg. 2.

Calx est totius pedis posterior pars, lib. Introd. cap. 10. Clarius, Calx est os pedis maximum, ossi scaphoidi subjectum, quod & rotundas ex talo partes recipit, & geminos quos habet excessus in finum

finum ejus inserit, parte, qua ingredimur leviter rotunda, & latiuscula, lib. de offib. 24.

Camerion sive Psallioides corpus est, pars cerebri, quæ supra communem cavitatem est (qua Cerebrum Cerebello sua perforatione committitur) velut domus tectum quoddam in sphaeræ superficiem concavam circumacta, ad similitudinem testudinum, & cornicum, quibus Architectores utuntur, 8. de usu p. c. 11. vide Fornices.

Camarosis, est ossis perruptio, cum ex alterutra refractum parte similem Camerae figuram acceperit, lib. finit. unde recentiorum nonnulli vehementissimas fracturas Camaromata, & Engosamata quidem, quæ in medio sui membranæ innituntur, Camaromata vero, quæ eandem ipsam partem exaltatam habent; Cæterum, qua primum ab integris fracturæ partibus deduci ægra cepit, intro magis recedunt, ac membranæ innituntur, 6. meth. 6.

Camisia foetus, vide Chorion.

Campylon, vide Helosis.

Cancer, est tumor præter naturam fusci, & lividi coloris, in quo venulæ quædam exaltatæ primò occultæ (quando, & Cancrum latentem vocant, lib. de atrab cap. 4.) deinde manifestæ a crasso, & nigriore sanguine feci vini assimilés sunt, 11. meth. 9.

Canina cupiditas, est prava qualitas oris ventriculi multa impetuosè ingerentis, nec potentis devoratorum pondus sustinere, quare ea supernè, vel infernè excernere cogitur, ita in renibus quoque, & diabetica passione accedit, serosæ humiditatis cupiditas, una cum virium imbecillitate, unde & humiditatem affatim attrahere, ac eam deinde in vesicam impellere coguntur, 6. loc. aff. cap. 3. vide Bulimos.

Canini dentes, quos Græci Cynodontes vocant, sunt

sunt duo utrinque mandibulæ superiori, & inferiori hærentes dentes, qui Cavum dentibus quam simillimi sunt inferiore basi, lati, parte superna acuti quibus singulæ quoque radices longissimæ insunt, ut si quid propter duritiem ab incisioribus dentibus scindi minus potuit, id frangere possint, lib. de ossib. cap. 5. vide dentes.

Canities, est pilorum ante legitimam ætatem in album commutatio. lib. finit.

Canthus oculi, vide Anguli oculi.

Capillaris vena, vide Apanthismus.

Capillitium, vide Trichiasis.

Capistratio, vide Phymosis.

Capitis vena, & Cephalica, & humeraria, & externa dicitur, est quæ ex jugularibus externis jam divaricatis, quibuscum radicem habet communem, utrinque extra thoracem ascendit, & per humerum in externam brachii regionem declivis excurrit; initio secundi de ration. vict.

Capreolaris, sive hederarius anfractus, est artiarum, & venarum ad utrumque testium descendentium non recto itinere instar Capreoli, aut hederæ variis modis involutarum, connexus, 1. de semin. c. 12. vide Glandulosi assistentes.

Caprizans pulsus est, ubi motum arteria interpellat quapiam in parte, ita ut motus à quiete alter celerior primo, & vehementior sit, 1. de differ. puls. c. 29.

Capsula cordis, id est Pericardium, vide Membrana Pericardios.

Caput, est ea corporis pars, quam nonnulli ventrem superiorem nominant, collo terminatur, & partes animales continet.

Caput cordis, est ampla, & orbicularis superna ejus basis, 6. de usu p. cap. 7.

Caput ossis, est extrema tenuis processus ossium

D

pars

pars crassior, & orbiculata, lib. de ossib. in proem.

Caput-purgia sunt medicamenta omnia, quæ capitis purgandi gratia infunduntur, siue naribus, & dicuntur Errhinna, siue ori, ut colluendo, vel mandendo per sputum caput purgent, & vocantur apophlegmatizonta, 5. de simpl. cap. 20.

Carbo (qui Carbunculus) dicitur, cum melancholicus humor in cutem decumbens simul cum febre, exanthemata per cutem crassescentem, ficcescentemque oriri facit, assatum sanguinem indicans, lib. de atra bi. c. 4. Carbunculus ulcus est, crustam cito cum inflammatione totius partis circumdatæ valida, faciens, ut & febres vehementes, & extrema pericula inferat, 5. de comp. med. per gen. c. 15. cujus crusta nigra est, & cinerulenta, aliter quam quæ sanguine suffusa sunt, aut quæ algore frigent: non .n. vehementer lividus, ut in illis tumor est, sed habet aliquid splendens, ut bitumen & pix, talis autem est exactè atra bilis, lib. de tum. c. 6.

Carbunculus, vide Carbo.

Carcharaconta, dicuntur animalia, quæ feratis sunt dentibus, ut Ursus, Leo. 9. de anatom. adm. cap. 1.

Carcinoma in utero est tumor sine ulceratione inæqualis, & verrucosus, lib. finit. quem etiam Cancro animali Carcinon vocant, ibidem.

Carcinos, vide Carcinoma.

Cardia hoc est cor, quod non solum ei visceri, quod sui natura palpitat, nomen fuit apud antiquos, sed etiam ori ventriculi, pro confesso habetur apud omnes, 4. aph. 65.

Cardiaca dispositio est innati roboris labefactatio, & languor, fit plerumque conflictante ore ventriculi & stomacho cum sudorum immodica vis sunt qui Cardia, id est, Corde phlegmone laborante fieri affectum putaverint, atque ab hac virium exsolu-

solutione, quod evenit malum, cardiacan, vel dispositionem, vel syncopen nominarint, 1. de caus. sympt. cap. 7. & lib. finit.

Cardiacus morbus, vide Cardialgia.

Cardialgia, id est, cordis, seu oris ventriculi dolor, & morsus, qui & Cardiogmos dicitur; à forti ventriculi æstu, flava bile in ipsis tunicis ebulliente, genitus, 5. aph. 65, dicitur etiam Cardiacus morbus lib. Introd. cap. 13. & 8. de comp. med. loc. cap. 1.

Cardiogmos, vide Cardialgia.

Carnosa cutis, vide Musculus cuticulosus.

Caro vocatur tantum ea, quæ in musculo est, reliquarum nullam homines carnem vocant, præterquam admodum pauci, sed quæ in visceribus, ceu jecore, renibus, liene, pulmone visuntur, eas parenchymata, quasi effusiones dixeris, Græci vocant quæ in intestinis, ventriculo, stomacho, & utero sunt, sine nomine relinquunt, 11. meth. 11. Parenchymata autem eas partes vocant, non carnes, propterea quod ex venis effusus sanguis circum vasa omnia concreascit, 11. de simpl. in initio.

Caros five Sopor, est deperditio sensus, & motus in toto animalis corpore, illæsa manente spirandi facultate, læsa autem anteriore Cerebri parte, & temporum musculis; si verò spirationem adeo vehementer opprimat, ut quis vel magno conatu vix spirare possit, eorum exemplo qui per gravem somnum stertere solent, Apoplexia nominatur, 4. loc. aff. cap. 2. & 13. meth. 21. & com. 2. in 1. prorrh. 29.

Carotides, id est soporariæ arteriæ sunt, duæ illæ quæ ab arteria magna, à sinistro Cordis ventriculo emergentes, rectà ad caput feruntur, tanquam vasorum propagines, omnibus, quæ sunt supra Cor, partibus distributæ, 16. de usu par. c. 12. & 1. de placit. ca. 7. sed has non rectè Carotidas, &

Soporarias, & esse & dici censendum est, sed jam obtinet nomen ex multa omnium, qui post Hippocratem fuerunt Philosophorum, & Medicorum ignoratione, censentium, Soporem affectionem esse, dictarum arteriarum, 1. de plac. c. 7. vide Soporarie.

Carpon, & Carpos, vide Brachiale.

Carunculæ, nunc partes sunt substantiæ intestinorum, quæ in difficultate intestinorum excernuntur adeo magnæ, ut possimus eas carnes nominare, 4. aphor. 26. nunc verò carnosam quandam particulam, in summo ore pendentem, quam & Columellam vocant, significant, 6. de comp. med. loc. cap. 3. vide Gargareon, & difficultas intestinorum.

Casus, qui & signa, & symptomata mox apparentia dicuntur. 1. aph. 12. vide Judicatoria signa.

Cataclida, sive Subclavium dixeris, primam Thoracis costam parvam significat lib. de musc. dissect. cap. 12.

Catagma, id est ossis fractura, 2. meth. c. 2.

Catagmatica emplastra, quæ & Cephalica vocant, sunt quæ Calvariæ fracturis accommodantur, habentque abstergerendi, digerendi, & siccandi potestatem, 2. de comp. med. per gen. cap. 16. Dicuntur, & Catagmatica ligamenta, quæ fasciarum instar ossis repturæ deligantur, 1. de comp. med. per gen. cap. 4. vide Cephalica emplastra.

Catalepsis, est deperditio sensus visus, apertis palpebris, servata tamen secundum naturam spiratione, in qua posteriora Cerebri potius afficiuntur, 4. loc. aff. cap. 2. licet alibi Catalepsim dicat esse spiritus cohibitionem, lib. de musc. diff. cap. 26. & alibi dicat Catalepsim fieri refrigerata prima parte sensitiva, id est, Cerebro ipso, quæ refrigeratio cum fortis fuerit mista humiditati, facit lethargicas passiones, cum siccitate verò eas, quæ a Græcis Catalepsidicuntur, i. Deprehensiones, 2. apho. 3. eundem

dem affectum Catoche, & Catochon vocant, 4. de caus. puls. c. 16. vide Catoche.

Catalotica medicamenta sunt, quæ cicatrices grossas, comedendo æquant, & limpidant, lib. de Dynamid.

Cataphora, id est, veternosa ad summum delatio, prorrhæ. 1. qua ægris sopori gravi simile quid obvenit, fiuntque tum omnis sensus, tum vocis expertes, 1. de diebus decret. cap. 4.

Cataplasma, compositio est ex aliquo farinæ genere, & aliquo humido, sive unctuofo, 3. de comp. medic. per gen. cap. 2.

Catapotia, i. pilulæ, de remed. par. fac. c. 6. vide pilulæ.

Cataptosis morbus non est, sed symptoma comitialium, attonitam concidentiam sine temporis spatio factam, significans, lib. de tot. morb. temp. c. 4.

Cataracta, sive suffusio, est aqua inter venam, & crystallinum humorem coagulata, prohibens spiritum visibilem ab oculo exire, lib. de ocul. par. 4. cap. 12. vel suffusio est, cum cernendi facultas, vel in partem deperditur, apparente, sive non apparente in oculis malo aliquo, propriaque affectione non molestatis, sed aut oris ventriculi, aut cerebri cognatione, 4. loc. aff. c. 2. quam vocant Græci Hypochyma, 10. de usu p. c. 1.

Catafarca, vide Anafarca.

Cataschesis, dispositio est, quæ facile discutitur, quæ opponitur hæcticæ dispositioni, id est illi, quæ tenaciter inhæret, 3. loc. aff. cap. 2.

Catastasis, vide Constitutio.

Catatafis, est ad inferna loca corporum tractus, quæ obitur partim principiis quæ tentionis causæ sunt, è regione oppositis, partim transumptione in contrarium nempe transmissis per rotulas principiis, quæ tentionem moliantur, ac superius adnex-

is. Opposita huic est Anatafis, quæ est tentio ad loca superna per traductionem, libr. finit. vide Anatafis.

Catharrus seu defluxus, est multorum humorum delatio per palati foramina & nares, quæ in exitu una cum flatu egrediente, strepitum quandam faciunt libr. finit. vide Coryxa.

Cathartica, seu purgans facultas vel medicamenta, duo significant, alterum commune omnium, quæ quovis modo animalis excrementa expurgant; alterum quod per excellentiam de iis tantum dicitur, quæ aut per vomitum, aut per ventris dejectionem purgant, neque quod ejusdem est generis, tum ea quæ fit per nares, tum ea quæ vulvæ admota, expurgant 5. de simpl. med. fac. cap. 20.

Cathemerina febris, id est quotidiana: ita enim consueverunt vocare eam febrem, quæ singulis diebus accenditur, neque ullam habet intermissionem; ego vero solitus sum eandem febrem Amphimerinam continuam appellare; nam Cathemerinon vocabulum, nusquam apud Græcos scriptum invenitur: omnem verò rem, quæ quotidie eodem modo fit, amphimerinam vocant: vocetur itaque, quæ singulis diebus accenditur, & finitur Amphimerina, id est, quotidiana simpliciter, quæ verò non intermittit, quotidiana continua, 2. de diff. feb. cap. 7.

Catheterica medicamenta sunt, quæ excrecentiam carnis ulceribus detrahunt, 5. de simplic. cap. 2. eisdemque cicatricem inducunt, ibid. cap. 15. vide Septa.

Catheter, est fistula urinaria, cujus extremum aliquo cataplasmate illinimus, ad removendam urinæ suppressionem, & virgæ immittimus; ad Thrasib. cap. 23. vide Syphones.

Cat' ixin, seu secundum rectitudinem, eruptio sanguinis est, cum sanguis è directo loci affecti, effluit, vel mittitur, libr. de cur. rat. per. sang. miss. i 5.

Ca80-

Catoche, qui & **Catochus**, vigilans sopor est, 3. loc. aff. cap. 5. estque solius Cerebri affectus, veluti & per totum corpus convulsiones, co. 3. in 1. prorh. 69. est quoque **Catochus** fascia longior, quæ in orbem faciæ & capiti circumdatur, ut operculum comprehendat, lib. de fasciis, vide **Cataleptis**.

Catotherica medicamenta, quæ & **Hypelata** Græcè dicuntur, sunt medicamenta dejectoria, quibus renes, vesica, & gibba hepatis cum multo vitioso succo sunt referta, expurgantur, ut **Cava jecinoris** & intestina, dejectione, 7. meth. 13.

Cava vena (sic appellata, quod venarum omnium quæ per corpus animalis disseminantur, latissima sit 4. rat. vict. 27.) est vena magna à gibbis hepatis orta lib. de ven. & arte. diff. cap. 2. per quam hepar ex particulis quæ ad ventriculum attinent, attractum alimentum, & in ipsa hepatis substantia elaboratum, in omnes superiores corporis partes distribuit, 4. de usu p. cap. 13. quæ à convexis jecoris partibus orsa, tum cava propter sui magnitudinem, tum jecoraria, à viscere unde egreditur nominatur, 8. de placit. cap. 1. Nec solum hæc vena quæ à gibbis hepatis egreditur, sed alia etiam quæ à finis & concava ipsius parte, quam portas vocant (unde, & vena porta appellatur) promanat. **Cava** dicitur quæ fertur obliqua deorsum atque in ventrem & intestina propagatur, tamquam truncus venarum omnium, quæ corpore inferiore sparguntur, per quam hepar ex particulis, quæ ad ventriculum attinent, alimentum attrahit, 4. de usu. par. c. 13.

Cauda, vide **Coccyx**.

Cavernosa ossa foraminulenta, **Ithmoidea**, & **spongiosa**, seu **spongoidea**, sunt ossa quædam parva ante meningas in meatu olfactorio posita à Cribri vel spongiæ similitudine sic dicta, 8. de usu par. c. 7. vide **Ossa Ithmoidea**.

Cavernosum nervum appellant Penis colem, à quo & Penem, & ipsum totum nervosum dicunt. Celos enim in marium genitalibus, & uteri cervix quoniam extendi, & in seipsas rursus retrahi, & subsidere videntur, nervosos dicunt, com. 1. in 6. de morb. vulg. 2. diciturque flatuosus, & fistulosus, 6. de loc. aff. 6.

Cauledon, est curatio fracti ossis, quæ per transversum fit, in qua fracti ossis partes ita à se dissident, ut è directo non jaceant, 6. meth. 5. vide schidacedo.

Caulos, i. pudendum virile, 14. de usu par c. 12.

Causa morbi, est id quo tangente afficimur, & quo separato statim cessat affectus, 1. de loc. aff. c. 2.

Causæ præincipientes, vide Febres putridæ.

Causæ præcedentes, vide Febres putridæ.

Causodes febres, i. incendentes, 1. aphor. 12. quas etiam Causon, vocat, id est febres ardentes, 1. de cris. cap. 4. vide Continua febris.

Causon, vide Causodes, Continua, & Synocha.

Causon legitimus, qui ex redundante flava bile fit, nothus verò qui ex putrescente crassa pituita, 4. de rat. vict. 13.

Cautica, hoc est urentia medicamenta sunt, quæ & vehementer calida sunt, & consistentia crassa, quæque ignis instar corpus colliquant, & sæpe escharas hoc est crustas, ritu cauterii efficiunt. 5. de simpl. cap. 15. inde, & affectiones causticæ, & caustica excrementa, id est urentia appellantur, quarum virtus est morbum & acutum & periculosum, & velocis judicationis reddere, com. 2. in 1. prorrh. 60.

Cedmata vocat Hipp. fluxiones in crura decumbentes, & ex ipsis eas maximè, quæ primum articulum, ubi coxendix, occupant, com. 5. in 6. de morb. vulg. 22.

Celas, Hernias, Ramices, Circocelas medicorum juniorum nomina sunt, significantia omnes testiculorum

lorum tumores, lib. de tumor. cap. 15. barbaram sectantes medicinam, Rupturam vocant; hæc variis fit modis, perque adjectiones rerum opplentium, varias etiam appellationes accipit; si enim peritonæo rupto intestina in scrotum descendunt, Enteroccele Græcis, Ramex intestinorum Latinis appellatur: ubi verò intestina supra in inguinibus hærent, Bubonoccele, hoc est Ramex inguinalis vocatur, si humor aliquis lentus in Scrotum colligitur Hydrocele, id est Ramex aquosus nuncupatur. Quum autem caro dura intra testium tunicas increscit, Sarcoccele, hoc est Ramex carnosus dicitur. In summa nomen semper à rebus opplentibus, accipiunt. Proinde si Omentum in Scrotum devolvatur, Epiplocele hoc est Ramex Omenti nominatur; sic ubi venæ ultra modum repletæ, ac dilatatæ glomerantur, Circoccele, i. varicosus Ramex vocatur, vide Hernias.

Celer pulsus est, qui cum modico tempore arteria distenditur, fit. 1. de diff. puls. cap. 7.

Cenchria, alterum est herpetum genus, quod à similitudine quam habet cum milio Cenchriam vocant, mistæ simul facultatis bilem scilicet, & pituitam continens, quæ non protinus ulcus faciunt, quemadmodum alter, sed admodum exiguas pustulas ad speciem milii, quæ ipsæ interposito spacio, in ulcus transeunt, diciturque etiam herpes miliaris, 14. meth. 17. vide Herpes.

Ceneangia propriè & primum vasorum inanitionem significat, atque ob id Afitia, id est ciborum abstinencia, Keneangia, id est, vasorum inanitio sæpius dicitur, tanquam nomine generis etiam in specie homines omnes uti consueverunt, 2. rat. vict. 47.

Ceneon, vide Ile.

Cephalœa Cerebri morbus, est Capitis diuturnus dolor, difficulter solubilis, qui à parva occasione vehementes habet accessiones, ut neque voces aut motum

motum tolerare possit infirmus, sed tranquillitatem, obscurumque cubiculum quærat, ob doloris vehementiam, cum nonnulli veluti malleo se percuti, alii caput sibi contundi distendique sentiant, non paucis ad oculorum radices dolor extendatur, suis intermissionibus circumacti, non secus ac qui Cephalalgia laborant, sed in Cephalæa affectæ partes reduntur multo debiliores quam in Cephalalgia, 3. loc. aff. cap. 9.

Cephalalgia, vide Cephalæa, 2. de comp. med. loc. c. 2.

Cephalica vena, quæ & Humeralis, sive humeraria dicitur, ramus est venæ cavæ ad jugulum ascendens, ibique ad furculas divisa, altera pars humero superposita ad manum tendit, unde & Cephalica dicitur, lib. de anatom. viv. vide Humeraria.

Cephalica emplastra capitis fracturarum sunt quæ usque ad crassæ meningis duplicaturam pervenerunt, quorum virtus est, ut ossium squamam sursum attrahant, & in pristinum locum revocent, & fragmenta tum in Capite, tum in aliis corporis offibus, educant; Nonnulli communi genere hæc etiam vocant Catagmatica, propriè vero nuncupata fortiora sunt, si quidem ex alto superficiem extimam non ossa modo, sed his multo quoque magis, humorem aliquem crassum, & viscolum, vel omnino depravatum sua acrimonia attrahunt, 2. de comp. med. per gen. c. 18. Similiter adhuc medicamentum siccum, quod carnem producat, Cephalicon vocant, meth. 2.

Cerææ, mulieres sunt, quarum uterus propriis morbis, tum qui in processibus ejus supernis, & lateribus consistunt (Ceræas Græci vocant) tum qui in collo, tum etiam qui in toto ejus tergo, laboras, aliquando quidem vel plura quam prius, vel pauciora, vel nulla, vel mala emittat menstrua, 3. de symp. caus. cap. 4.

Cera-

Ceratoide, cornea, seu corniformis tunica oculi est, à dura meninge orsa (tunicam choroidem complectens) crassa admodum, sed parte ejus media tenuissima, & dēfissima, splendida ad splendorem recipiendum, & transmittendum, cornibus admodum extenuatis similis; unde eam a cornu similitudine Ceratoidem, Corneam & Corniformem appellant, 10. de usu par. cap. 3. vide Rhagois tunica.

Ceratomalagmata, nonnulli medicorum, nomine a sola consistentia desumpto, vocant medicamentum, quæ corpori imponuntur, non etiam quidem humida, duritiem verò tantam nec dum consequuta, quantam emplastra possidēt, 7. de com. med. l. c. 11.

Cerchis, vide Cubitus.

Cerchinos est exiguus quidam ad tussendum impetus, non tussis, sed veluti nausæ vomitiones præcedunt, ita tussim hoc symptoma; Atque ut nonnulli nausæarunt quidem, non tamen vomuerunt, ita nonnullis Cerchnos incidit, nec tamen tussis propter causæ parvitatem est secuta, 2. de sympt. caus. c. 4.

Cerelarium appellatio, in toto eorum genere est usitatior, quod legumina vocant, lib. de attenuan. vic. rat. cap. 6.

Cerebellum, posterior est Cerebri pars, quæ a nonnullis Encranion, vel Parencephalis vel posterium Cerebrum dicitur, 9. de anat. adm. c. 2. estque spinalis medullæ principium, & ejus ratione nervorum omnium, qui in toto animali sunt activi, lib. tegn. cap. 11. vide Parencephalis.

Cerebrum, quod Græci à situ Encephalon appellant (nam nominatur ita, quod ἐν τῇ κεφαλῇ hoc est in capite situm habet) animæ ratiocinatricis est domicilium, nervorum, & sensus omnis, motusque voluntarii principium, substantiâ nervis simillimum, nisi quod mollius; nam id illi conveniebat, ut quod sensus quidem omnes recipit, omnes autem imaginatio-

ones,

ones, atque intellectus complectitur, 9. meth. & 8. de usu par. Substantia ipsius alba veluti è spuma quadam concreta, & humida, lib. finit.

Cerelæon, compositio est ex cera, & oleo, 7. de compos. med. per. gen. cap. 2.

Cerion, id est Favus, ulcus parvum in capite est cum tumore, ex cujus foraminibus crassior sanies, & quasi mellitus humor profluit, lib. de tumor. cap. 15. & 1. de compos. med. loc. c. 8. vide Helminthes.

Certatoria, hoc est agonistica aqua frigida uti, dicere solent quidam, cum ea & affatim & frigidissima exhibetur, lib. de marcore, cap. 8.

Cervix, vide Spina, dicitur, & Cervix tenuis ossium processus, lib. de ossib. in proëm.

Chalastica, id est, relaxantia, seu remittentia vocamus, quæ modicè calefaciunt, quorum usus est, ut conniventia corporis laxet, flatuosum spiritum tenuet, & quod phlegmonis jam conflatum est, digerat, 13. meth. 5. Medicamina igitur induratorum corporum, quæ ipsorum solvunt duritiem, Malactica hoc est emollientia dicuntur: quæ autem tensioni medentur, Chalastica. 7. de comp. med. per. gen. cap. 9. vide relaxantia.

Chalazia, id est tubercula instar grandinis in palpebris, quæque Posthias Græci, 4. de comp. med. loc. cap. 7. estque morbus ex vitiis, quæ oculos infestant, unum, cum toto genere à natura, alienum sit, 14. meth. 19.

Chartilago, quam Græci Chondron vocant, est particula simplex in animalis corpore, quæ aliarum quidem omnium est durissima, toto autem osse est mollior, 7. de usu par. capit. 3.

Chartilago ensiformis, est extrema ora ossis medii pectoris, quæ est propter os ventriculi, cui alligatur, Græcè dicitur Chondros Xiphoides, 6. de usu par. cap. 3. eadem dicitur mucronata, lib. de ven.

& art. diff. cap 5. aliqui sunt qui ensiformen chartilaginem dicunt esse, totam pectoralis ossis figuram (non eam tantum, quæ in imo ejus est) quia gladii similitudinem repræsentat, lib. de ossib. cap. 13. vulgus malum punicum, seu granatum vocat.

Chartilago innominata, est secunda laryngis chartilago, quæ nomine caret, internis partibus, quæ Oesophagus est, positionem habens, 7. de usu. par.

Chartilago peltalis est imperfectus circulus in principio asperæ arteriæ collocatus, ad modum peltæ cujus gibbositas extra apparet in gutture, ejus vero defectus est versus gulam, unde chartilago peltalis dicitur; cujus defectum supplet quædam chartilago supposita isti inferius, faciens etiam circulum imperfectum, sed contrario situ cum superiori, quia ejus gibbositas interius est versus gulam, defectus exterius versus guttur, diciturq; Chartilago Cymbalaris, vel Coopertoria. Estq; ibidem tertia Chartilago nomē non habens, cū modo versus partem exteriorem, nunc versus interiorem collocetur, nunc cū cibus deglutitur, ut os trachæ arteriæ, nunc cū vox formatur, ut os gulæ regat, libr. de anat. viv.

Chemosis morbus oculi est, quando album oculi tumefactum superat circulum Iridis, ut & nigrum oculi concavum videatur, lib. de anat. ocul. alibi, Chemosis ex vehementi inflammatione, utrasque palpebras in exteriorem partem detorquet, ne totum oculum contegant, lib. Introd. cap. 15.

Chenicidas, iustumenta quædam vocant, quibus in Calvariæ fracturis utimur, 6. meth. 6.

Cheros, i, tempus, seu ætas morborum, quæ temporū vicissitudine immutatur, lib. de morb. tem. c. 1.

Chion. vide Cion, & Staphyle.

Chironia, & Telephia, species ulcerum sunt malignorum, lib. de tumor. cap. 13. Tria tantum ulcera propriam habuere appellationem, Anthrax, Phagedæna,

dæna, Herpes, cætera omnia ipsa per se ipsa solebant antiqui ulcera tantum nominare, quæ in longum tempus protrahuntur, cum non post multum tempus fuerint ad cicatricem producta, rursusque influente Ichore, ex osse corrupto, in parte penitior inflammantur, & pus generatur, à quo cicatrix eroditur, & caro exulceratur, 6. aph. 45. Invetrata ulcera, & dyssepulota, hoc est cicatricem ægrè ducentia, chironia nominant, 4. de comp. med. per gen. in ultimis verbis; Dicuntur autem Chironia ab eo qui primum ea sanavit, partim ab ipsis, qui iisdem sunt affecti, ut Telephium, 2. meth. 2.

Chirurgia, i. manualis operatio, 6. meth. 6. Inde Chirurgica ea est medicinæ pars, quæ manu medetur, 3. de comp. med. per gen. cap. 2.

Chloron. i. Pallidus, & æruginosus color, 2. progn. 20.

Choana, Infundibulum, Scypho, Pelvis, Pyelos idem sunt, significantia cavitatem quandam, in quam meatus cerebrum expurgantes in palatum desinunt, usque ad adenis ventriculum. 9. de usu par c. 3. quæ vulgo lacuna dicitur.

Chæras, i. Struma: sæpe enim propter ulcus quod in manus, aut pedis digito fit, glandulæ in inguinibus, & alis, tum intumescunt, tum phlegmone occupantur, quin etiam in collo, & secus aures, sæpe glandulæ iis quibus in collo, capite, vel aliqua vicina parte ulcus est natum, intumescunt, nominant autem ipsos adenas, cum sic intumuerunt Bubones, quæ si schirrosior earum partium phlegmone aliquando fuerit, hæc & ægrè sanabilis redditur, & Chæras, id est, Struma dicitur, 13. meth. 5.

Cholagoga. i. bilis eductiva medicamenta, 4. aph. 2.

Choledocos, id est vesica bilis receptiva, quam etiam Iecoris vesicam nominant, lib. 6. de anatom.

adm.

adm. cap. 2. quam etiam Cystim bilis, id est, Vescicam bilis susceptricem vocant, 4. de usu par. cap. 12. eandem vocant fellis folliculum, 5. de loc. aff. cap. 7.

Cholera, i. biliaris, 1. prog. 25. est acutus affectus, cum vomitibus biliosis multis, alviq; dejectionibus, Suris quoque se contrahentibus, ac frigescentibus extremitatibus, fiuntque in his ægris pulsus minores, & obscuriores. Cholera duplex est apud Hippocratem, altera humida, in qua, ut omnes norunt, vehemens est excretio bilis supra infraque erumpentis, intestina graviter torquentur, accedunt convulsiones, sæpe etiam crurum suræ contrahuntur, alteram siccam choleram vocat Hipp. ab eadem proveniente causa, ac circa eadem consistentem, at citra ventris fluorem, & vomitum, lib. finit.

Chondros, 1. Chartilago, 7. de usu par. cap. 3.

Chondrosyndesmus, i. chartilagineum ligamentum, 1. de temp. cap. 9.

Choræ, id est regiones oculorum, seu cavitates, quæ superciliis subjacent, 8. de usu par. c. 6.

Chorion, id est, secundina, est membrana vulvæ prægnantis mulieris adhærens, multarum venarum, & arteriarum contextu, intervalla membranis obducta habens, cui duæ aliæ membranæ interius adnascuntur: altera quæ Amnium, id est, Amiculum dicitur, toti foetui circumjecta: altera quæ Allantoïdes, id est Intestinalis eminentibus tantum partibus, capiti, natibus, pedibus, duplex superjecta, libr. de vulvæ diff. cap. 10. quæ Arabicis Abgas, Camisia foetus, & profundatio sudoris dicitur, lib. de anatom. viv.

Choroides plexus (qui & Retiformes, & Reticulares, dicuntur, vide plexus retiformis) sunt convolutiones membranarum cerebri, ex multis venis, & arteriis, secundarum instar effigiatæ, nomine a Choroiis

riis, id est membranis deducto, quæ fœtus extrinsecus in orbem ambiunt. 9. de anat. adm. cap. 3. Constituitur autem prope medium cerebri ventriculum, 9. de usu par. cap. 7. Dicitur adhuc & tenuis cerebri membrana Choroides id est, secundi formis meninx, 8. de usu par. cap. 9. Dicitur, & Choroides oculi tunica, corpus quoddam retiforme quasi tunica, (Amphiblestroide dicta) humorem vitreum oculi ambiens, quod ex portione cerebri supernè descendente, atque amplificata, est conflatum reti simile, quod retiforme corpus à Choroide, id est tenui tunica cerebri, quæ illi supernè dimittitur, continetur, unde tunica oculi Choroide dicitur, 10. de usu par. cap. 2.

Chorda est membrum, ab extremitatibus musculi ortum habens, ad similitudinem chordæ arcus effecta, est autem Chorda idem quod Tendo, non quod ligamentum, 6. aphor. 46. & lib. de, anat. viv.

Chordapsus, Ileos, seu Volvulus est, tumor eminens, in tenuium intestinorum parte, ut videatur intestinum ad similitudinem chordæ obvolutum, vel ab inflammatione, vel obstructione aridi stercoreis, graviter ægros vomitionibus crucians, adeo, ut nonnulli stercus quoque evomere conspiciantur, 6. de loc. aff. vide Ileos.

Chronicæ ægritudines, 1. longæ, de part. art. med. c. 7. vide Polychronius.

Chrysite terra est aurea, in qua parvis terræ particulis immistæ sunt parvæ auri partes, 5. de simpl.

Chylus, est cibi liquamen, quæ ex ventriculo, atque intestinis in jecur transmittitur, partim tenuioribus portionibus, partim crassioribus consistens, lib. de atra bile, cap. 3.

Chymethla, i. Pernionis, 6. simpl. vide Perniones.

Chy-

Chymosis, (quæ & Chemosis) est utriusque palpebræ distortio, ex inflammatione oborta, 4. de comp. med. loc. c. 4. Est item Chymosis, rubra, carnosaque corneæ oculi pelliculæ inflammatio, lib. de rem. par. fac. vide Chemosis.

Chymus est nutrimentum, seu humor ad nutrimentum animalis in hepate præparatum, depositis excrementis. 4. de usu par. Atqui antiqui saporem vocaverunt chymum, id est, liquorem, lib. de ocul. par. 2. cap. 1. chymi autem appellatio apud Hipp. semper humoribus corporis destinata est, ex quibus nos constituimur, sanguine inquam pituita, & duplicibile flava & nigra; Apud Platonem verò, & Aristotelem, gustabilis qualitas quævis nobis insita, chymus, i. Sapor, nominatur, lib. finit.

Chyphosis, id est, gibborositas, (quam etiam chyrtosis, id est incurvationem dicunt) est distortio spinæ in posteriorem partem, prout in anteriorem Lordosis, id est sicca frictio, vel solis manibus vel cum manica, vel solo linteo administrata, citra omne pingue vel cum eo planè exiguo, 3. de sanit. tuen. c. 13.

Chyrtosis, vide Chyphosis.

Cicatrix ab Hipp. nunc sumitur pro ipsis ulceribus, nunc pro inductione consolidationis ulcerum, 1. de artic. 56. Particulatim autem cicatrix oculi appellatur; ubi nigro oculi ex alto ulcere, membranæ crassities supervenit, & color albior apparet, quæ cicatrix si sit & major & crassior ex ulcere Iridis nata, dicitur Albugo, lib. Introd. capit. 15. vide Albugo.

Cila extreme illæ palpebrarum partes sunt, quæ in somnis clausis oculis simul committuntur, quæ & Tarsi nominantur, & qua ratione pilos procreant, Cilia, lib. Intro.

Cingentes membranæ simplices quædam tunice sunt, telæ araneorum similes, quæ totam utramque thoracis regionem internam subcingunt, vocanturque in costis cingentes, Græcè Hypezochotes, ubi verò rectæ ad jugulum perferuntur, Intercipientes, Græcè diaphrattontes, ubi pulmone circumhærescunt, hujus operimentum sunt; quarum basis superius partibus septi objicitur; inferioribus autem, alia quædam membrana, huic persimilis substrata, quæ Peritonæi vertex, jure optimo nuncupatur, 6. de anat. adm. cap. 8.

Cinumenus morbus est, qui diversis horis semper accedit, ac remittit, cujus ille qui prævenit, citiusque horas persolvit prolepticus, sive Anticipans dicitur, qui tardat Hystericus, i. posterius invadens, lib. de Typis cap. 3.

Cion, vide Gargareon, & Staphyle.

Cionides, vide Staphyle.

Circuitus, sive Periodus est tempus intentionum & remissionum in morbis factum, ut Typus est ordo earundem intentionum & remissionum, lib. de Typis, ca. 3. vel circuitus, sive periodus, est similis ad idem reditus, 1. aph. 12.

Circumcisio vel circumsectio, vel ablatio cutis glandem contegentis virilis pudendi, quæ præputium dicitur, lib. finit.

Circumnuens, vide Innuens.

Circumocularis tunica oculi est, quæ à crassa meninge orta, toti oculo substernitur, circumtangens, & circuminduens os, ut oculus non applicetur nudis cavitatibus, lib. de anatom. viv.

Circumossalis membrana est, quasi ossium involucrum dixeris, quæ singulis ossibus in longitudine inditur, 1. de sem. cap. 10. quam in capite, Pericranion dicimus, lib. de anat. ocul. In costis autem Perioption, 8. de anatom. adm. cap. 10.

Cirros,

Cirros, vide Cornua vulvæ.

Cirsocele, vide Celas.

Cirfos, idest, varices, alias quoque venas omnes dilatatas Antiqui sic nominabant, lib. de tum, cap. 16. vide Varices.

Cittæ, vide Cittosa.

Cittosa, id est, vitiosi cibi appetentia, qualis gravidis contingit, 6. de sanit. tuen. cap. 9. dicitur etiam Citta, Pica, & Picatio, 1. de sympt. caus. c. 3. & c. 7.

Claves, sive Iugulum sunt duæ primæ costæ prope guttur, inter os pectoris, ac spinæ finem, quæ ad capulas est, à natura constitutæ, 13. de usu p. cap. 11. Claviculas etiam vocat, libr. de musc. diff. c. 12. quæ vulgo furcula superior, ut Diaphragma furcula inferior nuncupatur. Recentioribus autem, elatior inis anteriori parte Claves existunt, sic dictæ quod terno, Omoplatas, id est, humerum firment; is autem finis vulgo, furcula superior dicitur, Cavitates sub his Clavibus, appellantur Sphage id est, juguli, ut sint duæ claves, & juguli totidem dexter, & sinister.

Clavus, sive Gomphos est oculi morbus, cum Ivea locum suum egrediens, pelliculas superficie penus operit, unde ejus forma fit quasi Clavus, lib. de ocul. cap. 11. vide Gomphos, & Myrmecia.

Clunes vide Coxa.

Clydones, Symptoma est retentricis facultatis ventriculi, cibos, vel non complectentis, vel diminutæ, vel vitiosæ, unde flatulentia, & fluctuationes cum sonitu succedunt; flatulentia quidem, bi & cibi flatuosi sunt, & ventriculus non admodum frigidus; fluctuationes cum sonitu, cum el nihil in eo continetur, quod verti in flatum possit vel valenter sit refrigeratus, 3. de symp. caus. cap. 2.

Clyster κλυστήρ Latinis idem est quod lavamen seu ablutio, à verbo κλύζειν quod & lavare significat; Alio nomine Græcis ἐνέημα dicitur, quæ vox Latinis injectionem significat. Medici huius temporis, Clysteris, & Enematis Græcis vocibus quàm Latinis malunt uti. Dicitur adhuc, & Clyisma, unde Diaclyisma, i. lavatio ad ulcera, & dentes titubantes, infirmosque. Dicitur adhuc & Clysmus de medic. fac. par. cap. 16.

Cnemi, id est, Tibia, seu alterum ex duobus ossibus tibiæ eodem cum toto membro nomine, alterum verò Perone, seu Fibula dicitur, 3. de usu p. c. 9.

Coadjutrix causa est, quæ sua virtute morbum efficere non potest, sed alteri auxiliatur, ut libido articulare morbum promovet, & sanguinis eruptionem remigatio, libr. Introd. cap. 8.

Coarticulatio, vide Abarticulatio, & Dearticulatio.

Coccyx (vulgo Cauda) i. Cuculus, est os quod subest in imo lati ossis, libr. de ossib. cap. 12. & 3. pe artic. 104.

Coctio, quid sit hinc nosces, cum facultates quatuor sint atque inter eas non minimè valeat alteratrix, per quam dispensatis ab ea corporibus, natura alimentum assimilat, coctio nuncupatur nutritivæ substantiæ permutatio, secundum qualitatem existens, 4. rat. vict. 44. Perfecta Urinæ coctio est, quando in vrinis subsederit aliquid album, & leve & æquale & continuum; Debilis autem coctio est, quando ex aquosa mediocriter subpallida facta fuerit, & quidem si turbulenta apparuerit, & talis permanserit, hæc quoq; occultæ, & debilis coctionis est signum, & rufa etiam ac tenuis, ex eodem genere est 1. de cris. cap. 27.

Coctionis signa sunt quæ hominis salutem, non tamen per crisim, futuram ostendunt; quo distinguun-

guuntur à Decretoriis quæ salutem hominis futuram, per crism ostendunt. Coctionis autem quæ inspirandi sit instrumentis, sputa; cuius quæ in venis, vrinas; illius, quæ in ventre, alvi excrementa statuere oportet; in febribus (quoniam venosi generis sunt passionēs, nam & arterias in hoc genere comprehendimus) ad urinas præcipuè attendere oportet, 1. de cris. cap. 7.

Cæcum foramen, est angustius illud foramen s quod ex duobus inæqualibus foraminibus, quibus, quinta nervorum conjugatio a Cerebro excipitur propè aures est collocatum cui subditur labyrinthus quidam, quem natura effecit, musculis temporalibus consulens, nervum eis durum, & labiis immittens 9. de usu p. cap. 13. vide Meatus auditorius

Cæcum intestinum sive Orbum, sive Monoculum, est quartum intestinum in ordine, primum locum inter crassa obtinens, libr. de anat. viv. Quidam illud saccum nominant.

Cæli status, id est, ambientis nos aëris temperies, 9. met. 5.

Cœlia apud Græcos, sine adjectione omnem ventrem significat, 6. apho. 20. Apud Aristotelem tamen dicitur Cœlia, illa tantum corporis partis cavitas, in quam cibus devoratur, & prima concoctio peragitur, sed apud Hippocr. nunc cum adjectione superior, & inferior venter significantur, ut superior sit ventriculus, inferior, omne quod sub diaphragmate est spatium latius.

Cæliaca, id est, Ventralis dispositio, communis morbus est ventriculo, & intestinis, in quo materiæ, non mordaces, intestinorum imbecillitatem sequuntur, quæ retinere contenta, ne exiguo quidem tempore possunt, sed ea illicò excernunt, perinde ac si grave aliquod onus deponerent, haud secus quam in stranguria, in qua ob acrimoniam & vellicatio-

nem vesica jugiter, quicquid ad eam pervenerit, fecernit, modò ob id quod molem ipsius vel exiguam sustinere nequit, 6. loc. aff. cap. 2. vide Lienteria.

Cælomata sunt rotunda, & cava ulcera, bothriis latiora, quæ in oculis circa Irim nascuntur, lib. Introd. c. 15.

Cælum more vulgi, appellat Hippocrat. aërem, 1. de morb. vulg. 1. qui supra nos est, usque ad nubium regionem. comm. 1. in 1. de morb. vulg. 4. quamquam eo nomine cavitas omnis designari potest, tamen specialiter Cælum vocatur superioris palpebræ superficies, sicut Hypocælum pars inferior, quæ ei respondet, illud tum in aqua inter cutem, tum in alterius generis malo habitu, tum in diuturnis hæmorrhoidibus, longis mulierum profluviis, atque inchoantibus ophthalmiis intumescit. Sunt qui cælum oculorum interpretantur cavitates quæ sub oculis, utraque nasi parte cernuntur, quæ tamen Cantus dicuntur.

Cœrulea oculi tunica eadem est cum Rhagoide, Uvea, & Uviformi, 10. de usu p. c. 4. vide Rhagois.

Coincidentia, sive Intercidentia, quam Paremptosim Græci vocant, est cum aliunde in aliud vas humor fluit, 7. de anat. adm. cap. 16. In oculo autem coincidentia est, ubi in meatum qui à basi Cerebri veniens, oculo videndi facultatem tribuit, humor ad apertum, vel rupto vase incidit, obturatque eum, unde cum dolore visus offenditur, lib. Introd. c. 15.

Coindicantia sunt, quæ præter proprias cujusque morbi indicationes, adhuc virtutem, naturam, ætatem, anni tempus, regionem & consuetudinem, & si quæ sunt id genus alia, considerant, 13. met. 16.

Cœla, dicuntur in homine longiora, majoraque membra à Thorace separata, & quasi dependentia, ut brachia & manus, Latinis dicuntur artus, 3. de

usu p.c. 1. Dicuntur & Cola, ossa narium, vide Ithmoidea.

Colatoria ossa sunt narium foraminulenta & cavernosa ossa, quæ à cribri similitudine Ithmoidea, vel à spongia Spongoidea appellantur: varia enim habent foramina, quo modo, & spongiæ; neque ea habent recta ut cribra, quòd inde superflua Cerebri excrementa transcolent, 8. de usu p.

Coles est particula quædam corporis insignis, ad extremum collum vesicæ sita, qua mares fæminas exuperant, quam Græci Caulon περιναϊον, Latini penem, Colem, mentulam, virgam, & pudendum virile nominant, 5. de usu p. cap. 15.

Colica dispositio est, constitutio plenioris intestini Colon diuturna, in qua spaciis temporis interjectis, cruciatus intolerabiles, difficultates spirandi, sudores, perfrictionesque suboritur, lib. finit. Suntque Colicus & Volvulus intestinorum inflammationes, quorum alter tenuioris intestini affectus est, alter plenioris, quare dejectiones includuntur, & flatus intestinis involuti, eò quòd exitum non habeant, dolores vehementes, & tormina concitant, lib. Introd. cap. 13. & 2. de loc. aff 5. Inde Colica medicamenta sunt, quæ ad sedandum Coli dolorem sunt comparata, quæ quidem etsi anodyna sunt, à communi tamen anodynorum forma, differunt, quòd quæ propriè Colica appellantur, aromatis odoratis, ac urinam cientibus seminib. permiscentur, & quanquam Colica vocentur, non tamen ad Colicos tantum, sed ad omnem dolorem in quacumque corporis parte factum, sedandum admoventur, quo factum est, inquit Gal. initio libri sexti de locis affectis, ut antidotos omnes dolorem sedantes, veteres Colicos nuncupaverint, vide Narcotica.

Collectiva medicamenti facultas est, quæ ulce-

ra, & vulnera, glutinat, 5. de simplic. cap. 2.

Collectiva inæqualitas pulsuum, quæ ex inæqualitate plurium pulsuum est conflata, 1. de differ. puls. cap. 30. quæ & Systematica dicitur, vide Systematica. Colliculum idem est quod Nympha caruncula est, ad fissuram colli matricis exorta, quæ dum virgo defloratur scinditur, quam quod multò promineat. Ægyptii in Virginibus excidere consueverunt, lib. Introd. cap. 10. Atqui plures ex antiquis Anatomicis, tum præsertim Avicenna, dicunt iis quæ nondum venerem sunt expertæ circa medium colli uteri, panniculum virginalem dictum, esse, qui hymen, aliis hymenæon vocatur, & ut ajunt in prima coitione erumpitur; quod verisimile non videtur, nam i. dissectione virginum non apparet, nec usquam quod legerim meminit Galenus, sed potius credendum est, collum ipsum, quod musculosum sit, & nervosum, ex ipsa textura tantummodo connivere, & angustum esse. Nympha verò est adnata Epiphysis, & appendix cutacea, lata intra pudendum muliebri supra alarum commissuram, ad urinarium meatum sita; gemina autem est, utrinque scilicet una, data est a natura tum ornamenti causa, (nam quod peni virili præputium est & Uva Pharingi, id Nympha utero) tum etiam, ut Uterum à pulvere, frigore, & aliis externis injuriis tueatur, 15. de usu p.

Colliquatio, vide Anastæchiosis.

Collisio, & Contusio est, cum exterior superficies percussi corporis continuitatem servat, multæ verò exiguæ divisiones in profundo apparuerint; at cum cavitas aliqua apparet, quam rei collisæ percussor impresserit, tunc Illisio dicitur, lib. de sympt. caus. cap. 11. quæ Græcè *θλάσμα* Thlasma dicitur.

Collum uteri, five os uteri, est illud quod in-

tus

tus est, ubi uterus definit, collum verò incipit; quod magis propriè os uteri diceretur; nam altera colli extremitas, quæ mulieris pudendis conjungitur, non uteri, sed ipsius colli os non sine ratione diceretur, 5. aph. 46.

Collum, vide Spina.

Collyria Latinis medicamenta vocantur, quæ oculis admoventur, Græci Κολλῦρια nominant, hæc verò duum generum sunt; quædam enim liquida sunt & passim collyria nominantur; quædam arida & hæc barbara voce dicuntur, sief, Græci hæc vocant ξηροκολλῦρια; illa verò ὑγροκολλῦρια 9. simpl. & 4. de comp. med. loc. cap. 5.

Collobomata Græci vocant partes, quæ in labiis aut narium aliis, aut aure deficiunt, & decurtantur, 14. met. cap. 16. quæ propriè curta vocantur.

Colon intestinum quintum in ordine, secundum autem in crassis, 6. de anat. adm. cap. 9. Dicitur verò Colon, id est Laxius intestinum, quod excrementa ex distributione segregata suscipit, lib. Introd. cap. 11. quod & pingue intestinum appellat Galenus, 2. de sympt. cau. cap. 5. Unde propter sui latitudinem, ipsum solum quidam ventrem inferiorem appellant, 4. rat. vict. 112.

Columella Κίων, Κιονίς, & Columna five Gargareon, caruncula est à faucibus dependens, vocis instrumentum, lib. fin. vide Gargareon, & Staphyle.

Coma, id est, Sopor, five propensio & delatio in somnum, est, cum vigilare ægri nequeant non apertos habentes oculos, sed conniventes, vel altis somnis, vel tenuibus, vel vigiliis detineantur, com. 1. in 3. de morb. vulg. 7. Vide Caros. Hippocrates verò Cataphoram, omnem ad somnum propensionem Coma appellat; est enim in somnum delatio, nequentibus infirmis vigilantium munia obire, sed cum palpebras claudere

cupientibus, tum dormire sperantibus; cum autem ægri clausis palpebris dormire nequeunt, sed plurimum vigilant, Coma non somniculosum vocat, com. 1. in 1. prorrh. 1. Aliquando Coma pro marcore sumitur, 4. sanit. tuen. cap. 4. Marcere enim torpere significat, atque languore & inertia teneri, præsertim cum Celsus de Lethargo, in hoc (dicat) marcor est inexpugnabilis dormiendi necessitas, & comatosos, somnolentos, & inertes appellet, vide Sopor.

Comitialis morbus, est omnium corporis partium, ex temporum intervallis facta convulsio, cum mentis ac sensuum oblæsione; qui & Epilepsia dicitur, 3. loc. aff. 7. & de differ. morb. cap. 5. Qui adhuc morbus magnus, morbus facer, affectus puerilis, & Herculeus dicitur. Puerilis quidem, quoniam pueritiæ tempore abundat, Herculeus, non quod Hercules eo vexaretur, sed quidam morbi sævitiam exprimere volentes, nomen hoc magnitudinem significans Herculeam, effinxerunt, comm. 6. in 6. de morb. vulg. 7. Dicitur adhuc puerilis, ut qui à pueritia incipiens, terè semper consenescat, Latini Comitalem dixerunt, quod in Comitibus, & hominum frequentia maximè ægros corripit.

Commiffura, quæ & Sutura dicitur, Synarthrosis species est, & ossium compositio, ad consuturam rerum similitudinem, quæ & ferrata dicitur, cum ferræ modo, contrario occurfu congregiantur, ubi dentatæ alterius partes in alterius sinus committuntur, lib de ossib. in proœmio.

Communis morbus, sive universalis est, qui multos in communi invadit, cui oppositus est morbus, qui dispersus, sive Sporas dicitur, qui aliquos separatim tantum. Inter communes alii sunt publici quos vocant Endemos, in quo genere peltis est,

ali

alii vulgares, seu publicè grassantes, quos Epidemos seu Epidemios vocant, qui morbus si alicujus sit civitatis, vel loci proprius, dicitur Vernaculus, com. 1. in 1. de mor. vulg. in argumento, vide fusiùs, verbo Pandemus, & Epidemus.

Communis, sive media Cubiti vena est; quæ fertur communis ei, quæ humeralis nominatur, ei quæ per axillam ad manum, 2. de loc. aff. ca. 7. quæ, & mediana & corporalis, & purpurea & nigra dicitur, lib. de anatom. viv. vide Media.

Compages, Capitis sunt futuræ, qua parte ossa capitis inter se mutuo compacta coaptantur; futuræ verò ex translatione dici consueverunt; Calvariæ enim ossa adeò exquisitè inter se conjunguntur, & coaptantur, ut ipsorum conjunctio per Harmoniam id est, ex compage, & coaptatione facta merito futura ex pannorum qui consuuntur similitudine, dicatur, com. 3. in lib. de iis quæ in med. fiunt. 36.

Complexio febrium est, quando duæ febres horis differentibus invaserunt: confusio autem quando eodem tempore incœperint, 2. de differ. feb. cap. 8.

Compositus morbus est, qui ex pluribus accessionibus, & remissionibus, sive ejusdem generis ut duarum vel plurium tertianarum, quotidianarum, vel quartanarum, sive diversi, ut unius tertianæ cum quotidiana, vel cum quartana, constat; cui oppositus est morbus simplex, unam genere intensiorem, & remissionem faciens, lib. de Typis cap. 3.

Compressio, est laterum cujusque vasis alstrictio, & angustatio per coalitum, 1. de caus. sympt. ca. 5. differens ab obstructione (quæ & oppilatio dicitur, 2. de caus. puls. cap. 1.) quæ est meatuum nostri corporis interclusio, ex aliquo tumore, vel corpore interposito, non per coalitum, lib. de differ. morb. c. 7. Siquidem compressio extrinsecus nervo, angustia meatui ejus contingit, 1. de sympt. caus. c. 5. & de differ. morb. cap. 5. Co-

Compunctio, est perforatio, quæ acu fit suffusis,
10. de usu p. cap. 6.

Conarium, vide Conoides.

Concava vena, est vena porta, 5. loc. affect. capit.
3. vide Vena porta.

Concausa, vide Continentes.

Conceptio, id est feminis comprehensio, motus
est quidam vellicationis, & contractionis Uteri
dum semen in seipsum ejaculatum amplectitur, lib.
an animal sit id quod, c. 2.

Conchula Κόγχη, vide Aures.

Concoctio est ciborum a ventriculo, in conveni-
entem animali qualitatem alteratio, quæ concoctio
si tarda, & ægrè longiorique tempore fiat, Brady-
pepsia; si autem in alteram qualitatem, non in eam
quæ sit secundum naturam, fiat mutatio, Dyspepsia:
si verò nulla fiat alteratio sed quales sunt assumpti
cibi, tales in omni qualitate manent, & dejiciuntur,
dicitur Apepsia. 1. lib. de sympt. differ. cap. 4. Alte-
ratio ipsa, usque quò alimentum in similitudinem
partis quæ nutritur, transmutatur, concoctio, ubi
verò jam parti apponitur, nutritio dicitur, 8. de
composit. medicam. loc. cap. 6. Concoctio eorum
quæ præter naturam sunt, est ipsa maturatio morbi;
at ipsa concoctio in coquentis substantiam de-
ductio quædam est ejus quod concoquitur, com. 2.
in 1. de morb. vul. 44.

Condensantia medicamenta omnia frigida sunt,
& aquea, quare poros tenues in unoquoq; corpore
condensant, & contrahunt: Cæterum instrumentum
undiq; totum constringere nequeunt, unde & Py-
cnorica dicuntur, differuntq; à siccantibus, quod fri-
gida & sicca sint, ab obstruentibus quod frigida &
crassæ sint substantiæ, 5. de simp. c. 14. vide Obstruentia.

Condyloma, quasi dicas Nodus, est extuberatio,
quæ cum phlegmone in rugosa contrahentique se
ani

ani parte, confurgit, lib. finit. quæ & Tymus dicitur.
14. meth. 6. 3. Est adhuc carnis excreſcentia calloſa
in digitis manuum & pedum, in ſede item ac uteri-
ore coaleſcens, ſic dicitur, quod prominet in modum
articuli quem Condylon appellant, ſed hic affectus
in ſede præcipuè, oritur, ruga aliqua corporum in
ano reduplicatorum inſurgente, ac præter naturam
intumeſcente. Quum enim ſinuofus ſit anus, rugas
coagmentatas habet, ubi verò amplius intumu erit
tunc ſit Condyloma & aliquando citra inflamma-
tionem ſit & molle eſt, quandoque verò cum in-
flammatione, tumque durum eſt, & dolorificum.

Condylus, id eſt tuberculum, ſeu Nodus, eſt gib-
ba offium explantatio Radii, & Cubiti, quæ Carpo
dearticulantur, ob id etiam aliquando capita dicun-
tur, & Apophyſis, 2. de uſu p. cap. 2. Dicuntur &
Epiphyſes, 1. artuum capita, ubi enim os medullam
habet, ejus finibus utrinque caput inſtar operculi
cujusdam, ut plurimum vides adnaſci, 10. de uſu p.
cap. 18. vide Nodi, & Articulus.

Confuſio februm, vide Complexio.

Congelationes, paſſiones omnes dicuntur, quæ à
cauſa frigida, & vehementibus algoribus ortum
duxerunt, lib. de differ. morb. cap. 5.

Conia ſtacte, id eſt, Lixivium deſtillatum, 1. ad
Glau. c. 3.

Conjectura artiſicioſa eſt, quæ prope ad verita-
tem accedit, 1. de criſ. cap. 9.

Conjunctiva oculi tunica, vide Rhagois.

Conjunctiva cauſa, vide Continens.

Conoides corpus ſive Turbinatum, quod & Co-
narium dicitur, Cerebri particula eſt, veluti firma-
mentum quoddam venis, à magna declivis propa-
gatis adjacens, lib. 9. de anat. adm. cap. 3. cujus ſub-
ſtantia glandula eſt, figura autem Cono perquam
ſimilis. Unde ei nomen quoque eſt impoſi-
tum

tum, utilitatem autem ei eandem esse existimant aliqui, quæ est Pyloro ventriculi, nam ut hunc confirmant esse glandulam, prohibereque ex ventriculo cibum prius, quam is coctus sit, in tenue intestinum transumi, ad eundem modum, & hanc glandulam Conarion in principio meatus constitutam, qui meatus spiritum ex medio ventriculo in Parencephalidis ventriculum transmittit, custodem quendam esse ajunt, & velut Oeconomum, quantum spiritus mitti oporeat. 8. de usu par. capit. 14.

Connutritus morbus est, qui longinquo tempore hominum corpora infestat, co. 5. in 6. de morb. vulg. 6.

Consistentia urinae, id est tenuitas, & crassitudo, 9. meth. 4. quam Arabes vocant urinae substantiam.

Consistentia, seu status Paroxyfmi, est illud tempus accessionis febrilis, cum jam caliditas materiam convicerit, atque usque adeo calor augetur, ut non modò locum exurat, qui est quodammodo putredinis focus, sed etiam continuatim per totum corpus dispergatur; ac cum jam ad summum fervoris devenerint humores accensi, id accessionis tempus consistentia appellatur, tunc verò universum laborantis corpus igneum redditur, extensa per totum animalis corpus æqualiter caliditate, 2. de differ. feb. cap. 11.

Constitutio, *Katàstasis* est in propriam sedem alicujus luxati corporis collocatio, restitutio, & repositio, 4. de fra. 38.

Consistentia, vel status paroxyfmi, *αἰμαρὴ* vide Ascensus morbi.

Contenta, *ἰσχυρὰ* vide Continentia.

Contentiva causa, vide Continens.

Contentus pulsus, idem ac vehemens 3. de diff. puls. c. 5.

Con-

Continentes causæ (quæ continuæ, & conjunctæ dicuntur) sunt, quæ cum præsentibus sunt, morbi quoque adsunt, cum tolluntur, morbi etiam discedunt; ut spina, telum; opponuntur evidentibus, seu procatareæ, & antegressis causis, quæ dum adversam valetudinem crearunt separantur; ut, labor, solis ustio, cruditas. Concausæ sunt, quæ affectum sua vi generare possunt, generant etiam, & alteri coherentes, unde Synœtia dicuntur, ut lapis in vesica, & inflammatio; nam ambæ urinae suppressionis causa sunt, & si per se utraque illam generare possit. Coadjutrices causarum partes, quæ sua virtute morbum efficere non possunt, sed alteri auxiliantur, ut libido articulare morbum promovet. Præcedens sive interna, quæ ab evidentibus, vel præparantur, vel coadjuvantur, ut sanguinis abundantia nutrimenti soboles est. Introd. cap. 8.

Continens febris, vide Synocha.

Continentia, ἰσχυρία vocat Hippocrat. solida corporis membra, ut quæ comprehendant, regantque humida, contenta autem humores, ut qui à solidis comprehendantur, quæ impetu feruntur spiritus; siquidem in omnem corporis partem momento temporis, & faciliè & citra impedimentum perveniunt, lib. de trem. palp. cap. 5. Continentes autem partes erunt, ut, corpus solidum Cordis, arteriarum, & aliarum partium cavarum, atque aliquid suo sinu concludentium, quæ sunt bases, radices, & fundamenta aliarum: in ipsis enim singulis triplex adest substantia, verè ipsa solida, circumfusa alia carnosa muniens, & fovens, & per utramque sparsa spiritiosa.

Continua febris Συνεχὴς πυρετὸς est quæ ad infebrecitationem, antequam ex toto solvatur, non definit, & si declinatio aliqua sensibilis appareat; Cum verò declinatio aliqua sensibilis non fiat, fem-

emper verò a primo principio febris usque ad crissim similis perseveraverit, erit febris deurens, ardens, Causon, à continuis sola acutie differens (quæ enim idem cum genere nomen sortiuntur, atque in pluribus particularibus accessionibus continentur, continuæ appellantur) quæ & Synocha appellatur, hæc quidem Epacmastica, sive increfcens sive Anabastica, illa homotena sive acmastica, in eodem semper vigore & tenore perseverans, ultima paracmastica, sive decrefcens, 2. de cris. 6. & 2. de differ cap. 2. Bifariam veteres uti continui nomine, & intermittentis videntur; nam continuas vocant febres, quandoque omnes, quæ nullum tempus liberum habent accessione, quandoque non omnes, quæ omnes, quæ accessione nunquam vacant, sed solas præcipuè illas, quæ omni carent, usque ad iudicium mutatione. Ita intermittentes interdum appellant illas solas, quæ accessionem perpetuam non habent, interdum eas quarum non recedit accessio, sed insignes faciunt mutationes singularium accessionum, in initium, incrementum, vigorem, & remissionem; At medici quidam juniores, quæ non magnam mutationem habent, non continuas autem has solas, quæ non veniunt ad integritatem, & intermittunt singulis accessionibus, has vocant antiqui, interim continuas, interim intermittentes; nam sunt rectè inter continuas, & desinentes in integritatem, mediæ. Proinde rectè ubi cum synochis conferuntur, intermittentes appellantur, cum ad integritatem venientibus continuæ, co. 3. in 1. de mor. vul. 2.

Continui solutio, ἀποσπῆσμα, vide unionis solutio.

Contractiones, vide Ganglia.

Contraindicare, vide Endixis.

Contraria apud Hippoc. & medicos sunt, non in cor-

in corporum modò qualitate, ut calidum frigidum humidum sicco; sed in quantitate etiam ut magnum parvo, laxum denso, plenum vacuo, quæ Arist. opposita vocat, quo sensu dicunt Medici, curationem fieri per contraria, 11. meth. cap. 12.

Conturbatio seu Perturbatio, τάρραξις, vide Taraxis.

Contusio, θλάσμα est, cum grave aliquid supra corpus incidit, ac collidit; ita ut carnea pars disrum-patur; cum verò caro contusa, in locum sub cute cruorem contraxerit sine ulla cutis divisione, exucatio, sugillatio, effusio, nigror, & nigritia dicitur, venas tamen exiguas, simul cum carne rumpi, ac discindi in huiusmodi sugillationibus, est perspicuum, 3. de his quæ in med. 30. lib. de tumor. cap. 105. de compos. med. per gen. cap. 3. vide Collisio, & Unionis solutio.

Convexa Hepatis, vide Sima.

Convulsio, σπασμός; Cum omnes arbitrarii motus musculis obeantur, quando ad sua ipsorum capita retracti, unamquamque particulam, cui inseruntur, simul attraxerint, si affectus aliquis intensionem ipsos ducens, acciderit, hunc motus sequitur, similis quidem naturali, sed citra voluntatem, & vocatur affectus convulsio, lib. de Trem. palp. cap. 8. quam Celsus lib. 2. c. 1. vocat nervorum distentionem; quæ convulsio, vel universalis est, ut cum totum corpus curvatur, aut in priora, & dicitur ἐμπροσθότονος, aut in posteriora, ὀπισθότονος, aut in utramque partem æqualiter τέτανος, quib. additur & ἐπιληψία, vel particularis, aut in musculis oculorum, & dicitur στραβισμός, aut mandibulæ τρυσμός, aut oris Κυνικὸς σπασμός, aut penis σατυρίασις, vide Rhegma, & Unionis solutio.

Convulsio canina, σπασμός κυνικὸς, est affectio

F

mus-

musculorum maxillarium, per quam os, nasus, oculus, labrum, atque adeo dimidia faciëi pars in obliquum torquetur, quæ affectio nonnunquam dicitur, convulsio, interdum, paralyfis, ad musculum latum pertinens affectio est, quam quidam vocant oris torturam, 4. loc. aff. c. 2. versus finem.

Convulsio comitialis, quæ laboranti Epileptico affectu accidit. 5. loc. aff. 5. & 3. loc. aff. 7.

Convulsivum affectum vocat Galenus, qui ante mortem necessario convulsionis habet symptoma, 1. de præfag. ex pul. c. 4. & co. 3. in 1. prorrh. 69.

Convulsivus & Vibratus pulsus sunt, qui naturali sede relicta, unum locum non tenent, sed sursum atque deorsum agitantur. In vibratis, arteriæ quædam partes quasi jacula superiora petere, quædam demitti, uno eodemque tempore conspiciantur, quæ distentio parva est in convulsivis. 1. de diff. pul. c. 28.

Convulsivus pulsus est, in quo ad utrumque terminum tenditur arteria, quem convulsio sequi solet, 2. de caus. puls. c. 12.

Coopertoria chartilago, vide Cricoide.

Cophosis *Κωφωσις*, id est surditas, est abolita auditus actio, inducta vel ab iis, quæ ipsam audiendi facultatem, ejusq; primarium instrumentum, quod est animalis spiritus in aures affluens, aut ipsius organa quæ natura ad audiendum comparavit, lædunt.

Copos, id est, lassitudines, Græci hominis vocant affectus, ex multo vehementive motu corporibus, vel totis, vel particulis, quæ amplius laborarunt, oborientes: unde Acopa medicamenta, quæ talem lassitudinem tollunt, 7. de comp. med. per gen. c. 11.

Copula *Συνδεσμός*, terminus musculi est, sensu omni carens, durior & crassior Nervo & Tendonem, usum eum quem vel nomine ipso præ se fert,

fert, exhibens; differens à Nervo, & Tendone, quòd Nervus à Cerebro, vel spinali medulla exorsus, sensum, aut motum membris inducit: Tendo verò finis musculi nervosus est, ex Copula, & Nervo procreatus, 1. de placit. cap. 9. quam quidam homines Nervum nuncupant, com 1. in 6. de morb. vulg. 2. vide Nervum.

Cor *Kardia*, est viscus, carne durâ, fibrosâ, cavâ constans, principium vitalis facultatis: sunt qui musculum esse definierint, verum & minùs rubet quàm Musculus & longè durius, spissius, solidiusque est, multoque aliter fibris intertextum; fibris namque validis, & rectis caro ejus circumfusa est. Unde & Parenchyma, nomine quoque aliis visceribus communi, appellatur, à basi ipsius in mucronem tendentibus, Arteriarum, & caloris nativi, quo animal regitur, quasi fons & domicilium, in medio omnino Thorace situm, præsertim suâ basi, quam caput ejus nominant. 6. de usu. par. & 7. de anatom. adm. Vocant adhuc & Cor, veteres omnes, os ventriculi, propter affinitatem maximam, quæ illi est cum Corde, & mutuum consensum, ut ostendit Gal. 2. de placit. & 5. loc. aff. 6.

Coracoide, vide Ancyroide, & Acromion.

Coryphe, vide Vertex.

Cornea, sive Corniformis (*Κερατοειδής χιτὼν*) ὑμεν oculi tunica est, tenuis, dura, & densa, quæ à dura Cerebri meninge proficiscitur, & tenuem oculi tunicam choroidem in orbem amplectitur, quæ & Ceratoide dicitur, 10. de usu par. c. 3. quæ & Cærulea dicitur, estque tunica secunda oculi, hoc est proximè subjecta adnatæ tunicæ, quam *ἰωπιγύρα* appellant, vide Cærulea, & Ceratoide.

Cornicularis processus, vide Ancyroide.

Corniformis, vide Cornea, & Ceratoide.

Cornua, *Κέρατα*, numerantur inter affectus

præter naturam ; sunt autem duæ eminentiæ osseæ, quæ prope tempora nascuntur; dicuntur, & Dionysisci; sunt & cornua vulvæ, sive sinus, duo processus mamillares, à lateribus vulvæ ad utraque ilia, quos alii vocant Cirros, lib. de vulvæ diff. c. 3. vide Apices matricis.

Corona oculi, vide Iris, & Stephanos, *Ιρις, Στεφάνη.*

Coronale os, ut Coronalis futura *Στεφανιαία ραφή*, *Στεφανιαίον ὅσ' ἔν* sunt, futura anterior Cranii ab uno temporum osse ad alterum transversim perveniens: sic etiam os frontis coronale dicitur, quoniam ea capitis parte ubi sunt coronæ gestari soleant, vel quod in orbem frontem cingant, 9. de usu par. 2. de ossib. c. 1. 6. de anatom. adm. cap. 1. Inde, & Coronalis vena, *Στεφανιαία φλέψ*, propago est veniens à magno trunco venæ cavæ sursum ascendens, cingens cordis basim in modum coronæ; Est & alia venæ cavæ propago, quæ Coronalis stomachica *Στεφανιαία στομαχική* appellatur, quæ à ramo splenico venæ cavæ proficiscitur, & ad stomachum effertur, ibique bipartito ramo, majore ceu corona stomachum totum cingit; minore ad pilorū descendit. Quemadmodum autem à vena cava, coronalis hæc vena proficiscitur, sic, à magna arteria statim ubi à corde orta est, arteriæ duæ coronatoriæ prodeunt, major sub valvula dextra, minor sub postica, quæ in cordis superficiem, & ejus partem crassiorem, perinde ac venæ, distribuuntur, 7. de anat. adm.

Coronæ sive Coronon, est extremum ossis, quod in mucronem definit, lib. de ossib. proæmio; unde omnes apophyses rotundas appellant coronas, vel coronos, *Κορώνη, κερώνον*: sic autem dicitur, quia ὁ *Κορώνης*, hoc est cornicis rostro similis sit: quæ autem Apophysis in caput crassum &

rotundum definit, non Corone, sed Auchē Græcè *αὐχή*, nominatur, 2. de usu par. c. 14.

Corporalis vena, vide Communis.

Corrugatio pupillæ, vide Tabes oculi.

Coryza, gravedo, *κόρυζα*, tenuis, & incoctus humor est, qui per nares fecernitur, quasi gravedinem dixeris; quemadmodum talis defluxio, cum per palatum fit, dicitur catharrus, 2. progn. 49. Est autem hic humor, non qui propriè *ἀμύς* sive crudus dicitur, sed qui *ἀπικτός*, hoc est liquidus, & tenuis. Celsus autem author est, & destilationem, & gravedinem *κορυζας* Hippocratem appellasse. Catarrhum appellamus, cum quod supervacuum est in cerebro, in os diffluit; Coryzan cum in nares: Bronchos autem sive raucitas catarrhis supervenit, faucibus scilicet humore imbutis, quod si in Gargareonem fluxio procumbit, quam ex similitudine Græci staphilen, id est, acinum vocant, in ea gignit, aut alias eam in tumorem attolit; at si glandulas, antiadas; si in eas, quæ iis proximæ sunt Paristhmia, 3. de sympt. caus. c. 4.

Costa extrema est, non parva illa revera spuria, quæ ab aliis discedit, & carnosæ parti septi transversæ obducta est, sed ipsi proxima, cui manifesta jam membrana tenuis intus subtenditur, ei continua, quæ omnes costas subcingit. 5. de anatom. adm. c. 3.

Costæ, ossa pectoris sunt, quæ a collo toto ad ilia usque ex anteriore parte, ad utrumque latus protenduntur, lib. Introd. cap. 10. & 3. de artic. 37. Duodecim ut plurimum numero sunt, ex quibus superiores septem simpliciter *πλευραι* dicuntur, quinque verò reliquæ coctæ inferiores *νόθαι* dicuntur, hoc est spuria, & illegitimæ, quia imperfectæ sunt.

Cotyle *κοτύλη*, vide Articulus, & Acetabulum.

Cotyledones *κοτυληδόνες*, vide Acetabulum.

Coxa, quæ & Ischion, magnum femoris offis caput est, Græcè *ισχίον* id est Coxa appellatur, veluti cavitas ejus, acetabulum dicitur, 2. de fract. 70. unde affectus fit, qui Ischias & Coxendix appellatur; inde Ischiadici, & Coxarii, id est, coxæ morbo laborantes, 7. de comp. med. per gen. cap. 16. Ischion aliquando significat ligamentum ipsum, quo femur coxendicis acetabulo colligatur; interdum verò ipsum articulum; sed & Ischia *ισχία* dicuntur à quibusdam partes carnosæ ex utroque sacri offis latere, quæ & *σφυγία* à Græcis, à Latinis Clunes appellantur. Os autem Coxendicis, est apophysis offis sacri, ad coxendicis acetabulum undique pertinens. Os enim sacrum, qua parte femoris caput ei inseritur, Ischion vocatum est.

Cranium, Calva, Calvaria *Κράνιον* est os capitis crassum, rari, rotundum, ossibus septem compactum, futurisque distinctum, Cerebrum continens, atque utramque meningem ambiens, quod quasi *Κράνιον*, id est, galea cerebro adiaceat, 8. de usu par. cap. 9.

Crasis, Græcè *Κράσις* & *Κρήσις* temperiem significat, 1. de natur. hum. 12.

Crassa membrana, vide Membrana dura.

Crassa vena, i. humeralis, 1. de artic. 53.

Crassus pulsus, vide Gracilis.

Crea, vide Tibia.

Creber pulsus est, cujus intermediæ quietis est breve tempus, rarus, cum longum; 4. de puls. ad Tyron. c. 4.

Cremasteres, vide Testes.

Cremor idem est ac Chymus *χυμός* 3. de natur. facul. capit. 4.

Cremor ptisanæ est, ubi à decoctione quis ptisanam colaverit, deinde cremorem separaverit, hæc ptisana non dicetur, sed ptisanæ cremor, 1. acut. 26.

Cri-

Cricoides chartilago, est laryngis chartilago, basim annuli figuram repræsentantem efficiens; Tri-
bus enim chartilaginibus constat larynx, quarum
prima maxima ex internis partibus collacatur, cujus
convexum extrâ prominet, concavum intus, quæ
dimidium totius capacitatis laryngis comprehen-
dit, ad formam scuti, à quo Anatomici Thyroi-
dem, id est scutiformem, alii peltalem, quod pel-
tæ formam agat, nominant, posterior quæ basim
Cricoidem, id est annuli figuram imitantem efficit,
postremæ ipsius asperæ arteriæ chartilagini, figmæ
literam imitanti, incumbit; Scutiformi verò in prio-
ri sui ipsius parte subjacet, (quæ & Cricoides,
Cymbalaris, & Coopertoria dicitur) Reliqua ab
his Chartilago, quæ tum positione, cum magnitu-
dine tertia est, in suprema Cricoidis, (quæ, & in-
nominata dicitur) Cartilaginis parte sita est, gut-
turniis, infundibulisque quas Arytænes vocant si-
milis; unde & Arytænoides dicitur. Quæ autem
à radice linguæ exoritur, quam Epiglottida, quasi
superlingulam dixeris, non est bronchi propria,
lib. de vocal. inst. diss. cap. 4. & 7. de usu part. cap.
11. & lib. de anat. viv.

Crimnoides urina *Κριμνοειδής* cujus sedimenta
crimnoidea sunt, id est, quæ speciem furfuris, vel
spumæ referunt, significantque sanguinis crematio-
nem, si rubea sedimenta sunt; vel solidorum ni-
miam liquationem, si alba, li. de urinis, cap. 29.
vide Hypostasis.

Crisis, five Iudicium, five Iudicatio *Κρίσις* apud
aliquos est subita in morbo mutatio, apud alios
est ea, quæ antecedit agitatio, apud alios inte-
gra totius morbi solutio; apud alios illa tantum
morbi solutio, quæ ad bonum fit, 1. de cris. cap. 1.
Sed ea, quæ repente fit, per excellentiam Crisis
dicitur, quæ natura, quæ præter naturam sunt, su-

perante, exquisitè perficitur, 3. de cris. capit. 1. Judicatio per morbos, de foro translatitia appellatione dicta est, significans præcipitem in morbo mutationem, cum quadam evidenti evacuatione, vel abscessu, quæ quadrifariam existit; aut enim statim vindicantur a morbis, aut magnam obtinent in melius mutationem, aut statim moriuntur, aut multò deteriores evadunt. Itaque duas primas judicationes proximas duas magna ex parte cum adjectione, malam, aut pravam judicationem, quandoque verò sine adjectione simpliciter, 3. prognost. 1. Utitur item Hipp. Crisi pro λύσις id est solutione morbi, ut in progn. optimam eam dicit esse urinam, in qua per totum morbi curriculum, donec ipse judicatus sit, subsidet album, læve, & æquale. Tertia adhuc est ejusdem κρίσις significatio ad motum vehementem naturæ pro cujuslibet rei molestæ depulsione, secundum quam non modò morbi, sed & conceptiones & abortiones, & partus, & omnino quæcunque magno conatu naturæ indigent, dicuntur judicari, lib. de sympt. par.

Crisis asima, quæ a nullo dierum judicantium fuerit judicata, 3. de cris. 10. Periculosa, quæ cum gravibus symptomatis accidit; Infida seu incerta cum morbi recidiva contingit; Obscura, quæ citrà excretionem, vel abscessum evidentem evenit; Absoluta, quæ in morbo nihil facit reliqui, 1. die. de cr. cap. 2.

Crisis imperfecta quæ non omnino à morbo liberat. 3. de cris. 7. sed ex morbo quippiam relinquit, 1. die. de cr. cap. 2.

Crisima signa, 1. decernentia, & judicantia, 1. aph. 12.

Crithe, i. Hordeum, five Hordeolum, five Posthia, & oculorum tuberculum, de remed. par. fac. cap. 10, vide Hordeolus, Posthia, Chalazia.

Crota-

Crotaphite *Κροταφοῖται*, id est, temporales musculi, qui maxillam inferiorem movent, & sursum trahunt, & intra os siti sunt, lib. de musc. diff. c. 6. vide Manducatorii.

Cruda urina, vide Aquosa.

Cruditās *ᾠμός* est, cum Ventriculus, vel proprio morbo, vel vitiosis humoribus in ipso accumulatis, vel prava alimentorum qualitate, ut nidorosa, acida, foetori, aut putredini, aut corruptioni obnoxia, aut ex præparationis modo, ad huiusmodi aliquam dispositionem deducta, ea non amplectitur, sed in ipso corrumpuntur. Differens ab incoctione, quæ est rerum, quæ non possunt concoqui, ut acinorum, & omnium, quæ omnino imputria, & immutata dejiciuntur, 1. de loc. aff. cap. 3.

Crudus humor *ᾠμός χυμός* est, cum alimentum suam naturam, in ventriculo, hepate, & intestinis, quàm diutissimè servat, nulla alteratione ex particula, quæ ad ipsum concoquendum, est destinata, suscepta; vel cum transmutatio fit, sed in peregrinam qualitatem, 8. de comp. med. loc. cap. 6. Humor crudus, pituita crassior est, ac minùs flatulenta, qualis in urinis subsidet, iis præsertim quæ ex edacitate sedimentum multum fabaceæ puliculæ simile obtinenti: quin & corporibus iis, quæ ab exercitatione abstinuere, cibis verò quàm plurimis, ac balneis post sumptos cibos utebantur; sæpe ejusmodi humor confertim per alvum descendit, sed & unà cum hoc humore, perinde ac cum pituita, decolor quædam in toto corpore subest albedo, qui crudus humor inappetentes homines efficit. lib. de mul. c. 11.

Crura *κνήμιναι* dicuntur extremæ corporis partes, quæ thoracem medium, & imum ventrem prætergrediuntur, ut quicquid prominet ultra os sacrum, & carnosos musculos ibi subjectos infernè, usque ad pedes, & id quod supernè ultra thoracem,

& scapulos usque ad manus, id crura dicantur, lib. Introd. cap. 10.

Cryforchis, Κρυσορχεῖς est testiculi, aut testiculorum occultatio, vel recessio. lib. finit.

CrySTALLINUS humor Κρυσταλλοειδὲς ὑγρὸν, & crystalloïdis (qui glacialis adhuc dicitur, quòd concretam glaciem imitetur 7. de placit. cap. 5.) est humor albus splendidus, lucidus, non omnino rotundus, sed aliquantulum planus, in medio oculorum situs, in quo fit visio, primumque videndi instrumentum, qui per Diadosin, id est, transumptionem (non per venam quidem, quæ nulla inest, vitreo humore nutritur. Cui adhæret vitreus oculi humor, qui & Hyeloides dicitur, quique quantò crassior, & albior est sanguine, tantò à crySTALLINO humore, humiditate, atque albedine relinquitur; subest huic Albugineus, albo ovi similis, quem Hydatoidem, quòd aquæ sit similis, vocant, 10. de usu par. cap. 1. lib. de ocul. cap. 2. & Introd. cap. 11.

Ctir, κτεῖρ, muliebris pudendi sinus, pilis decoratus, appellatur: quæ sinum ambiunt, πτεριγύματα, id est, alæ vocantur, 15. de usu par. c. 3.

Cubitus, (πῆχυς ἀγκῶν ἀγοςός, ὀλέκρανον, πῆχυς, ὠλένη) est os, quod inter Humerum, & Carpon, quod brachiale dicitur, situm est; ejusdemque partis os grandius. Cubitus item dicitur, qui alteri subest ossi, quod Radium nominant, lib. de ossib. capit. 17. quem cubitum Pechyn, id est, ulnam dicunt, 2. de usu par. 2. clarius: Cubitus Pechys πῆχυς, seu ulna Arabibus facile majus, est ea pars totius brachii, quæ supernè terminatur, qua brachio quidem continua est, per articulum, qui in curvatura cubiti est, cui innitimur; infernè autem qua Carpo manus; quo spatio, duo ossa recipiuntur, alterum magnum, & rotundum, nominatum eodem nomine quo pars, id est, cubitus, alterum

terum quod Cerchis, Arabibus focile minus, id est Radius appellatur, 2. de motu muscul. cap. 2. & 1. de fract. 18.

Cubiforme os, quod Κυβοειδὲς ὀστέον five os cubiti dicitur, est os quod ab externis pedis partibus firmum in terra statuitur, externisque Tarfi partibus, est locatum & dearticulatur cavitati calcanei ad finem adjacenti, 3. de usu par. 7. Est enim os unum, ex quatuor tarfi ossibus, solum nomine donatum, cum reliqua tria careant nominibus; est autem os, ut reliqua Tarfi ossa, intus cavum, foris gibbum; est autem os cubo simile, quod latera sex habeat cubo communia.

Cuculus, vide Coccyx.

Cucurbitulæ leves, quæ citra scarificationem adaptantur, 3. de loc. aff. cap. 4.

Cunei os, quod & ὀστέον σφηνοειδές, os basilare, & os palati appellant, medium inter superiora, & inferiora totius capitis ossa, de ossib. cap. 1.

Cunus, inanitas ea est, quæ inter ossa pubis penetrat, extrinsecus pelliculam quandam habens, virorum præputio correspondentem, lib. de vulvæ diss. cap. 2.

Curatoria, θεραπευτικὴ medicinæ pars, est, quæ tum factum morbum tollit, ut Hecticam, & Ephemeram febrem, tum, quæ fit ut putridam, tum quæ imminet; aut qui futurus timetur, quod est proprium προφυλακτικῆς, quæ hac ratione sub Therapeuticam cadit; cujus tres sunt partes ad curationem necessariæ Διαιτητικὴ, Φαρμακευτικὴ, χειρουργικὴ, quarum prima victus rationem instituit, altera medicamenta propinat, postrema manum adjutricem admoveret, de part. art. med. cap. 1.

Curta, κολοβώματα, i. mutila & curta: id autem dicitur à Græcis Coloboma quod in labiis, aut narium alis, aut aure deficit; hujus generis sunt & quas

quas in majore angulo Rhæadas vocant, eo utique, vel impensius extenuato, minoreve facto, vel prorsus abolito, vide Colobomata.

Cuticula, vide Cutis suprema.

Cuticularis membrana, vide membrana dura.

Cuticulosus musculus est, qui extrema fedis ora cuti commixtus obtinet, ut vel cuticulosus musculus, vel carnosus cutis dici possit. lib. de musc. diff. c. 30.

Cutis suprema *ἀερίς*, *ἐ. δέρμα*, quæ & Derma dicitur, quasi Corium dixeris, quia excoriari potest, cujus exterior pars, Epidermis, sive summa cutis corporis, sive cuticula est, & toti superextensa, sensuq; destituta, & quæ sæpè citra dolorem facillè ab ea separatur, 2. de usu par. c. 6. & 3. meth. 4.

Cyboides, vide Cubiforme.

Cycliscus sunt cava excisoria scalpra, 6. meth. 6.

Cyllum, *κυλλόν* dicitur apud Hipp. crus varum. i. in exteriorem partem luxatum, vel conversum, adeo ut Suræ processus, qui talem exterius complectitur, sine ullo stabilimento suspensus relinquatur, quamvis propriè mutilum, & imperfectum significet, ut scribit Gal. 3. de diebus criticis, ubi in ea significatione mensem *κυλλόν* appellari inquit, qui diebus viginti novem cōstet; alios autem perfectos qui triginta. Unde Cylosim *κύλωσις* distortionem cruris in exteriorem partem vocat Gal. 4. de artic. Idem tamen com. 3. dicit nonnullos de omni longorum membrorum distortionem *κύλωσις* intelligendam censere generaleque ei tribuere significatum; alios verò eo nomine distortionem solum intelligere, in qua in interiorem partem membrum inclinatur.

Cyema, *κύημα*, foetus est cum nondum menses duos in utero absolverit, quo tempore Embryon dici nequit, sed Cyema. i. uteri gestatio, & conceptus,

tus, & genitura, 1. de sympt. caus. c. 7.

Cymbalaris, vide Cricoides.

Cynanche, est inflammatio extra guttur existens, quæ & Paracynanche dicitur; si autem sit inflammatio adjacentium muscutorum faucibus adveniens, dicitur Synanche, vel Parasynanche, 4. aph. 34. Propriè loquendo Angina Græcis est inflammatio, quæ in gutture, & faucibus advenit; Hippocrates verò & alii Veteres omnes passiones in iis locis advenientes, quas spirandi difficultas comitatur, Anginæ nomine vocant, nullo existente in pectore, vel pulmone vitio; qua in re differt Anginæ concursus à Peripneumonia, & laterali morbo, atque ex eo, quod angustiae sensus in gutture est, suntque ejusdem, exquisitè loquendo, quatuor differentiae. Una ubi fauces inflammantur. Altera ubi neque reliquæ oris partes, neque etiam externarum partium ulla inflammata videtur, æger tamen suffocationis periculum in gutture persentit. Tertia quando gutturis partes, tum externæ, tum internæ similiter inflammantur. Quarta ubi ad anteriorem regionem, cervicis vertebræ luxantur, & inde cavus apparet locus, doloremque quando tangitur, æger sentit. Recentiores Græci quidam ut est Paulus, lib. 3. cap. 27. & nostræ ætatis Medici non pauci, inter Cynanchen, & Synanchen, inter Paracynanchen, & Parasynanchen discrimen faciunt, quod tamen Galenus, lib. 4. de loc. aff. cap. 5. & 3. progn. 20. reprehendit. Inflammationem itaque, quæ in interioribus faucium musculis oritur, *Συνάγχη* nominant; eam verò, quæ in exterioribus eorundem musculis fit, *Παρασυνάγχη*; Inflammationem item, quæ in interioribus musculis gutturis accidit, vocant *κυνάγχη*; eam autem, quæ in exterioribus ejusdem musculis oritur, *Παρακυνάγχη*, vide Angina.

Cyno

Cynodontes, vide Canini dentes.

Cyphosis *κύφωσις* gibbositas, seu gibborositas, vitium spinæ est, quod a casu, ictu, & tuberculis duris, anteriorem thoracis partem distendentibus pulmonemque prementibus, aliquando contingit, ut docet Gal. eo aph. quo scribit Hipp. gibbos ex asthma, aut tussi factos, ante pubertatem mori, vide Gibborositas; Dicitur eadem, *Κύρτωσις*, ut annotavit Gal. 8. de artric. Opposita huic Contorsio, dicitur Lordosis. *λอร์ดωσις* spinæ vertebris in anteriorem partem converfis, vide Lordosis.

Cyrtoſis, vide Cyphosis.

Cyrtoſis, *κύρτωμα* tuberculum in Iliis appellavit Hip. quod & œdema ab eodem appellari solet, 2. progn. 25.

Cyſſaros, *κύσσαρος*, est ultimum intestinum in ordine, quod & rectum dicitur, & podex est, lib. quod animal sit, id, cap. 5. vide Rectum.

Cyſtis, *κύστις* vesica, est pars membranosa, vrinam à renibus excipiens, & foras excernens, exanguis, quæ etsi ex nullo nervoso corpore originem ducat, quia tamen latissimè distendi, & arctissimè contrahi potest, ut reliqua omnia alba, & exanguia, ex quadam similitudine nervosa dicta est, licet in eam nervuli quidam inferantur; In quam renes, tanquam in lagenam, urinam deponunt per meatus veteres dictos, qui à renibus prodeuntes, obliquo itinere delati inter ipsius tunicas, paulo supra ipsius os, inferuntur, Cujus vesicæ cervicem musculus ambit, transversis constans fibris, quibus undequaque constrictis, vesicam claudit, ne urina effluat.

Cyſtis choledochos, quæ, & vesica fellis, & vesica bilis susceptiva, Græcè autem *κύστις χοληδόχος* dicitur, vesica est, ad Hepar sita, in cavis ipsius, inter venæ portæ & cavæ radices, bilem ex jeci-

nore

nore attrahens, quam rectis fibris, trahit ex hepate, obliquis retinet, transversis verò expellit, quæ & ob id, fellis folliculus appellatur, 4. de usu par. cap. 12. & 2. de natural. fac. cap. 9. & 9. de anatom. adm. cap. 2.

D

DACTYLION, *πρωκτός καὶ ἡ ἕδρα* id est podex, 1. de comp. med. loc. c. 15. sunt autem qui rectum intestinum eo nomine intelligant.

Darsis, id est, excoriatio, qua cutis, à subjectis partibus scalpello deciditur, 3. de anat. adm. cap. 2.

Dartos, una est è quatuor membranis, quæ testes involvunt; earum prima & intima Epididymis, post eam Erythroides, id est vaginalis; tertia Dartos carnosus, Erythroide multò valentior; quarta & extrema Scrotum est. Introd. cap. 11. Mulierum autem testes, penitus in vulva latentes, unica tantum tunica contenti sunt, quæ Dartos appellatur, proportionem respondens tertiæ testium marium tunicæ, cæteris autem carent. de dissect. vulvæ, cap. 9.

Dasympa, oculi vitium, idem quod Trachoma, ut scribit Aëtius, lib. 7.

Dearticulatio, ea est ossium naturalis conjunctio, quæ evidentem motum habent, ut coarticulatio naturalis ossium est commissio, quæ exiguum & obscurum aliquando, aliquando nullum motum præse ferunt, 2. de artic. 8. & 1. de artic. 1.

Declinatio est illa paroxysmi pars, quæ statum ipsum subsequitur, usque ad secundæ accessionis principium. 1. cri. 3. vide Principium.

Decrescens febris, vide Continua.

Decretorius, sive Judicatorius dies est, in quem plurimum judicii tempus incidit, 1. de diebus decret. cap. 3. Est adhuc alius dies Judicatorius inci-

incidens, in quo imperfectæ solent fieri judicationes, ut tertia, quinta, sexta, nona, 3. progn. 1. Decretoria autem signa sunt, quæ salutem ægri, per crifim futuram ostendunt, 1. crif. cap. 7. Incidentes verò, five Intercidentes dies differunt a Judicatoriis, & Decretoriis, cum eorum naturâ, tum usu. Naturâ quidem, quòd naturæ suæ ratione Iudicatorii perfecti sunt, omnibus siquidem ritè factis sola natura sponte agente, in iis crifes fiunt, hi autem dies sunt, qui quaternario, & septenario dividuntur; Intercidentes autem minùs perfecti sunt, & in eos non nisi aliquo errore interveniente, crifes incidunt, unde non vi naturæ, sed morbi malitia, aut aliquo extraneo impellente, in iis crifis accidit. Atque hinc est ut à nonnullis, dies provocatorii nominentur, quòd in his natura ad pugnam irritata, insurgat. Ufu adhuc differunt, quòd ad futuri vigoris & judicii cognitionem, quaternariorum circuitus sufficiunt, ad crifim verò jam factam discernendam, num scilicet fida, aut infida sit, intercidentium cognitio conducit.

Deficiens pulsus est qui admoventi digitos, videtur exsolutus, & tenenti applicatos paulatim prorsus definit, 2. de caus. puls. c. 3.

Deficiens decurtatus *Μυεῖζων σφυγμὸς* pulsus est, qui & mutilus, & decrescens pulsus dicitur, qui perpetuò diminuitur, nec minui desistit, ad quietem denique prorsus recidit, motuque deficit; qui pulsus si iterum redit, & de integro augetur, decurtatus reciprocus dicitur, 1. de differ. puls. cap. 11. quòd si in eo nulla fervetur æqualitas, motuque ipso frequenter deficiat, deficiens inæqualis appellatur, 2. de caus. puls. c. 12: nomen autem Græci à figuris, quæ in acutum desinunt, & a Cauda transtulerunt: hujusmodi autem pulsuum inæqualitas, systematica, id est collectiva dicitur.

Deglutitio, *καταποσις*, est cibi, potionisque ab ore in ventriculum descensus, larynge simul sublata, sursumque in tantum currente, quantum gula deorsum trahitur.

Dejectiones, & subductiones solet Hippoc. vocare, excrementa per alvum exeuntia, 7. apho. 64. Syncera autem dejectio est, quæ unum tantum humorem, cæteris impermixtum habet, 2. prorrh. 5.

Deleterium, quod & Phtharticum, & Phthoropæum dicitur, lethale venenum est, quod ubi in animalis corpus impressum fuerit, totum id momento temporis immutat, sibi que simili affectione alterat, 1. de sem. cap. 16. Quod si etiam alexipharmacum medicamentum ultra modum exhibitum nos interficiat, vel parum assumptum sanet, non ob id deleterium censendum est, quod quocumque tempore, loco, & quantitate sumptum aptum est interficere: com. 6. in 6. de morb. vulg. 5.

Delirium, desipientia, *παραφρόσυνη*, mentis alienatio duobus modis dicitur, generaliter & speciatim; generaliter est motus errans, & depravatus facultatis imaginatricis, aut ratiocinatricis, plerumque in utraque facultate consistit delirium, tum parum probè imaginando, tum parum aptè ratiocinando; aliquando verò in altera tantum facultate, ut exemplo illustrat Gal. libr. de sympt. diff. cap. 3. atque tum maximè sine febre est, 1. prorrh. 1. & 4. Insanire omnes dicunt eos, qui citra febre desipiunt; & subdit omnes, qui mente læsi continuo fuerint. Phrenetici vocantur, sola febre ab iis qui deliri appellantur, discrepantes. Speciatim verò significat mentis alienationem cum febre, a phrenitide differens, quod hæc fiat Cerebro primario affectu laborante, cum symptomatum magnitudine & vehementia, Deliri-

um autem ejusdem febris symptoma est, atque ex subjectis cerebro partib. originem ducit, sublato in caput acri, & ferventi biliosi sanguinis vapore, neque impetus tantos habet quantos Phrenitis, 5. de loc. aff. 4. vide Phrenitis, & Paraphrosyne.

Deltoides, quasi deltæ literæ figuram imitans, musculus est, qui superiorem humeri partem, quâ brachii caput est, tegit, qui etiam totius manus initium est, 3. de anat. adm. cap. 3. Græcè Δελτοειδής sic dicitur, quod triangularis videatur, ut in Δ similitudinem efformatus.

Denervationes (ἀπνευρώσεις Græci vocant) sunt nerveæ musculorum tenuitates, in quas muscoli desinunt, & Tendones dicuntur, 1. de motu musc. cap. 1. & 1. de anat. adm. cap. 3. vide Tendones.

Dentem, sæpe Hipp. secundam colli vertebram vocat; propterea hunc processum à dentis similitudine, odontoidem, id est, dentiformem appellat, lib. de off. ca. 8. Alii Pyrinoïdem productionem à nuclei similitudine nominant, 12. de usu par. cap. 7.

Dentes in ossium numero reponuntur, mollium Cerebri nervorum participes, ob idque soli sentiendi vim habent evidentem, lib. de off. cap. 5. priores quaterni, quia secant, Tomi, id est, Incisorii ad cultri similitudinem ad eos cibos incidendos, qui mollitiem in se habent; utrinque Canini adjacent, quod Canum dentibus sint quàm simillimi ad dura cibaria non secanda, sed admodum confringenda. Ultra hos, mamillares, & molares ab utroque latere, quòd iis cibi (veluti molis cereales, fruges) tenuantur, & atteruntur, ibidem.

Dentes genuini, qui omnium novissimi nascuntur Σωφρονισήρες ut plurimum ab anno duodevigesimo, usque ad annum vigesimum sextum;

vizi

vifi aliquando sunt etiam anno octogefimo nafci, utrobique singulares, penitiffima oris parte oriuntur; id eoq; ita nominantur, quod nascantur, cum homo sapere incipit; sunt autem è genere dentiũ molariũ.

Dentifricium medicamentum est, quo utimur ad dentes confricandos, & gingivarum circumfitarum contactum, quando humore fuerint prægnantes, 5. de loc. aff.

Dentitio, ὀδοντίασις, est dentis jam concreti, extra gingivam eruptio, seu dentium ortus, 8. de placit. c. 6.

Depascensulcus, idem est ac Phagedæna, vide Herpes, Phagedæna.

Deperditio, vide Aborsus.

Deprehensiones, vide Catalepsis.

Depressum, & oblongum est ossis caput, ad cervicem in ipsum cui adnascitur, referentes, lib. de ossib. in proximo.

Derivationem appellare consuevit Hipp. quando succus aliquis evacuatione indiget, neque per convenientem regionem ferri inceperit, neque tamen valdè procul à convenienti, neque ad remotissimum locum; ut si per lotii vias exire cæperit, vitiatâ vesicâ, aut renibus; tunc enim per alvum derivare satius fuerit; veluti si per ventrem vitiatâ intestinis ferri tentaverit; Contrâ enim in istis succum evacuandum ad urinarios meatus dirigemus: In mulieribus verò nonnunquam ad uterum, aut e contrario, interdum uteri profluvium, ad urinæ vias, ac ventrem derivabimus. At si in aliqua id genus evacuatione vomitum citaverimus, revulsionem hanc nominant; ut si vomitus etiam retraxerimus, ad uterum, aut vesicam, aut sedem incitantes, com. 2. in 6. de morb. vulg. 7. Derivatio Græcis παραχέρδουσις ejusdem est generis, cum evacuatione facta per particulam, quæ fluxionem suscipit;

fit autem per aliquam vicinarum partium; Rivare igitur est per rivos ducere, derivare autem est, à rivis ad latera divertere. Ex Orbas.lib.de Cucurbitulis, vide Purgatio.

Derma, vide Cutis suprema.

Desipientia est, cum ægri nihil rationi consentaneum dicunt, 7. aph. 14.

Desipientia ferina est in qua ægri calcitrant, pedibus feriunt, mordicus impetunt, & excandescunt, eos qui ingrediuntur, tanquam hostes reputantes, com. 1. in 1. prorrh. 25.

Desiccatio oculi, est idem ac spasmus oculi, lib. de ocul. c. 13.

Desperata ulcera sunt, quorum curationem plerique aggressi non absolverunt, sed tamquam ab insanabilibus destitire, 4. de comp. med. per. gen. cap. 5.

Destillatio, id est fluxio quælibet, quæ per venas a Capite ad partes inferiores fertur, 3. aph. 12.

Desudatio ab Hipp. sumitur, vel pro sudore circa Thoracem, & caput apparente, vel pro eo qui toto manat corpore, ubi tum paucus, tum nihil conferens, fuerit, com. 3. in 1. prorrh. 33. quæ & Sudamina dicuntur, vide Sudamen.

Detritio, vide Rhacosis.

Deïrens febris, vide Continua, & Synocha.

Diabetes est urinæ profluvium, hydrops matellæ, Diplocos, Hydrops in vas urinale, Diarthæa in urina Διαβήτης : ὑδρῶς eis ἀμύδῃ : eis ὕδα διαρροία ; διψαγὸς ; Synonyma sunt quæ significant, cum exhuberanter per urinam redditur, id quod bibitur, eo à sua qualitate non mutato, 6. de loc. aff. c. 3. de sympt. diff. cap. 6. Passio hæc talis est, qualis circa alvum lævitas intestinorum extinctio, ut diceret quispiam utriusque virtutis, & retentricis & alteratricis, 1. de cris. 12.

Dia-

Diabotanium emplastrum, id est ex herbis factum, 6. de comp. med. per gen. cap. 2.

Diabrosis five Anabrosis, Διαβρωσις, καὶ Ανάβρωσις erosio; est oris alicujus vasis apertio, 5. de loc. aff. 5. à re acri, & mordaci facta, five intrinsecus à vitioso succo, five extrinsecus à valentioribus medicamentis, aut igne.

Diachylon Διαχυλῶν, emplastrum, quod ex succis est compositum, 7. de comp. med. per gen. c. 9.

Diacodion, confectio est, ex capitibus papaveris, 7. de comp. med. loc. 2.

Diadosis Διαδοσις, digestio, seu distributio alimenti est, cum per venas majores in minimas, ipsumque in corporis habitum transit, vide Anadosis.

Diæta victus ratio, est certa victus institutio, & norma, non in solo cibo, & portione consistens, verum in omnibus aliis, otio, exercitatione, Venere, somno, vigiliis, repletionem, inanitionem, animi affectibus, atque aliis cibis, quæ quovis modo fiunt in humano corpore, ad Thrasibul. cap. 35. Inde disciplina quæ hanc instituit diæterica Διαίτητικὴ, dicta est, pars artis medicæ curativæ, tum quæ sanis ad imminentes arcendos morbos, tum quæ ægris ad præsentem profligandos debetur, 11. meth. c. 15.

Diagnostica signa sunt præsentium rerum, & morborum declarativa, lib. de opt. sec. emp. c. 5. vide Prognostica.

Dialemma, est illud intervallum, quo febris ad infabricitationem venit, antequam sequens annotatio adveniat, lib. de morb. temp. cap. 3.

Diapedesis Διαπήδησις, est exiguorum vasorum apertio, vel feri non sanguinis excernendi species, 3. de caus. sympt. cap. 2. Fit autem ex tunica rarefacta, sanguine verò tenuato, & ex gracilium vasorum ore aperto; unde transcolatur sanguis five sudoris aut roris more transmittitur 5. meth. c. 2.

Differt ab Anastomosi, in qua tum majorum venarum, arteriarumque ora aperiuntur, tum sanguis impetu, & copia erumpit.

Diaphanes Græcè, Latine dicitur Lapis specularis, ex iis est, quæ leniter, ac sine morâ exiccant qui ustus ulceribus ægrè cicatricem admittentibus, non item malignis, ac rebellibus, conducit, 4. de comp. med. per gen. cap. 1.

Diaphoresis Διαφύρσις, Latine digestionem seu evaporationem dixeris, est quæ humorem qui in phlegmone obsessa parte continetur, per meatus insensibiles educit, 13. metho. capite 16. & medicamenta, quæ id præstant, Διαφύρσησις, hoc est diffusoria, & per halitum digerentia, appellantur, duplici ratione aut humores ebibentia, cum poris quibusdam insunt, aut totam alterantia partem, 5. de simplic. med. fac. c. 5.

Diaphratontes membranæ, Διαφράττοντες ὑμῆρες dicuntur membranæ illæ, quæ totum thoracis spatium, à jugulo ad septum usque in duos sinus, dextrum, finistrumque dividunt; vulgò mediastinum, vocatur; vide Hypezochotes, Cingentes.

Diaphragma, septum transversum est, quod & Phrenas id est mentem appellarunt antiqui; quia (ut aliqui putant,) eo inflammatione affecto mens lædatur: nam multi quidem varios ob morbos delirare solent, sed quæ eo affecto incidunt deliria, non multum distant à Phrenitide; nulla enim pars Cerebro subdita præter septum transversum, perpetuum delirium excitat; itaque maximus illi videtur esse cum mente consensus. A Platone Diaphragma vocari cœpit, id est septum transversum; est enim musculus rotundus, obliquus, membranosus, & carnosus, medius inter partes alimento servientes, (quas Peritonæum continet,) & inter spiritus organa, (quæ tunica succingente concluduntur:)

tur :) eamque ob rem diaphragma nominatur, quod eas partes *Διφραγμα*, id est, dividat quasi septum quoddam medium : quâ ratione Aristoteles illud succincturam appellat, 5. de loc. aff. 4. Majores nostri præcordia nominarunt, Com. 1. in 1. progn. 24.

Diaphthora est corruptio ciborum in ventriculo, 2. de loc. affect. 1.

Diapyemata, vide Empyemata.

Diaria febris *ἐφήμερος πυρετός*, Ephemera febris est, quæ unica accessione, unoque plurimum die, ex ipsius saltem natura circumscribitur, à causa manifesta orta, 9. meth. 1. In spiritibus accensa, quam excitant cause, aliis febribus communes (præter spirationem, & putredinem) ira, dolor, vigilia, cura, æstivus sol, fatigatio, Bubo, pertinax studium, cruditas.

Diarrhœa *διάρροια*, id est profluvium, copiosior est alvi fluor, sine phlegmone, & ulceratione aliqua, lib. finit; quo vel pituita, vel bilis altera, syncera, aut invicem mista vacuatur, ab humoris copia, vel cruditate, quæ aut in toto corpore, aut in certa quadam parte sedem habet, exorsum; Ventriculus enim multitudine gravatus quam vel ipse colligit, vel ex aliis sese in eum exonerantibus suscipit, aut prava aliqua qualitate irritatus, quam cruditas (quæ propriè *διάρρησις* dicitur), invexit, τῇ *διάρροια* infestatur, præsertim si ejus orificium, supernæque partes valentes sint, infernæ autem languidæ: nam si contrâ acciderit, vomitiones pro diarrhœa succedent, ut docet Gal. 3. de natur. facul.

Diarrhœa in Urina, vide Diabetes, & Canina cupiditas.

Diarthrosis, vide Articulus.

Diaspermaton medicamentum, id est ex seminibus constans, 7. de comp. med. per gen. 7.

Diaspoleticum medicamentum est, **cujus** compositionem, cuminum, piper, ruta ingrediuntur, 4. de sanit. tuen. c. 5.

Diaſtole eſt motus dilatationis, & elevationis arteriæ, ad ſubſtantiam quandam exteriùs attrahendam, quo nativus totius animalis calor, perimmiſſum ſpiritum refrigeretur; quemadmodum Syſtole eſt arteriæ ſubmiſſio, & contractio, ut id, quod ex humorum deuſtione in toto animali contractum, veluti ſumida ſuperfluitas eſt, expellatur, lib. de uſu pulſuum, cap. 3. Ut eundem uſum præſter Diaſtole, & Syſtole, totius animalis calori, quem inſpiratio, & exſpiratio, particulatim calori Cordis, ibidem.

Diateſſeron, emplaſtrum, quod ex quatuor rebus conſtat, Chalcitide, Miſy, Diphyrge, Chalcanto; 5. de compoſ. med. per gen. cap. 14. *Διὰ τε ὀσάρον* Græcè.

Diatrion pipereon, id eſt, medicamentum, triplici piperis genere conſtans, 4. de ſanit. tuen. cap. 5.

Diatrion, id eſt tridui inedia, ut Diatritarii, qui triduanam inediatm præcipiunt, 4. meth. cap. 4. cuius primus autor Theſſalus, *Διὰ τρεῖς* Græcis.

Dichophyia, pilorum defectus eſt, quando bifurcantur, lib. finit.

Dichroma, (*δίχρωμον* Græcè) emplaſtra ſunt, quæ & Gilva dicuntur, coloris ambigui, 2. de compoſ. medic. per gen. cap. 1. Sunt enim quædam medicamenta, quæ fulva vocant, quibus ubi ſtatim reponuntur, quædam extrinſecùs ſupereminentia fuſca concreſcit, ſub qua pars medicamenti profundior, pluſquam ab initio fulva videtur, propterea dichroma vocant, id eſt bicolora: quidam verò eadem vocant, Diproſopa *διπρόσωπα*, id eſt bifacia, 2. ad Glauc. 8.

Dicrotus pulſus, *δίχροτος σφυγμός*, ſeu bis feriens, eſt cum reſeſſio, quæ creditur arteriæ, non perfectæ

fecta obitur, sed cunctatur, idque pro subdictionis, aut inhibiti spiritus quantitate, deinde repetitio perfecta, debitæ fit contractionis, lib. finit. Estque unus pulsus, non duo (contra Archigenem) qui simulatque omnem distentionem effecit, se paulisper subducit, ac mox pulsat iterum, ut intermitentium quies media ictus intercipiat, cujus dicroti contractio, congressus, vel reditus dicitur, 1. de differ. puls. ca. 17. qui post absolutam diastolen, antequam perfectè contrahatur, secundò tactum ferit, ut ex malleis incudem percutientibus, & postea resilientibus, apparet.

Didymi, id est testes ipsi, 14. de usu part. capit. 14. *Διδυμοί*, dicuntur propriè fratres uno partu editi, dicuntur & testes, honestiore vocabulo, ut ait Galenus; dicuntur & *διδυμοί* in Cerebro, de quibus vide Glutia.

Dies in hoc significatu apud Medicos accipitur, ut non solum lucem, sed etiam noctem completatur; non id tempus tantum, quo Sol supra terram fertur, appellantes diem, sed etiam illi tempora noctis adjacentia, 2. de cris. cap. 2.

Difficultas intestinorum, quæ & *Δυσεντερία* dicitur, 2. de facult. nat. capit. 9. propriè ulcus intestinorum est, ex mordaci bile, quam sequitur interaneorum abrasio, cum quibus paulum cruoris secernitur, 6. de loc. aff. cap. 2. In quibus difficultatibus intestinorum, cum adhuc constituuntur, quædam corpora pingua excernuntur; post hæc autem nisi finiri anticipaverint, quædam ramenta intestinorum, ablata ipsarum superficie interiore, quæ membranosa existit, & densa, illi quæ cutem exterius contegit, Epidermidi, id est cuticulæ appellatæ, proportionalis: post hæc autem aliquid ex ipsa abraditur substantia intestinorum, sed jam completam dicimus; excernuntur enim partes magnæ

intestinatorum, quas & carnes, & carunculas vocare possumus, 4. aph. 26. Talis quippe propriè dicta Dysenteria est, nomen habens à læsa particula, quam solam plerique dysenteriam nominandam censent: etsi Hipp. atque alii, non ipsam modò intestinatorum exulcerationem, verùm omnem cruoris per intestina vacuationem, Dysenteriam nominent, nomen morbi, symptomati tribuentes 4. de art. 40.

Difficultas urinæ, vide Ischuria.

Difflatio, & diffusus. Quicumque in Hipp. placitis legitimè versatus fuerit, is demum didicit ejus quam medici omnes usitato vocabulo, sensum latentem transpirationem appellant, qua difflantur corpora, aliam quidem talem esse qualis vapor est, alias autem qualis aër ficcus, atque aliud esse, cum quæ videri possunt, exeunt humiditates. Adversus Lycum, c. 2. quæ Græcis Λόγω θεωρήτης Διφύπνοη, & ἀδηλῶ αἰσθησὶ Διφύπνοη, hoc est perspiratio, & diffusus, qui ratione comprehenditur, & transpiratio sensu imperceptibilis appellatur, quæ calidioribus temporibus, regionibus, ætatibus, naturis, diætiis communis et familiaris est, non parva substantiæ nostræ portione, per Διφύπνοην, exhalante, ut contrà in frigidioribus paucâ, propter cutis adstrictionem; vide Inspiratio.

Digitus, Δάκτυλος, quinque sunt in omni manu. Primus Pollex, quòd oppositus cæteris quatuor digitis æquipolleat, ἀντίχειρ, hoc est promanum, tamquam pro tota manu esset, vocarunt, Hippoc. μέγαν hoc est magnum nominat, quamvis parvus sit, quia cæteri sine eo ferè inutiles sunt, apud Arist. 4. de part. animal. capit. 10. Magnus Galeno dicitur, non solum viribus, sed & magnitudine; nam principium pollicis, ut ait, propè radium est; adeo ut cum ferè attingat. Celso, & Aristoteli, viribus tantum

tum magnus dicitur. Secundus λιγανός, Index. Tertius μέσος, medius. Quartus ἀνδρῆς, annularis. Medicus à Medicis appellatur. Quintus μικρός, minimus, auricularis, omnibus aliis corpore, & viribus inferior; Singuli terna ossa continent (præter pollicem) mutuò sibi colligata, & ordine sibi succedentia, veluti in acie, unde & φαλαγγες à Græcis appellantur, ab aliis autem Σκυτάλιδες, à turma equitum, quam Græci Σκυτάλην, vocant; Latini communi vocabulo, digitorum internodia dicere solent.

Dignotio est præsentis morbi. Præcognitio verò est futuri morbi cognitio, 3. de cris. c. 1. Dignotionem autem proprio nomine dinotationem appellamus, 1. progn. 5.

Dimotio, vide Prolapsiones.

Dipsacos, vide Diabete.

Diprosopa, vide Dichroma.

Discessiones, magna vulnera solet Hippocrates appellare, quæ lethalia sunt, ut vulnus in cerebro, cum ad aliquem ejus ventriculum pervenerit. 6. aph. 18.

Discretiva, Medicinæ pars est ea, quam Significativam recentiores vocant, Græci σημειωτική, 1. de his quæ in medic. fiunt. 1.

Dispersus morbus, vide Communis.

Diffimilare membrum, heterogeneous, seu compositum est, cujus quamcumque partem assumpseris animalis, toti communicans non erit nomine, vel definitione, sicut manus & facies, lib. anatom. viv. vide Instrumentale.

Diffidentias vocat Hippoc. cum ossa, quæ naturâ coherent, ac sese mutuò contingunt absque articulo, ob aliquam læsionem diffident à se, ac distant, ut Cubitus, & Radius in brachio ad gibbum, & ad manum; In Crure Tibia, & Sura, qua, & Genu, & Cal-

& Calci committuntur, com. 3. in medicat. 31.

Dissolutiones vocant, animi defectus, Græci *λεποθυμίαν*, vocant, 1. ad Glau. 14.

Distentio, idem est, ac nervorum convulsio, quæ est triplex, Opisthotonos, id est tensio ad posteriora, Emprosthotos, id est tensio ad anteriora, & Tetanos, i. æqualis tensio, 4. ap. 57. Qui Tetanus est per universum corpus nervorum convulsio. 3. de loc. aff. 10.

Distorsiones sunt, cum vel à sua sede dilabitur aliquid in exteriorem corporis partem, vel introrsum in inanitatem aliquam prolabitur, ut in naribus, si in exteriorem partem, aut os, aut pinnula earum abiit in eam partem: si in foramen descendit, introrsum distorsio fit. 2. de iis quæ in medic. 33.

Diuretica pharmaca *Διουρητικά φάρμακα*, medicamenta sunt, quæ ad ciendas urinas accommodantur, quæ & Uretica dicuntur, 11. meth. 16. & 5. simpl. 20. Quæ duum sunt generum; aliqua enim mediocriter id præstant, ut Eccathartica, i. poros expurgantia dicantur, calida & tenuium partium; alia vehementius, ut quæ plurimum movet urinam, quæ magis, & siccant, & excalefaciunt, prioribus.

Diurnus morbus est, quicumque acutorum ex decidentia, terminum prætergreditur, quem nunc quadragesimum, nunc sexagesimum diem Hipp. facit. 2. de dieb. dec. cap. 12

Dodecadactylon, sive Duodenum intestinum *Δώδεκα δάκτυλον*, primum est intestinorum fundo stomachi alligatum, à longitudine duodecim digitorum sic appellatum, 6. de anat. adm. cap. 9. Quod quidam non dignantur vocare intestinum, priusquam in anfractus, orbisque convolvantur, sed ipsum *ἑκφυσι*, i. productionem simpliciter, vel cum appendice productionem duodecim digitorum, *ἑκφυσι δώδεκα δάκτυλον* nominant, primumque intestinum

stinum in ordine dicant esse jejunum, ibidem, cap. 12. Hoc idem Duodenum, vocant Portonarium, lib. de anat. viv. In id meatus inferitur, à vesica bilem continente, per quem ea in ipsum expurgatur.

Dolor *ᾠδύνη*, tristis sensus est, ut voluptas blandus, 2. de loc. aff. 2. qui si per inflammationes fiat affectus, atque in corporibus sensibilibus, vel per se, proprio, & primario affectu, in arteriis, vel reliquis partibus sensibilibus omnibus per consensum eo quod à vicinarum contractu premantur, pulsatorius, sive pulsativus *σφυγμώδης ἢ σφυγματώδης*, dicitur, 2. de loc. aff. 3. si verò in aliquo viscerum, circumambiens membrana, per quam nervus dispergitur, à tumore præter naturam extendatur, ita ut gravitas quædam sentiat, dicetur sensus, sive dolor gravis *βαρὺς*, aut gravitatis, ibid. ca. 4. Quæ partes si inflammatae sunt, unico doloris modo vexantur, tensivo *τονώδης*, sive extensionis. Qui verò in membranis fit ipsius affectus veluti radice, eo loco fixa, ubi membrana pungitur, qualis est in morbo laterali, dolor punctorius *νυγματώδης* dicitur, ibid. c. 5. Si nervis ipsis primò accidat dicitur dolor *παρεκώδης*, stupidus, 2. de loc. aff. cap. 2. Quod si in lateribus spiritus quidam flatuosus procreatur, qui tum extenuatus, tum discussus dolorem sedat, deinde rursus procreatus alter, dolorem augeat, dolor *ῥαιδὺς*, rarus dicitur, co. 1. in 1. prorrh. 22. Dolores autem ulcerosos, tum Medici, tum Gymnastæ vocant, eos per quos, inter movendum, vel tangendum lassatas partes sensus veluti ulceratarum partium *ἐλκώδης*, percipi solet, 2. de loc. aff. 7.

Dorsum quæ Græci *Νῶτον καὶ Ἀντίσῆρον*, & *Μετέσφρενον*, appellant, est omnium vertebrarum quos spondylos vocant structura. Nonnulli tamen ex recentioribus Medicis, non totam vertebrarum structionem, spinam appellandam censent, sed circa
thor

thoracem tantum, & lumbos, non circa collum. 3. de art. 1. Aristoteles verò, 1. de histor. animal. Dorsum dicit esse totam posteriorem corporis partem, ab occipite usque ad extremum Coccygem, triginta quatuor vertebrais (si modò ossis sacri partes, vertebrais annumerentur) compactam; quod dorsum conficiunt, collum, thorax, lumbi, os sacrum, & Coccyx, in quo costæ velut in carina trabes, connectuntur, totumque corpus stabiliunt. Sed aliter Galenus lib. de ossib. c. 7. his verbis; spina est tota connexio, viginti & quatuor vertebrarum, à Capite usque ad os sacrum, ita ut septem primæ à Capite vertebræ Collum, sive Cervicem constituent; duodecim quæ sequuntur, Dorsum, cui a parte anteriori respondet pectus, quinque reliqui lumbos, os in quod omnes vertebræ finiuntur sacrum, vel latum dicitur, sive etiam os magnum, 12. de usu part. c. 12. vide Spina.

Dothien, Δοθίλιν, id est, Furunculus, 2. meth. 2. vide Furunculus.

Dracunculus, Δρακόνιον, est ulcus, quod à parte propinqua, ad ipsum nervi dilatationem habet, dictus quod nervus movendo corpore in ulcus recedat, in eoque occultetur, lib. finit. vide quid scribat Aëtius ex Leonida, de dracunculo.

Dropax Δρωπάξ, est medicamenti forma quædam, interdum liquidioris in modum malagmatis, interdum ficcioris, emplastri modo, prout usus exigit; cuius materia eadem est, quæ Acopis, & Emplastris debetur. Est autem dropax duplex, simplex alius, qui & πίτλωσις, hoc est, picatio appellatur, solâ pice aridâ, oleo liquatâ constans; Compositus est, cui præterea adjunguntur alia ad diversos usus: In hoc genere est illud medicamentum, quod Græci ψίλωτρον, id est, depilatorium vocant, quod & Dropax dicitur.

Dry-

Drymea medicamenta, id est, acria, quæ nequitiam humorum extinguunt, lib. de dynam. in proœmio.

Dura ulcera, quæ Græci *ὀχθῶδη*, id est Verrucosa ulcera sunt, quæ callum contraxerunt, & prætumidas ac duras oras habent, 4. de comp. med. per gen. c. 12.

Duodenum, vide Dodecadactylon.

Dura mater, vide Membrana dura.

Durum *σκληρὸν*, Medicis est, quod repletionem largo, & superfluo humore, aut vapore in partem aliquam affluente, tactui renititur, nec cedit sponte (aliter ac Philosophis) & propterea quod ita durum est, propriè *ἀντίτυπον*, hoc est renitens appellatur.

Durus pulsus, vide Mollis.

Dyonisisci, sunt osseæ eminentiæ, quæ propè tempora nascuntur; dicuntur autem cornua, detorto à Cornigeris animalibus nomine.

Dyplasiaismus, id est, duplicatio, quæ est duorum musculorum, qui ab ipsa scapula excipiuntur, ad exteriora, posterioraque membrum circumagunt, amboque simul agentes, brachii circumductionem efficiunt, lib. de muscul. dissect. cap. 18.

Dyploës, secunda lamina Calvariæ, 6. meth. 6.

Dyprosopa, vide Dichroma.

Dypsacos vide Diabete.

Dyæsthesia, i. sensus difficultas, est vitium actionis sensitivæ, diminutæ, lib. de sym. dif. c. 2. *δυσαἰσθησία*, sic *δυσκινησία*, non modò difficultatem motionis, sed etiam immobilitatem significat, ibid.

Dyscrasia, Intemperies, est mixtio inæqualis quatuor primarum qualitatum; ubi enim illæ ita coierint, ut earum pares sint vires & portiones, temperamentum emergit exquisitissimum, quod cæterorum omnium norma est; ab eo quodcumque

que desciscit, intemperies dicitur; tunc enim aliqua qualitas exsuperet, necesse est, vel duæ.

Dysenteria, vide Difficultas intestinorum.

Dysepulota, vide Cacoëthe.

Dyspathia, hoc est ad patiendum difficultas, 1. de usu par. cap. 15.

Dyspepsia, vide Concoctio.

Dysphonia, i. vocis difficultas, ut Aphonia, ejusdem abolitio, de sympt. differ. cap. 3.

Dyspnæa, difficultas spirandi, vel inordinata spiratio, 2. meth. 2. & 1. de diff. respir. cap. 1.

Dystherapeuta ulcera, id est curatu difficilia. 6. de comp. med. per gen. cap. 1.

Dystichia, est alterius pilorum ordinis in genæ margine exortus, præter naturam, lib. finit.

Dythymia, i. mæstitia melancholica 6. de loc. aff. c. 1.

Dysuria, Δυσουρία, est urinæ difficilis, vel cum dolore excretio, sive utrumque symptoma, sive alterum tantum adsit, Dysuria dicitur, 7. aph. 48. vide Ischuria.

Dytriachisis oculi morbus est, cum pilis naturalibus alii subnascentes, ipsum pungunt, fluoremque concitant, lib. Introd. cap. 15.

E

ECBOLIA, Εκβολικὰ, pharmaca, i. abortiva medicamenta, quæ abortum faciunt, quæ φθόεια appellantur; eadem & foetus demortuos extrahunt, vide Aborsus.

Eccathartica quæ & Echpractica, vide Rhyptica.

Ecchymoma, quæ Græcè Εκχύμαμα ἢ Εκχύμασις, id est, fugillatio, est affectio circa cutem, cum tenuibus in ipsa venis contusis, sanguis per fissuras effun-

effunditur; nondum in grumos coactus, sed postquam per Persultationem, 1. Diapedesim, effusio ipsa facta est, contingit sanè aliquando, ubi ita coierit temporis progesu livescere, & denigrari, parvis nimirum grumulis, ex disperso in multas cutis partes sanguine coactis, 2. de comp. med. loc. capit. 1. & 4. meth. 1. Eandem vocat Ecchymosin, 1. solutionem continuitatis cum contusione, & ruptione. Generatim verò Hipp. solitus est vocare Ecchymoses, ex vasculis effusiones, & inanitiones, & alio nomine *καυσίωσιν*, com. 2. in 9. de morb. vulg. 9. Quæ effusio, in phlegmone quoque fit à causa interna, ubi sanguis è vasis effunditur, & tumor excitatur, tactu mollis & cedens; distinguit tamen Gal. 6. aph. 20. Phlegmonem ab Ecchymosi, quod in phlegmone sanguis per musculorum cavitates, sola ratione contemplabiles secundum minimas sui partes effunditur; In Ecchymosi verò in spatia effluit, quæ venis adjacent. Species Ecchymomatis sunt, Hypopion, & Hyposphagma *ὑπόπιον ἢ ὑπόσφαγμα*, & sanguinis ad ungues concursus ex plaga, vide Unionis solutio.

Eccope, *ἐκκοπή*, excisio. Divisio est Calvariæ, quæ os offensum refractum est, lib. finit. Inde *ἐκκοπήματα*, medicamenta imbecillia sunt, quæ movendi tantum stercoris, & ea, quæ in spaciis intestinorum continentur, deijciendi vim habent, non etiam ex alto attrahendi, & humores evacuandi.

Eclegma, Græcis *ἐκλειγμα ἢ ἐκλεικτὸν*, medicamentum est per sputum evacuans, quæ in faucium partibus, phlegmone obsessis, continentur, 4. de rat. vict. 20. ori enim inditum, sensim liquefcit, & deglutitur, ad pectoris, & pulmonis vitia; quod & alio nomine vocatur Arteriacum, *ἀρτηριακόν*, diciturque *ἀπὸ τῆς λείψαν*, id est à lingendo. Arabes vocant Loch, Paulus verò, lib. 4. cap. 57. nomen tribuit

buit medicamentis, quæ devorantur ad lumbricos educendos, vide Arteriacæ.

Ecphraxis, id est pororum apertio, & reclusio, 11. meth. c. 13. Inde ἐκφρακτικὰ medicamenta vocantur, quæcunque obturatione liberant facultate nitrosa, & amara; opposita emplasticis medicamentis, quorum est meatus obducere, & obturare, 4. de comp. med. loc. cap. 1. quæ dicuntur alio nomine Eccathartica, ἐκκαθαρτικὰ.

Ecphyfis, id est, exortus, seu processus alicujus offis, vel intestini, vel visceris. 2. de anat. adm. cap. 5. sed sine adjectione prolata. Ecphyfis est illud spacium, quod est medium inter intestinum jejunum, & fundum ventriculi, carens circumvolutione, lib. 1. de usu par. cap. 3. Vide Dodecadactylon.

Ecphysefis, efflatio, sive exsufflatio est expiratio confertim facta, 2. de motu mus. Græcis ἐκφύσησις, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐκφύω, ἐξωφύω; propria est vocis materia, neque vox citra eam fieri potest; diff. à simplici expiratione, tum violentia, tum musculis, à quibus efficitur. 4. de usu par: nam & paulatim expiratio fit & à solo septo transverso. 4. de loc. aff.

Ecplexis est subitus, & vehemens timor, ἐκπληξις, cujus oppositum Pericharia dicitur, περιχαρεία, Græci vocant, quasi excessum gaudii dixeris; Scimus autem amborum occasione, plures subitò perijisse. 12. meth. c. 5.

Ecpiesma, ἐκπίεσμα, calvariæ in multas partes diffractio, & simul ubi intrusæ offis partes in imum decubuerint, ac membranam innixæ suo premant, lib. finit. In qua profundius fracta officula descendunt, & membranam Cerebri comprimunt, Unde Ecpiesmus ἐκπίεσμος, est totius oculi prolapsus extra suam cavitatem, ut prominens permaneat. Differt a Proptosi, ἀπὸ τοῦ προπίπτειν, hoc est à proci-dentia, quod in hac Uvea tantum tunica, in illa to-

tus oculus foras erumpat , præsertim iis qui strangulantur , Athleticis , & fœminis quæ præ dolore partûs vehementiùs distenduntur , aut fluxionibus à capite in oculos tentantur.

Ecpyema, ἐκπίημα, dicitur ab Hippocr. universi puris collectio , tumore aliquo qui præter naturam est, concocto, & ἐκπυησκειν, ad suppurationem perducere.

Ecrhythmus pulsus est, qui nullius ætatis rhythmum servat , 1. de diff. puls. cap. 9.

Ecstasim melancholicam , mentis motionem, aberrationemque intelligimus vehementem, & ferinam, quæ irrigante Cerebrum assatâ flava bile oritur , Co. 1. in prorrh. 14.

Ecthlimma , est exulceratio , quæ summa cute ex compressu nascitur , 2. de fract. Græcè item ἐκθλίμμα.

Ecthymata , ἐκθύματα papulæ sunt per summam cutem erumpentes , ab humoribus superfluis , & tenuibus, ideo in cute leviter extuberant, quod tenues humores exulcerationem potius, quam tumorem procreant, Dicuntur & alio nomine Græcè ἐξανθύματα , neque enim harum vocum discrimen ullum comperi ; ejus generis sunt , tum quæ per febres ardentes exeunt , tum Variolæ vulgò dictæ & Morbilli.

Ecptosis, ἐκπρωσις, luxatio, hoc est ossium à propria sede amotio, & divulsio, citra fractionem; nec vero id modò significat, sed etiam , ἐξάρθρωσις, five ἐξάρθρωμα , apud Hipp. ut notat Gal. in initio libri de articulis; cujus luxationis causa alia est externa, id est , vis omnis quæ articulum loco dimovere potest , alia interna , estque humoris defluxio articulum præ copia , vel mollitie loco propellentis.

Ectropion est suppullatio carnis in gena , quæ genam ipsam sua gravitate foràs convertit. Causa

est genæ evertendæ, vel caro adnascens, vel resolutio, vel cum cicatrix inducitur, lib. finit. Sed alibi Ectropion, id est, diversio palpebrarum est vitium, cum exulceratis oculis, plus extrâ feruntur, lib. Introd. c. 15. Est autem affectus solius inferioris palpebræ oculum contegentis, ita inversæ, & retractæ deorsum, ut parum sursum attollatur, sed pendeat, & hiet, neque ex toto oculum integat. Quod vitium si palpebræ superiori acciderit *λαγώφθαλμον* dicitur, sed tamen lagophthalmos naturaliter contingere potest; Ectropion verò non nisi à causa præter naturam, à cicatrice, carnis excrescentia, relaxatione, medicamento, futura, vel ustione inartificiali, vel senectute.

Ectrosmos, apud Arist. 7. de hist. animal. sunt imperfectorum fœtuum corruptiones infra diem quadragesimum factæ, quæ verò intra septimum diem fiunt, non *ἐκτροσμός*, seu abortiones, sed *ἐκρύσεις*, idest effluxiones vocat.

Eczemata, sunt pustulæ ardentes, & fervidæ, dolorem cientes, citra saniem; ingens enim fervor, omnem materiam absumit Græcis *ἐκζέματα*.

Efflationes, sunt magnæ, & vehementes spiritus expulsionones, quæ per eadem instrumenta fiunt, per quæ tussis, & tussiendo efficiuntur, quæ & efflatus dicuntur ab expiratione, quæ sine strepitu fit, copia & velocitate motus differentes, 2. de motu musc. c. 8. & 2. de sympt. caus. c. 4. vide Ecphysefis.

Efflorescences sunt ulcerationes factæ in superficie subrubræ, & asperæ, de medic. fac. par. capit. 5. quas si noctu enascantur, Epinyctidas vocant lib. de tumor. cap. 15. & 2. meth. 2. Quas Celsus vocat pustulas pessimas, colore sublividas, & subnigras, albas, suo humori similes, magnitudine fabam non superantes, cum vehementi inflammatione, & dolore, à quibus adaperitis sanies effluit,

&

& exulceratio mucosa intus retenta: Paulus, & Aëtius dicunt esse ulcuscula sponte nascentia phlyctænis similia, subrubra, ex quibus cruenta sanies effluit; utrumque verum est, & pustulas & ulcuscula esse.

Effulgescentiæ, quas Græci ἐπιλάμψεις vocant, tum præsertim Hipp. significant morbum puerorum proprium, id est, Epilepsiam, com. 1. in 6. de morb. vul. 5. etsi alii de hoc significato contendant Effusio, vide Contusio.

Effusa & Nigrores fiunt, sanguine à venis effuso, nunc per tunicas contusas, nunc verò in finibus re-feratas, lib. de tumor. cap. 10.

Elcos, Latinè Ulcus, solutio continuitatis est in omnibus corporis partibus, (præterquam in solo osse) ab interna causa, humore scilicet vitioso, acri, & erodente, particulæ, cui incumbit, continuitatem, five ea caro sit, five cutis, five cartilago, five membrana, solvens. Id autem vitii ubi in os incidit, τερηδὼν appellatur, in aliis partib. ἔλκος. Aliquando verò Hipp. ulceris nomen ad omnem morbum dolorificum extendit, continui solutionem eo nomine significans.

Elementa, στοιχεῖα Græcis, apud medicos sunt calidum, frigidum, humidum, siccum, ex quibus homo primis apparentibus, & simplicibus, minimisque est constitutus, & in quæ ultima apparentia, & simplicissima, ac minima, resolutionem capit, lib. finit. Adhuc elementum appellatur minima pars ejus rei, cujus est elementum; omnium enim corporum quæ gignuntur, & corrumpuntur, quatuor sunt elementa, Ignis, Aër, Aqua, Terra, ut minimum intelligatur, id quod minimè divisionem suscipere potest, 8. de placit. c. 2.

Elephas, (qui & Elephantiasis dicitur) morbus est in quo naturalis faciæ figura mutatur, resima-

tur nasus, labra crassa fiunt, extenuantur aures ad Satyrorum effigiem, lib. de caus. morb. cap. 7. ex sanguine melancholico primam generationem habens, quam affectionem cum incipit, Satyriasum nominant, quoniam vultu Satyris similes fiunt. Aliqui verò osseas eminentias, quæ in temporibus fiunt, sic vocant. In aliis autem partibus quoque fiunt tales ossium eminentiæ, quas exostoses vocant, lib. de tumor. c. 14. ἑλεφας καὶ ἐλεφαντίασις, Univerſi corporis cancer est. Id nominis nactum est hoc malum, quòd in eo cutis corio Elephanti perſimilis videatur; nam maculis quibusdam ad atrum colorem vergentibus inficitur, atque inæqualiter aspera, crassa, ac veluti squamis tæda, livens, ferinaque redditur; Nec Elephas quidquam (apud aliquos) à lepra Arabum differt.

Elminthes, ἐλμινθες, lumbrici, animalia sunt in humano corpore genita siue intestinis, siue in auribus, siue in vesica, siue in ventriculo, interdum etiam in sordidis ulceribus quos Græci σκώληκες vocant; sunt autem trium generum, primi generis sunt teretes, seu rotundi à figura, quæ est secundum crassitudinem, longitudine aliquando palmares, sæpe longiores, quos vocant ἐλμινθας στρογγύλους, in gracilibus plerumque intestinis consistunt, & superiorem ventriculum subeunt, ideoque sæpe per os ejiciuntur, quibusdam è naribus redduntur, & plurima parte cum febricula, atque hoc genus pueris infantibus, & puberibus peculiare est. Alterius generis sunt qui lati vocantur, ἐλμινθαι πλατέϊαι, aliquando κειρίαι, hoc est institas à similitudine quam cum institis obtinent, instar enim harum lati sunt, & longi, aliquando ταινείαι, id est fascias vocant, quod fasciarum effigiem sua latitudine, & longitudine, referant, Plinius lib. 11. cap. 33. tradit tricentum, pedum tænias ventris aliquando visas, interdum

dum plurium. Tertiū generis lumbrici sunt, qui Ascarides nuncupantur, breves ac tenues parvis vermibus similes, qui in extremo intestino reperiuntur, qui glomeratim in multas phalanges, per sedem deijciuntur.

Elythroide membrana quæ & Erythroide ἐρυθροειδής dicitur, testium est tunica, vaginalis dicta, 2. de sem. cap. 5. qua tunica, & scroto fæminarum testes carent, lib. de vulvæ diff. cap. 9.

Embroche, Græcis ἐμβροχή ἢ ἔμβρογμα, medicamenti genus est, cum locis affectis, liquore aliquo humectatis, perfusisque lanam deinceps aut linteum, eodem liquore imbutum perfundimus, imbecillius cataplasmate.

Embryon, est animal utero gestatum, sexto de usu partium, capite decimotertio, licet non antea Embryon dici debeat, quam duos menses in utero absolverit, vide Cyema.

Emmota ἐμμοτα, medicamenta, id est linamenta sunt, vel humida consistentia, similia iis, quæ linamentis, vel linteolis excipiuntur, cerati specie, 13. meth. 5. Emmotos verò vocat Hippoc. eos, qui ulcus cavum & exæsum contraxerunt, & suppurarunt, quod curationem per linamenta desideraret, 3. art. 55.

Emollientia, vide Chalaistica.

Emphraxis, ἐμφράξις, obstructio, est meatuum, aut cavitatum naturalium stipatio, & copia, vel vitiosa qualitate, ut lentore, & crassitie succorum proveniens, cujus species Gal. 12. meth. ponit στέγνωσιν, ἢ πύκνωσιν. Unde medicamentum quod suo lentore obstruit ἐμπλαστικόν, huic contrarium est medicamentum ἐμφρακτικόν, quod obstructione liberat. 5. simpl. 12. vide Rhyptica.

Empirici sunt (Græcè ἐμπειροί) qui à sola experimentorum notitia procedunt nomine ab ἐμπειρία,

hoc est experientia deducto, lib. de sect. cap. 1. unde Empirica medicorum secta, accidentium concursus, qui ægris accidunt, respicit, illorumque curationem ab experientia observat, idque nec morbo, nec causa cognita, in Introd. cap. 3.

Emphysema inflatio, quæ Græcis ἐμφύσημα, ἐμπνοματώσις, καὶ πνοματώσις, est spiritus flatuosi collectio, in inanibus corporis partibus, vide fusè, infra Physis.

Emplaston sive emplasticum ἐμπλαστὸν, pharmacum est, quod meatus obducit, ut picatio, quæ imponitur pilis in totum abrasis, 1. de comp. med. loc. c. 1. Atque hoc pharmacorum emplasticorum genus, substantiâ terrestris est, citra refrigerationem, aut caliditatem manifestam, aut in primo ordine refrigerantium, vel calefacientium, 4. de comp. med. loc. c. 1. suntque sine mordicatione ficcantia, 4. simpl. cap. 5. & lib. 5. cap. 11.

Emplattomena medicamenta vocant, quæ exiguis totius corporis meatibus hærentia, prohibent, ne quid per urinas, vel universam cutim difflatur & effluat, 8. meth. cap. 2.

Emprosthotonos, vide, distentio.

Empyemata, quæ & Diapyemata, ἐμπυήματα, suppurantia omnia sunt; aliqui cum in viscere tale aliquid factum est, id solum empyema nominant, & qui sic affecti empyos, alii eos solos empyos dicunt, quibus inter Thoracem, & Pulmonem, pus aggregatum est. lib. de tumor. cap. 3. ἐμπύες ἢ ἐμπυικῆς Græci vocant, suppuratos, & purulentos, qui multum puris in capedine inter thoracem, & pulmonem collectum habent, 4. de caus. puls. cap. 9. Tandem omnes quibus inflammatum viscus ali-quod suppuravit, suppuratos vocant, ubi pus universum constiterit, concocto tumore quopiam præ-
rer naturam, Com. 1. in 1. progn. 40. & 2. prog. 59. & 69. Em-

Empyreuma, reliquiae sunt caloris febrilis post solutam accessionem; Intermittentium enim, & putridarum febrium proprium est, ut soluta accessione superfit nonnihil caloris, vel in ipsis humoribus relictis, vel in solidis etiam partibus impressi, quem aliqui febris fomitem appellant; huic contraria est, *ἀπυρεξία*.

Emulgentes venae & arteriae quae sint, hinc patet, vena cava ubi ex hepate primum emergit, vicinis partibus praetenuis impertit furculos. Deinde ramum maximum in utrumque renem subiectum mittit. Similiter, alia duo vasa aequè magna à maxima arteria, quae spinæ incumbit profecta, non aliter quàm venae in renes inferuntur, quae venae, & arteriae vulgò emulgentes appellantur, per quas renes urinam à sanguine secernunt, & trahunt, simul etiam multum bilis, ac propemodum omne id quod ipsae continuerint, attrahunt, lib. de venar. diff. cap. 5.

Enarthrosis species est Diarthroseos, cum os cavum excipiens altum admodum est, caputque quod in id inferitur, oblongum, lib. de ossib. in proœmio, vide Arthrodia.

Enæmon, *ἐναίμων*, est medicamentum quod glutinat, 6. meth. 2. imponiturque maximè cruentis vulnerib. sistendo sanguini, 1. de com. med. per. gen. cap. 14. atque ideo, & sanguinarium, & cruentis opitulans, & glutinatorium dicitur, 3. de comp. med. per gen. cap. 2. vide Glutinatorium, & Sanguinarium.

Enæorema, *ἐναώρημα*, quod & Appendiculum quidam vocant, vide Sublimamentum.

Encanthis, *ἐγκανθίς*, id est inangularis, immoderatum est augmentum angulorum oculi, ut Rhæas immoderata diminutio, de differ. morb. cap. 9. est enim quidam præter naturam tumor in magnis

Hirquis oculorum, quod tuberculum, non est omnino præter naturam, lib. de tumor. cap. 17. estque ut plurimum in majori angulo, quam carunculam quidam chirurgici rescindentes, effluxum excrementis, ea parte aperuerunt, quem affectum Ræada quidam appellarunt, 10. de usu pa. c. 11. Encanthis propriè angulum oculi significat, major autem angulus qui naso est proximus, proprio nomine *ῥανθῆς* dicitur, minor qui est ad tempora *πρωπιὰς*. Inde verò ejus nomen, morbo inditum est.

Encathisma, *ἐγκάθισμα* est sessio in aqua medicata, ab imis pedibus, vel feminibus, usque ad umbilicum, ita ut supernæ partes non madescant, 5. de comp. med. per gen. c. 13.

Encephalos, *ἐγκέφαλος* cerebrum, vide Cerebrum.

Encharaxis, *ἐγκάρσις*, scarificatio, est cutis & subjectæ ejus carnis per scalpellum sectio non punctim, sed cæsim facta, multis foraminib. differt à Phlebotomia quæ hæc uno vulnere venam adaperiat, illa multis sectionib. cutem, carnemque dividat.

Encheridæ grumi sunt ceræ modo facti in emplastris, dum liquida illis infunduntur, 4. de com. med. per gen. c. 5.

Enchymoma, est sanguinis, & humorum in partem aliquam naturalis effusio, per quam, & partis ejus venulæ replentur sanguine, & color vividus parti inditur, ut in ira, verecundia, gaudio, somno fit, diciturque Græcè *ἐγχύμωμα* ἢ *ἐγχύμωσις*; quæ effusio si fiat præter naturam, ut in vulnere, abscessu, phlegmone, dicitur Ecchymosis vel Ecchymoma, vide Ecchymoma 2. de morb. vul.

Enchyta, medicamenta sunt quæ oculis instillantur, ut fœnogræci decoctum, candidum, & tenue οὐί, lac muliebre, & quæ in hunc usum præparantur collyria, de remed. par. fac. cap. 10.

En-

Encope, ἐγκοπή ἢ ἀγκοπή, vide Hedra.

Encranion, vide Cerebellum, & Parencephalis.

Enema id est infusum, quod per inferna in alvum infunditur, dicitur adhuc ἐγκλυσμα κλυτήρ, libr. de ren. aff. cogn. cap. 4.

Endemus, & Endemius morbus appellatur, quasi patrium dixeris, & Vernaculum qui morbus communis est multis, qui alicui regioni supervenit, & accedit, ut Epidemus, & Epidemius morbus est, qui cum perniciosus non sit, tempore tamen aliquo in regione aliqua abundat, & insolescit; si enim perniciosus sit, pestis dicetur, 1. de vict. rat. 9. Morborum enim alii sporades hoc est dispersi, Σπόραδες, qui singulos separatim corripiunt, non ab aëre, sed potius à victus ratione cuique propria exorfi. Alii communes sunt, quos Græci κρινῆς, πικρινῆς ἢ πανδήμους vocant, qui sunt certi morbi, & singulares, qui alicubi vagantur, & multos æquè simul corripiunt, causamque habent communem, ut aërem quem omnes inspira-mus, vel depravatæ aquæ potum, aut gravem, & vitiosum cibum, quem omnes pariter absorbuerint, vel tetram exhalationem, vel quid simile, quod vitari nequeat. Qui morbi communes Panceœni, & Pandemi, si patrii sunt Vernaculi, & alicujus regionis familiares, Endemi, & Endemii vocantur, causamque communem agnoscunt, & communem insultum, de quibus Hipp. lib. de aqua, aëre, & locis; si verò à communi causa nati, communes tamen sunt, non tamen patrii & familiares, sed potius externi, & adventitii, sin autem perniciosi, & contagiosi, pestilentes dicuntur, Græcè Λοιμῶδεις, si verò non pestilentes, sed pestilentibus mitiores sunt, μὴ Λοιμῶδεις, carent proprio nomine, quamquam Galenus quasi oblitus eorum, quæ in procæmio, lib. 1. epid. scripserat, asserat eos qui pestilentes non sunt,

vocari Epidemios mutuato, scilicet generis nomine.

Endixis, ἐνδείξεις, Indicationes sunt, id est communitates, scopi, & auxiliorum materiae, ἀνδείξεις verò his opposita sunt, 9. meth. c. 7.

Engisomata, instrumenta sunt, quibus in calvarie fracturis utimur, vel ut alii, est ossis pertusio, cum pars affecta in profundum descendit, ac super illæsum os corruit, lib. finit.

Engonios, id est, angulosa brachii figura, quæ illi membro naturalis est, omnis enim cuiusque partis figura rectissima, maximè est à dolore aliena, 6. meth. 5.

Engosomata, vide Camarosis.

Enrhythmus pulsus, commune quoddam genus est, ad Eurhythnum pulsū, & Arythnum, 1. de diff. puls. cap. 9. qui enim naturalem, & optimum servat rhythmū ἐνρυθμος dicitur, unusque est & indivisus; qui verò non servat, ἀρρυθμος in tres divisus differentias, omnis autem pulsus qualis ille sit, aliquem servat Rhythnum, qui ἐνρυθμος appellatur, & octava est pulsus differentia.

Ensiiformis cartilago, vide Chartilago ensiiformis.

Entera ἑντερα, intestina; sunt corpora cava, rotunda, membranosa, ab imo ventriculo ad anum protensa, distribuendi ad jecur chyli, & continendi, expelliendique stercoreis instrumenta, in orbem involuta, fibris circularibus, & transversis contorta, ad Chyli, & stercoreis expulsionem; Quorum tria superiora tenuia sunt, ἐκφυσις, sive δωδεκαδάκτυλον, νῆστις, εἴλεον ἢ λεπτόν, hoc est, Ecphysis, jejunum, Ileum, sive tenue; tria inferiora crassa, τυφλόν, κῶλον, ἀπόσπασμένον, cæcum, colon, & rectum; atque inde patet, & si unum, & continuum numero sit intestinum, loco tamen, magnitudine, numero orbium, & anfractu evariat, senariusque resultat numerus, & 5. de usu par. & 6. de anat. adm.

adm. Ubi verò ἐν πρῶτῳ, in singulari numero, 1. intestinum ab Hipp. profertur, docente Gal. com. 4. in 6. de morb. vul. apud alios significatur Colon, per excellentiam, ratione suæ magnitudinis, quod solum ex intestinis in scrotum descendit, & Enterocelen efficit, 1. herniam intestinalem, apud alios verò Cæcum 4. de usu par. c. 17.

Enteroccele, Epiplocele, & Hydrocele, sunt species exarticulationum, in quibus magna ex parte laxantur artuum capita; nonnunquam etiam rumpitur is meatus, qui à Peritonæo ad testiculos pertingit, lib. de caus. morb. c. 10. cum articuli suis sedibus excidunt, aut loco tantum moventur, aut cum omentum, vel intestina, ad inferiores testiculorum tunicas devolvuntur, alterum morbum Græci Epiplocelen, alterum Enterocelen appellant, de differ. morb. capit 10. Præter hæc ex ambobus etiam compositum, plus justo connexum, Enteropiplocele, juniorum medicorum nomine appellatur, libr. de tumor. capit. 15. vide Celas.

Enthusiasmus, id est fanatica percussio, seu numinis afflatio, est velut cum quidam in sacris faciendis, mente capiuntur, si quæ viderint, aut si tympana, vel tibias, vel signa audiverint, lib. finit.

Epacmastica, 9. meth. 4. vide Continua.

Epaphæresis, id est repetita sanguinis missio, de cur. rat. per sang. cap. 1.

Eparmata, præter naturam tumores secundum aures, in ægrorantibus exortos, vocat Hippocr. comm. 4. in 6. de morb. vulg. 1. Sed Galen. 3. de comp. med. loc. cap. 2. dicit Eparmata (quæ & Parotides sunt) è genere esse inflammationum, quæ fiunt glandulis, circa aures, affectis; Paulus cum Hipp. non inflammationem, sed affectionem tantum dixit, ut tumor omnis, sive œdematosus, sive scirrhus, citra inflammationem, glandulas sub auribus occupans, πρὸς τὴν αὐρὴν, dici potest.

Ephe-

Ephebeon pubes & pecten, aqualiculus Latinè, Græcè ἐφῆβαιον, ἐπίσειον, ἥδη id totum est, quod est ab Hypogastrio seu imo ventre (quem & lumen vocant) usque ad pudenda. Introd.

Ephelcis, id est ramentum, seu cruoris exigua guttula, quæ interdum tussi in hæmoptoica passione, rejicitur, 4. de loc. aff. 5. aliquando generalius, ἐφελκίς, crustula est, quæ ulceri obducitur, diciturque de internis; quandoque enim crustulæ & per tusses è pulmonibus, & per dejectiones ex intestinis, dejiciuntur.

Ephêlis, ἐφῆλις, est aspreudo, & nigrities in facie ex ardore Solis progenita, ἀπὸ τοῦ ἡλίου, id est Sole, nomen desumens.

Ephemera febris est, quæ à causa procathartica, sive præincipiente fit cum urinae coctione, prima die apparente, suavi caliditate, pulsu ad magnitudinem, & celeritatem effatu dignam accendente, systole pulsus parum à naturali tenore mutata, equali atque incompresso ascensu in caliditate, ac pulsibus, etiam consistente febre, sudore, aut rore, aut omnino cum aliquo optimo vapore declinans, ubi integra febris cessatio sequitur, 1. de differ. febr. ca. 7. in spiritibus citra humorum putredinem accensa, ibid. c. 5. vide Diaria.

Ephialtes affectus Græcis dictus, est nocturna corporis oppressio, & suffocatio, cum quis somni initio, supinus jacens, grandi se mole opprimi, atque ab alio invadi imaginatur, cum difficili respiratione, immobilitate, ac voce præpedita, propè suffocari, æger videatur; adhuc Græcis dicitur ἐπιβολὴ πνιγᾶλιον, Latinè verò Incubus, vel Incubonus dicitur, fortè quia ex veteribus quidam Dæmonem, alii cupidinem, alii incubantem vetulam, aut externam quandam vim, quæ quiescentes invaderet & pondere oppressos, gravaret, esse voluerunt, quamvis tota

mali

mali causa, intra corpus esset, in libello de utilitate respirationis, Galeno ascripto.

Ephidrosis ἐφιδρωσις, duo significat vel sudoris circa thoracem, & caput exortum, vel in universo corpore sudoris proventum, tum paucum, tum inutilem.

Epialus, vide Febris Hepiala.

Epicauma est velut, ex igne crustulosa ulceratio, quæ oculi nigro advenit nec permanet, lib. finit, id morbi ἐπίκρουμα & ἐγκρουμα vocant Græci, Latini verò ustionem, sive exustionem.

Epiceraistica, ἐπικεραστική, medicamenra sunt, quæ & temperantia dicuntur, quæ si valentiora evaserint humoribus mordicantibus morsum eorum recondunt, 2. simpl. 12.

Epicrasis, ἐπίκρησις est vitiosi succi curatio, cum indicationes sibi adversantur, in qua paulatim quod vitiosum est, vacuatur, & paulatim invicem, quod salubre est, pro eò reponitur. 9. meth. 10.

Epicrasis, id est, adjudicatio, ad Thrasib. cap. 6.

Epicrasis certa quædam est percussio, qua mangones puerorum, hoc ipso præsidio succurrunt iis, quibus à natali die, gracilia sunt membra, 14. meth. c 16.

Epicyema, ἐπικύημα, est secundus foetus conceptus gravida jam muliere, id quod fit, ut scripsit Hippoc. cum fœtu jam concepto non clauditur exactè uterus; sed semen aliud etiam postea intro admittit; Arabibus superimprægnatio dicitur.

Epidemus, vide Endemus, & Communis.

Epidermis, summa cutis corporis, seu cuticula, 3. metho. 4. sola sensatione à vera cute, differt, hæc enim à nervorum extremitatibus dilatatis fit; Epidermis verò à Cutis excremento provenit: itaque vel sensu caret, vel exigui sensus est, proinde citra dolorem facile a subjecta cute separatur.

Epi-

Epidesmus, five Hypodesmidas, id est fascias, subfasciationes, & subligamina, sine ulla distinctione, veteres vocaverunt; Ac Hipp. fascias, quæ ipsi corpori circumdantur, subligamina, seu subfasciationes appellat, quæ plagulis extrinsecus superligantur, 3. de his, quæ in medic. 6. vide Plagulæ.

Epidesis, genus ligationis est ad sanguinis profluvium fluentibus valis, injecta, quamquam ipsum vas circulo non complectatur, sicut vinculum, verum cum ex parte, suo complexu committat quoddam modo vulnerati membri labra dissidentia, & quæ superimposita sunt contineat, merito inter claudentia remedia, numeratur, 5. meth. 3.

Epididymis, ἐπιδιδυμῖς, 1. supergeminale tunica, testium involucrum est, & appendix, est enim pars quædam animalis gemini, hoc est testis capiti superimposita, id quod nomen ipsum præ se fert, ex qua multæ fistulæ, seroso quodam humore plenæ ad testem permeant, 1. de semin. c. 15.

Epigastrium, vide Abdomen.

Epigenema, ἐπιγεννημα, quasi superveniens, vel supergenitum; idem est ac symptoma, de sympt. diff. cap. 1. vide Symptoma.

Epiglottis, ἐπιγλωττις, id est superlingula, est membrana chartilaginosa, rotunditatis oblongæ in interiori gutturis parte collocata, 1. de loc. aff. 1. quæ à radice linguæ exoritur, lib. de vocal. instr. diff. capit 4. quæ & Glottis dicitur, 7. de usu. par. cap. 13. Dicitur etiam lingula ligula, 1. laryngis lingua; est enim corpus quoddam simile linguæ alicujus fistulæ ubi arteria, & larynx inter se connectuntur, 7. de usu pa. c. 13. quæ velut operculum rectè quidem omni tempore, quo animal respirat stans, quo transglutit laryngi accumbens, ibid. c. 17. Cujus ligulæ nisi tanta esset magnitudo, figura, substantia, & situs quem nunc habet, vomentibus nobis

non

non pauca in asperam arteriam deferrentur, ad laryngis cavitatem acervata, ibid. Estque hæc proprium vocis instrumentum, 1. de loc. aff. 6.

Epigonatis, vide Patella.

Epilampsies, vide Effulgescentiæ.

Epilepsia, (quæ & Epilepsis dicitur,) id est morbus Comitialis, de diff. morb. cap. 5. estque totius corporis convulsio, 2. de sympt. caus. c. 2. vide Comitialis.

Epilogismus communis est quædam ratio, & omnium assensu conspecta, 1. prorrh. 6.

Epiludes, Parulides, Thymi, tumores sunt præternaturam, nihil selectum habentes præterquam quod sunt carnosæ germina, lib. de tumor, cap. 17.

Epinyctides, vide Efflorescences.

Epiparoxineste, id est superacui, & superexacerbati dicimus, cum paroxysmus plures habet insultus, sicut & pulsum Thlipsis, 1. compressio, sic enim nominant, quando incipiente accessione satis parvos, atque inæquales eosdem habet, 1. de dif. feb. c. 7.

Epiphora, ἐπιφωρῶς, tum inflammationis magnæ, univervo illatæ corpori, tum largorum fluorum, & fluxionum commune nomen est; propriè verò, de oculis profertur, ubi cum maxima inflammatione, etiam humoris copia influxerit, lib. Introd. cap. 15.

Epiphysis, ἐπίφυσις est, ubi os cum osse ad unionem coit, sive adnata appendix, lib. de ossib. in procemio: differt autem ab Apophysis, quod sit totius ossis extrema pars, Epiphysis verò non est ossis pars, sed aliquid ossi adnatum.

Epiphysis vermiformis ἐπίφυσις σκαληκηγεῖδης, idem est ac Conarium, sive Conoides corpus, & Turbinatum, vide Conoides.

Epiplasma, idem est ac Cataplasma, ut cum tritici farina, ex hydrelæo decoquitur, ac vulneribus imponitur, 3. de comp. med. per gen. c. 2.

Epi-

Epiplocele, vide Celas.

Epiploomistæ plerique homines dicuntur, quasi dicas Omenti gestores, dum in magnam molem excreverit, 6. de anat. adm. cap. 5.

Epiploomphalon, omenti est in umbilicum decursus, & prolapsus, lib. finit.

Epiploon, five Epilun, vide Omentum.

Episarcidium, vide Anasarca.

Episemasia est ipsum principium, five insultus accessionis febrilis, in quo ægri solent horrere, refrigerari, oscitare, pandiculari, dormire, aut aliud quid simile pati: est autem ἐπισημασία, hoc est significatio, dicitur etiam, εἰς βολὴν παροξυσμοῦ, idest annotatio paroxysmi, vide Annotatio.

Episyon, vide Aquaticulus, five Aqualiculus.

Epispasthon, vide attrahens, est medicamen aridum inspersile, ad malignorum ulcerum curationem, non inefficax, 4. de comp. med. loc. cap. 5.

Epithemata, ἐπιθέματα, pharmaca sunt, ceratis valentiora, quæ tum ex unguentis, tum ex iis, quæ similem vim obtinent medicamenti componuntur, 7. meth. 4. Epithema adhuc, operculum est, 2. de usu par. c. 9.

Epneumatosis, vide Physis.

Epoche, est suspensa sententia, nihilque definiens, quod est de nulla re pronunciare, nec asseverare certo, lib. de optimo docendi gen.

Epomida, 1. super humeralem, superiorem humeri partem dicunt, 1. de anat. adm. c. 11. vide Ala.

Epulis, ἐπὺλῖς, est tuberculum, & carnis excrescentia in gingivis proveniens, & ad intimos molares dentes, pertinens, ita ut æger aliquando os aperire nequeat, 5. de compos. med. loc.

Epulotica, ἐπὺλωτικὰ φάρμακα, medicamenta sunt quæ non detrahare, neque liquare carnem, sed indurare, desiccare, & cicatricem inducere ap-
ta

ta sunt, ut alumen, galla omphatica, æs combustum præsertim lotum, §. simplic. cap. 15.

Equus, (qui Græcè Hyppos dicitur, lib. finit,) oculorum affectus est, insitus quibusdam, quibus oculi nullo tempore manere possunt requieti, sed tremulè subinde niçant, semper instabiles, 1. prog. 21.

Erratica febris, five inordinata est, quæ extra horas consuetas, vel tardius, vel celerius invadit, modò enim inordinatè movetur, modò inordinatè persistit, nunquam autem ordinatè, lib. de Typis, c. 4. sunt enim in erraticis, inordinata principia.

Errhina, medicamenta sunt, quæ naribus, quas Græci Rhinas vocant, capitis purgandi gratiâ infunduntur, §. simpl. c. 20.

Erythroide, est interna testiculorum tunica, de caus. morb. cap. 10. vide Elythroide.

Eruptionem, five, ut Græci dicunt, Exanthematum nomen quidam in communi usurpant, de affectionibus videlicet ulcerosis, & asperis, in mento sua sponte provenienti. §. de comp. med. loc. cap. 6.

Erysipelas est tumor præter naturam non altè descendens, sed in cute consistens, à bilioso humore obortus, colore pallido, 14. meth. 1. Si verò ipsius color non sit omninò pallidus, sed mixtus ex pallido, & rubro, erit etiam mixta affectio, ex phlegmone (in qua sanguis peccat, coloris rubei) & ex Erysipelate, utique ab eo, quod in mixtura superat, nomen ipsi inditur, ac dicitur de eo id, quod superatur, sicut vel Phlegmonem erysipelatofam, vel erysipelas phlegmonofum, 14. meth. 1. & 2. Dicunt autem erysipelas, id est Vicinitrahā, vel Vicinirubiam, quòd incensum quidem atq; inflammatum est semper, cum tumore verò non semper, lib.

3. de his quæ in med. 30. & 2. ad Glauc. 1. Exactum autem erysipelas est, quod à biliosa fluxione ortum ducit, 7. simpl. dictione Coriandrum.

Eschara crusta est, quæ ulceribus veluti septum, vel sua sponte, vel arte adnascitur, 5. meth. c. 3. vide Caustica.

Escharoticum medicamentum est, quod perinde ut causticum, in crassa essentia est, quod cuicumque inhæserit parti stipitis ritu infixum excruciat, 5. simpl. 15.

Esthiomenon herpes, est inflammatio ex syncera flava bile ad cutem decumbente acriori, & mordaciori quàm herpes miliaris; in hoc enim fluor pituita mistus videtur, in illo exacta bilis totam exulcerans, & corrodens cutem, lib. de tumor, cap. 9. vide Herpes, Phagedæna, Nome.

Ethmyodes platysma, i. latus ille musculus, sive musculosa dilatio, quæ cuti subnascens, Gnaton, i. buccam, sine maxilla movet, lib. de nervorum diff. cap. 6.

Evacuationem omnem, sive fiat inedia, sive sanguinis missione, sive purgante medicamento, solitus est vocare Hipp. vasorum inanitionem; Evacuatio autem est humorum, qui sua quantitate molestant, purgatio: ut purgatio est humorum, qui sua qualitate molestant, evacuatio, 1. aph. 2.

Euchymia, id est succorum in corpore bonitas, 2. de simplic. 13. unde Euchymon nutrimentum est boni succi, 6. de sanit. tuen. cap. 7.

Eucrasia, est medium omnium temperamentorum, 1. de sanit. tuen. cap. 4. ex optima, & convenienti cuique mixtura quatuor primarum qualitatuum consurgens. Unde ejus magna est latitudo, quam qui adeptus est *ἰσχυρὸν* sive Eucraton corpus, id est optimè temperatum appellabitur, secus dyscraton, sive intemperatum, 2. de temper. 1.

Euecti-

Euectica medicinæ pars, quam alii Gymnasticam vocant, est quæ optimum habitum corpori inducendum studet, de part. art. med. cap. 5.

. Euexia, est bona corporis habitudo, 1. de sanit. tuen. ca. 8. ut huic opposita Cachexia. 1. pravus corporis habitus, *εὐεξία καὶ κακὴ εὐεξία*, illam complent bona omnium partium temperies, actionum robur, Euchymia sanguinis, carnis, totiusque corporeæ molis Symmetria.

Evidentes causæ, vide Continentes.

Euoxon, vinculum vocat Hippoc. quod bene gestat, & sustinet, hoc est firmiter, & sine ulla compressionem continet, 3. de artic. 22.

Eupathia, id est patiendi promptitudo, 4. de usu. p. 14.

Euphyiam, vocat Galenus, bonam habitudinem, 1. de usu part. 9.

Eupnæa *ὑπνοια* proba spiratio, quæ secundum naturam fit, opposita dyspnæe quæ est difficilis spiratio, apud Hip. ut annotat Gal. in commento prog.

Eurhythmus pulsus est cuiq; ætati, loco, tempori, temperamento, naturalis pulsus, cum suum rhythmum servat, 1. de differ. puls. cap. 9.

Eusarcon. vide Quadratum.

Eusema crisis, quæ cum bonis signis à sua indicatoria die fuit indicata, ut quæ undecimo die coctionem in urina, noctem gravem, quæ accessionem præcedit, insultus cum concussione pulsuum decretoriam commotionem, & sudores bonos, citra horrenda pericula habuit, 1. dier. decr. cap. 7.

Eustomachus cibus est gratus stomacho, ventremque roborans, 6. de tuen. san. cap. 9.

Euthyporos, id est in rectum procedens, alterum ex instrumentis, & organis est, quæ fractis, vel luxatis cruribus supponuntur, (quæ *στάλοισιναρ*, Græci vocant) quod quidem Euthyporos per unicum axem;

qui in fine machinæ ad infernam ejus partem est collocatus, contrarium nixum toti membro, gemina tensione efficit; quod verò prius sursum, mox deorsum, illud Metalepticum dicitur, quasi translativum dixeris 6. meth. c. 5.

Entrophia, id est bona, & uberior nutritio, 3. de sanit. tuen. cap. 8.

Exanastomosis, vide Osculorum apertio.

Exanguēs corporis partes sunt, ut ossa, & cartilaginee quæ mucoso quodam humore aluntur, qui lentore quodam, & albedine præditus est, cum imbecilla ita natura est, ut bene conficere alimentum in ipsis nequeat, sed quasi semicoctum relinquat, 3. de art. 65.

Exanthematum nomen, quidam in communi usurpant, de affectionibus videlicet ulcerosis, & asperis in aliqua corporis parte provenientiibus, quæ & pustulæ, & Bothor dicuntur, 5. de comp. med. loc. c. 6. Sunt autem ἐξανθήματα, id est papulæ, quædam leves eruptiones humorum per cutem efflorescentium; rubræ, pallidæ, flavæ, nonnunquam & nigrae, & lividæ, pro humorum ratione, nunc indolentes, nunc prurientes cum scalptu, interdum sine pruritu, nunc ulcerosæ, nunc ad ulcus non devenientes, harum generum sunt φλυκταίναι ψυδράκια, ἐπινύκτιδες λειχῆνες, Variolæ, Morbilli, quæque in lue Venerea gignuntur, & quæ in febribus pestilentibus, vide Pustulæ, Eruptiones.

Exarthrema, luxatio est, non omnis, sed ea tantum, in qua totus articulus à sua sede excidit: nam parvam luxationem, non ἐξάρθρωμα sed παραρθρωμα, quidam vocari contendunt, 2. meth. 2.

Exarticulatio est alicujus membri luxatio, li. de morb. diff. cap. 13. Exarticulationes interdum vocat exarticulata, id est ossium è propria sede excelsus, sine fractione co, 1. in 1. de fract. 1. vide Luxationes.

Ex-

Ex aegritudine senectus, five ex morbo senium (quod & Tabes, seu Marasmus & Marcor, febrisq; à qua proficiscitur, tabida, vel Marasmodes dicitur) est extinctio nativi caloris, ad quam totum corpus contabescit, instar arboris cujusdam supra modum arefactæ, aut ob longitudinem temporis, aut flammæ viciniam, aut vehementem, atque immoderatum squalorem. Cumque hæc qualitas senibus, annorum multitudinis ratione comparetur, tabidis tamen à febrili caliditate, 5. de sanit. tuen. c. 9. & 1. de differ. feb. ca. 8. Fitq; ex defectu nutrimenti, ubi quis vel ex electione famem tolerat, vel præ ciborum inopia, fame conficitur, lib. de marcore, capit. 1. vide Marasmus.

Excavatio, vide Lordosis.

Excidentia apud Hipp. nunc sine adjectione luxationem ossium à propria sede significant, 1. de fract. 1. nunc articulorum tantum luxationes, com. 3. de iis, quæ in med. 3 1. vide Luxationes.

Excrementum id omne dicitur, quod in alendo corpore, nec confici, nec assimilari potuit: Cumque propterea corpori non adnascatur, nec adcreseat, per ipsius laxiora intus spatia nunquam supervacaneum errat, unde nomen quoque rectè à majorib. ei rei *περίπλυνος*, 1. pererrans est inditum, 1. de sanit. tuen. c. 3. vide Attractrix, & Lotium.

Excitationes, 1. ossium extra cutē ejectiones, de ossibus enim extantibus est sermo, 4. de attric. 34.

Exelcismus, est ossis, vel ossium deductio à superficie in profundum, lib. finit.

Exercitatio acuta, cujus celeres motus sunt, quæ corpus tenuat, contraria crassū reddit, multa corpus siccant, mediocris obæsum præstat. 5. de sanit. tuen. 3.

Exipotica, id est excolentia, & digerentia medicamenta, 7. de comp. med. per gen. 9.

Ex morbo senium, vide ex aegritudine senectus.

Exomphalos dicitur, cui umbilicus foras prominet, quod malum, alii rupturam vocant, alii egressionem umbilici, quod accidit, vel Peritoneo rupto, aut procidente Omento, aut intestino, vel humore ibidem collecto, vel carne subnata, vel sanguine irrumpente, per Diapedesim, vel Aneurisma, vel solo aliquando spiritu irruente, vide Bubonecele.

Exostoses, vide Elephas.

Expansa *ἐκπεσχυρα*, vide Ab scedentia.

Experientia, est ejus, quæ sæpius, & eodem modo visum est, observatio, atq; memoria, ad Trasibul. c. 11.

Expiratio est motus, quo spiritus per respirationem ad interiora latus, ad exteriora propellitur, 4. aphor. 68. qua in cordis compressionibus, id quod fuliginosum est in eo, ac fumidum per læves arterias, extra funditur, 7. de usu part. 9. vide Inspiratio.

Exspiratus, species quædam est, ex convulsione proveniens, quæ musculorum, qui exspiratum efficiunt, convulsionem sequitur, quam appellat Hipp. spiritum inter exeundum offendentem, 2. de sympt. caus. c. 2. & 4. aph. 68.

Expultrix facultas, vide Attractrix.

Exquisita & extensa tertiana, vide Tertianæ simpliciter.

Extasis, id est mentis emotio, insania est, quæ brevi finitur, lib. finit.

Extensum intestinum, vide Rectum.

Extergentia, vide Rhyptica.

Externa causa, vide Procatartica & Continentes causæ.

Extuberatio, est vertebræ alicujus ab interiori, ad exteriorem regionem luxatio, 9. de placit. 4.

Exsuccatio, i. sugillatio, 2. de fra. 24. vide Contusio.

Exsudare est circa frontem, & claviculas parùm sudare, com. 2. in 1. de morb. vulg. 75.

Exufflatio est multi spiritus extra animal per guttur

tur affatim facta emissio, agentibus ad id intercostalibus musculis, contractoque Thorace, 1. de loc. aff. 6. Quæ duplex est, altera citra sonitum & strepitum, cum ex utriusque thoracis partibus nihil omnino exspirat animal; altera cum una tantum thoracis parte respirat animal, ita ut semispirans, vel semivocale reddatur, diciturque exsufflatio strepens, vel cum sonitu, 4. de loc. aff. 6.

Exustio, quæ & Deustio dicitur, sive ipsa Solis operatio talem sorriatur appellationem aut, qui ab eodem fit in corpore affectus, sive ille, qui jam effectus est; est quidem sanè, & hoc ipsum, calor præter naturam, nondum tamen febris, nisi Cor una calefiat, 1. de differ. feb. cap. 2. 3.

F

FACIES, Græcè *πρόσωπον*, est quidquid à priore capitis parte sub tota fronte, auribus, oculis, naso, & ore ad mentum usque, à superciliis incipiens, circumscribitur, lib. Introd. cap. 10.

Facies Hippocratica, quam mortiferam vocant, est cujus nasus acutus, cavi oculi, adstricta tempora, aures frigide, & contractæ, & fibræ earum versæ, cutis circa frontem dura, intenta, arida, color totius vultus viridis, aut niger est, 1. prog. 7.

Fætus, (quo tempore in utero semen feminis speciem refert, ut in abortu & dissectione visum est) ab Hipp. non appellatur, donec sanguine repletum Cor, Cerebrum, & Jecur, indistinctam quidem, & informem, quandam tamen coagulationem, & magnitudinem præ se tulerint, & carnea fætus substantia, & non amplius seminalis apparet, tunc non genitura, ut prius, sed fætus ab Hipp. appellatur, 1. de sem. c. 9.

Fames, vide Sensus indigentia.

Fatuitas (quæ & *πομπωσις*, stultitia, & stolliditas

tas dicitur) symptoma est citra delirium, ægros naturalibus fatuis similes reddens, quales etiam ex iis, qui dicuntur consenescere, nonnullos fieri novimus, cui pathemati simile quidem est, quanquam non idem quod vocant *ἄνοια*, anæam. i. ignorantiam, de qua Thucydides scripsit in his qui ex peste servati sunt, hoc pacto, ignoraverunt, tum seipsos, tum familiares com. 2. in 1. prorrh. 60.

Fauces sunt internus oris locus, ubi simul conveniunt, & gulæ & gutturis partes extremæ, 4. de loc aff. c. 3. quas fauces Pharynga vocant, id est, præjacentem gulæ, & gutturis sedem, quæ aperiendo deorsum, evidentem amplitudinem, in qua gemina ostiola visuntur, tum gulæ, tum etiâ gutturis, commonstrat, 3. prog. 16. vide Isthmus, & Pharynx

Favus, qui & *κηρίον*, & *μελικηρίς* dicitur, vide Achæres & Cerion.

Febrire siquidem existimamus, non eum modò qui in cute, in superficie exteriori igneam habet caliditatē, verùm etiā, & hoc magis, qui eā, in corporis imo, & viscerib. continet, co. 1. in 1. prorrh. 7.

Febris, secundum communem omnium hominum consensum, est caliditas præter naturam maximè quidem in totum animal effusa: sin minis, at omnino vel in plurimis partib. vel in nobilissimis accensa, com. 1. in 6. de morb. vulg. 29. cum is calor adeo auctus est, ut & hominem offendat, & actionem lædat, 8. meth. ca. 1. sive idem calor, ipsum Cordis corpus occupaverit, sive eos, qui in ejus ventriculis continentur humores, 1. de diff. feb. c. 1. & 3. & de cur. per san. ca. 5. Febrem autem dicit Hipp. a fervore, & igne deducta appellatione, ut significet febrem quoque ipsam, quæ *πυρετός* dicitur *ἀπὸ τοῦ πυρός*, id est ab igne fuisse nominatam, eamque esse febris essentiam, quod calorem igneum habeat, 3. de fract. 8. & de caus. morb. cap. 2.

Febris ab apostemate (quam febrem phlegmonodem vocat, 14. meth. capit. 9.) est cum aliqui, vel ob inflammationem obortam, abscessum, dolorem, vel erysipelas, vel lateris inflammationem, pulmonis, vel alterius partis febricitant; licet veteres eos non simpliciter febricitare, sed vel pleuriticos peripneumonicos, lienosos, simpliciter dicerent, 4. aphor. 73. Eadem etiam febris accidens dicitur, si post sensibilem alicujus membri, advenerit affectum, alioquin ægritudo, & passio censenda est, de differ. morb. capite 5. & com. 1. in 6. de morb. vulg.

29.

Febris accidens, vide Febris ab apostemate.

Febris Acmaistica, Anabatica, Epacmaistica, Paracmaistica, Homotona, Causon, ardens, deurens continua, ἀμφοτερικὴ καὶ ὁμοτόνος, ἀναβατικὴ καὶ ἐπακμαστικὴ, ἀρδρὰ καὶ καύσος, καὶ συνεχὴ Græci vocant, vide Continua febris.

Febris Amphimerina ἀμφιμέρινη, vide Amphimerina febris.

Febris Cathemerina, vide Cathemerina febris.

Febris Colliquativa σρωτητικὸς πυρετός, ex genere est febrium quas marasmodos vocant, hoc solo tamen differunt, quod quæ portio carnis in his colliquatur, ea semper vaporis vice digeritur in illis, in ventrem defluit; in ardentissimis enim febribus, si carnes humidæ, ac molles cum adipis copia fuerint, eas sensu liquari deprehendas, sin sine adipe & ficcæ sint in marasmodos febres transeunt, in quibus ficciores carnes redduntur, & corii ritu durantur, nec defluit ulla ex his sensibilis liquatio, 10. meth. 11. Idque fit cum corporis humores tenues fuerint, & febris calor acris; nam evaporantur, qui ita extenuantur, per insensibilem evacuationem, 2. de ratione vict. 47.

Fe-

Februm confusio, *πρόσις*, vide Complexio februm *ἐπιπλοκή*.

Febris Diaria, vide Diaria febris.

Febris diurna, & nocturna, quam Græci Cathe-
merinam & Mathemerinam vocant, est febris quo-
tidiana, quæ nocte, vel die remittit quidem, sed
non intermittit, quæ verò remittit, & ad infebritati-
onem venit Amphimerina dicitur, co. 3. in 1. de
mor. vulg. 2. & 9. vide Amphimerina.

Febris Ephemera, vide Ephemera febris.

Febris facta & fiens, vide Febris schetica.

Febris focus, est ea animalis particula, quæ prima
suis ipsius solidis partibus immodicè fuerit calefa-
cta, quod in Ethica febre primum est Cor, tum Je-
cur, tum Venter, tandem quæcunque possunt secum
Cor concalefacere, lib. de Marcore, c. 7. Qualis est
particula, quam vel obstructio, vel putredo, vel phle-
gmone obsederit, 11. meth. 20.

Febres Hecticas appellant, quæ solidas animalis
partes occuparunt, vel quoniam firmæ, ac solutu dif-
ficiles sunt, quemadmodum habitus, aut quoniã ipsum
corporis habitum, comprehendunt, 1. de dif. feb. c. 7.

Febris Hectica exquisitè est, quæ nullum parti-
cularis accessionis, aut principium, aut incremen-
tum, aut vigorem, aut denique remissionem habeat,
à solo autem cibo, hecticæ febres effervescent, quo
incremento ablato, æquales semper perseverant, lib.
de marcor. c. 8.

Febris Helodes, quæ & Typhodes, & humida
dicitur, est, cum à prima statim die ægrotantes su-
dant sudoreque ipso, aut parum, aut nihil levantur;
Econtrà sicca, in qua sitis urget vehemens, ac scabra
visitur lingua, duraq; tanquam Corium cutis pluri-
musq; adest in corpore squalor. Adversus Lycū, c. 2.

Febris Hemitritæus, vide Febris Semitertiana.

Febris Hepiala *ἡπιάλος*, de genere est quotidianæ,
quan-

quando simul ægri rigent, & febricitant, atque eodem tempore in toto corpore utrumque sentiunt affectum, (et si quidam, eum rigorem, qui febrem antecedit, ita nominant) 2. de dif. febr. cap. 6. quæ & Epialus appellatur, lib. de inæq. intemp. capite 8.

Febris homotena, vide Continua.

Febris horrida, est, in qua magna accessionis pars horrore consumitur, 2. de dif. feb. cap. 8.

Febris humida, vide Febris Helodes.

Febris Hyemalis, ea est apud aliquos, quæ hyeme fit; apud alios ea, quæ hyemis tempori est peculiaris, 4. rat. vict. 61.

Febres lividæ à colore cognomen adeptæ sunt; ægri. n. cutis tota livida, & labia, qualia exesis moris esse solent, & oculorum alba livescunt; quæ sanguineum succum deficere nunciant, & cum ipso itidem ingenitum calidum, atque idcirco mortiferæ sunt, ex quib. nonnullæ syncopas evacuationem sequentes, efficiunt, com. 1. in 6. de morb. vulg. 29.

Febris lipyria λειπύρια est, in qua intus, & in ipsis visceribus calor sentitur urens, ut neque valde subtilium vestimentorum, neque linteolorum velamenta, neque aliud quidquam præter nuditatem ferre possint, in externis autem partibus, frigus, aut tepor. lib. de inæquali intemp. c. 8.

Febrem magnam, aut parvam, consueverunt Medici appellare, non propriè quidem rei quali, nomen quanti accomodantes; hoc tamen facere assueti non in febrib. tantum, sed in mille aliis rebus, quæ licet in qualitate subsistant, magnæ tamen, ac parvæ dicuntur, 1. de dif. feb. cap. 1.

Febris marasmodies, est febris marcida, in qua omnes corporis partes æqualiter marcescunt, lib. de marcor. ca. 5. vide Marasmus.

Febris marcida apud Philippum datur, quæ idem est ac ex morbo senium, sed eam Galen. non vult

vult febrem dici, cum in ea frigidius quàm natura postulat Cor sit factum, ostendunt id, pulsus parvus & rarus redditus, respiratio parva, tarda, ac per longa intervalla, quæ & ipsa Cordis, & partium ad Cor pertinentium frigiditatem indicat, lib. de marco. ca. 5. Senium igitur ex morbo, quoniam frigiditas siccitati adjuncta est, febris non est; sed is tantum febris dici potest, qui & marcor torridus dicitur, & marcor syncopticus; his enim ambobus est pulsus frequens, & parvus, ægrique, dum oscitant, spiritum efflant calidum, ut jure ipsum ardori, & æstui assimilare possis, qui marcor torridus, ex caliditate, ardentissimisque febribus, præsertim in sicciore corporis habitu sit; frigidus autem marcor, qui senectutis similem affectionem obtinet, fit ex permutatione febrium, quæ tum per aquæ frigidæ portionem, tum per ea auxilia, quæ refrigerandi gratiâ hypochondriis, ac Thoraci imponi solent, fuerint secus, ac oportet refrigeratæ, li. de marc. cap. 5. vide, Ex ægritudine senectus.

Febris Mathemerina, vide Febris diurna.

Febris mitis, est quæ medici manum non mordicat, neque exurit, sed vaporem minimè mordacem exhalat, hujusmodi est Diaria febris, mitis autem dicitur non simpliciter quidem, sed per comparationem hoc est minùs mordax, si quidem febrilis omnis calor, cum sit igneus, acer & mordax est, sed hic magis, ille minùs; vide Febris simplex.

Febris modos nonnunquam mores vocant, nonnunquam differentias, vel essentias, ut quod febris boni, vel mali moris sit benignus, vel malignus, i. de morb. vulg. 10.

Febris Pemphigodes *πεμφιγῶδης* est, quæ per caloris intensiorem, pustulas in ore, quæ Græcis Phlyctides dicuntur, generat, lib. finit. nec hoc solum, sed Pemphigodes febres, hoc est spiritibus afflu-

entes

entes interpretamur: sentimus enim plerumque perfebricitantium cutes, aërium quendam halitum effluentem. Dicitur itaque Pemphigodes, id est flatulenta, vel flatuosa, sed hanc plerique vario modo interpretati sunt. Quidam diariam febrem intelligunt, natam spiritibus accensis; Alii febrem madentem, & humidam, ab affluvio quodam aëroso, & vaporoso, per cutem sæpius erumpente; alii eam febrem sic vocant, quæ veluti exilientium & manui occurrentium scintillarum opinionem præbet; vel ita appellatur pestilens ἡ μὲν πεμφίγων, id est quæ cum pustulis efflorescit. Quamquam possit adhuc intelligi synochus non putris, quam ob id inflatam vulgus medicorum vocat, quod sanguinis calore febrili ferventis copia, venæ omnes plurimum sint inflatæ, & sanguine flatuoso, & bulliente, plenæ. Verum Galenus in eam sententiam inclinavit, ut diaria intelligatur, quæ in spiritibus accensis, & interdum putrescentibus, subsistit, com. I. in 6. de morb. vulg. 29.

Febris pestilens est, quæ à calidioribus ambientis aëris flatibus, quales maximè circa Canis ortum contingunt, vel à putrescibili vaporatione effecti, per inspirationem quidem manifestè cor calefacientis, excitatur; qui corpori extrinsecus circumfusi, totum ipsum calidius efficiunt, & præsertim arterias, ut quæ substantiæ ipsius ambientis aliquid trahant; Cum quibus omnibus simul cor affici est necessarium, & cum supra modum incaluerit, ipsum primum atque potissimum febrilem calorem suscipere, atque ad universum corpus transmittere, 1. de dif. febr. c. 4. vide Endemus.

Febres putridæ sunt, quæ ex humorum putredine accenduntur, cum rigore, frigore, vel horrore incipientes, inæqualitate pulsum, & caloris, sive in principio, sive augmento, pluribus paroxysmorum insult

sultibus, acri, & mordaci calore, submissione pulsuum, quam systolen vocant, velocitate, urinæ cruditate, cujus febris declinationem integra non subsequitur quies, 1. de diff. febr. c. 7. Generantur autem a præcedentibus causis, non a præincipientibus, quasunque. n. in ipso animali, vel dispositiones, vel motus præter naturam ægritudinum præcedentes causas nominant; quæ verò extrinsecus adveniunt, & alterant corpus, atque transmutant naturam vehementes, præincipientes appellant, de caus. morb. cap. 2.

Febris putrida intermittens est, quæcunque ad sensibilem infebrecitationem pervenit, ortum habens ab humore febrem generante, qui per omnes corporis partes suo motu defertur, 2. de diff. feb. cap. 1. cujus tres sunt omnino differentiæ, quotidiana, tertiana, quartana; quotidiana, quæ ex pituitæ putredine est, ex utriusque verò bilis flavæ quidem tertiana; nigrae autem quartana, 2. de diff. febr. cap. 2.

Febris quartana, vide Febris putrida.

Febris quintana, sextana, septimana est, cum ægri non prorsus affectione morboſa sunt liberati, sed semen aliquod retinuerunt; his usu venit ad victum negligentioribus, sæpe sexto die à principio febricitare, sæpe septimo, non rarò octavo, vel alio; & cum febris cessaverit, putantibus se prorsus esse liberatos, eodem omninò victu utentibus, ex semine morbi reliquo, totidem diebus in eandem affectionem devenientibus similiter febricitare: non igitur ex vi morbi hic circuitus datur, sed ex residuo affectionis, & inordinato infirmorum victu, com. 2. in 1. de morb. vulg. 7.

Febris quotidiana, vide febris putrida intermittens.

Febris remissio, totum illud tempus est, quod accessi-

cessionem sequitur, quod tempus alii intervallum, declinationem, submissionem, vel ablationem nominant, de morb. temp. cap. 6.

Febris reversiva est, non acuta, sed diuturna, imperfectas habens solutiones, quæ postea rursus exoriuntur, & per secundam in abscessu expulsionem integrè solvuntur.

Febris sanguinis est febris simplex, in qua sanguis secundum naturam se habens, accenditur quidem, sed non putrescens generat febrem similem ephemericis, quæ ex inflammationibus inguinum accidunt: nam & inguinis inflammatio, ex bono sanguine, sed accenso, fit, 2. de cris. 12. Putrescit quidem interdum sanguis, sed ex eo simplices fiunt febres, quàm ex aliis humoribus; similem vero accessionum proportionem assumunt, qualem tertianæ febres ostendunt. Quod si sanguis supra modum affetur, pars ejus subtilior, ac pinguior, in flavam omninò convertitur bilem, quæ autem crassior in atram, ut in carbunculis contingit, in quib. sanguine supra modum effervescente, ad melancholicum humorem fit transmutatio, 2. de dif. febr. c. 9. Quam videtur reponere in ordinem febrium Synocharum non putridarum, in quo genere etiam enumerat febres diarias, 9. meth. 2.

Febris schetica, quæ facile discutitur, opposita febri hectica, quæ difficile: ut. n. illa fit, ita hæc facta est, 8. meth. 1.

Febris semitertiana, sive Hemitritæus *ἡμιτρίταιος* est, quæ ex quotidiana, continua, tertiana intermittente fit, & confunditur, 2. de dif. febr. c. 7. In qua cum pituita, & flava bilis sibi proportionem respondent, & æquipotentes sunt, dicitur Hemitritæus, ibid. c. 8.

Febris significatio, quæ Græcè Episemasia dicitur, est primus insultus accessionis tempus indivisibile

le, exactè jam primùm, lib. de morb. temp. c. 6. quæ & Annotatio dicitur. 2. aph. 1, vide Insultus.

Febris simplex, clarioris doctrinæ gratia, fugiendo æquivocationem, à me dicitur, quæ à primo statim die, etsi acuta est, non tamen supremè, simplicissimaque & cum tutissimis signis, quam Hippoc. *ὁ ἁπλοῦς*, id est mitem nominat, seu boni moris, 1. de cris. c. 16.

Febris singultuosa est, in qua ægri singultiendo, rodentem, acerrimumque humorem vomuerunt, à quo symptomate non sunt liberati, donec febris in totum soluta sit, vel propè, 4. acutor. 69.

Febres spirituosas quidam nominant (quas Pemphigodes aliter appellant) non ad tactum notitiam referentes, sed ad difficilis anhelitus speciem, in qua magnus creberque spiritus redditur, com. 1. in 6. de morb. vulg. 29.

Febris syncopalis *συνκοπή πνεύματος*, est in qua aliqui febricitare incipiunt, ubi maximam crudorum succorum copiam, unà cum oris ventriculi offensione, vel ex cruditatibus vel alia quapiam occasione congesserunt, quibus præcordia inflantur, totum corpus ampliore mole, quàm pro naturæ modo cernitur, tum color ad albidius, vel lividius, vel nigrius, seu plumbei coloris tendit, pulsus minores, obscuri, & inæquales, quos syncope faciliè solet apprehendere, 12. meth. 3. Est & aliud syncopalis febris genus, quod non ex crassorum, & crudorum succorum copia fit, sed ex tenuib. succis, qui ocysimè exhalant, in qua ægri syncope similiter opprimuntur, 12. meth. 6. Priorem vocat Avic. syncopalem humorosam; posteriorem syncopalem minutam.

Febrem Synochon Græci medici eam appellant, in qua una accessio ab initio ad finem perpetuò manens in multos dies porrigitur; cum enim accessi-

cessionis remissio ex ferventium humorum transpi-
ratu contingere soleat; non transpirant autem in ve-
hementi stipatione, qualis est in synocho, necesse est
multorum dierum fieri accessionem, 9. meth. 2. Vel
ea est, quæ omni magna mutatione usque ad judica-
tionem caret; hæc Latinis continens dici potest. Cæ-
terum etsi una sit idea hujusmodi febrium, à qua sy-
nochos eas nominant: natura tamen earundem mi-
nimè simplex, unaque est, quædam namque earum
manifestam habent putredinis notam, quædam ve-
rò prorsus non habent: quæ ex diariarum febrium
genere sunt, illas vocamus synochos putridas, has
synochos non putridas; Barbari hanc vocant syno-
cham, illam synochum. Gal. 9. meth. & 2. de differ.
febr. indiscriminatim, utraq; voce utitur, & synochi
& synoche, utrasque sub Synochi nomine compre-
hendit. Atqui Synochus febris, & Synoche, Græcè
συναχθ, & συνοχὴς, hoc est Continens, & Continua
differunt, quòd in Synocho nulla sit fervoris remissio.
Synochis autem singulis accessionibus remissionem
sensibilem obtinet. Idem, Synochus plures, neutra ta-
men ad infebricationem pervenit, 2. de cris. 6. vide
Synocha.

Febris tabida, vide Marasmus.

Febris Tertianæ exquisita, est ea, quæ tertiâ quo-
que die accessionem faciens intermittens, cum bre-
vi accessionis tempore, cum frigore invadens, sudo-
re, bilis vomitu, & biliosis excrementis terminatur,
à bile putrescente exorsa, cui si aliquid horum defi-
cit, non exquisitè, sed simpliciter tertiana dicitur,
quòd si intermissio sit minor, & accessio longior, di-
citur tertiana extensa, 2. de dif. feb. 8. & com. 2. in 6.
de morb. vulg. 25. vide Febris putrida intermittens.

Febres Tritæophyes, τριταίους, hoc est tertiana-
rum naturam referentes sunt, quæ tertio die invales-
cunt, 2. de diff. feb. cap. 2. vide Tritæophyes febres.

Febris Typhodes, τυφώδης, vide Febris Helodes.

Fellis folliculus, est vesica fellis, 5. de loc. af. 7. vide Cystis, & Choledocos.

Femen, vide Interfemineum, & Perinæon.

Femur, quod & Crus, os magnitudine cunctis animantis ossibus præstat, supra coxendici, infra tibiæ alligatur, cujus cervici duo sunt exigui processus, quos Trochanteres vocant, quorum exteriorem, qui longè major est, Gluton, hoc est Nætem appellant, lib. de ossib. cap. 21.

Fermentatio vide Fervor.

Ferina desipientia, vide Desipientia ferina.

Fervor, sive fermentatio, affectus est, ab attrabili proveniens, ubi ampliùs incaluerit, aut propter putredinem aut febrem phlegmonodem, quam nullum animal, ne ipsi quidem mures gustaverint: terra quoque raditur ab ea, ac partes, quæ raduntur, omnes in altum attolluntur, 14. meth. c. 9.

Fibræ seu villi sunt tenues quædam, & subtiliores nervorum, & ligamentorum propagines, aponeurosis, & denervationes, quibus tanquam digitis manus, nervi & muscoli actiones suas obeunt, 9. de usu part. 2. & 1. de placit. cap. 10.

Fibula, vide Cnimi.

Ficationes, vide Sycofis,

Ficatum, id est Iecur, quod quia omnium animalis partium crassus est succi, ac ad coquendum difficile tardèque permeet, propterea mactandi animalis iecur, multarum ficuum siccarum esu præparatur, evaditque illud seipso melius, cum animal ipsum caricæ affatim comederit, eaque ratione factum est, ut hanc appellationem sortiretur, 3. de alim. fac. c. 12.

Ficosus tumor, est tumor in mento natus ex crassiori humore, & serosiori tenuitate, quàm Varus, 5. de comp. med. loc. cap. 4.

Ficus in oculo, est tuberculum quoddam à crassiori

ori humore oculi partib. affectis adhærescente col-
lium modo, hoc est *ὀχθαδία* comm. 3. in 3. de morb.
vulg. 48. Græcè *σύνεξ, καὶ συκώσεις*, eruptiones ulcero-
sæ sunt, rotundæ, subduræ, rubicundæ, quas dolor
comitatur; fit hoc malum magna ex parte in capite;
sed & reliquo etiam corpore; fit etenim in ano, &
Marisca dicitur, in palpebris adhuc fit, & dicitur et-
iam *σύνεξις*, quod scilicet ficus granorum referat
similitudinem, unde ficosam appellant palpebram.

Fistula *Σύειγξ*, est angustus, & longus sinus, lib.
de tumor. c. 5. per translationem dictus à musicis
instrumentis, quæ oblonga obtinent cava, & fi-
stulæ nominantur, 2. progn. 64.

Fistula Urinaria, quæ Urethra dicitur Græcè,
est meatus urinæ reddendæ accommodatus, qui in
pene est, quarto aphoris. 76.

Fistulosus, seu flatuosus nervus, vide Cavernosum.

Flatuosus morbus, vide Hypochondriacus.

Flatuosus spiritus, qui & Flatus dicitur, tumorem
excitans flatuosum, crassus ac vaporosus est vapor,
non æthereus atque tenuis; ille enim aëri, qui Au-
strinis constitutionibus fit; hic verò, qui Aquilonari-
bus regnat, assimilatur: estque hic is, qui in nobis se-
cundum naturam est, spiritus, hic conservandus, ille,
ut qui crassus est, extenuandus, 2. ad Glauco sexto.

Flava bilis, vide Amara.

Flexus variciformis, est plexus ille venarum, &
arteriarum in testibus multipliciter flexarum, in cu-
jus primis flexuum partibus sanguinem sincerum
continent, qui certè in ultimis flexibus ad ipsos te-
sticulos non ampliùs ruber, planè est, sed jam quo-
dammodo albicat succus is, qui in ipsis continetur,
exiguum adhuc requirens ad perfectam substantiæ
seminis generationem, quod ei à testiculis ipsis ac-
cedit, 9. de usu p. c. 4. vide Glandulosi assistentes.

Fluctuatio cum sonitu Græcè *κλύδων*, symptoma

est facultatis concoctricis, retentricis, complectentis alimentum; sed quæ illud sufficienter concoquere non potest; unde eò diutius in eorū ventre, gravitas ex alimento manet, quo tardius concoquitur, præsertim cum nihil in eo continetur, quod verti in flatum possit, aut cum ventriculus vehementer fuerit perfrigeratus.

Fluxio, quædam est apparentium inflammationum causa, quæ non admodum occulta est, nisi quandoque illis conjungatur, quæ aliqua alia ex causa, evidenter factæ videntur; quandoque enim nulla ex his præcedente, membrum confestim patitur inflammationem: ea, quæ hanc passionem generat, Rheuma, id est, fluxio vocatur: ipsa verò passio, dispositio Rheumatica, 2. ad Glaucon. 2. Fluxio adhuc simpliciter dicitur, pilorum defluvium, quod tabescentibus magna ex parte, atque ex diuturno morbo convalescentibus, evenit, lib. finit.

Fluxiones ventris, vocat Hippocr. cum, & semper, & assidue humida dejiciuntur excrementa, sine tenesmo, & lienteria, 1. de morb. vulg. 36.

Fluxus est tenuium humorum delatio, quam cohibere nequeas, non ex nostra voluntate proveniens, lib. finit.

Fluxus hepaticus is est, in quo ob imbecillitatem hepatis, alvi sedimina, aquæ, in qua nuper mactata caro abluta est, redduntur simillima, 5. de loc. aff. 7.

Fluxus muliebris, est sanguinis ex utero profluvium, 9. simplic.

Focile majus, & minus, vide Cubitum.

Focus febris, vide Febris focus.

Fœtus ab Hippoc. vocatur, ubi semen in uterum injectum sanguine repletum fuerit, & Cor, et Cerebrum, & Iecur indistinctam quidem adhuc, & informem quandam coagulationem, & magnitudinem

nem alicujus momenti præ se tulerint, carneaq; appareat foetus substantia, & non amplius seminalis; unde neque genituram amplius talem formam appellat Hipp. sed foetum, 1. de sem. cap. 9.

Folliculus fellis, vide Fellis folliculus.

Fomenta, & forus, sunt qui per spongas calidâ aquâ decoctionis alicujus simplicis imbutas, & expressas, alicui corporis parti fiunt, 2. de loc. aff. 1.

Foramen cœcum, id est auditorius meatus, vide auditorius meatus, & Cœcum foramen. Cœcum verò dicitur, non quod revera cœcum sit, sed ob flexuosam meatus obliquitatem, quæ causa est cur funiculum, aut setam porcinam in ipsum foramen dimissam, transmittere non possis, 9. & 11. de usu part.

Foraminulenta ossa, vide Cavernosa.

Foratio est, qua utimur in fracturis capitis, cum usque ad Cerebri membranas, Calvariam dividimus, 6. de compos. med. per. gen. cap. 2.

Formatrix virtus est, quæ jacto in uterum semine; five in terram, statim in quibusdam temporibus multas conflatur partes ejus quæ gignitur, quæ est optima, & summa ars, quæ omnia alicujus gratiâ molitur, sic ut nihil otiosum sit, aut supervacaneum, 1. de natur. fac. cap. 6.

Formica, quæ & Myrmecia, & sessilis verruca dicitur, 2. meth. 2. vide Myrmetica.

Formicans pulsus, vide Vermiculans.

Fornices seu testudines, quas Græci Psallidas *ψαλλίδες* vocant, est forma, & figura concava, figurarum omnium ad patiendum difficillima, qua forma, multa ædificia configurantur, ad cujus similitudinem, pars Cerebri efformatur, 11. de usu par. c. 15. vide Camarion.

Faveola est cavum ulcus, ac parvum in nigro oculi, lib. finit.

Fractura, vide Unionis solutio, & Rhegma.

Fractura caulatim facta, vide Abductio.

Frictio (quæ *τριψις*) sicca est, cum corpus universum solis manibus vel linteolo nullo admitto, aut humido aut pingui corpore, fricatur; cui opponitur frictio humida, quæ fit per aquæ, & olei admistionem; ubi enim cum oleo aqua cõfunditur, haud facillè solubili mistione coit, ut, quibus ita corporibus inungatur oleum, necesse sit, & plusculum inhærerere aquam: sola enim aqua, quæ foris circumfunditur, facillè defluit, & quæ in poros ingressa corporis, nullam habens ansam, promptè effluit, nisi oleum admisceatur, 3. simplic. cap. 25.

Frigus *χειμῖς*, non eodem modo in sanis, & ægris sumitur: in ægrotantibus enim aliud est rigere, aliud horrere, aliud algere; sæpe enim accessionis insultus cum rigore, alteri cum horrore, alteri cum sola frigiditate suboritur. Ita ut cum quis cum nulla cõcussione, & agitatione corporis perfrigescit, nec corpus, nec omninò cutis inæqualiter, & præter voluntatem moveatur, perfrictio dicitur, non hic tamen riget, nisi motum concussionis inæqualem, & cutis, & totius corporis sentiat, isq; Rigor *εἰς*, dicitur, si autem cutem quidem perturbet, & per quosdam insultus quatiat, corpus autem totum non commoveat, Horror & Horripilatio, Græcè *φρίκη* nominatur, ut hic affectus solius cutis talis existat, qualis totius corporis Rigor, lib. detrem. & palp. c. 6.

Frons, *Μέτωπον*, est pars faciei supra oculos sita & ad tempora usque protensa, substantiâ musculosâ & osse subjecto (quod Coronale vocant) constans, superposita superciliis, pilis nuda, inter utramq; autem sita, Int. c. 10.

Fugaces fructus, qui & Horarii & Horæi dicuntur, sunt, qui nascuntur eo tempore, quod Horam vocant; Est autem Hora Græcis id anni tempus, in cuius medio Caniculam exoriri contingit; Tempus autem id, est dierum quadraginta, quo tempore Horarii fructus constant, nonnulli iam declinantes, alii incipientes, alii in suo vigore, aut ultra vigorem, aut citra consistentes. Vocant autem ipsos horarios, non quòd id solum tem-

oris sint, sed (ut mea fert opinio) quod ipsos ab his, qui
 d reponendum sunt idonei, distinguant, quando, &
 riticum, & hordeum semina cerealia, & omnia quæ
 stivam, atque anniversariam habent generationem, sed
 non citò corrumpuntur; quo modo, cucurbitæ, mora,
 epones, melopepones, persica, & alia id genus; quæ si
 quis in hyemem servare volens, exsiccata reposuerit,
 o etiam modo veterem naturam, in contrarium imi-
 abuntur, 2. de aliment. fac. c. 2.

Fuliginosus vapor, qui ex deustione assatorum ele-
 vatur, lib. de usu puls. 7.

Fuligo, vide Fumus.

Fumus, & fuligo, vapores sunt, qui elevantur, ille qui-
 lem ex materiis semiustis, hic verò ex immodicè assis-
 ustisq. Est namque fuligo, vapor terrestris, fumus, mi-
 tio quædam ex terrestri, aqueaque substantia, 8. meth.
 5. utrumque enim materiæ adustum excrementum quod
 in sublime fertur, significat, non secus in febribus fuligi-
 nosum excrementum, exspiratione, & contractione
 arteriarum, natura expellit, 3. de prælag. ex puls. c. 7.

Fulva, vide Dychroma.

Funis brachii vena est, pars venæ humeralis, quæ pro-
 tenditur, secundum diversas adjutorii. i. ossis humeri
 partes lib. de anat. viv. & de ratione cur. per sang. c. 16.

Fungos vocant crassas palpebrarum eminentias, com-
 men. 3. in 3. de morb. vulg. 49.

Furcula superior, & inferior, vide Claves.

Furfuratio, quæ & furfur, & *πύρα* est cum quibus-
 dam se scalpentibus furfuribus similia, ex capitis cute
 decidunt, a vitiatis saniebus provenientia, 1. de comp.
 med. loc. 6. quæ & Pityriasis dicitur.

Furor, vide Melancholia.

Furor *ἔρωτικός* amatorius, qui ex amore fit, perinde
 atque is, qui ex Musis *προπαιτικός* dicitur.

Furunculi, Dothienes, *Δοθιλή* Græcis dicti, tumo-
 res sunt præter naturam, ex similibus humoribus qui-
 bus Vari geniti, per universum corpus, qui duplices
 sunt, aliqui, ut ita dixerim, variosi, duri, & ægrè

concoctiles: aliqui inflammati, in quibus aliquando etiam febres consistunt, & tumor in magnitudinem excrescit, & in pus transmutatur, 9. de comp. med. loc. cap. 7. Estque furunculus mitis quidem, cum in ipsa sola cute constituitur; malignus verò cum altè exoritur, Phymati, id est, tuberculo similis, à quo sola duritie differt, lib. de tumoribus, cap. 15.

Fusaneus morbus est, qui omni loco, & tempore fit, libr. finit.

G

GALIANCONAS, vide Ancos.

Ganglia γάγγλιον, quæ Avic. & Paulus vocant glandulas, apostemata sunt glandulosa, sicut avellana, & nux, & aliquando minùs sæpeque accidunt super manus, & frontem, quæ si comprimantur, digitos effugiunt, tum redeunt, & aliquando multiplicantur, sæpeque cum impositione, & forti alligatione laminae plumbeæ curantur, & discutiuntur, quas etiam Contractiones vocat Gal. 5. de comp. med. per gen. cap. 7. Paul. lib. 4. cap. 14. Vocantur etiam & Gangilia quasi concretiones, & contortiones quædam, ex lento & mucoso humore accrescente, & conglomerato, quod proprium nervorum alimentum est, 2. de art. 56.

Gangræna γάγγραινα, est alicujus membri mortificatio, ex magnitudine inflammationis, quæ jam fit, non quæ facta est, 2. ad Glauc. 9. Nam cum omninò membrum effectum est demortuum, ut punctum, vel sectum, vel ustum non sentiat, quæ patitur, statim rescindere oportet, qua sanam partem vicinam attingit, sed quod ita affectum est, denigratur, quod verò in medio est constitutum, ita ut tendat ad mortificationem, Gangræna nominatur, ibidem, vide Syderatio. Adhuc Hipp. Gangrænas, e-

mor-

mortuarum venarum torporem nominat, qui ex nimia inflammatione consequitur, 2. de fract. 24.

Gargareon, five Gurgulio, Cion, Columna, Curgulio, est ea gutturis pars, quæ Faucibus adjacet, cum secundum naturam se habet; cum autem morbo afficitur, ita ut ejus extremitas phlegmone laboret, fit similis Acino uvæ, & dicitur Uva; quando tota Cion, Columna; quando verò fit, dicitur Himàs, Γαρ-
ζαρεών, σταφύλη Κιών Κιονίς, & Ἰμός, 4. de loc. aff. cap.

3. Quod quia ad vocis modulationem fit, ideo à quibusdam plectrum, πλῆκτρον, vocis refractorium appellatur, 7. de usu par. cap. 5. Hanc eandem partem, Columellam, Staphilem, & carnosam particulam summo ore dependentem vocant, 6. de com. loc. c. 3. vide Columella, Pharynx, Staphyle, Epiglottis.

Gastrocnemion est posterior carnosâ Tibiæ pars seu tibiæ venter, (ut anterior tibiæ pars carnis expers, dicitur Anticnemion, ἀντικνέμιον,) Græcè Γαστροκνήμιον & Γαστροκνημία, Sura appellatur, lib. de musc. diff. cap. 32, & 2. de anatom. adm. cap. 4. vide Sura.

Gastrorophia, i. abdominis futura, 5. de anat. adm. cap. 6.

Gemelli, vide Nates Cerebri.

Genæ γένυς, faciei pars sunt, quæ inter nasum & aures sitæ sunt, quæ bene coloratis, & ingenuis, pudore suffusis, rubent, quæ & Malæ dicuntur, introd. cap. 10.

Genion, vide Mentum, lib. de musc. diffec. cap. 2. vide Mentum.

Genitalis meatus, quem varicosum assistentem vocant, maxima illa via est, quæ genituram a testibus haustam, ad Colis radicem defert, 1. de semin. cap. 15.

Genituram appellat Hippoc. illud quod in abortu, vel dissectione uteri, seminis speciem repræsentat, non animal constitutum, quod primis duobus
men-

menfibus folet accidere, quo tempore neque embryon vocat, fed genituram, 1. de fem. cap. 9. Genituram adhuc aliquando appellat, membra genitalia, in foeminis uterum, in maribus feminaria vafa quæ nuncupantur, 3. de art. 41. vide Cyema: frequentius autem genitura fumitur pro femine recentem emiffo, vel in fuis vafis contento, Græcè γέννη, Hipp. lib. de natura pueri.

Genu, Græcè γόνυ, eft femoris & tibiæ dearticulatio, in qua finus eft quidam prominens, alterius caput excipiens, quod anteriori parte, quò firmitus fieret Rotulâ, feu patellâ munivit, quam μόλις, & ἐπιγνάμδα, vocant, quæ prohibet, ne femur curvatis, aut per declivia currentibus loco excidat, & dilabatur, lib. de offib. c. 21. & 22. & lib. Introd. c. 10.

Gerocomica, γηροκομική, eft ea medicinæ pars, quæ ſenes regit, de part. medic. cap. 5. Incertum an ad γηενλῶ, an ad Γεροπνευτικήν, pertineat, cum ſenum corpus, neutrum fit, plures tamen eam ſalubris medicinæ partem eſſe ſtatuunt.

Gibba Hepatis, vide Sîma.

Gibborofitas, quæ Græcis Κύφωσις dicitur, eft diftortio ſpinæ in poſteriorem partem, 3. de artic. 2. vide Cyphofis, & Incurvatio.

Gibbus eft, ubi inter diftractas vertebraſ, vel una, vel plures illæſæ permanferint, ſic affectis gibbus accidere ſolet; ubi enim unica duntaxat vertebra, aut etiam duæ aut tres, ſeſe deinceps conſequentes diſtrahuntur, ea parte ſpinam cavari contingit, 4. de loc. aff. 5.

Gilva emplaſtra, vide Dichroma.

Gingivæ Οὔλα, carnes ſunt, quæ ſunt circa dentes, 9. de uſu par. cap. 15. ubi primùm è locellis emergunt, 5. de comp. med. loc. cap. 8.

Ginglymos ſpecies eſt Diarthroſeos, qua offa ſeſe invicem ingredientia, conjunguntur, ut vertebrae inter

inter se, ac cubitus, humerusque alligantur, lib. de offib. in procem.

Glabrities, vide Madarosis.

Glacialis humor, vide CrySTALLINUS.

Glandium, vide Thymus.

Glans est finis, & extrema totius Colis pars, cuius cutis, quæ eam vestit, præputium dicitur, 5. meth. c. 13. Aristoteles verò 1. de hist. animal. cap. 13. dicit cutem, quæ Glandem integit, carere nomine, & totum quod ex ea cute, glandeque constat, præputium appellat. Dicitur etiam in alio significato glans, suppositorium, quod clysteris loco sedi infunditur, 6. de comp. med. loc. cap. 3.

Glandula, corpus quoddam carniforme est, quod utique velut cunei quidam, vasorum divisionibus incubantes, fulcimentum ipsis suggerunt, ut à nullo violento casu afficiantur, 4. de usu par. cap. 20. Glandulam etiam suppositorium vocat, com. 2. in 1. prorrh. 6. Glandulam etiam Thymum dicunt, 3. de anim. facult. cap. 6. Sunt autem glandulæ, quas etiam Adenes vocant, imbecilliores corporis partes, ad quas valentiores corporis partes, supervacua sibi tum quantitate, tum qualitate, & præsertim ad eas, quæ rariores naturâ sunt, transmittunt; quippe valentius est arteriarum, venarum, nervorû, musculorum robur; imbecillius autem, aut prorsus nullum corporum, quæ glandularum sunt natura, 13. meth. c. 5.

Glandulæ laryngis sunt corpora laxiora, & fungosiora cæteris glandulis, laryngi utrinque adjacentes factæ à natura, ut partes omnes, quæ tum ad laryngem, tum ad fauces pertinent, humore perfunderent 7. de usu par. 17.

Glandulosi assistentes, vel astites, vel paraftatæ, vasa seminaria, vasa spermatica, plexus seu flexus variciformis (plexus Capreolaris, & Hæderarius, 1. de sem. c. 12. homonyma sunt, significantia duo vasa,

vasa, venam scilicet, cui subjacet arteria, utraque flexus multos numero æquales, instar Capreolorum quorundam, variè complexorum efficientia, quo implexu sanguis, & spiritus, qui ad testes feruntur, diutissimè coquuntur, in quibus semen elaboratur, qui flexus postremi in testes terminantur, qui testes, ut qui laxi, cavernosi sunt, chymum, qui in vasis cæpit erat concoqui, excipientes, rursum coquunt, donec perfectam seminis formam induxerint; iidemque per aliud vas, quod ad pudendum porrigitur, semen ejaculantur, (quod varicosum assistentem vocant, 1. de sem. 15. vulgus vasa deferentia, ut priora, vasa præparantia appellat) quod vas spermaticum maribus latum & longum, fæminis angustum & breve natura concessit, 14. de usu p. 10. & 11.

Glandulosa corpora, quæ primus Herophilus, ἀδηννοειδὲς προστάτης, quasi glandulosos præsides, aut prostates appellavit, utraque parte colli vesicæ sunt locata, in quibus humor quidam spermati similis, verum longè tenuior continetur, qui in coitu repente, ac simul unà cum semine elabitur, reliquo autem tempore omni paulatim, eoque sensu non deprehenditur; cuius usus est, ut ad venereum coitum excitet, & in coitu delectet; denique quod crassus is ac viscosus instar olei meatum urinarium humectet, & inungat adversus urinae rosionem, & ne exsiccatus confideat, prohibeatque quò minùs per se lotium, ac semen facile feratur; in masculis glandes hæ notabilis magnitudinis sunt. 14. de usu par, & 1. de semin.

Glaucosis γλαύκωσις, glaucedo est oculorum affectus, qui ex immodica siccitate, vel concretionem humoris crystallini, vel ex largiori ejus evacuatione, quæ fit in compunctionibus, solet progigni, quique cæcitatem præ omnib. maximè, qui oculis accidunt, morbis, inferre solet, 10. de usu par. cap. 6. Glaucoma

ma verò γλαύκωμα est naturalium humorum, in glaucum colorem mutatio, lib. finit. Diciturque id oculi vitium quod orta prius suffusione, & humore circa pupillam valde concreto, & resiccato contractum est; unde Glaucedo à siccitate est, ut glaucoma ab humiditate; & propterea Gal. 3. aph. 31. dicit Glaucoma speciem esse *παχύμετρος*, id est, suffusionis, non tamen docet esse eundem morbum; differt enim suffusio tum à Glaucedine; tum à Glaucmate; est enim suffusio extranei humoris, & aliunde influentis concretio; glaucedo verò ipsius humoris crystallini, densatio, & resiccatio. Nec omnes suffusiones tantæ sunt, ut toti pupillæ prætendantur, & visum ex toto adimant; Glaucoma verò crystallini universi est, atq; siccitates per ipsum totum ex equo diffusa, & ex siccitate concretio. Adhæc pleræq; suffusiones curationem recipiunt, cum tamen nullum glaucoma curetur, uti nullus alius morbus ab immodica siccitate proveniens.

Glaucedo, vide Glaucosis.

Glaucoma, vide Glaucosis.

Glene est id, quod in superficie extremi ossis situm est, ab ocularis sinus similitudine, sic dicta, lib. de ossibus in procem, vide Articulus.

Glenoides, sunt duo sinus leniter cavi, in inferiore summæ vertebræ parte, quos ab ocularis sinus similitudine sic appellant, similes superioribus; sed sinus eriores, cum caput ipsum excipiant, non ab re sunt majores, infra verò minores sunt, qui vertebram secundam admittunt, lib. de ossib. cap. 8.

Glossocomion, quod & Glottocomion dicitur, machina quædam est, in qua extenduntur, & vincuntur fracta membra laqueis, ad justam eorundem distentionem, 7. de usu p. cap. 14.

Glutia, Græcè γλῦπα, id est parvæ nates, sunt tenues, ac prælongæ Cerebri eminentiæ, ex utraque par-

parte illius meatus, qui spiritum ex medio Cerebri ventriculo, in Parencephalidis ventriculum transmittit, quarum concursus, hominum conjunctis inter se femoribus, quæ nates vocant, rectissimè comparaveris; sunt autem qui Didymis hoc est testiculis, ea assimilantes, malunt vocare Didymia, quæ verò his proxima, glutia, 9. de usu par. c. 14.

Glutinatorium medicamentum, quod & sanguinarium, & cruentis opitulans, & enæmon dicitur, est quod vulneris oras committere, & glutinare molitur. 3. de comp. med. per gen. cap. 2.

Gluton, hoc est natem appellant, alterum ex duobus processibus cervicis, ossis, femoris, qui major, & exterior, & gibbus est, lib. de ossib. c. 21. vide Femur.

Glycea medicamenta sunt, quæ aliquando purgant, & interdum acres humores indulcant, lib. de Dynamid. in proœmio.

Gnaton, vide Ethmyodes platysma.

Gomphos, affectus oculi est, qui latinè dicitur Clavus, cum pupilla egrediens pelliculas Uvæ, superficie tenus operit, unde ejus forma fit quasi Clavus, lib. de ocul. c. 11. vide Clavus.

Gomphosis, Synarthroseos species est, cum ad instar clavi os ossi infigitur, vel cum quippiam penitus est infixum, ut ne tantillum quidem (veluti dentes suis alveolis) dimoveatur, lib. de ossib. in proœmio.

Gonorrhœa est seminis invita, & assidua excretio cole non extenso. Gonorrhææ autem nomen planè compositum est, quasi seminis genitalis fluor, ob imbecillitatem continentium ipsum corporum, 6. de loc. aff. 6.

Gracilis, sive tenuis pulsus est, in quo longitudinis dimensio, quodammodò duabus reliquis præstat, in quo autem duæ reliquæ hanc superant, turgidus, sive crassus appellatur, 1. de diff. puls. cap. 5.

Gran-

Grando, est tumor crassus in partibus interioribus palpebrarum coagulatus, ut quasi grando videatur, lib. de ocul. cap. 9.

Graphioides, aut Belenoides processus, id est graphio, seu stylo, & acui similes, qui & styloides dicuntur, à Columnæ specie, qui partibus his sunt, tenues ossium capitis processus, appellitant, 10. de usu par. cap. 4. Adhuc graphioides & styloides processus, est Cubiti processus, quem è directo parvi digiti porrectum, à graphii, seu styli modo, Græci dissectores, sic vocant, 1. de anat. adm. cap. 10.

Gravativus dolor, vide Dolor tristis.

Gravedo, sive Coryza est tenuis & incoctus humor, qui per nares secernitur, 2. progn. 49. Quem docet non esse pituitæ speciem, ut quidam falsò asserunt, sed excrementum, quod a Cerebro distillat, quod & mucum & Coryzam vocat, qui frigidus, & humidus succus est, qui tum in senibus, tum iis, qui ratione quavis sunt perfrigerati, plurimus acervatur, quem quidam phlegma vocant, 2. de natural. fac. cap. 9, vide Coryza.

Graveolentia, vide Beneolentia.

Gravis, seu gravativus dolor, vide Dolor tristis.

Gressuram γλίσσασα, vocat Hippo. totum id, quod inter inguina utriusque cruris est, cujus mediam partem αἰναιον, nuncupat, hoc est interfemineum, eò quòd duobus feminibus interjacet, quæ est intercapedo, quæ ab exortu pudendi, usque ad anum pertinet, ubi etiam velicæ collum, collocatum est, 4. de artic. 45.

Grumus, Græcè ῥόμβος, est concretus sanguis, lib. de atra bile, cap. 2. estque aggregata concretio sensibilis sanguinis, lib. de tumor. cap. 2.

Guidez venæ, vide Apoplectica.

Gula, vide Oesophagus.

Gurgulion, vide Staphyle, & Gargareon.

Guttur, vide Larynx.

Gutturofos, i. ἐξεχρόγυγες, quasi gutturemilos vocat Hippoc. eos, qui prominentia in anteriorem partem, guttura habent: guttur enim, id est, βρόγχοι, vel totam asperam arteriam nominat, vel fauces tantum, 3. de art. 8.

Gynæciæ, i. mulierum passiones, lib. de Gynæciis.

Gynæcomaston, id est muliebris mammæ, & subjecta mammispinguedinis, auctio est, præter naturam, lib. finit. γυναικομαστόν, muliebrium mammarum summum incrementum; unde τὰ γυναικεία, id est muliebria, seu menstruæ purgationes.

H

HABITUS est partium nostri corporis structura, & compositio, qua ratione dicimus huius corpus esse raræ texturæ, quapropter facile evaporatur, & syncopen incurrit, huiusverò densioris, atque ob id in morbis cunctari, diutiusque trahere, 2. de ratione vict. 47. Habitus nomine in omni re uti solemus, quæ constans est, ægrèque amoveretur; unde & sanitatem bonam habitudinem dicimus, li. de bona habitudine, & 4. de rat. vict. 25.

Hederarius flexus, vide Glandulosi assistentes.

Hæmalopa, est oboriens cruenta suffusio ad plagas oculi illatas, 4. de comp. med. loc. c. 8. estque sugillatim in oculis, ex plaga, aut ictu, effusio, sub contusum locum, sanguine. Unde Archygenes dicebat idem malum esse cum Hyposphagmate, atque etiam in omni alia corporis parte posse contingere, præter quàm in oculo.

Hæmatosis, id est, sanguificatio, vide Hepar, & Sanguificatio. Hæmo-

Hæmodia est affectus quidam, qui dentes, gingivæque infestare solet, cum quispiam & austeros, & acidos cibos ingesserit, quo dentes stupent, 2. de loc. aff. 6.

Hæmophobus, id est, sanguinis mittendi timidus, 9. metib. 5. vide Psychrophobus.

Hæmoptoicus is est, qui sanguinem sputo ejicit, lib. 7. de comp. med. loc. cap. 4. sive vomendo, sive tussiendo sive screando, sive simpliciter exspuendo rejiciatur, 4. de loc. aff. 5.

Hæmorrhagia, id est sanguinis eruptio, & abundans effusio, quæ si per magnum vulnus fiat, per largum obitur fluxum; sin angustum per jaculationem, ut in venis secandis: differt autem Hæmorrhagia, ab Hæmorrhoides, quod illa sit abundans effusio sanguinis, hic verò delatio sanguinis per disputationem, ac paulatim facta, ut quæ ut plurimum per vasorum erosionem fiat, lib. de finit. Unde Hæmorrhoides, sanguifluas venas, in ano existentes appellant, 4. de artic. 40.

Hæmorrhoides, vide Hemorrhagia.

Halitiosa sunt quæcumque per cutem foras effluere apta sunt, humida quæ per vesicam; sicca quæ per alvum, quippe à vincenti in singulis eorum substantia, nomina ipsis imponuntur. Contraria halitiosis, & diureticis dicuntur Emplattomena, quæ exiguis meatibus cutis, & vesicæ inhærentia, ea detinent, quæ per cutim, & urinas expurgantur: quæ verò opponuntur solutivis, dicuntur stryphna, quod valenter adstringant, 8. meth. 2.

Halituosus spiritus, est alicujus corporis partis humiditas, quæ ad summum concocta, in tenuem halitum, virtute insiti, & validi caloris soluta, insensibili transpiratione in ambientem effluit, qui halituosus spiritus in animalis corpore ex succis, qui lente, sensimque excalescunt, nascitur; ubi verò calor

imbecillior est, vel naturalis humor, tum semicoctus, tum crassus, tum glutinosus, atque particula densior, ibi crassior excitatur halitus, quàm ut transpirare possit, 14. meth. cap. 7.

Harmonia in ossibus, species Diarthroseos est, in qua ossium structura, per simplicem lineam fit, sunt autem nulla maxillæ superioris, & quædam etiam Capitis ossa, ad hunc modum inter se juncta, lib. de ossib. in proœmio.

Hebetudo visus, quæ & offuscatio visus nominatur, est summa offensio visionis, sine causa manifesta, lib. Introd. cap. 15. Græci vocant ἀμάρωσιν, Arabes guttam serenam, differtque ab Amblyopia ἀμβλυόπια, in eo quòd magis, vel minùs: in hac enim minùs læditur visio, quàm in Amblyopia.

Hæctica febris, duplicem habet significationem, una quidem dicitur, omnis febris solutu difficilis, siue sit pituitosa, siue melancholica, opposita est τῇ σκελεκῇ, hoc est febris solutu facili. Altera vero significatione, speciatim magis dicitur, quæ & putrida, & diariæ opposita sit, diciturque Hæctica, quòd in habitu corporis ἐξιν appellant, tamquam in subiecto consistat; est enim hæctica febris, calor præter naturam in solidis partibus accensus, vide Febris Hæctica.

Hæcticus pulsus, ita ut febris vocatur, qui non magnopere ullo modo variat, cæterùm manet in perpetuum similis, cohæretque nec solvitur unquam, quòd totus habitus morbum induit, in ejusmodi febribus, & pulsibus, lib. de pulsib. ad Tyrones cap. 8.

Hæcticus spiritus, qui opponitur naturali, & animali, lapidesque continet, & in universo corpore versatur, quique solidis corporis partibus, ex quibus compositus est, nec divisus, nec condensatus nec è loco suo motis conservatur; resolvitur autem spiritibus

bus intensis, ut in phreniticis, vel dissolutis, ut in lethargicis, vel iis, qui cardiaco affectu laborant, lib. Introd. cap. 13.

Hedra, sedes, anus, podex, dicitur & Græcis alio nomine δακτύλιος, & περικτός, est autem meatus ventris inferior, continendis, transmittendisque excrementis destinatus. Adhuc Hedra apud Hipp. lib. de vulneribus Capitis, est ossis fracturæ species talis, ut in eo teli vestigium remaneat, atque appareat, qua telum insederit, Hipp. lib. de vulneribus Capitis.

Hedysma, id est unguentum odoratum, 1. de comp. med. loc. cap. 2.

Hegemonice virtutes sunt rectrices, & animales, quæ in Capite collocantur, quæque sunt imaginatrix, ratiocinatrix, & recordatrix, lib. de sympt. diff. cap. 3.

Helcydria, id est, pustulæ ulcerosæ in capite genitæ, 1. de comp. met. loc. cap. 9.

Heliosis, Ηλίωσις, insolatio, est corporis in sole apricatio, Remedii genus est veteribus medicis usurpatum variis modis, quo alii ad solem ejusque radios exponebantur, sive stantes, sive ambulantes, sive jacentes; quo remedio præmissa per alvum evacuatione juvabantur Hydropici, Ischiadici. Nephritici, Paralytici, Elephantici, Cæliaci, Hystericæ mulieres, & alba uteri fluxione laborantes, & Cephalalgici, ubi ex eo auxilio, corporis perspirationem uberionem, sudores, alvi adstrictionem, adipis consumptionem, tumorum laxorum tum maximè hydropicorum detumescuntiam, facilem respirationem, omnisque superflui humoris absorptionem fuissent consequuti.

Helos, sive Clavus, est callosum tuberculum, album, rotundum, capiti clavorum simile, toto corpore proveniēs, sed pedum plantis, digitisq; potissimum,

mum, & calcaneis, accidit, & oculis, sed vide Clavus.

Helodes febris, vide Febris Helodes.

Helosis, est curva ac reflexa palpebræ everfio, utroque oculi musculo convulso, partemque Tarsi sibi continuam, ad se ipsum trahente, quod in magnis morbis magnum malum significat, quam palpebrarum contorsionem Hipp. vocat Campylon, 10. de usu par. cap. 9.

Helminthes, vide Elminthes.

Hemitritæos febris, ἡμιτρίτης πυρετός, semitertiana febris, vide Febris semitertiana.

Hemicrania affectio est dolorosa, circa dimidiam capitis partem, aliquando dexteram, aliquando sinistram, quæ juxta suturam sagittalem terminatur, & ut plurimum per circuitum exacerbatur, plerisque circa temporum musculos dolentibus, quibusdam in vertice capitis, quidam verò adeò vehementer dolent, ut ne manuum contactum facile ferant, in quibus pellicula Calvam ambiens, læsa est, diciturque aliquando Heterocrania, Græcè ἡμικράνια, ἑτεροκράνια, 2. de comp. med. loc. cap. 3. Estque & aliud Hemicraniæ genus, quod Sphaelodes nominant, estque convulsorius dimidiæ partis capitis dolor, 2. de loc. aff. 7.

Hemiplexia, ἡμιπλέξια, Paraplegiam significat, vide Paraplegia.

Hepar, quod & Iecur, est membrum princeps in dextro thoracis latere collocatum, venarum omnium principium, & primum sanguificationis, quam hæmatosin vocant, officina, & instrumentum venarum omnium, & nutrientis virtutis principium, 4. de usu par. cap. 12.

Hepatica vena, vide Axillaris.

Hepaticus affectus, (quæ & hepatitis nominatur, de symp. diff. 5.) est Iecoris imbecillitas citra phlegmonem.

monem, cum nutrimentum per vasa, quæ in mesenterio sunt, veluti per ora quædam semicoctum attraxit, rursusque per eadem semicoctum ablegat in intestina; estque hæc excretionis species, maximè similis loturæ carniū cruentarum, ac recentior enectarum, sive id quod excretum est, aquosum sanguinem dicas. Atque hoc quidem symptoma semicoctorum ciborum, vomitioni in ventriculo ad portionem se habet, 3. de sym. caus. cap. 2. Eos igitur qui sic affecti sunt, quibus visceris ipsius vires fuerint imbecillæ, hepaticos vocat, affectumque hunc, hepaticum fluxum, aliud à Dysenteria facit, 5. de loc. aff. 7. Affectio igitur hepatica appellata, veluti etiam & Coeliaca, & Stomachica, citra tumores præter naturam, circa ipsas partes contingit; inflammatum enim esse hepatis, aut abscessu laborare, aut induratum esse medici dicunt, aut aliud quippiam tale, non tamen hepaticum vocant hominem ipsum, cui tale quid accidit, 8. de comp. med. loc. cap. 6.

Hepiala febris, ἡ πιάλα & πυρετός, vide Febris hepiala.

Hepsema, id est Sapa, vide Apothermon.

Herculeus morbus, vide Comitialis.

Hermaphroditus, complexus est masculini sexus, & feminini, simul etiam utroque genitali proprium obtinente, lib. finit.

Hernias, vide Ramex, & Celas.

Herpes, qui & Serpigo nominatur, id est repens, inflammatio est ex sincera flava bile, sui servante naturam; quæ si cum sanguine per totum corpus deferatur, morbum facit, qui Icteros, id est Regius appellatur; sola verò quando secreta est, & in aliquo membro consistit, Herpes vocatur, quæ si crassa sit totam exulcerans cutem, usque ad suppositam carnem, Herpes exedens, sive

Esthiomenon, five Phagedæna; si verò tenuior fuerit, id quod in superficie est tantum veluti deurens, generis sortitur appellationem, cum simpliciter, & sine adjectione Herpes vocetur: Reliqua verò altera miliaris, quoniam parvæ pustulæ ac multæ per summam cutem, similes miliis in ea excitantur; (atque hanc postremam Cenchriam Græci vocant,) quæ non protinus ulcus faciunt, quemadmodum alter, sed interposito tempore in ulcus abeunt, 2. de Glauco. 1. & 6. aph. 45. Estque ejusdem generis cum Erysipelate, atq; hujus quoque magis cum eo, quod exulceratum est: differunt autem humoris tenuitate: est enim admodum tenuis qui Herpetem excitat, unde ut non solum interiores partes, quæ utique carnosæ substantiâ sunt, trãseat, sed etiam cutem ipsam, ad summam usque cuticulam tum erodit, tum exedit; quando si hanc quoque sudoris vice transiret haudquaquam ulcus excitaret, 14. meth. 17. & 2. meth. 2.

Heterocrania, vide Hemicrania.

Heterogeneum, vide Dissimilare.

Heterorhythmum pulsus vocamus, qui alterius ætatis habet rhythmum, l. finit. vide Pararhythmus.

Hexis, vide Affectus, qui & Schesis,

Hiatuli, qui & Hyatuli dicuntur, & Synodontes, Græcè vocantur, ii sunt quorum venter interim in ore invenitur, quod accidit in vehementiore appetentia, in qua venter omnibus animalibus sursum procurrat, adeo ut nonnulli cum primum incipere eum affectum sentiunt, foras repere sibi ventrem dicant: aliis verò cibos quod adhuc mandunt, nec dum satis eos ore confecerunt, eripit planè invitis, 3. de anat. fac. 8.

Hidroa, pustulæ quædam genitalium partium sunt summam cutem occupantes & exulcerantes, 3. aph. 21. Oriatur, ut ipsum nomen ostendit, ab earum partium

partium sudore bilioso, & mordaci (ex mutuo attritu) qui per facile iis in partibus putrescens pruriginem movent cutemque velut ulcerib. exasperat. Dicuntur, & Intertrigines, 6. de simpl. c. de Balauftio, Græci vocant ἰδρώα, *Et τὸ ἰδρώα μίγμα.* Plinius vocat Attrita, vide Sudamina.

Hidròs sudor ἰδρῶς, est humidum tertiæ concoctionis excrementum, per cutem in aquæ speciem erumpens, vide Sudor.

Himas affectus est Gurgulionis, cum longior, gracilior, ficciorque evaserit: talis. n. Loro non ineptè comparari potest; differt a Cionide, quod in hac Gurgulio non extenuatus est, sed crassitiem ex fluxione majorem ut plurimum adeptus.

Hippocratica facies, vide facies Hippocratica:

Hippocraticum scamnum est machina quædam, quam Hippocr. consulit præparandam iis, qui in aliqua magna urbe curaturi sunt, 1. de artic. 4.

Hippos, vide Equus.

Hirquæ, vide Anguli.

Homiomeres & homæomeres ἰσομερῆς homogeneæ, i. similes elementares, & primæ corporis nostri particulæ, 6. de sanit. tuen. cap. 2. quas etiam prima corpora vocat, 8. de placit. 8.

Homonyma duplicia sunt, aliqua quidem nullo pacto inter se communicantia, ut cum Canem dicimus terrestrem, & marinum, atque hæc æquivoca dicimus: alia verò quæ cum synonymis, id est univocis aliquatenus communia existunt, cum ab uno factam appellationem habuerint. l. 4. de vict. rat. 13.

Homoplata, quæ & Omoplata, quas opertas scopulas vocant, partes sunt, quas ii, qui toto thorace respirant attollentes sensibilibiter, & notabiliter, ex difficultate respirationis præcordia sursum trahunt variè, & inæqualiter, 10. meth. c. 8. vide Omoplate.

Homotona, vide Continua, & Epacmaftica.

Horam

Horam vocat Galenus, id tempus anni, in cuius medio caniculam exoriri contingit, 2. de aliment. facult. ca. 2. vide Fugaces.

Horarii fructus, vide Fugaces.

Horectica medicamenta, quæ fastidium auferunt, de Dynamid. in procem.

Hordeolus, est apostema nascens in extremitate palpebrarum, lib. de ocul. cap. 9. appellanturque Crithæ, Hordeum sive oculorum tuberculum, lib. de remed. par. fac. cap. 10. vide Crithe.

Horrida febris *φειχῶδης πυρετός*, dicitur apud Hippocratem, 1. de morb. vulg. non simpliciter ea febris, quæ cum horrore invadit, id enim innumerabilibus accidit febribus, sed exquisitus hemitritæus, in quo videlicet magnam accessionis partem horrores occupant, eo maximè die in quo tertiana, & quotidiana continua simul concurrunt, 2. de differ. febr. vide Febris horrida.

Horror est inæqualis concussio totius corporis, & punctio, seu vulneratio summæ cutis, & aliquando ipsius carnis ab humore tenui, & acri, 3. de sanit. tuen. cap. 5. & 10. meth. c. 4. vide Frigus.

Humeraria vena est, quæ in superficie brachii exteriori collocata juxta interiorem costam musculi Delthoidis ad extremum ipsius proficiscitur, 3. de anat. adm. cap. 5. Quam Omixam Græci vocant, 1. de anat. adm. c. 11. Dicitur autem humeraria, vel humeralis, quòd obliquior à Clavicula sensim recedens se porrigat ad humerum, lib. de venar. & arter. dissect. c. 6. Eadem vena capitis, Cephalica, & Vena cubiti externa dicitur, vide Cephalica.

Humerus totum illud est, quod apparet in ea dearticulatione, qua superior humeri pars, quæ Epomis, & Superhumeralis dicitur, ad Collum vergit, & a posteriori parte ossi scapulæ, ab inferiori

riori ei, quod, dum totum Brachium attollitur manifestum fit, & ala nuncupatur, articulatur, 1. de artic. 4. & 62.

Hamilis pulsus, vide Latus.

Humor, & succus non idem est; humor enim est humiditas quædam, quæ in corpore animantis est, succus humiditas est, quæ in iis fructibus, quibus vescimur, aut quos exprimimus, invenitur, lib. de humor. comm. 1.

Humor urinæ, est id, quod re ipsa urina est, sub quo nomine, & substantia, & color urinæ continetur; præter hæc quod in urina reliquum est, inhærens dicitur lib. de urina, c. 1.

Humorem mucosum, eum appellare consuevit Hipp. qui lentore quodam & albedine præditus est, qui ad exangues partes, id est ossa, & cartilagine cogi consuevit; cum imbecilla ita natura est, ut bene conficere alimentum in ipsis nequeat, sed quasi semicoctum relinquat, 3. de artic. 65.

Hyaloides humor Ὑαλοειδὲς ὑγρὸν, est humor oculi medius in ordine reliquorum duorum collocatus, qui & Vitreus dicitur, & Hyelinos; qui quantò crassior & albior est sanguine, tantò à crystallino humore, humiditate relinquitur atque albedine, 10. de usu par. cap. 1. vide Crystallinus.

Hyatuli, vide Hiatuli.

Hyboma, curvamen, gibbositas, Ὑβωμα, idem est ac Κούρταμα, vox generalis est apud Hipp. significans omnem vertebrarum everfionem præter naturam, 3. de art.

Hydatis, Aquula, substratæ superiori genæ pinguedinis augmentum est, qua fluunt præter naturam oculi, lib. finit. sunt autem Hydatidæ, humiditates illæ, quæ circa unctuosæ, & viscosæ corpora per medium spatium, inter duas portiones tunicæ Perioftii adnascuntur, quæ corpora molliend-
darum

darum sua pinguedine palpebrarum gratiâ, à natura fuerunt creata, 10. de usu par. cap. 7.

Hydatodes vinum, ὕδατῶδες οἶνον, est quod multa aqua dilui potest 5. de san. tuen. c. 12. quod vinum etiam Oenodes vocant, quod multam sustineat aquæ mistionem, & imbecilles vires feriat: cui opponitur ολιγόφορον, i. aquosum vinum, quod paucam sustineat aquæ mistionem, 7. meth. 6.

Hydatoide, vide Chrystallinus.

Hyderici, qui & Hydropici, & Utricularii dicuntur, lib. de atra bile, cap. 9. estque aqua inter cutem, 5. de loc. affect. 7.

Hyderos Phlegmatias, vide Leucophlegmatias.

Hyderos, id est species Hydropis quæ Anasarca dicitur, 3. de sympt. caus. c. 2.

Hydragoga medicamenta sunt, quæ aquam utriculariis Hydropibusque educunt, lib. de atra bil. c. 6. Inde Hydragogia, id est aquæ ductus sanguinis lationem per venas, nomine à similitudine fluminis ad rivos translato, significat; qui fit spiritu, unâ cum caliditate per ventrem exeunte, ac deinde secum contractas nutrimenti particulas, deferente, Gal. in Timœum Platonis, fol. 578.

Hydrelœum, est compositio ex aqua, & oleo, ὕδρελαιον, incerta autem & multiplex misturæ ratio, ad dolores capitis ex febre, & vomitione conveniens, 2. simpl. 25.

Hydrenterocele, Herniæ species est composita, quando videlicet, una cum intestino, aquosus humor in Scrotum descenderit, lib. finit.

Hydrocele, vide Enteroccele, Celas, & Sarcoccele.

Hydrocephalon, est humoris aquosi, vel sæculenti sanguinis collectus tumor, in parte aliqua corporum eorum quæ caput concinnant, lib. finit. Est autem is humor piger & deses, tribusque in locis colligitur, aut inter Cutem & Pericranium, aut inter

inter Cranium, & Pericranium, aut inter Cranium, & Cerebri membranas; aliqui addunt ex Aëtio quartum locum inter Cerebrum, & ejus membranas, sed tunc nullam recipit curationem, puerulis maximè familiaris morbus est.

Hydromphalon, coitio in umbilico est lenti humoris, qui sub tunica quoque interdum continetur, lib. finit. Græcè Ὑδρομφάλον.

Hydrophobus, i. aquæ timidus, Ὑδρόφοβος est is qui ex morfu canis rabidi, aquam reformidat. 9. meth. 5. inde Hydrophobia, i. aquæ timor, vide Psycrophobus.

Hydropici, vide Hyderici.

Hydrops, Ὑδρῶψ, est aqua inter cutem, in quo per cutem extentam, siue aër siue humor aliquis in profundo locatur, si igitur in membrana abdominis interiore, Peritonæo Græcè dicta, aër recludatur, fit Hydropis species, quæ sicca ab Hippoc. vocatur; si verò humor, fit Ascites, qui & Hydrops aquosus ab eodem dicitur, 4. aphor. 11. Ejus tres sunt species, prima Ascites ἀσκίτις, quæ fit cum inter membranam Peritonæum, & intestina, plurimus aquosus humor coacervatur, qui locus, aquoso humore, utri modo impletus videatur, unde & utricularum appellant, Barbari corrupta voce Asclitim. Altera Tympania, Τυμπανία, ἢ Τυμπανίτης, dicitur, qui fit ubi flatus, ac spiritus copiosus, in iisdem ventris locis congregatur; Hoc nomine à Tympano omnibus notissimo instrumento, appellata est, si enim pulsetur venter inferior, instar Tympani sonum edit. Tertia Anasarca, Ἀνασάρκη ὑποσάρκη, ἢ Ὀδυνηφλεγματία, dicitur, fitque quoties per totum corpus humor pituitosus disseminatur, ut instar spongiarum, aut papyri, universa caro permadida appareat, ideoque in ea totum corpus intumescit, ac mortuo simile evadit.

Hy-

Hydrops aquosus & siccus, vide Hydrops.

Hydrops matellæ, vide Diabete.

Hydrops, in vas urinale, vide Diabete.

Hyelinos, vide CrySTALLINUS.

Hygia, id est sanitas, quæ est affectio, constitutioque partium, cujus ope, functiones secundum naturam edimus, 1. meth. 9. Inde Hygiæ salubris medicinæ pars est, quæ sanitatem tuetur, & imminentes morbos præcaver, lib. Introd. c. 7.

Hygrocyrsocele, id est aquosus simul, & varicosus ramex, est dilatatio vasorum testem nutriendum, & lenti humoris in Scroti aliqua parte collectio, lib. finit.

Hymen, Hymenæon, vide Colliculum.

Hyoides, five Hypsiloides, five Lambdoides à similitudine, quam cum γ , & Λ , Græcis litteris obtinet, dictum est os capiti gutturis incumbens, rectum secundum colli longitudinem, & leniter cavum, lib. de muscul. diff. c. 13. quod & Pharyngætron vocant, lib. de vocal. instr. diff. c. 6.

Hypelata, Catoterica, five Dejectoria medicamenta sunt, quæ renes, vesicam & gibbam jocinoris, cum multo vitioso succo sunt referta, expurgant, 7. meth. 13.

Hyperbolica figura corporis est, quoties quatuor membra Græcè $\kappa\alpha\lambda\alpha$, i. crura, ac manus, aut summè extenduntur, aut immodicè inflectuntur, aut spina, cujus partes vertebræ quoque in cervice existunt, 1. progn. 13.

Hypercatharsis $\gamma\alpha\rho\epsilon\kappa\alpha\theta\alpha\rho\epsilon\iota\varsigma$, superpurgatio, immodica est ex medicamento purgatio, in causa est vis nimia medicamenti, quod vasa ad ventrem atinentia mordens, & aperiens, & continenter irritans atque convellens corpora, vasorum vires dissolvit. In qua primum flava bilis, deinde pituita, demum atra bilis, postremò sanguis, quem
natu-

natura habet familiarissimum, excernitur, initio tenuissimus, demum crassissimus, vide superpurgatio. Si verò humoris vel sanguinis evacuatio spontè fiat, quam natura gravata, vel sanguinis, vel humorum multitudine, ad ipsius & ipsorum evacuationem excitata, modum obtinere non valet, Hypercrisis dicitur, seu supervacuatio, 3. prorrh. 5.

Hypercrisis, vide Hypercatharsis.

Hyperoa, ὑπερώα, est pars oris superior, modicè concava, foraminulis pertusa, quibus à Cerebro pituita ad os descendit. Latine Palatum, & Basis Cerebri, osse sphenoidè firmata.

Hyperfarcion ulcus est, cui caro supercrescit, veluti Hyperfarcosis, carnis excrescentia, ὑπερφάρσις Græcè, 2. meth. 2. & 3. meth. 6.

Hypezochotos membranæ, sive subcingentes sunt, quæ telæ araneorum similes, naturâ simplices, internam utramque thoracis regionem subcingunt, quæ verò rectæ ad jugulum usque perferuntur, Diaphragmatones, id est intercipientes, sive intersepientes, ubi pulmone cohærescunt, hujus operimentum dicuntur, 5. de anat. adm. cap. 8. Quas etiam tunicas omnium spirationis instrumentorum, vocat, 7. de anat. adm. c. 2. vide Cingentes.

Hypnoticum medicamentum est, quod somnum conciliat ὑπνοπικόν, soporemque sive Cataphoram epotum, molitur: refrigerat enim corpus, & sensum eo usque stupefacit, ut si paulò liberaliùs ebibatur, mortem afferat, 5. simpl. cap. 19. vide Narcoticum.

Hypocausta, i. fomites, alimenta nominans, juxta omnium philosophorum dogma, qui eorum, quæ animalia constituunt elementorum, ignem maximè, vitæ esse causam existimarunt, qui suis pabulis, tanquam alimentis alitur, ut lucernæ flamma oleo, 1. aph. 14.

Hypo-

Hypocheomenes, i. suffusi, 6. de sanit. tuen. c. 9.
 Hypochondria, id est subchartilaginea, sunt partes illæ, quæ sub ventriculi ore ad partem exteriorem apparent, quoniam secundum rectitudinem sub Chartilagine, id est, post chartilaginem habentur; sunt autem muscoli, qui expansi membranæ prætenui veluti Araneæ, quam Peritonæon vocant, subjacent, extrinsecus verò cute conteguntur; Æquivoco autem cum his vocabulo etiam interiora viscera vocamus hypochondria, quoniam & ipsa sub chartilaginibus notharum costarum ab interiori parte existunt, sed exteriori propria, lib. Introd. cap. 10. In priori significato dictum, febres ab Hypochondriis moderatæ, id est omnium febrium acutarum, quæ ab Hypochondriis proficiuntur, sunt mitissimæ, in posteriori significato, quando sub hac voce Hypochondria, complectimur, ventrem, jecur, lienem & septum transversum, quædam malignæ, quædam mites sunt, com. 2. in 3. de morb. vulg. Atque in hoc secundo significato, hypochondrion, ὑποχόνδριον, ab Epigastrio non distinguitur.

Hypochondriacus, sive flatuosus affectus, qui & simpliciter Melancholia dicitur; morbus est ex tertio melancholiæ genere, à ventriculo ortum ducens, pravis symptomatibus infestatus, quam sequuntur metus, & mæstitia, qui alvi dejectione, vomitione, proba concoctione, & ructib. levatur, 3. de loc. aff. c. 7. Græcè ὑποχονδριακὴ μελαγχολία. dicitur.

Hypochyma, (quæ & Hypochyfis,) est crassus humoris in cornea membrana, vel inter corneam, tunicam, & crySTALLINUM humorem, juxta pupillam concretio; qua in re, Hypochymatos, & Glaucomatos differentiam recentiores posuere, dicentes τὸ ὑπόχυμα, non aliud esse, quàm humorem illic con-

con-

Concretum; Γλαύκωμας autem alterationem esse humoris crystallini, in glaucum colorem ab humiditate quadam intra ipsum contenta, aliunde adveniente, cum tamen veteribus medicis, idem esset uterque affectus, nec tamen hoc solo differunt, sed etiam quod omnes suffusione laborantes, lucem videant aut multam, aut paucam: qui verò Γλαύκωμας, quique ἀμαύρωσις, patiuntur, lucem omnino nullam cernant. Est autem suffusio duplex, una propriè dicta, quæ est oculorum per se suffusorum morbus ab humore crasso pupillam obscurante; altera verò impropriè, in qua oculi non primò, & per se patiuntur, sed visa quædam visis propriè suffusorum similia repræsentant, quæ est per consensum suffusio, (ut illa per essentiam) sive a ventriculo sursum ad oculos ascendendo, sive a Cerebro deorsum, sive a toto corpore, ut in febribus, vide Glaucofis.

Hypogastrion, vide Abdomen.

Hypoglossis, medicamentum est, leniens, lævigans, & remittens asperitates asperæ arteriæ, in quibus si quid inflammationis reliquum est, id concoquit, & persanat; quod medicamentum, quia linguæ subditur, eoque paulatim liquecente, asperæ arteriæ summum madescit, & irrigatur, ob id ὑπόγλωσσις dicitur, de quibus Gal. fusè, 7. de composit. med. loc. vide Arteriæ. Hypoglossis etiam dicitur inferior linguæ pars, quæ subjectam attingit maxillam.

Hypophoræ sunt fistulæ, & vitia profunda, & quæ dehiscant, ut sinus, ulcera, aliaque hujusmodi omnia, quæ ex defectu repletionem desiderant, atque indicant, lib. Introd. c. 3.

Hypophysis seu Hypochysis, i. suffusio, 3. meth. 2.

Hypopyos vocamus, quibus pus in oculis congrega-

M

grega-

gregatum est, quod vacuari solet, divisa ea tunica, quæ cornu est similis paulò supra locum quo committuntur inter se tunicæ universæ, quem Græcè alii Irim, alii Stephanon, alii Coronam vocant differtque ab Hypochymate, in qua non pus, sed lævis quædam nebula tunicis oculi interponitur, 14. meth. c. 19. Quod autem Hypopyon sub oculis fiat, nomen ipsum indicat, idem enim est veluti si quis Hypophthalmium dicat, quod ipsum sub oculis sonat; Est autem ex genere effusionum, Ecchymomatum appellatarum; Appellant ita Hippocr. & alii multi Medici, circa cutem affectionem, cum tenuibus in ipsa venis contusis, sanguis per fissuras effunditur, non uno loco acervatim, ac statim ita excretus in grumos coiens; sed postquam per per-sultationem, hoc est, Diapedesim, effusio ista est facta, tunc enim temporis progressu, contingit livescere, & denigrari, parvis nimirum grumulis, ex disperso in multas cutis partes sanguine coactis, 5. de compos. medic. loc. cap. 1. & lib. de Virtute Centauræ cap. 4. ὑπόπυον καὶ ὑποπύς Græci vocant.

Hypophthalmia, & Hypophthalmium, vide Hypopyus.

Hyposarca, quæ & Hyposarcidium, & Episarcidium dicitur, species hydropis est, in qua habitus totius corporis pituita plenus redditur, 4. de rat. vict. 11. vide Anasarca.

Hyposphagmata, plagas oculi illatas, & oborientes ex eis cruentas suffusiones, appellant, 4. de comp. med. loc. c. 8. species τῆς ἐκχυρώσεως.

Hypospadicei, ὑποσπαστικοί, ii sunt, qui quod ob id vinculum, quod ad finem virgæ habent, eis meatus seminalis est contortus, generare non possunt, non quod semen sæcundum non habeant, sed quod in virgæ flexibus hærens ferri prorsus nequeat, quam

quam rem curatio ipsa comprobat, vinculo. n. ab-
scisso generant, 15. de usu par. cap. 3.

Hypostasis, five sedimentum est id, quod in
urina residet, tanquam crassior urinæ portio, secre-
ta & subsidens, lib. de urinis, cap. 16. Licet gene-
raliter quidquid subsidet, atque in imo cujusque li-
quidioris excrementi subsistit, hypostasis est; quæ
crassior urinæ pars, si ad supremam superficiem
terminatur, dicitur Nubecula, si ad mediam re-
gionem, Suspensum, si profundiore parte inferio-
rem locum occupet, dicitur Hypostasis, ibidem
cap. 21. Quæ si divulsa non sit, sed continua apud
Hippocratem dicitur plana; quod si per omne tem-
pus sui similis est, ita ut si uno die sit cocta, sit et-
iam postero die, & quæ sedementum, & humorem
urinarium habet non distantem à se, sed totum si-
bi æqualem, quæque continuò sibi similis perse-
verat, æqualis apud Hippocratem dicitur, ibidem
cap. 38.

Hypsiloides, vide Hyoides os.

Hypothenar. i. subvola, pars ea manus est, quæ
opponitur volæ manus, quæ Thenar dicitur, lib.
Introd. cap. 10.

Hystera, id est uterus, vulva matrix, vas fætûs
gestandi; foris nervosam, intus carnosius dicitur-
que à Græcis ὤστρον, quod postrema sit partium
omnium, lib. finit. Unde Hysterica mulier, id est
ab utero suffocata, five hunc affectum uteri suffo-
cationem, five spirationis ob uterum ablationem
vocites, quo interdum mulieres, sine sensu immo-
biles jacent, cum nullo aut parvo, aut obscurissi-
mo pulsu interdum sentientes, & moveri potentes,
atque integra ratione; tamen animi defectione, &
difficili spiratione laborantes, aliàs etiam crura,
& Brachia contrahunt, 5. de loc. aff. 5. quas etiam
uterarias vocant id est utero laborantes, com. 1. in

6. de morb. vulg. 2. Unde Hyfteralgia, uteri dolor: Hyftericus Typus, & morbus, accessionis est retardatio, cum posterior accessio ferius invadat, quàm præcedens.

I

IANITOR, vide Pyloros.

Ianitrix vena, id est vena Porta, 6. de placit. cap. 5.

Ichor est tenue excrementum ulceris, ut sordes crassum 3. meth. 3. Vocat etiam Ichores Hipp. tenues acres, & mordaces sanguinis humiditates, 4. de rat. vict. 2. Appellat adhuc Ichores superfluas sanies, quas corpus acervat, ex quarum vapore, non solum capitis dolores nonnullis oboriuntur, sed etiam suffusorum, quos Hypocheomena vocant symptomata, aliquib. verò & Comitialis convulsio, 6. de sanit. tuen. c. 9. Dicuntur adhuc Ichores fluentes humiditates ex Coryza, & Catarrho, 2. de rat. vict. 44. Græcè igitur ἰχὼρ dicitur, ex Latinis quidam vertunt, serosum humorem, quidam aquosum, quidam tenuem, alii verò saniem interpretantur. Ichoroides autem sanguis non simpliciter tenuis, & aquosus ab Hippo. vocatur: sed qui venenosa aliqua, & maligna facultate præditus sit, unde Galenus ex Platone; Ichor autem sanguinis quidem ferum, mitis; nigræ verò bilis, acris, & ferus. Ichoroides itaque sanguis vocatur, in seipso pravam ac tenuem humiditatem continens, mordacem, & erodentem, non aqueam, & morfu carentem, comment. 2. in 6. de morb. vulg. 38. vide Sordes.

Icteros est inflammatio ex flava bile, sui servante naturam, unà cum sanguine per totum corpus delata, 2. ad Glauc. 1. Sic dictum hoc malum, vel ab æve, quæ Græcis Icteros, Latinis verò Galbula dicitur;

ctur; hæc enim si spectetur, sanari malum dicunt, & avem mori, vel ab ave, quæ Ictinos ἰκτῖνος Græcis, Milvus Latinis appellatur; oculi siquidem hoc vitio laborantium milvinis oculis similis, hoc est auri colores videntur; vel à mustella sylvestri, quæ auricolores oculos habet, & Græcis ἰκτὴς, Latinis Vivera nominatur, qui & Regius morbus dicitur, quoniam mulso, quod genus potionis in Regum delitiis erat, curabatur, rebusque omnibus hominis mentem exhilarantibus. Aurigo quoque nominatur a Celso, ab auri colore, quem bilis per universum diffusa corpus, refert. Arquatus denique nuncupatur, quod cælestis arcus similitudinē colore agat.

Ictus, est arteriæ motus tactui occurrens, intervallum autem est tempus interpositum inter duos, ictus, quo distenditur, contrahiturque arteria de Puls. ad Tyrones, cap. 4.

Idea morbi, id est morbi essentia. 3. de cris. 4.

Idiopathia ἰδιοπάθεια, proprius affectus est, qui & πρῶτος πάθεια, id est primarius affectus dicitur, ex adverso divisus ab affectu per consensum: seu per viciniam, & secundarium, seu posteriorem; Eī verò, qui per consensum infestat, qui συμπάθεια, quod δεύτερος πάθεια dicitur proprium opponimus, 1. de loc. aff. 3. Per consensum autem affici tribus modis membrum aliquod dicitur, vel propter viciniam, vel propter familiaritatem generis vel operis: generis, ubi nervosum nervoso, venosum venoso consentiat; operis, cum mammæ, & thorax, partibus genitalibus, com. 3. in 3. de morb. vulg. 4. vide Sympathia.

Idiosyncrasia, id est corporum proprietas, & convenientia, 3. meth. 2. & 7.

Iecur, vide Hepar.

Iecoraria vena, vide Cava vena.

Iecoris vena vide Choledocos.

Iejunum, secundum est intestinum in ordine, quod à Duodeno intestino quod vocant multifariam in orbes convolvitur, vasorum complurium serie contextos, dicitur autem jejunum, quod semper cibo vacuum reperiatur, 6. de ana. adm. c. 9. Qua propter Νῆσις hoc est jejunum appellatur quod semper inane permaneat, nec tantillum quidem in se ipso alimenti contineat, 5. de usu par. cap. 3.

Ignem suo more Hippoc. febrem vehementissimam appellat, com. 3. in 1. de morb. vulg. 19.

Ignis sacer, id est erysipelas, 8. de plac. 4. & lib. de purg. med. fac. cap. 5. vide Sacer ignis.

Ile, id est, Κενεὸν locus appellatur, qui est inter thoracem, & os coxæ, propterea quod Κενεὸν, id est, cassum, & vacuum, id est depressum est, 2. de his quæ in medic. 16. Quem locum etiam Græci Λαπαρῶν, appellant, qui inter thoracis & iliorum ossa subsidet, propterea quod eo loco cingulum circumdatur, unde & Λαγνάς ἰξύων etiam nominant secundo de fract. 70.

Ileon εἰλεὸν, intestinum est ordine à ventriculo tertium, quod incipit ubi jejunum desinit, diciturque εἰλεὸν, à multis anfractibus, & circumvolutionibus; idem verò & λεπτὸν, hoc est tenue, simpliciter dicitur, nomine duobus etiam superioribus communi. A qua parte affecta, obstructa, & inflammata, nomen desumpsit is morbus peracutus, qui Ileos, Græcè εἰλεὸς appellatur, sed nihil vetat in crassiori subsequente intestino, eundem affectum progigni, sed mitiorem, & minùs mortiferum, com. 2. in 3. de morb. vulg. Licet aliqui eundem in pleniore intestino factum vocent εἰλεὸν, in tenuiori εἰλεὸς, (cum prius χόρδαν, diceretur) quod per eum intestina convolvi videantur: unde quidam Latine Volvulum dixere; Chordapsum autem quod

quod qui manum loco dolenti admoverit exten-
sione, chordam attingere videatur, 3. aph. 22. &
6. apho. 44.

Ilingus, est tenebricosa vertigo, quæ fit cum
humor, cum crasso spiritu, in capite movetur, &
idecirco præcedit Epilepsiam, & Apoplexiam, 3.
aph. 17.

Illegitimæ costæ, quæ Nothæ, spuria, & men-
dosæ dicuntur; 5. de anatom. adm. cap. 1. char-
tilagineæ admodum existentes, sunt quatuor ulti-
mæ costæ, quæ ad pectoris os non pertingunt, 8.
de anat. adm. cap. 1.

Illisio; vide Collisio.

Illofis, & Strabismus, seu Strabilismus, sunt
invitæ musculorum palpebras moventium concus-
siones, 2. de sympt. caus. cap. 1.

Ilium, λαγόνων ὀστέον, est apophysis ossis sacri su-
perna, & ampla, continens intus ventris imi par-
tem plurimam, tangensque ilia. Os enim sacrum
tres habet apophyses rectas, nec deorsum, nec sur-
sum repentes, ilium, coxæ & pubis, tamen os to-
tum, sæpe os Ilium vocamus, quod id inter cate-
ra magnitudine, & crassitie præpolleat.

Imas, vide Gargareon.

Imbecilla corporis parsest, vel quæ natura est
intemperantior, vel quæ ex præcedente aliquo
morbo intemperiem contraxit, vel quæ in præsen-
ti tempore in hanc sit perducta, promptius verò
in iis supervacaneum, qualecumque id sit, in æ-
gram partem fertur, 11. meth. 20.

Immutatus morbus est, cujus longior est acces-
sio, & minor satis remissio, quo genere antiqui
Typum quotidianarum, & semitertianarum repo-
nebant. lib. de Typis. cap. 3.

Impetigo Αιχμή, est summæ cutis asperitas cum
multa prurigine, lib. finit. Agrestes ver impeti-
gines

gines nominant, cum à medicamentis imbecilliter
 ficcantibus, nihil juvantur, à validis irritantur, 6.
 de comp. med. per gen. c. 2. Ea autem impetigo,
 quæ cum pruritu fit, & si non aspera, lenior quàm
 vel Pfora, vel lepra est, adeò ut si sola saliva quo-
 tidie defricetur sanescat: sed ubi increverit, extre-
 mam cutem in furfures resolvens, in Pforam tran-
 sit atque deinde in Lepram, ubi pro furfuribus,
 piscium quasi squamulæ concresecunt, 5. de comp.
 med. loc. cap. 5. & cap. 7. (Nec est is morbus,
 quem Gallicum seu Neapolitanum, seu Hispanam
 scabiem vocant, ut alibi mihi fortè ostendendum
 erit.) Cæterum Λειχήνη, Lichenis nomine, illum
 etiam Impetiginosum morbum, Mentagram Ro-
 manis appellatum, multò magis ferum, & agre-
 stem, Plinius comprehendit, non squamis ut lepra,
 sed sædo cutis furfure, totos primùm vultus, dein-
 de verò, & Collum pectusque, & manus occu-
 pante oculis tantùm immunibus. Celsus lichenem,
 non impetiginem interpretatur, sed Papulam, cu-
 jus duas, quas habet, & Lichen, differentias sta-
 tuit, feram & mitiorem. Nam quæ ab eo describi-
 tur Impetigo, Lepra est.

Impetum facientia, vide Continentia.

Implicatus affectus est in quo multæ sunt affe-
 ctæ partes, nam potest idem homo, non solum la-
 borare ex Thorace, sed etiam ex pulmone capite,
 ventre, jecinore, com. 2. in 3. de morb. vulg.

Imum ventrem vocat Hipp. regionem ventris
 imam, quæ umbilicum ac pudenda interjacet, ita
 ut in hæc tria totum abdomen dividatur, in Hypo-
 chondrium, & loca ad umbilicum attinentia, &
 imum ventrem, 2. aph. 35.

Inæqualis & inordinatus pulsus est, cujus circui-
 tus nullus prorsus servatur; Est verò æqualis, &
 ordinatus, quando ictus pari semper numero, pa-
 ribus

ribus pulsibus procedentes,intercurrit unus impar, qui æqualitatem corrumpit proportionem circuituum quendam ordinem servante de pul. ad Tyron. ca. 6. Inæqualis autem deficiens pulsus est, in quo nulla servatur æqualitas motuque ipso semper deficit, 1. de differ. puls. cap. 12.

Inanes illas corporis partes vocari in more est, quæcumque inter extremam Thoracis costam, & femoris Ἀγρῶ ossa habentur; atqui inanis videtur omnis talis sedes, si eam cum supernis, infernisque partibus, utrisque ossibus conferas, 2. progn. 1.

Incisiones, Hippocrates vocat, inflammationes, unde etiam nomen calidis tumoribus impositum est, 3. de his quæ in medic. 30.

Incidentes dies, vide Decretorius.

Incisio, vide Unionis solutio.

Incisorii dentes, vide Dentes, & Tomidentes.

Incoctionem vocat Galenus, non coctionis tantum in ventriculo frustrationem, sed in vasis quoque & Iecore, & mole universa, lib. de med. art. const. cap. 15.

Incrementum morbi, vide Ascensus morbi.

Increscens, vide Continua.

Incubus, vide Ephialtes.

Incurvatio, quæ & Gibborositas dicitur, est distortio spinæ in posteriorem partem, ex Panis & Tuberculis immaturis in spina exortis magnis & duris, & diuturnis existens, ut nonnulli arbitrantur 3. de art. 2.

Index digitus est, qui prior à Pollice est, qui nomen ab usu sortitus est, lib. Introd. cap. 10. Dicitur, & Index is dies, qui eam habet naturam, ut qualifnam dies, cujus est index, sit futurus, indicat, 1. prorrh. 1. & 2. apho. 24.

Indicatio, est juvantis comprehensio, simul cum comprehensione nocentis adveniens, sine observa-

tione, & ratiocinatione; ad Thrasib. c. 11. Quippe ipsam sequentis, sive agendi insinuationem, Indicationem dicimus. Ergo ex ipsa rei natura exordiri, atque ita, quod sequens sit, citra experientiam invenire, id est indicatione invenire; Ut si quæ-
ratur de sanitate, quid sentiendum sit, primum perpendere oportet, sanitatis naturam, quæ quia bona omnibus mortalibus videtur, facit ut judicemus eam à nobis servandam esse, quamobrem sui custodia, sanitatis indicatio est. Idem verò & in morbo agendum, qui quoniam totus præter naturam est, & toto genere malus, indicat & ostendit, se tollendum esse.

Indicatoria, vide Prognostica.

Indices, & spectabiles dies consueti more appellat Hippoc. in quibus signum aliquod iudicationis apparet, alio quopiam ex diebus decretoriis futuræ, quos ipse, 3. progn. 4. per quaterniones digessit, singulis septimanis bipartito sectis, 2. aphor. 24. qui Græcè ἐπίδηλοι, & θεωρητικοί, hoc est indices, & contemplabiles nuncupantur, quod maiorem vim & potestatem habeant, ad præsa-
giendam, contemplandamque futuram crism quam ad iudicandam, licet in eis, aliquando perfecta crisis possit accidere, ut dies quarta, undecima, decima septima.

Indicia, & signa certa illa sola nominantur, ex quibus licet certò colligere aliquid de salute, & internectione infirmi, quæ comprehendens uno capite dicet aliquis esse significationes virium gubernantium corpus, quo pacto robore valeant, aut deficient, in quibus scilicet cruditis etiam, aut coctionis signa continentur, 3. prog. 39.

Inflammationis nomine solent Græci uti ad partes, quæ in maiori tumore sunt, carnosas, intentas, renitentes, pulsanti, & calido dolore dolentes.

& ru-

& rubentes, lib. de tumor. cap. 2. Quæ fit vel propter coincidentiam, vel propter impactionem, obstructionemque omnium valorum, five ob circumstantiam quandam molium, quæ meatus occupant, five abundantia quædam sanguinis oborta inflammatione, in particula constituitur, lib. de totius morbi temp. cap. 3. Dicitur adhuc inflammatio Phlegmone, & Phlogosis, i. inflammen. Est igitur inflammatio nomine generis, immoderata caliditas; nomine autem speciei, idem nomen cum genere obtinentis, est cum sanguine optimo, ac mediocrem crassitudinem obtinente ad particulam aliquam universim fluente, atque ob multitudinem conculcat, vehemens dolor arripiat hominem, nisi membrum sensum omnino hebetem habuerit, pulsusque in profundo molestus accidat, tendique omnino ac contundi membrum appareat, & vehementem calorem persentiat, adeò ut comburi videatur, & refrigerari desideret; talisque rubor per summa viget, qualis ex balneis accidit, aut ex igne, aut quovis alio modo calefactis. Multæque sunt hujus species, nam fluente sanguine, altera, flava bile, altera, ambobusque simul humorib. alia tertia, 2. ad Glau. 1.

Inflammen, vide Inflammatio.

Inflammatum, lassitudo musculorum est affectio, quæ manibus, cruribus, lumbis, spinæ, & musculis, ubi plurimum laborem pertulerint, accidit, iisque qui ex vehementi clamore, organa vocis, id est arteriam, ejus summum, & fauces oblæsas habent, vocemque raucam effecerunt, 7. de comp. med. loc. cap. 1.

Inflatio, vide Physis, 14. meth. 7.

Infundibulum, vide Choana.

Infractiones oculorum, i. cum palpebræ invertuntur, com. 5. in 6. de morb. vulg. 2.

Inion;

Inion, est ea capitis pars, quæ occiput dicitur, principium medullæ spinalis, ad stipitis modum in multos ramos divisæ, in sexaginta ferè, juxta numerum nervorum, 2. de compos. med. loc. c. 1. τὸ ἰνὶὸν terminantur futura λαμβεδδεῖς.

Initiatrix, vide Antegressa.

Innominatus morbus est, qui medio loco, inter Lethargum & Phrenitim collocatur, in quo ægri connivent oculis, somnolenti stertunt, oculis fixis intuentur, difficiles & tardi ad respondendum, stultè loquuntur, & temerè nugantur, lib. de Puls. ad Tyron. c. 11. quem affectum cum longo tempore perduraverit, Typhomaniam vocant, 1. prorr. 1.

Innominata chartilago, vide Cricoides.

Inæuens, circumnuens pulsus est, qui inæqualis est in una distentione, 1. de differ. puls. capit. 20. & 4. de caus. puls. cap. 10.

Inordinata febris est, quæ non certo quodam circuitu redit, 5. de placit. c. 2. quæ & Erratica dicitur, 8. de placit. cap. 6. vide Erratica.

Insanire, est desipere citra febrem.

Inspiratio est externi aëris intus attractio, 4. de loc. aff. 7. ad nativi caloris conservationem, & spiritus animali nutritionem, 7. de usu par. capit. 9. Quæ duplex est lenis, & coacta. Lenem, & non coactam appellant, quæ in bene valentibus, nullaque vehementi agitatione motis cernitur; Coactam vero quæ tum in morbis nonnullis, tum in exercitationibus paulo vehementioribus accidit, in qua protinus omnes etiam scapularum partes simul attolli conspiciuntur, 2. de placit. capit. 4. Inspiratio, & exspiratio, εἰσπνοὴ καὶ ἐκπνοὴ, oppositi motus sunt; ille est, quo distensus Thorax per asperam arteriam, necessariò in os aërem exteriori attrahit, tribus de causis, ut refrigeret, ut ventilet calorem nativum, & ut spiritum animale

gignat

gignat; Hic quo thorax contractus eundem aërem exprimit, ut quidquid in ipso fuliginosum, fumosumque ex humoribus creatum fuerit, id exprimendo elidat. Utrique nomen Respiratio, & Respiratus ἀναπνοή, 4. de loc. aff. 7. Per inspirationem autem attrahit in se homo exteriorem aërem, per os in pulmonem, per raritatem autem cutis, & carnis in arterias. Horum motuum uterque tam quo per os, quam quo per cutim fit aëris attractio, uno nomine inspiratio appellatur. Per expirationem verò per eosdem meatus, per quos aërem recipit, adhuc remittit; qui cum per os remittitur exspiratio, cum per cutis meatus transpiratio, perspiratio, difflatio, transpiratus, perspiratus, difflatus, ἀναπνοή dicitur, 8. de placit. cap. 8.

Instrumenta prima censentur, quaecumque ex similarib. partibus coalescentibus, unius operationis gratiâ sunt constituta, quaecumque verò rursus ex his componuntur, etsi uni totius instrumenti actui quam maximè observant, tamen inter secunda connumerantur; musculus. n. & vena, & arteria, inter prima instrumenta numerantur, digitus verò inter secunda, atque hoc magis pes, & pede magis crus. li. de morb. temp. cap. 4. Unde instrumentales corporis partes sunt, Cerebrum, Cor, Pulmo, Hepar, Venter, Splen, Oculi, Renes, ibid. ca. 3. Instrumentales autem morbi fiunt, vel naturali harum partium formatione permutata, vel non servato numero partium opportuno, aut unicuique parti convenienti magnitudine, vel quòd non ut naturalis positus expetebat, ipsæ cohæreant, ibid. cap. 6. vide Similare.

Insultus accessionis est indivisibile illud tempus, quo accessio primùm invadit, quod alii febris significationem, annotationem, & Epilepsiam vocant, lib. de morb. temp. 6.

Intem-

Intemperies morbosa Græcis νοσίου δυνάμειος, partium similarium morbus est, fitque ubi qualitates primæ, seu elementa ipsa à naturali symmetria & commoderatione deflectunt. Non autem citra rationem adjectum est Morbosa; duplex enim existit intemperies, ex Galen. 2. de temperam. Alia enim est naturalis, seu sanitatis, & alia morbi (ut nos tetigimus in nostra Synopsi medicinæ, quam anno superiori typis dedimus, tab. 5. Sanitatis sive naturalis est, quæ a media temperie paululum abest, vel in qua nulla functio animalis adhuc manifestè læditur, licet imbecillior reddatur, intemperatior sanè erit, sed non ægrotabit homo.

Quod si quis hoc denegaverit, horum alterum fateatur necesse est, vel omnes homines ægrotare semper, vel unam esse omnium intemperiem, utrūque verò absurdum est. Morbosa verò intemperies est, cum animal intemperamenti vitio ægrotat, quæ si omnibus corporis partibus æqualiter insit, ut in Hæctica febre, æqualis intemperies appellatur, & dolorem non efficit, secus doloris sensum efficit, & inæqualis dicetur, ut docet Gal. de inæquali intemp. 1. de sanit. tuen. lib. de constit. art. & cap. 8. artis parvæ.

Interceptiones venarum, quæ Apoplepsis Græcè dicuntur, sunt oppletiones, quæ à copia exoriantur, quæ cum supra modum oppletæ fuerint, premi virtutem, gravarique est necesse, atque in extinctionis agi periculum nativam caliditatem, quæ ob multitudinem, copiamque suffocationi quippiam simile patitur, 4. aph. 23. Ubi verò intercipiuntur, quæ sunt in animali arteriæ, hoc est ita oppletæ sanguine fuerint, ut nullus in ipsis vacuus relinquatur locus, in quem dum attolluntur, aërem externum attrahere possent, tunc strangulatur, atque extinguatur calor innatus: at qui ita affecti sunt, subi-

subitò sensam & motum totius corporis amittunt, lib. de caus. morb. cap. 3. nequeuntibus spiritibus naturales pertransire meatus, atque ob id ab Hipp. interceptiones spirituum nuncupantur, 4. de rat. vict. 27.

Intercidentia, vide Coincidentia, & Pemptosis.

Intercidentes, vide Decretorius. Intercidens autem pulsus est, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit, lib. finit.

Intercipientes membranæ, vide Cingentes, & Hypezochotæ.

Intercostales musculi, *μεσσωπλῶται μύες*, sunt musculi inter medias costas siti, quorum bini sunt in singulis costarum intervallis, alter externam partem spectans, alter interiorem; externi thoracem dilatant, ad inspirationem, interni contrahunt ad expirationem, 5. de caus. respir. 8. de anat. adm. & 7. de usu par.

Intercurrens pulsus est, qui inæqualis est, inæqualitate crebritatis, 1. de diff. puls. c. 12.

Interfemineum, quod Perinæon Græci vocant, est media illa pars corporis, quæ inter totum id, quod inter inguina utriusque cruris est, (quod gressuram solet Hipp. appellare) interjacet, quod duobus feminibus sit interpositum, quæ est intercape-do, quæ ab exortu pudendi usque ad anum pertinet, ubi etiam vesicæ collum collocatum est, 4. de artic. 45. 2. de fract. 43.

Intermissionem febris, vocat Gal. cum febris in quietem defierit. 1. de cris. cap. 3. & ad infebricitationem devenerit. 3. de cris. c. 4.

Intermittens pulsus est, qui inæqualitate constat raritatis, & parvitatís, alio atque alio utrobique modo, in raritatis inæqualitate, quod quies sit longissimè

giffimè producta, in parvitatē, quòd distentio minimum dilatata, 1. de differ. puls. 12.

Internodia, vide Phalanx, & Digni.

Intersepientes, vide Hypezochotes.

Interseptum, ea est pars narium, quæ alas, seu pinnulas narium nominatas, discriminat, lib. Introduct. cap. 10.

Interstitium est duodecim horarum spatium, in quo febris terminatur, 2. cris. 9.

Intertrigines, vide Hidroa.

Intervallum, vide Ictus, Ablatio.

Intestinum, vide Entera.

Intestinum cæcum *τυφλόν*, est intestinum à Ventriculo, ordine quartum, quod quidem velut venter est, unde figura a reliquis differt, nec enim ut reliqua oblongum est, sed in modum ventriculi rotundius, ex qua figura efficitur, ut una tantum parte pertusum videatur, & uno foramine tanquam oculo præditum esse; pervium tamen est, quodque ad ipsum ex tenui intestino descendit faciliè in Colon delabitur.

Intestinorum difficultas, est velox exitus eorum, quæ comeduntur, & bibuntur, quæ talia dejiciuntur, qualia fuerunt devorata, 4. aph. 12. quæ & lienteria dicitur, 6. de loc. aff. 2. quæ duabus potissimum notis à Cœliaca dispositione discernitur, siquidem lientericis alimenta prorsus cruda, protinus ut sumpta sunt infernè prodeunt, tanta, tamque manifesta cruditate, ut alimenti assumpti genus apertè dignoscatur; verum in Cœliacis jam adepta sunt aliquam coctionem, & diutius in ventriculo morantur, neque tam citò per alvum descendunt. Cruda tamen sunt, & aliquando fætida, non mordacia, sed sæpe animi deliquium inducunt.

Intumescencias quas *οιδήματα* Græci vocant, Hippocr. omnes tumores præter naturam hoc nomine vocare

vocare consuevit ; cum cæteri posteriores , in inflammationes , & durities , & intumescencias , eos distinguant , 3. de his quæ in med. 30.

Inviolata membrana , vide Membrana dura.

Inviscatio oculi est quædam viscositas , palpebram cum pupilla jungens , sive in ejus albedine , sive in ejus nigredine , vel utrasque palpebras simul jungens , qualis fit propter vulnera in oculis , lib. de ocul. cap. 9.

Involucrum Cordis , vide Membrana Pericardios , lib. de ven. & art. diff. cap. 2.

Involutum intestinum , quod & Ileon & tenue dicitur , vide Ilion , & tenue.

Inustio in ventre oritur , propter acrem eorum , quæ ingesta sunt , caliditatem , ob quam & febrile contingit : Colliquatio verò fit , absumpta , contabescitque propter febrem morosam , vel pinguedine , vel molli carne , 4. acut. 112.

Ionthos Græcè , Latinè Varus , tumor parvus & durus , in faciei cute ortus , à crasso videlicet succo congregatus , 5. de comp. med. loc. c. 3.

Iris oculi , quem alii Stephanon , alii Coronam vocant , est medius ille oculi locus , quo committuntur inter se tunicæ universæ. 14. met. 19. sive Iris est oculi tunica mollissima , alba , definens in circulo , ubi & aliæ omnes subjectæ sunt , ubi album nigro conjungitur , 10. de usu par. cap. 2. Inditum nomen , ab arcus cælestis similitudine.

Isatodes bilis , vide Bilis pallida.

Ischias , & Ischion , vide Coxa , & Arthritis , 2. meth. 2. & 15. de usu par. 8.

Ischiadica vena est , quæ supernè descendens , ad partem cruris sylvestrem tendit , quæ occultatur , quousque ad malleolum veniat exteriorem , lib. de anat. viv. Quæ vena , externa Malleoli dicitur , & Ischiadica , quòd secta Ischiadicis conferat.

Ischæma medicamentum est ad sanguinem continendum, ζ. de comp. med. loc. c. 14. Græcè *ισχάμα*, paulò diversum ἀπὸ τῆς ἐνδύσεως: hoc enim non sanguinem modò suppressit, sed & inflammationem arcet, illud verò rationem habet tantum sistendi sanguinem.

Ischuria *ισχυρία*, est urinæ suppressio & retentio, Dysuria, in qua urina fertur cum difficultate, Stranguria cum guttatim distillat, quam & urinæ stillicidium appellant, de const. art. 6. & 8. de placit. 6. Fit autem urinæ suppressio, vesicâ, vel excernere non valente, vel ejus collo occluso; vocat autem vulgus medicorum, non secus Ischuriam, quamquam Ischuria non sit, illud quoque symptoma, cum urina in vesicam omnino non venit, perdita scilicet renum actione, & permittendi profectò sunt ita nominare, cum propriam appellationem non habent; Collum siquidem vesicæ clauditur, vel propter obstructionem à sanguine concreto, tum crasso pure, tum calculo, tum topho, tum aliquo germine ibidem enato, vel propter conniventiam, ab aliquo tumore præter naturam, aut cum immodicè est repleta, 3. de sympt. caus. c. 2.

Isis emplastrum, est Cephalicum emplastrum, 2. de comp. med. per gen. c. 18.

Isthmus est regio communis gulæ, & gutturi, in qua utriusque osculum ascendit, angusta & longa; corpus verò hunc locum ambiens, Pharynga. i. fauces vocant, lib. de musc. diss. c. 15. Isthmus ea pars corporis est, quæ os, & gulam interjacet, quæ per metaphoram quandam ita nominatur ab iis, qui propriè dicuntur Isthmi; sunt autem angusti quidam terræ processus, inter duo maria siti. Unde Paristhmia, i. Tonsillæ sunt, inflammationes locorum, ad hunc Isthmum pertinentium, 2. aph. 26. qua ratione *ισθμὸς καὶ φάρυγξ*, idem erunt, hoc

hoc est, quæ inter stomachum, & laryngem, i. guttur, interjacet latitudo.

Ithmoidea ossa, vide Cavernosa.

Iudicium, five judicatio, vide Crisis.

Iudicatoria signa ab Hippoc. vocata sunt, sudores, rigores, sanguinis fluxus, multum alvi profluvium similis vomitus, dolor capitis repente invadens, vehemens spirandi difficultas præter rationem, cordis morlus, quædam in Hypochondriis citra dolorem tensio, vigiliæ vehementes, delirium nox absque ratione molesta, accessio anticipans, lacrymæ involuntariæ, nihil patientibus oculis, neque ex tristitia provenientes, rubor faciei, labrum inferius agitatedum, livida, vel obscura, & tenebrosa quædam ante oculos observantia, hallucinationes quædam malæ, vel nasus repente rubescentes, parotides aut omnino, alicujus in articulum decubitus generatio, & similia, quæ secundum eorum substantiam Casus nominata, quatenus subitam mutationem ostendunt, Iudicatoria signa appellantur; ita enim morbum judicant, ut cocto morbo futuram sanitatem; crudo autem vel perniciem, vel morbi longitudinem decernant, 1. aph. 12. vide Decretorius.

Iugale os, vide Zygoma.

Iugulares venæ, Σφαδίτις φλέψ, sunt duo ramus magni venæ cavæ à gibbis hepatis exortæ postque ad dextram Cordis aurem sanguinem tulerint, ab eo tamquam ab initio progressæ, ad collum recto tramite festinantes. In quo fiunt duæ magnæ, & insignes venæ, quæ ob id Iugulares vocantur, 2. acut. 10. & lib. de ven. & art. diff. c. 7, Quæ dicuntur externæ, superficiariæ Apoplecticæ, Guidez, manifestæ, à quibus superficiariæ ferè omnes colli, & capitis partes nutriuntur, 2. acut. 10.

Iugulum, vide Claves.

Iuleb, vide Zulapium.

Iuxtangina, id est Cynanche, 1. aph. 12.

Ixiæ, Varices, sic dicuntur ab Aristotele, οἱ κίρ-
σσι; sunt tamen qui differre putent, vocantes Κίρ-
σσι; venas omnes dilatatas, in quacumque corporis
parte, ἰξίαις verò, eas modò, quæ in cruribus habentur,
sed discrimen nullum censendum est.

L

L A B O R ab Hipp. sæpius consuevit sumi pro
exercitatione, interdum pro dolore, aut ab-
solutè pro qualibet noxa, com. 5. in 6. de morb.
vulg. 10.

Labrum, five labium χεῖλος, est oris extremi-
tas musculosa, ipsum vicissim claudens, & aperi-
ens, quod in labiis prominet πρὸ χειλὸς dicitur, 11.
de usu par.

Labyrinthus, vide Cæcum foramen.

Lactes, apud Hermolaum Barbarum, & Plini-
um, significant molliora intestina, quæ primùm in
homine, & ove occurrunt, per quæ cibus labitur;
sed apud Aristotelē, Gazan, Budæum, & Galenum.
5. de loc. aff. c. 7. significat Mesenterium, id est pin-
gue illud, quod intestina superiora ambit; quod no-
strates in piscibus lactantias, & lactumas vocant.

Lacuna, vide Choana.

Læves arteriæ sunt, quas omnes natura per ana-
stomofin, ad unum principium applicuit, sinistrum
Cordis ventriculum, in quo nativi caloris est prin-
cipium, ut per eas refrigeratio continua Cordi con-
paretur, 7. de usu par. c. 9. vide Arteria.

Lævitas intestinorum, quæ Λευτέρια dicitur, est
velox, & sine ulla omnino transmutatione, cibo-
rum dejectio, aut propter exulcerationem, in su-
perficie ventriculi, aut intestinorum, aut propter poten-

potentiæ retentricis imbecillitatem ; quorum primum ex mordacibus substantiam tenuem habentibus humoribus fit , quæ in pueris , Græco vocabulo Aphthæ , i. oris ulcera nominantur ; alterum verò ex magna ventriculi , atque intestinorum provenit intemperie , 3. aph. 22. vide intestinorum difficultas.

Lagochilos , vide Lagophthalmos.

Lagonas , vide Ile.

Lagophthalmos , i. Leporinus oculus , estque cum superior gena adeò retrahitur , ut oculum , dum clauditur , totum non contegat , estque affectus in partibus instrumentalibus , non magnitudine , sed defectu alienus , non ut supervacaneum , sed veluti deficiens , cujusmodi mutila , & curta omnia , sicut in labris & oculis cernitur ; sic etiam lagochilos dicitur , qui leporina habet labia , lib. Introd. c. 3. & lib. finit.

Lambdoides futura capitis posterior est , & transversa , qua occiput incipit , quæ à lambdæ literæ Græcæ similitudine nominatur , lib. de ossib. c. 1.

Lambdoides os , vide Hyoides.

Laminas communi vocabulo Anatomici appellare consueverunt , instrumenta secandi corpora scalpella , spathomelas , amphismelas , spicilla , oricularia , melotidas , quæ , & ex ligno densiori , & aliquando ex buxo , confici solent , 6. de ana. adm. c. 10.

Lana succida , id est non lota , quæ & œsyperon dicitur , 14. meth. cap. 7.

Laparon , Græcis molle & vacuum. Hypolaparon autem subvacuum & submolle significat , 3. de diffi. respir. cap. 12. aliquando verò laparæ ventris dolorem significant , co. 3. in 6. de morb. 32. vide Ile.

Lapideum os , vide Lithoides.

Lapis specularis , vide Diaphanes.

Lapis in vesica propria passio eorum est, qui ob edacitatem non paucos crudos humores coacervant; ex quibus pars crassior unà cum urinis ad vesicam perveniens, fit lapidum generationis materia; acervatur verò hic crudus humor sæpe ob edacitatem & ingluviem, ut in pueris sæpe ob potentiae concoquentis imbecillitatem, ut in senib. 3. aph. 26.

Larynx, sive guttur est superior bronchii terminus, seu bronchii caput, prima asperæ arteriæ pars, primum vocis instrumentum, summo ori continua, lib. de vocal. instr. diff. c. 2. ex cartilaginibus, musculis, nervis, & substrata membrana constans, c. 4. quæ collo extare apparet, tangentibusque dura sentitur, sursumque nobis transglutientibus fertur, 7. de usu par. c. 5. Λάρυγξ Græcè.

Lassitudines κόπας, Græci homines vocant affectus ex multo, vehementivè motu corporibus vel totis, vel particulis, quæ amplius laborarunt, oborientes; unde Acopa medicamenta, quæ talem lassitudinem tollunt, appellantur, 7. de comp. med. per gen. cap. 11. Cujus lassitudinis species tres sunt, ἐλαϊώδης, τινώδης, φλεγμονώδης, ulcerosa, tensiva, inflammatoria; quæ notis distinguuntur; inulcerosa lassitudine, ulceris sensus cum moventur, se exhibet, intensiva, incendi, tendiq sibi videntur, qui laborant, in inflammatoria, accendi, & inflammari.

Lateralis morbus, vide Pleuritis.

Latum os, vide Dorsum.

Latus musculus, sive musculosa natura, vel substantia, vel μυοδὲς πλάτυσμα, apud Gal. lib. de muscul. diff. cap. 1. est latus ille musculus, qui sub cute in collo habetur, qui incipit in priori quidem parte ex labrorum, ac buccarum, in posteriori vero ex spinæ regionibus toti cuti, quæ circa collum est,

est, in orbem subtenfus, membrofusque existens, ut interdum membrana potius, quam musculus videatur. Sed apud eundem, 5. de anat. adm. cap. 6. latus musculus est, qui totius frontis cutis, conatus subjicitur.

Latus pulsus est, qui pulsu naturali, in latitudine major est, longus qui in longitudine, altus qui in profunditate; è contra, angustus, brevis, humilis, de puls. ad Tyron. cap. 2.

Laxius intestinum, id est Colon, 2. aph. 40.

Lea, seu lenia medicamenta sunt, quæ partes asperas leniunt, de Dynam. in proœmio.

Lemmata sunt propositiones per se credibiles, quas vocare consuevit Aristoteles, dignitates, vel proloquia, vel postulata, 2. acut. 20.

Leno, sive Linon, Græcè Ληνός est regio quædam in summo vertice Cerebri, ubi duæ venæ, invicem congregiuntur, à torcularis similitudine propter tenuem membranam. Est & alius leno, id est exilium in superficie venarum sibi incumbentium congressus propter crassam membranam, similiter factus, 9. de anat. adm. cap. 1. vide Torcular.

Leporinus, vide Lagophthalmos.

Lepidoides futuræ Λεπιδοειδής, vel conglutinationes (quas Galenus futuras juxta aures vocat) sunt duæ lineæ à media sagittali quæ rectà in longitudinem fertur, æquè distantes, per capitis longitudinem à posteriore in priorem partem, super aures feruntur, quæ in ossibus ad squamæ similitudinem structis, habentur, quæ fiunt duobus inter se ossibus cohærentibus, non per futuram quidem, sicuti Coronalis, & Lambdoides, sed paulatim syncipitis os, instar squamæ artenuatum descendit, atque in id os, quod infra ab auribus ascendit, subintrat, lib. de ossib. c. 1. quæ & squamosæ agglutinationes nuncupantur, 9. de usu part. c. 18. Mendosa adhuc, & temporales dicuntur.

Lep^{ra} λέπ^{ρα}, est cutis mutatio, in habitum qui præter naturam sit, cum asperitate, & pruritibus, & doloribus, nonnunquam & squamis decidentibus, interim secus, pluresque corporis partes depascuntur, lib. finit. Lep^{ra} & Ps^{ora}, seu scabies, affectus sunt valde affines & congeneres, ut non aliud Ps^{ora} sit, quàm mitior lepra: est enim Ps^{ora} ad Lep^{ram} prævia, ut Lep^{ra} ad Elephantiasim, si magis humor vratur, malignior evadat, & morbus diutius protrahatur. Uterque affectus pruritus habet inseparabilem, sed in Lep^{ra} tātus est, ut æger etiam vehementissimè scalpendo nullo modo juvetur, sed omnis potius generis ulcera, & phlegmonas accersat, quod cutem exasperet, & subjectā illi carnem, multò quàm in Ps^{ora} profundius; Unde & squamulas procreat, quales in Ps^{ora} non generantur, quæ furfuracea tantum corpora ex se remittit, ut quæ à minori gignatur intemperie, & humore minùs crasso, terrestri & maligno. Dicitur λέπ^{ρα}, ab his squamulis, quasi λεπι^{νη}, i. squamosa; Ab Avicenna dicitur albaras nigra, & Impetigo excorticativa, quòd cutis per cortices squamasque resolvatur. Lep^{ram} hanc Celsus vocat Imperiginem, non eam quidem quam superius nos Δείχ^ω appellavimus, sed quam ipse declarat li. 5. quam in quatuor species distinguit, quæ a superiori Imperigine plurimum distat.

Lethargus Græcè Λήθαργος ἢ ληθαργία, passio est Phrenitidi contraria, si quidem in ea marcor, & inexpugnabilis dormiendi necessitas adest, sic dicta, quòd ea correptis omnium rerum oblivio accidat. Somnus, si quidem si longius producat, difficilemque habuerit expergefactionem Coma dicitur; si verò solo tempore naturæ modum convenientem excesserit, & non habuerit difficilem expergefactionem, somnus longus rectè nominatur, qui fit refrigerata prima parte sensitiva, hoc est Cerebro ipso; quæ

quæ refrigeratio cum fortis fuerit, mista quidem humiditati facit lethargicas passiones, cum siccitate verò eas quæ Græco vocabulo Catalepsis, id est Deprehensiones vocantur, 2. aphor. 3.

Leuce Λούκη, i. alba Vitiligo, 2. met. 2. seu corporis, & pilorum in album colorem mutatio præter naturam, li. finit. & 1. de comp. loc. 1. Neque verò ad solam cutem, sed ad subditam ejus carnem vitium hoc pertinet, fitque cutis, & caro alba, & pituitosa, qualem Polypodes & locustæ, cæteraquæ crustacea, exangui, & alba carne prædita obtinent. Idque malum videtur esse, quod nostrates Leporam albam, Avicenna, Albaras album nuncupavit; Differt à Lepra, & Elephantiasi, quòd hæc sint cum asperitate cutis, rosione, pruritu, & squamulis: Leuce verò cutem habeat lenem sine ulla aspredine & rosione.

Leucoma, Λόκωμα, i. oculorum albugo, de remed. par. fac. Estque cicatrix oculorum altior magisque profunda; nam quæ superficialia est νεφέλιον dicitur.

Leucophlegmatia, i. alba pituita, quædam aquæ inter cutem, species est, vel quòd sit etiam aliqua pituita livida, vel quòd sui quidem ratione semper sit alba, sed propter mixturem quorundam aliorum humorum, verum mutet colorem, 7. aphor. 29. quam eandem dicit esse cum ea Hydropis specie, quæ Hypofarcidium, sive Anasarca dicitur, Υδρῶ φλεγμονίπας, lib. Introd. cap. 13.

Lichene affectio, vide Imperigo.

Lien, vide Splen.

Lienteria, vide Intestinorum difficultas.

Ligamentum, quod Græci Σύνδεσμον vocant est corpus nervosum, ex osse quidem omnino ortum habens, insertum in os, aut in musculum, cui nomen ab usu est inditum, 1. de motu musc. c. 1. quod & Copula dicitur, lib. Tigni, c. 9.

Li-

Ligatio, i. obstricti articuli, & difficiles artuum motus, quos Græci Ancylas vocant, 7. de comp. med. per gen. cap. 6. Est & affectus qui interdum naturaliter accidit, membranis linguam continetibus durioribus & brevioribus statim à primo ortu factis; Interdum ex acquisitio, ob cicatricem quampiā duriolem, sub ipsa ex ulcere contracta; Quam Græci ἀγκυλόγλωσσον vocant, qui hoc malo laborant, tardè sermonem explicare incipiunt; Atque ob id hoc vitii genus, Latinis ligatio linguæ dici potest.

Lingula, vide Epiglottis.

Linon, vide Leno, & Torcular.

Linospermon, i. semen lini, 1. de alimen. fac. 32.

Lipodermus, id est (translato ad morbum nomine) appella, defectus est pelliculæ regentis glandem Colis, adeò, ut distrahi amplius non possit, lib. finit.

Lipopsychia, i. animi deliquium, idem quod Lipothymia, Λειποψυχία ἢ λειποθυμία, solo differunt gradu, quod ex ipso nominis Etymo liquet: Lipothymia, vitalis facultatis defectum, Lipopsychia animalis facultatis exolutionem significat, at tamen utrisque, facultatis defectu, omnium virtutum exolutio contingit, ut sensu, motuque destituantur ægri, non minùs quam animo, quale advenit iis, qui nisi frequentius nutriantur, resolvuntur; unde aliud est a syncope, 12. meth. c. 5.

Lipothymia, vide Lipopsychia.

Lippitudo oculi est, cum album rubescit, & palpebræ attolluntur cum dolore connivent, & ægrè manus admotas ferunt, lib. introd. cap. 15. vide Ophthalmia.

Lippitudo dura, vide Sclerophthalmia.

Liquabilia medicamenta vocantur, tum quæ ignis commercio colliquantur, tum quæ ex humidis qui-

quibusdam, velut aqua, aceto, vino; Igne lique-
scit propolis, cera, resina, ladanum, sebum, chal-
banum; Aceto citra ignem, ammoniacum, sagape-
num, opopanax, 3. de comp. med. per gen.
cap. 5.

Liquida alvus, in qua liquida dejiciuntur, com.
2. in 2. prorrh. 3.

Lithiasis, i. calculi morbus, renibus adveniens,
in quibus generatur, lib. de renum aff. digno. cap.
2. Etsi quidam λιθίασιν dicant esse calculi genera-
tionem in vesica, quamvis ille etiam in renibus ge-
nerari possit; Dicitur & λιθίασις oculi morbus, in
exteriori parte palpebrarum, in qua alba quædam
& crassa, callis aut lapillis similia apparent, oculum
pungentia.

Lithoides os, λιθοειδές. i. lapideum, 9. de usu part.
cap. 10. est quod utrinque ad aures positum, petre
speciem referens, lambdoides futuræ finibus termi-
natur, in quo inest processus columnæ similis, ad
acus, styli similitudinem, unde Styloides, Be-
loides, & Graphioides σιλοειδές, βελονοειδές & γρα-
φιοειδές appellatur, sub quo auditorius meatus con-
tinetur. lib. de ossib. cap. 1.

Lobi, i. febræ, quibus tamquam digitis Hepar
ventriculum, & Pulmo Cor ad unguem comple-
ctitur, 4. de usu par. c. 8. & lib. 7. c. 10. & 7. de
anat. adm. c. 11. Dicitur & lobos, ima & carnosæ
aurium pars.

Localia medicamēta, quæ Topica dicuntur medi-
camenta, sunt, quæ extrinsecus applicantur corporis
particulis, quib. non prius utendum, quàm totum
corpus purgaveris, si redundantia in toto corpore
subest, alioquin, implebis potiùs corpus, quàm va-
cuabis, 13. meth. 22.

Lochia, λοχία dicuntur omnia, quæ à puerpe-
ra post fœtum & secundas exeunt, quæ Arist. vocat
pur-

purgamenta sunt autem revera τὰ περιμήνια, à quibus tamen sola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa post partum sic appellentur, lib. de atra bile, cap. 8.

Locus à recentioribus medicis, corporis particula quælibet appellatur, 1. de loc. aff. 1.

Longaon, sive longanon intestinum, vide Rectum.

Longitudinalis sutura est quæ à medio posterioris Calvariæ per capitis longitudinem ad mediam usque anteriorem, extenditur, unde Græcis ὀβελαιας, i. recta, vulgò sagittalis, & longitudinalis appellatur a lambdoide ad Coronalem finiens, lib. de ossib. cap. 1.

Longus pulsus, vide Latus.

Lopidoides suturæ, quæ & lepidoides, vide Lepidoides.

Lordosis, id est excavatio facta per vertebrarum luxationem, ad internas corporis partes, 4. de loc. aff. vide Cyphosis.

Lotium est, cum renes serosum sanguinis excrementum attraxerint, utilem, qui in eo est sanguinem retinent, & ex eo nutriuntur; excrementum verò ipsum serosum à facultate segregatrice, ceu inutile expellitur, sed quandiu in venis atque arteriis hoc cum sanguine currit, excrementum serosum cum segregatum est lotium & urina dicitur, li. de ren. aff. dign. cap. 1.

Luctuosa respiratio est, interrupta inspiratio, stante interim thorace, deinde rursus id quod deest adjiciente, qualis infantibus accidit, quo tempore plorant, quæ est duplex intus aëris revocatio, veluti superinspirantibus, 6. aph. 54.

Lumbrici, vide Elminthes.

Lumbi, ὀσφύς, propiè pars est totius spinæ, quinque vertebra omnium crassissimis, maximisque

com-

compacta, inter dorsum, & os sacrum mediis, est-
que dorfi ea pars qua cingimur, vide Dorsum.

Lupus, Græcè *λυγείδης*, seu strangulator dicitur, affectus iis eveniens, qui sperma diu præter naturam retinuerint, quod veneni naturam sapiens, crescentique in venis & arteriis, dum nequit descendere in sanguinis massam, nimiam generat passionem in faucibus quasi suffocando, lib. de spermat. fol. 36.

Lusciosus dicitur, qui eo affectu, qui Nyctalops dicitur, vexatur, 10. de simplic. *Μύωψ* is dicitur, qui à primo orta, oculis propius admota videt, eaque propè oculis contingit, & limis semiclusisque oculis aspicit, etiam si parva sint; remota verò quamvis magna, videre non potest. Vitium oculorum est congenitum ab imbecillitate spiritus visivi, eamque ob causam incurabile, eo differt à Nyctalope, qui non natura, sed ex morbo talis evasit *Μύωπας* Græci vocant quos minùs videntes, Latini Lusciosos, & Nuscitiosos, appellant, ipsa verò affectio *μυωπία*, *ἢ μυωπίασις* appellatur.

Lutea bilis, id est Vitellina, 8. de placit. 4. vide Bilis pallida.

Luxationes, quas excidentias, exarticulationes, & exarticulata interdum vocat Hippoc. sunt offitium à propria sede excessus, qui sine fractione fiunt, 1. de fract. 1.

Lycanthropia, Græcè *Λυκανθρωπία*, *Λυκάνθρωπος*, *Κυνανθρωπία*, *Κυνάνθρωπος*, *Λυκάων*, Arabicè Catrab, Cutubut; Latinè Lupina, vel Canina insania, species est melancholiæ, ut testantur Aëtius & Paulus, qua ægri mense Februario, quo præsertim humor melancholicus redundat, noctu domo egressi, urbem circumeunt, quadrupedum more incedentes, lupos imitantur, ululantes, donec

donec dies illucescat, defunctorum monimenta quæritant, adaperiunt, cadaverum frustra arripientes; secumque collo gestantes, fugiuntque die vivos homines, nocte insequentes mortuos.

Lycoides, vide Lupus.

Lyparia febris, vide Febris lyparia.

Lytheria, id est solutoria signa, quæ magni, & vehementis morbi solutionem firmam solent præcedere, 1. de diebus decret. c. 1.

M

MADAROSIS, *Μαδάρωσις* ἢ *Μαδάρωσις*, id est Glabrities, Calvitium, capillorum defluvium est, est, à vitiosis humoribus proveniens, sicut quæ Ophiafin, & Alopeciam nominant; quæ omnes passionēs sanabiles sunt, vitiosis humoribus, qui ad radices capillorum hærebant, vel resolutis, vel alio translatis; Unde aliud sunt à Calvitie, 6. aph. 34.

Madorem & Pladorem, id est superfluentes humiditates, appellare consuevit Hippocr. sive ex tenuibus, sive ex crassioribus consent, cujusmodi & pus est, 3. de fract. 19.

Magma, mirobolanorum fæcem vocant, 7. de composit. med. per gen. cap. 7. Aliqui verò omnem unguenti fæcem, quæ expressa reliqua liquoris materia relinquitur *μάγμα* vocant; extenditur significatum, ad omne unguentum spissum, paucò liquore subactum.

Magna arteria, vide Arteria aorta.

Magna febris, vide Febris magna.

Magnus morbus, vide Affectus gravis.

Magnus pulsus est, qui naturalem omnibus tribus dimensionibus superat; qui verò iisdem dimensionibus à naturali superatur, parvus dicitur, de puls. ad Tyron. c. 2.

Malæ

Malæ, carneæ partes sunt, quæ inter nasum, & aures jacent, quæ priscis Genæ dicuntur, lib. Introd. cap. 10. quæ ad mali similitudinem sub oculis leniter rotunda prominent, 1. de artic. 3.

Malactica medicamenta, induratorum corporum sunt, ea nimirum, qua ipsorum solvunt duri-
tiem, quemadmodum & relaxantia, quæ tensio-
ni medentur, 7. de comp. med. per gen. c. 9. Ma-
lacticum autem emolliens dicitur, non de omni in-
durato corpore, sed de eo tantum, quod congela-
tione induruit, magisque etiam si in eo contentus
sit humor præter naturam, velut in Scirrhis, quod
verò à siccitate induratum est, humectari postulat,
quod à Congelatione calefieri, Græcè *μαλακτικὰ
φαίεργα*, 5. simpl. 5.

Malagmata vocant quàm plurimi medici omnia
pharmaca, quæ forinsecus imponuntur, sive ad-
stringendo condensent, sive indurent, quæ vox e-
mollitionis significationem habet, verum nos per-
mittemus ipsis etiam si non propriè appellent 8. de
comp. med. loc. 5. Propriè autem malagmata vo-
cantur, quæ partes præter naturam induratas e-
molliunt, calido omnia temperamento mediocri
prædita, non tamen exsiccantia, aut humectantia
manifesto. Nam, cum exactè mollientia, medium
quodam modo ordinem inter humectantia, siccan-
tiaque sortiantur, indurescentium substantiæ veluti
fusionem quandam molliuntur, quod nimirum pro-
pter moderatum in eis calorem accidit; ubi verò
diutius suffusa fuerit, digerentium medicamento-
rum usus veniat, 7. de comp. med. loc. cap. 1. Un-
de quidam nullum discrimen constituunt inter *μα-
λάγματα*, *εμπλάστρα*, *τεχίσματα*. Verum & malagma-
tum in iis admovendis differentia est, aut enim
mediis corporis regionibus (quæ propriè *ἐπιθέματα*,
&, Paulus appellat) ut ventriculo, jecinori, lieni,
cordi

cordi imponuntur, aut extremis partibus, aut capiti, & articulis.

Maligna, vide Cacoëthe.

Malleoli sunt imæ ab utroque latere tibiæ, suræque partes gibbæ ex parte exteriori, intrinsecus cavæ carne carentes, extra alia prominentes, sub quibus utrinque talus continetur, lib. de ossib. cap. 22.

Malleoli vena duplex est, altera interna ad anteriorem tibiæ partem (Cream Latini vocant) procedens, ac inde ad malleolum, ad ipsum tibiæ extremum pervenit, quæ & Saphæna corrupto vocabulo, pro Saphea, i. manifesta, dicitur; altera externa, & superficialia per anteriorem alterius ossis tibiæ, quod *περόνλω* vocant Græci, producit, ad pedis pertingens articulum, unde externa malleoli, & Ischiadica aliquibus dicitur.

Malthacode emplastrum, i. mollicinum, quo genere Hippoc. omne medicamen vocat, quod connatam humiditatem habet, qualis in pingui est singulisque oleosis medicamentis, & quidem in ipso oleo, aqua, resina, & cera, 4. de compos. med. per gen. cap. 9.

Malum granatum, & malum punicum, vide Chartilago ensiformis.

Mammæ, (*Μαστός* & *πῆθος* Græcè) est carnosa in pectore eminentia, ad utrumque latus pectoris glandulosa, semicircularis sita, in cujus medio papilla Græcè *θήλη*, extuberat, quam ambit circulus quidam subniger qui *φῶς* dicitur, gignendi lactis vim à natura habens, 1. de sanit. tuen.

Mammillaris, *Μαστειδής*, est apophysis ossis temporalis, papillis mammarum, præsertim vaccinarum, similis; Extuberat, & cavus est, quo aër ampla, & anfractuosa ejus cavitate conclusus, magis resonet auribus. Dicuntur & à quibusdam uterī

Cornua

Cornua Κεραίας vocant *κεραειδείς δ' ἀποφύσεις*, propter similitudinem, quam habent cum mammis.

Mancum & Mancinitatem, hoc est Cyllon, & Cyllon nonnulli, de omni longorum membro-
rum distortionem intelligendum censent, generale-
que ei attribuunt significatum, alii eam tantummo-
dò distortionem significare asserunt, in qua interi-
orem partem membrum inclinatur, quod cum ac-
cidit, necesse est, ut summum ejus, i. pes intrò con-
tortus, quasi mancus & mutilus appareat, 3. de
artic. 87. vide Cyllum.

Mandibularii, Manducatorii, Mansorii, Massete-
res musculi, Græcè *μασσητήρες μύες*, alii sunt à tem-
poralibus, quos Crotaphitas vocant; nam postero-
res dissectores, eos temporales, seu temporinos no-
minant, qui ex ossibus temporum capitis exoriuntur,
quos, cum intenduntur, committere, ac claudere os
manifestè conspicimus; alios verò qui latis inferio-
ris maxillæ partibus superjecti sunt, utrinque alter,
propterea quòd in manducando, maxillam circum-
agunt, manducatorios vocant, cum illi, qui è su-
periori parte deferuntur, efficere id minimè vale-
ant; attrahunt enim sursum eam tantummodò, non
traducere etiam hanc illac queunt. Unde in com-
mittendo quoque ore, ipsorum auxilio indigemus,
2. de arti. 5. à mandendo sic dicti quos etiam man-
dibularios & mansorios masticatorios vocant, 4. de
anat. adm. cap. 2. & cap. 4.

Mania, furor, infania, *Μάνια*, species Paraphro-
synes, 2. de caus. sympt. ut enim *τὸ ἀσφροσύνης*,
seu delirii est citra febrem insanire, & mente alie-
nari, ita si huic insanix adjungatur magnitu-
do, & vehementia symptomatum, ut quod cal-
citrent, mordicùs impetant, vel ingredienti, vel
quoscunque obvios, ferarum more, mania dice-
tur, ex assata, vel atra, vel flava bile procedens,

3. de loc. affect. cap. 7. Quòd si à sanguinis copia non putrescente originem ducat, erit quidem mania, sed cum risu, hilari vultu, & perpetuo cantu. Aliquando Hippoc. mania nomine pro melancholia morbo propriè dicto usurpavit, ut testatur Gal. 6. aphor. 21.

Manifesta vena, ramus est venæ à Corde ad furculas ascendentis, quæ per faciem, oculos, caput, & nares dividitur, ut omnia membra nutriat, quæ inde manifesta vocatur, lib. de anat. viv.

Maniodes sunt vehementes insaniae, propter atræ bilis malignitatem, cum flava bilis Cerebrum apprehenderit, febrisque vehementia assatum hunc succum melancholicum reddiderit, com. 1. in 1. prorrh. 10.

Manna, mel roridum, vel aërium dici potest; Mellis species est non ignota veteribus Galeno, Plinio, Dioscoridi, sed mellis nomine, & titulo comprehensa, ne quis eam ab Arabibus primum cognitam, proditamque putet; sic enim de ea scriptum reliquit Galenus. *In foliis, inquit, stirpium adnascitur quippiam, quod nec eorum succus, nec fructus, nec pars existimari possit, sed roridum quiddam, nec tamen continenter, neque copiosè prognaſci soleat. Nec me præterit, per æstatem, in arborum, fruticum herbarumque foliis plurimum fuisse inventum, sic ut à ludentibus rusticis Iupitur diceretur melle pluuisse; præcesserat tum nox frigidior, pridie calida, siccaque cæli constitutio diluxerat; quapropter rerum naturæ peritos conveniebat halitus, quos terra, vel aqua perspirasset extenuatos & excoctos, nocturni frigoris beneficio coaluisse. Id in regione nostra raritè evenit, in Libano monte quotannis, adeo ut extensis pellibus arbores succutiant, receptoque quod profluit, ollas & fictilia compleant, privatoque nomine vocant ἀροσμέλι, i. roscidum mel, & etiam αερομέλι, id est mel aërium.* Hæc Galenus, 3. de alim. facu. cap. 39. de melle.

Cui-

Cuique igitur patere debet, notam Galeno Mannam, quæ gustu prorsus mellea sentitur. Dicitur item & manna thuris (quæ & succussio, & Pollen nuncupatur, 2. de art. 44.) id est thuris micæ concussu elisæ, item corticis parum participes, adstringendi vim totam, & qualitatem possidentes, 5. de comp. med. per gen. cap. 2. Videturque aliquibus mannâ thuris nihil à thure trito ac lævigato differre; mannâ enim propriè appellant, id quod excussum est à thure circa magna onera contracto; auferuntur enim ab ipso fragmenta quædam parva, corticis thuris, 4. de comp. med. loc 4. & 13. meth. cap. 5.

Manus (quas homo pro corporis nuditate, quod armis nudum sortitus est, armorum loco obtinuit) sunt juxta Aristotelem organum ante omnia organa, cum nullum sint eorum quæ particularia organa sunt, sed quodlibet eorum possint recipere, 1. de usu par. ca. 4. Manus autem nunc totum crus, brachium scilicet, cubitum & manum significat, nunc extremam manum tantum, 2. de usu part. cap. 2.

Manûs dolor, Græcè *χεῖρας*, arthrites species est, quæ manuum articulos occupavit, ut Gona-gra, quæ genu, & Podagra, quæ pedes.

Manforii musculi, vide Mandibularii.

Marasmus, five ex morbo senium, est frigidum, & siccum corporis temperamentum, non naturâ, vel annorum multitudinis ratione comparatum, sed febrili morbo, quod non in animalibus modò, verum etiam in stirpibus supra modum arefactis, visitur, 5. de sanit. tuen. c. 9. Marasmus autem id est Tabes, quæ non idem morbus est ac febris marasmodes, id est tabida; Marasmus enim absque febre in decrepita ætate solet accidere, extincto nativo calore, quod nihil aliud est, quàm mors,

quæ sine sensu doloris ac secundum naturam ex
ficcitate contingit ; sicuti his qui præter naturam
abescunt, altera advenit species, quæ ex ægritudi-
ne senectus vocatur , in quam non solum senes, sed
etiam pueros vidimus incidisse quamplurimos. Ta-
bida verò febris, non tantum sicca, sed calida est,
1. de diff. feb. cap. 8.

Marcor, Marcor frigidus, torridus, syncopo-
sus, vide febris marcida, & ex ægritudine sene-
ctus.

Mariscæ venulæ sedis sunt, quæ aliquando foris
extuberant ore hiantes, & statò tempore sangui-
nem melancholicum excernentes, unde hæmorroi-
des dicuntur, quibus plus justo fluentibus, aqua in-
ter cutem subsequitur ; interdum superius delites-
cunt, & cæcæ αἰμορροΐδες appellantur, vide Sycofis.

Marmarygas, id est oculorum hallucinationes,
3. crisi. 11. & cap. 7.

Masseteres, vide mandibularii.

Mater dura, & pia, vide membrana dura.

Matrix, i. vulva, foris nervosa, intus carnosior,
vas fætus gestandi, quæ a Græcis Hystera quoque
appellatur, quòd omnium partium sit postrema,
lib. finit.

Maxillares dentes, vide Dentes, Tomi, Incisorii.

Maxillæ sunt illæ faciei partes, quæ genis sub-
jiciuntur, quæ ad mentum usque descendunt, &
hæc in mucronem desinunt, lib. Introd.

Meatum sive Porum simpliciter Herophilus ap-
pellat, nervum illum, qui à Cerebro ad oculum per-
tinet, sensibilis spiritus via, quòd ejus solius fora-
men clarè cernitur, 1. de sympt. caus. cap. 2.

Meatus auditorius, auditus instrumentum est,
qui in osse lapidoso est, satis involutum, ne quid
eorum, quæ extrinsecus incidunt, ipsi noceret, in me-
dium situs, extrinsecus quidem convexarum, intrin-
secus

secus autem cavarum, ne quid meatui incideret, vel aures facile afficerentur, 11. de usu p. c. 12. Constituitur autem in medio nervi quintæ conjugationis, qui unà cum dura cerebri membrana, inde exoriente, in auditûs foramen incidit; dicitur autem & hic meatus cœcum foramen, propterea quòd anfractum illum, per quem nervus foràs post aures excidit, haud possunt dissectiones perfectè perforare, lib. de ner. diss. cap. 6. vide Cœcum foramen.

Meatus genitalis est, qui genituram à testibus haustam ad Colis radicem defert, qui meatus juxta radicem vesicæ varicosior conspicitur, unde ei nomen inditum est, Varicosus assistens, 1. de sem. c. 15.

Meatus Varicosus, vide Meatus genitalis.

Meconium, excrementum est, ex toto fœtus nutrimento in utero, estque humoris, qui in Urinaculo est, lib. quod animal sit id ca. 5. Est quoque Μηκώριον papaveris succus concretus, qui & ἐπιον appellatur, 3. simpl. 20.

Media, seu Mediana cubiti vena est, quæ communis est ei, quæ humeralis nominatur, & ei quæ per axillam fertur, 3. loc. aff. c. 7. quæ & purpurea, & nigra vocatur, lib. de anat. viv. vide Communis vena.

Medianum, seu mediastinum, sunt duæ membranæ utraque parte singulæ totum thoracem ἀφ' ὁρέωντες, i. intersepientes, quæ posteriore parte spinæ vertebris, anteriore verò ossi medio pectoris infiguntur, sursumque ad Claves, & deorsum ad ensiformem cartilaginem porriguntur, in duas partes totum thoracem dividentes, unde vulgò mediastinum sive medianum vocant; his enim medius thorax dirimitur, 6. de usu p. & 5. de anat. adm. quæ membranæ non aliter differunt, nisi quòd in costis ὑπεζωγῆτες, i. succingentes appellantur; ubi verò rectæ ad Claves feruntur, ἀφ' ὁρέωντες

πες, id est intersepientes, 5. de anat. adm. vide Diaphrattontes.

Medicari, non de omnis medicamento exhibitione intelligit Hip. sed de eorum tantum quæ purgant, 2. de fra. 29.

Medicamentum omne id dicimus, quod nostram naturam alterare potest, 1. simpl. cap. 1.

Medulla spinalis, (quæ & Dorfi medulla, & Rhachitis, Græcè μύελος, & vulgò Nucha nominatur) est quæ omnibus, & singulis vertebris inest, 8. de usu part. cap. 4. estque Cerebro continua, ejusdem cum eo generis & naturæ, nisi quod ipso multò est durior, potissimum in infernis spinæ finibus; eam tamen perperam medullam appellarunt, cum medulla ipsa non modò spinali hac, verum etiam Cerebro ipso sit humidior, mollior, & pinguior, quòd verò in spinæ ossibus contineatur, coloremque habeat medullæ assimilem, ob id ipsam medullam nominant, quo modo quidam ipsum Cerebrum vocitarunt, 3. de alimen. fac. c. 10. Atqui sæpe eam spinalem vocant medullam, addita scilicet medullæ appellatione, interdum verò sine additione simpliciter spinam nuncupant, 3. loc. aff. 10. vide Myelon.

Megalosphachnos vocat Hippo. non eos, quibus magna ex natura ipsa sunt viscera, sed quibus ea ex affectu aliquo intumuerunt, sive scirrhum, sive phlegmonem, sive œdema, nacta sint, 3. acut. 9.

Melancholia morbus, est insanix species ab humore melancholico, (à quo nomen sortitus est) in ipso Cerebri corpore contento proveniens, qui si assetur Maniam facit, & furorem. 3. loc. aff. 7.

Melancholia & flatuosa hypochondriaca affectio, morbus est ex tertia melancholix specie, indicante nomine humorem, qui ipsius causa est:

Cum-

Cumque circa ventriculum prima incæperint accidentia; ipsisque auctis melancholica sequatur affectio, deinde alvi dejectione, vomitu, proba coctione, ructibusque levetur is, qui laborat, Hypochondriacum, flatuosumque morbum ipsum nominabimus, 3. loc. aff. 7.

Melancholicam ecstasim vocat Hipp. motionem mentis, aberrationemque intelligit vehementem & ferinam, quæ irrigante Cerebrum assata flava bile oritur, quæ in nigram permutari solet, 1. prorrh. 14.

Melancholicus humor, alter est qui propriè melancholicus succus, five melancholicus sanguis à Galeno dicitur, estque veluti fœx sanguinis, satis crassus fœcibus vini non absimilis, qui in terram effusus non inducit fermentationem nisi fortè in ardenti febre affetur, neque ullius acidæ qualitatis est particeps; qui in meatibus Cerebri contentus, Comitalem morbum in Corpore Cerebri melancholiam morbum generat, vide Nigra bilis. Alter est tenuior, gustu acidus, qui terram radit, attollit, fermentat, ampullasque excitat, qui atra bilis appellari potest, quique præassata atra bile nascitur ferinaque deliramenta, modò cum febre, modò sine febre inducit, 3. loc. aff. cap. 7. & 2. de diff. feb. 9.

Meliceris, *Μελικηρίς*, est apostema, humorem melli similem, membranâ conclusum habens, species est apostematis, ut & *ἀθήρωμα*, *ἐν σπλάγνι*, quorum hoc adipe, illud à pulicula intra membranam conclusa, nomen habet. Sic Meliceris humorem continet, melli similem, eumque membrana comprehendit, qui ea secta non aliter, quam mel è favis diffluit, vide Atheromata.

Melicratum, five aqua mulsa, five Hydromel est mellis & aquæ compositio, vel æqua utriusque

portione, ut viam aquæ paret, & ad distributionem agat, vel altera alteram superante. 3. acut. 13. Licet quidam velint *μελίκρατον* ἀπὸ τῆς ὑδρομέλιτος vetustate differre, quòd melicratum sit aqua mulsâ subita & recens, hoc est ex tempore parata; hydromel autem inveterata, & recondita.

Melon, est tertius modus egressionis uveæ oculi, cum tantum egreditur, ut palpebræ minùs praevalcant, & pili palpebrarum pungentes, jungendo dolorem inferant, lib. de ocul. part. 4. cap. 11.

Membrana, quam Græci nunc *ἐμμένα*, nunc *χρυσάνα*, nunc *μυώιχα* vocant, vide Tunicarum.

Membrana Adelon, quasi minùs apparens, est quarta oculi tunica, à nonnullis invecta, quam Amphiblestroide tunica, quasi in summo excipit, membrana minima simul & tenuissima, quam Hipp. non cognovit, lib. Intro. c. 11.

Membrana dura inviolata, crassa, cuticularis (idem enim significant) est quæ primum calvariae ossibus exemptis, Cerebrum in orbem contegens apparet, (quæ vulgò dura mater appellatur.) Cui altera tenuis, mollisque subnectitur, (quæ pia mater nominatur) 9. de anat. adm. c. 1. Utranque meningem vocant, solis Cerebri membranis nuncupatione hac reservata; cum veteres non has solum membranas, sed omnes etiam, Meningas vocarent. ibid. c. 2. quas etiam Vaginas vocant, 3. de artic. 33.

Membrana Pericardios, quæ & Tunica, & Domicilium, & securum vallum Cordi circumjectum dicitur, est membrana in cuius medio Cor est suspensum, quæ ex capite ipsius ampla valde exoriens, post autem paulatim coarctans sese, modo quo Cor, ipsum in quandam Coni acutiem, & ipsa definit, ossi pectoris annexa, 16. de usu p. c. 16. quæ Capsula Cordis, & Cordis involucrium vulgò appellatur.

Membra-

Membrana Perioftios, eft involucrum tenue, fibrofum, velut indumentum offium, à natura condita, lib. finit. per quam offa sentiunt (fi modò quid sentiunt) generaleque quidem nomen eft, habetque pro varietate partium, ſpecialia quædam nomina, in Cranio. n. *μενινγίτις*, in coſtis, *ὀστέα* dicitur, vide Perioftios.

Membrana pinguis, id eſt Meſaræon, & Meſenterium, 10. meth. 8.

Membrana ſecundi formis, vide Choroides.

Membranæ Sigmoides ſunt tres illæ membranæ in vena arterioſa, à qua Pulmo alitur, intus foras ſpectantes, quas à figura literæ Sigma, Sigmoides appellarunt, 6. de uſu p. cap. 14.

Membranæ ſubcingentes, vide Hypozochotes, Cingentes, Diaphrattondes, & Medianum.

Membranæ Triglochinae, ſunt membranæ arteriæ venoſæ, quæ in pulmonem diſtribuitur foris intrò pertinentes, quas Triglochinas appellarunt, non à figura aliqua, ſed à mutua inter ſe ipſarum compoſitione, quæ Cuſpidum, telorum eminentiis, atque angulis, quos glochinas vocant, penitùs eſt ſimilis, 6. de uſu par. capit. 14.

Membra ſpiritualia ſunt, Pulmo, Cor, Thorax, & duplex arteriarum genus, læve & aſperum, 7. de anat. adm. capit. 1.

Membrum ſimplex eſt, cujus quamcunque partem ſenſibilem aſſumpſeris, erit illa toti communicans in nomine & definitione, ut caro, & os, oppoſitè verò membrum compoſitum, lib. de anat. viv.

Mendosæ coſtæ, vide Illegitimæ.

Mendosæ futuræ, vide Lepidoides.

Meninx Græcè *μηνιγξ*, vide Membrana dura.

Meningophylax, id eſt membranæ cuſtos: Lamina enea eſt firma, paulùm reſima, ab exteriori parte lævis, qua chirurgi in vulneribus capitis utuntur,

utuntur, quoties excidendum, & attollendum est os, metusque imminet, ne in ipso opere Cerebri membrana, negligentius & ultra quam res expostulat, premendo, lædatur, ex quo sopores, & graves inflammationes cum mortis periculo oriuntur, propterea quod membranam à curationis injuriis tueatur, *μηνιγγοφύλαξ* appellata est, 4. loc. aff. 2.

Menses, i. menstruæ mulierum purgationes, quæ per uterum singulis mensibus fiunt, lib. de atra bile, cap. 8. quæ & muliebris fluxus, & uteri Rheuma appellatur, 3. de caus. symp. c. 4. Unde menses moventia medicamenta sunt, quæ in pessis, aut fomentis, aut quovis alio modo vulvæ admota, non habent vim familiarium succorum attractricem, sed hoc solo nomine bibuntur, ut sanguinem extenuent, & meatus uteri obstructione liberent, 5. simpl. 20.

Mentagra, vide Impetigo.

Menti eruptiones sunt affectiones ulcerosæ & asperæ, in mento sua sponte nascentes, quæ & menti papulæ, & mentagræ appellantur, 5. de com. med. loc. c. 6. & cap. 7.

Mentum, quod Græci *μένειον* dicunt, id omne est, quod labro inferiori, longa orbiculari figura subiacet, lib. Introd. c. 10.

Meri Arabibus, Gula Latinis, Græcis propriè *οισοφάγος* dicitur, communiter *στόμαχος*; omni enim ventri, collum præpositum, instar Isthmi cujusdam angustum, nominatur stomachus. Meri autem communis quædam via est, quæ ab ore fert ad Ventriculum, inter hunc, & fauces media, 4. de usu p. & 13. meth. c. 4.

Mesenterium (quod & Mesaræon, dicitur) utroque nomine ab accidentibus ipsi indito; Mesenterio quidem a situ, Mesaræo autem a peculiari substantia;

tia ; nam & medium inter intestina situm est , & omnes venas ex jecore in ipsum descendentes (quæ ob id Meseraicæ dicuntur) vicinis arteriis , & nervis , in orbem complectitur , quemadmodum intestina singula , 6. de anat. adm. cap. 6.

Mesenterii appendiculum nominant, illud unum principium , in quo mesenterii venæ , ac arteriæ , quæ veluti radices in arboribus ad concavam anfractuum partem, inseruntur , invicem coeunt, (in quo totum mesenterium cum intestinis continetur) ligamenti natura præditum , sursum tendens , adjacentes sibi habens venas ad Iecoris portas ; arterias autem ad eam spinæ partem , quæ in septum transversum & renes habetur , 6. de anat. adm. cap. 6.

Meseraicæ venæ , vide Mesenterium.

Mesopleuria , id est, Intercoitalia loca , lib. de mus. diss. cap. 23, vide Intercostrales muscoli.

Metacarpium , vide Brachiale.

Metalepticus, i. transumptivus , vel translativus motus, quem natura musculis quibusdam conciliavit, 7. de usu par. ca. 14. vide Transumptivus , & Euthyporos.

Metaptosis, transitus est, five transmutatio , alicujus morbi , vel febris in aliam speciem , ut si ex acuto fiat non acutus , ἐκ τῆς μετέπειτασιν fieri dicitur.

Metaphrenum , id est , Dorsum , media est scapularum pars , cui stomachus intus subjacet , lib. Introd. cap. 10. cui Thorax configitur tanquam ad carinam navis , libr. tegni , cap. 29. vide Spina, Dorsum.

Metaporopœsis est exiguorum meatuum status mutatio, ad naturalem statum, nomen est, idem plane potestate significans , quod μετεσώφρευσις , à quo μετεσώφρευσις, nihil diff. 14. met. c. 4. Unde Metasyn-

syncriticum medicamentum, quod à dolore tollendo, etiam anodynon nominatur, confirmatorium est, & persanat, lib. de Dynamid. in proœmio, & 7. de com. med. per gen. c. 11. ex alto adhuc humores evocat ac transfert, 1. de comp. loc. ca. 8.

Metasyncrasis, vide Metaporopœsis.

Metastasis morbi propriè appellatur, cū ex parte una in alteram malum migrat, per abusione[m] autem ipsius etiam solutio, ita nominatur, 5. aph. 7.

Metopon, μέτωπον, pars faciei supra oculos sita, & ad tempora usque protensa, substantia musculo-fa, & osse subjecto constans: Aliis frons tantū dicitur quantū inter supercilia, & capillos patet, pilis nudum. Alii totum id spatium quod ab oculis, ad coronalem usque suturam interjacet, frontem appellant, quod totum illud frontis os nuncupetur.

Metrenchytæ, id est uteri clysteres instrumentum est, per quod in uterum medicamentorum idoneorum aliquod immittimus, quemadmodum & Otrenchytæ, id est auricularii clysteres, per quos in aures & Recti Syphones, quos Catheteras vocant instrumenta quibus in vesicam aliquid infunditur, 5. meth. 11.

Methodica medicina est, quæ communitatibus, & similium speculationi adhæret; omnes enim particulares affectus, ad generales duos reducunt, adstrictum, & fluentem, quas communitates vocant, lib. Introd. vap. 3.

Milphosis, Μιλαφωσις ἢ μίλφωσις, idem est, ac Madarosis, pilorum defluvium est à palpebris, ab acri fluxione, vide μαδάωσις.

Mina Attica, & Ægyptia, habet uncias sexdecim, Romana uncias viginti, lib. de pond. & mens. cap. 3. Dicitur etiam Mina, Cordis capsula, & glandula, lib. de anat. viv.

Mochlia,

Mochlia, traductio est ossis, aut ossium ad naturalem locum, ab eo qui præter naturam sit lib. fin.

Modus morbi, vide Morbi mos.

Mola, *μύλη*, est os latum & rotundum, toti genu suprapositum, ob figuræ similitudinem sic dictum, a quibusdam patella, rotula, *ἐπιγονάτης* dicitur; Est adhuc Mola, caro informis, & inutilis, in muliebri utero concepta; quem conceptum inutilem in utero concretum, si subdurus sit, *μύλον*, five *μύλων* Græci appellant, id est scirrhum.

Molares dentes, vide Dentes, & Tomi.

Mollicinum emplastrum, vide Malthacode.

Mollicuria medicamenta, vide Malagmata.

Mollis pulsus est, in quo arteria quasi carnosior in occurso apparet, durus ubi ficior; regidiorque in modum Corii, de puls. ad Tyron. cap. 3. mollitudo autem & durities sunt tunicæ arteriæ qualitates, ibid.

Mollities oculorum (quæ & paralyfis oculorum dicitur) morbus est, cum illorum voluntarius motus omnino aufertur, quemadmodum cum minuitur, tremor & titillatio dicitur, Cum verò depravatur, ipsiusque lacerti, non ut decet, moventur, Spasmus nuncupatur, lib. de ocul par. 4. ca. 7. vide Paralyfis.

Monoculum, vide Cœcum intestinum.

Monohemera collyria sunt, quæ unius diei operâ, lippitudines apta sunt curare. 4. de comp. med. loc. cap. 2.

Moram, idest Trivon, five attritionem dixeris, Hippoc. appellat, callo obduratam sedem, quæ ex diuturna capitis brachii immoratione efficitur, in ea carnis circumjectæ parte, in quam id prima prolapsione incubuerat, 1. de artic. 21.

Morbidus rigor, perfrictio sanis eveniens, cum à nulla exteriori causa violenta corpus, sed ex se talem

se talem obtinet dispositionem; at cum aquâ frigidâ corpori suprainfusa rigor excitatur, non est morbidus rigor, sed cum ex ipsa corporis dispositione suscitatur, lib. de trem. conv. c. 6.

Morbofum (*νοσῶδες*) dicitur, ut corpus, ut causa, ut signum; nam corpora quæ morbos continent, causæ quæ hos efficiunt, & signa quæ ipsos indicant, *νοσῶδη* Græcis, nobis morbosa dicuntur, Gal. initio artis parvæ.

Morbus, *νόσος*, est dispositio præter naturam lædens operationes, 2. cris. c. 2. primò & secundùm ipsius substantiæ rationem, lib. de symp. disse. cap. 1. Præter naturam dicere, sive contra naturam, nihil prorsus refert, utrumque enim uno verbo *παράφυσιν* Græci dicunt; nam & fædus Ictericorum color, & lentigo, & alius quivis etiam levissimus affectus, contra naturam est, nec tamen morbus dicitur si propter sui exiguitatem, actionem non lædat.

Morbus Herculeus, vide Comitialis.

Morbus magnus, vide Comitialis.

Morbus puerilis est Comitialis affectus, cum à naturali intemperie provenit, quibus humidum naturâ est Cerebrum, teste Hipp. lib. de aëre, aqua, & locis, ita scribente, pueris accidere convulsiones & suspiria, quæ putant puerulum efficere, & facrum morbum esse, ubi per puerulum, intelligit affectum, com. 1. in 6. de morb. vulg. 5. vide Comitialis.

Morbus regius, qui Arquatus, Aurigo, & Icteros dicitur, est bilis refusio in cutem, quo fit ut superficies tingatur, luteaque fiat, & vitietur cutis, albæ quoque in ventre dejectiones fiant eo morbo affectis, lib. finit. vide Icteros.

Morbus sacer, vide Comitialis.

Moria, & Morosis, est deficiens functio, ratio-

ci-

cinatricis facultatis, quæ etiam fatuitas dicitur, Græcè *μάερα*, *μάρωσις*, de sympt. diff. cap. 3. vide Fatuitas.

Mortifera facies est, de qua in Prognostico dixit, Naris acuta, oculi concavi, collapsa tempora, 3. acut. 54. vide Facies Hippocratica.

Morbi mos, sive Paroxyismi, quem etiam modum vocant, ut si benignus, vel malignus sit, tum ex propria morbi specie, tum ex supervenientibus ei symptomatibus, spectatur, 1. de crisi. c. 3.

Motòs, *μωτòς*, linamentum, seu linteum carptum, quod vulneribus, ulceribus, apertionibus corporis seu siccum, seu medicamentis, quæ ob id *ἐμμωτὰ*, vocantur oblitum, inditur, vel ad sistendum sanguinem, vel ad detergendum, siccandum, exedendum; Adhuc motòs linamenta vocant, & medicamenta sunt, quibus foris impositis, vel eschara ulceribus inducitur, vel meatus obstruuntur, vel cum carnosæ partes, quæ circa ulcus sunt, ulceribus superimponuntur, aut ipsa cutis, aut quæcunque ipsi comminiscimur, 5. meth. 3. vide Emmota.

Motus naturalis, vel secundum naturam, ac ejus carentia est, quando voluntatis imperium sequuntur, si involuntariè in corpore fiant præter naturam sunt. Ad Thrasib. c. 26. Motus enim sensibilis in animantium corporibus, cum sana sunt, duplices genere apparent, ex arbitrio sanè, ac voluntate, ac impetu, aut quomodocunque nominare velint, nimium quidè periti, rerum autem scientiam negligentes, qui nervorum, muscutorumque ministerio fiunt; atque has medici voluntarias actiones appellare solent; Alii verò motus in animantium corporibus existunt, qui arteriarum, & Cordis officio obeuntur, quos vitales nuncupant. Ac aliud quoddam tertium motuum genus in venis habetur, quod & naturale dicitur, & sensibus non perci-

percipitur, lib. de trem. palp. cap. 2. Unde motus naturalis & genus & species motûs est.

Mox apparentia symptomata, vide Affidentia.

Mucor vide Coxendix.

Mucosum humorem, eum consuevit appellare Hippo. qui lentore quodam, & albedine præditus est, qui ad exangues partes, hoc est ossa, & chartilagine cogi consuevit, cum imbecilla ita natura est, ut bene conficere alimentum in ipsis nequeat, sed quasi semicoctum quid relinquat; Non secus atque in oculis membranæ relinquunt, cum lippitudinelaborant. Evadit autem natura imbecillior, aut ex propria intemperatura, aut ex multitudine humoris, qui illuc confluit, ut in præternaturalibus tumoribus, 3. de artic. 65.

Mucro est inferna Corporis Cordis pars, quæ tantum protenditur, quantum Cordis magnitudo occupat spatii, 2. de placit. 4. vide Basis Cordis.

Mucronata chartilago, vide Chartilago ensiformis.

Mucus five Gravedo, five Coryza, non est pituitæ species, ut quidam falsò asserunt, sed excrementum est quod à Capite distillat, 2. natur. fac. 9. Mucus five Blena est crassior pituita, 2. de sem. cap. 6. Prodigus mucum vocat phlegma frigidum & humidum alibi coloris, 2. de natur. fac. 6. Mucum adhuc vocat Hippoc. 4. de artic. 42. quem alibi vocaverat mucorem, vide Coxendix, Blena, Phlegma.

Muliebris fluxus est humorum delatio, per uterum ad multum tempus perdurans, quam ejus facit excretio lib. finit. Unde muliebria, id est menstruarum purgationum vacuatio, quæ per circuitum repetit, 3. prorrh. 50. 5. aph. 28. vide Menses.

Mulla, vide Melicratum.

Multitudinis (quæ & Plenitudo dicitur) notæ sunt,

sunt, vasorum distentio, robur, gravitas universi corporis, pigritia ad motiones, & tentiones membrorum, ulcerosa, & lassitudinaria sensio, traducta in otio prior vita, non sine ciborum, ac potuum largiore ingestione, & solitarum excretionum suppressione, lib. de mult. c. 1. & lib. de cur. rat. per san. c. 4. Est autem multitudo, omnium humorum æquabilis redundantia, vel ut alii, solius sanguinis, non qui sincerus sit, & aliis humoribus impermixtus, sed cum iis naturæ modo confusus, qui cum in hominum corporibus exuperat ejus excessus *πληθώρα* vocatur; Ea autem duplex est, una *πρὸς ἀσθεῖα*, vel ut alii vocant *καὶ τὸ ἔγχυμα*, hoc est quoad vasa, quoniam humoribus per vasa infusis, consistit; quæ & vasorum plenitudo dicitur, cum venæ tunicæ intumorem impletæ supra naturalem cuique modum se attollunt, præterque id tensio accidit, de mult. c. 10. Altera *πρὸς τὴν δύναμιν*, idest quoad vires, cum nonnulli, qui consueta etiamnum munia obeunt, sentire sese graves, pigros, segnes atque ægrè mobiles referunt, lib. de cur. rat. per san. cap. 4. Illa propriè Plethora dicitur, qualis athletarum est.

Musculus, lacertus, *Μύς*, nervosum corpus est, permixta huic carne, ad partium corporis motum procreatus, lib. finit. Estque proprium instrumentum, motus voluntarii in animalibus, 16. de usu par. c. 2. cujus substantia duobus constat, carne & fibris positum simplicibus & secundum longitudinem ut plurimum exporrectis. Cujus tres sunt partes, caput quod & principium appellant, in quod nervus & ligamentum inferi solent, venter carnosus magis & musculum præcipuè circumscribens, & finis ex quo Tendo & Aponeurosis oritur, atque in partes movendas inferitur, 1. de motu musc. & 12. de usu par.

Musculi carnosi, sunt musculi recti, quibus nulla caro subest; unde ambientibus musculis candidiores sunt, 5. de anat. adm. ca. 7.

Musculi cremasteres, id est suspensores, sunt duo graciles musculi, in utrumque testem pervenientes quorum alter à pubis, alter ab ilium osse, per membranosum ligamentum tenue exoritur: illic per meatum, qui ad testem devenit, perferuntur, qui testem sursum attollunt, libr. de musc. diff. c. 27.

Musculi masticatorii, vide Mandibularii.

Musculi Rachytæ, i. spinales, lib. de musc. diff. cap. 24.

Musculi temporales, vide Crotaphitæ & Mandibularii.

Musculus cuticulosus, vel carnosus cutis, qui extremis cutis sedis partibus, admiscetur, lib. de musc. diffec. cap. 30.

Musculus latus, *μυεῖδες πλάτυς*, vide latus musculus.

Musculus maximus, qui Psoa dicitur, est qui ab imis regionibus exortum habens, ad humeri dearticulationem ascendit, lib. de musc. diff. cap. 1. vide Psoa.

Mydesis commune nomen est, partium, quæ ex putrefactione corrumpuntur, lib. Introd. c. 15.

Mydriasis dicitur, cum pupilla quidem, nihil colore variat, dilatatur autem magis quam natura poscat, ut Iridis circulo fiat proxima, & visioni noceat; est enim pupillæ nimia dilatatio, 3. meth. 2. & lib. Introd. cap. 15.

Myelos, quasi medulla *μύελος*, familiare ossis nutrimentum est, 2. de usu p. 16. substantia simplex est humida, pinguis, alba, sensus expers, in cavis ossium contenta, exanguis quidem, sed ex sanguine in ipsas cavitates per venas illabente ortum habens, quæ si in Cerebro spectetur, dicitur

μύελος

μετέλθω ἐγκεφαλίτης, i. medulla spinalis, vel νωλε-
αῖθω, vel Δευχένιθω, vel ψόιτης, ad alterius diffe-
rentiam.

Myla, vide Patella.

Mylphæ appellantur, defluvia palpebrarum, 4.
de comp. medic. loc. 5. Adhuc sunt pharmaca ari-
da, quæ scabris palpebris conveniunt, & ad pal-
pebrarum defluvia conducunt, & obtusè cernen-
tibus, five per ætatem, five crassitudinem, aut fri-
giditatem humorum in oculis, aut flatus caliginosi
redundantiam, id accidat, ibidem.

Myocephalon, id est muscæ caput, est exigua
uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muscæ capi-
tis similis, per ulcerationem facta, lib. finit. species
est τὸ περιώσεως id est procidentiae oculi.

Myodes platysma, vide Latus musculus.

Myopialis, est dispositio ab ortu contracta, quâ
propinqua cernimus, remota vel parùm, vel om-
nino nihil, lib. fin. μυωπία, affectio, μύωψ, qui affi-
citur; differt a Nyctalope, qui non naturâ, sed
morbo talis evasit; vide Lusciosus.

Myracopa, medicamenta sunt, quæ lassitudi-
nes tollunt, cum quadam odoris suavitate, 6. de
comp. med. per gen. cap. 11. μυράκοπον Græcè.

Myrmecia Μυρμηκία ἢ ἀκροχόρδων, utrunque ma-
lum, cutis exigua est excrescentia callosa, & mag-
na ex parte rotunda. Sed Myrmecia latiore basi
& sessilis est, ac in scalpendo & attritu mordentis
formicæ sensum efficit, ideoque Latinis formica
appellatur. Acrochordon autem basim angustio-
rem obtinet, ut chordæ nexu suspensa esse vide-
atur, Latini verrucam vocant simpliciter, aut cum
adjectione pensilem, 2. meth. 2. quas Clavos,
Callos, & Pylus vocant, quas aceto acri maceran-
tes corticem arboris Itææ combustum, tollunt, 6.
simplic. vide Formica.

Myfis, i. meatum conniventia, vide Stegnosis.

Myurus pulsus, five Sorici cauda, est qui soricis, murilve caudam imitatur, quę in acutum terminatur, vt cum secundus ictus primo est paulò minor, tertius secundo, quartus tertio, 1. de differ. puls. c. 11. A figuris nomen, quę in acutum terminant, mutuantes, ibid. Adhuc myuri pulsus dicuntur, qui ex maiori adaucto fiunt minores, ex frequentiarior, ex celeri tardiores, lib. finit. *μυρεῖζων σφυγμὸς* Græcè.

Myxa, Græcè *μύξα*, est humor ex naribus fluens; Latinis mucus, & pituita narium dicitur.

N

NARCOTICA, quę & hypnotica, stupefacientia, somnifera, Græcè *Ναρκαλινγὰ Φάρμακον* (Colica etiam appellantur, 5. de comp. med. loc. c. 9. & lib. 7. cap. 5.) nuncupantur, hoc est somnum conciliantia medicamenta, quę temperiem fortiuntur, vel summè adversam iis, quę revera sunt anodyna; refrigerant siquidem omnia corpus, & sensum eò usque obstupefaciunt, ut si paulo liberaliùs ebibantur mortem afferant, 5. simplic. 19. vide Anodyna, Colica, Hypnotica.

Nares, *μυκτῆρες* propriè dicuntur, concavę naris partes utrinque positę, quę meatum præbent spiritui & odoribus, veruntamen quandoque totum etiam id membrum *μυκτῆρ* a medicis appellatur, qui Latinè Nasus dicitur, odoratus instrumentum, quippe si occlusis naribus spiritum ore adducimus odorem nullum sentimus; sin autem spiritum apertis naribus attrahimus, odor sensum protinus movet, in medio oculorum prominens, lib. de instr. odor. capit. 1. Nasus verò in se septum quoddam per media loca diductum habet, duoque

que foramina satis conspicua, hæc inquam, quæ cernuntur, & in singulis naribus singula sunt, nares dicuntur. *ibid.* cap. 2.

Narium alæ, vide Alæ narium.

Nasus, vide Nares.

Nates, quas *πυγᾶς*, & *γλατῆς* Græci vocant, sunt inferiores corporis partes, quibus natibus carnosæ corpora substrata sunt, quarum gibbæ partes, quod orbiculares sunt, sphæromata, ceu modo orbium factæ, Græcis appellantur, *libr. Introd.* cap. 10.

Nates Cerebri, vide Glutia.

Nativus calor, (quem & calidum innatum vocant, cujus vi omnium animantium vitam natura moderatur) apud Galenum est aut anima, aut primum & præcipuum animæ instrumentum, quo omnia quæ sunt ad vitam necessaria, administrat; cujus caloris præsentia, vita est, ut absentia mors; inæqualiter in singulis corporis partibus dispersus; In Corde flagrantissimus, in ventriculo & præcordiis moderatior, in capite & Cerebro adhuc minor, in ossibus perexiguus, prout natura unicuique particulæ expedire adjudicavit. Hic fixus insitusque dicitur, hoc est à natura, in prima conformatione singulis partibus certâ mensurâ inditus; Cui calor fluens adventitius opponitur, quem natura in Corde tanquam in quodam penu collocavit, qui ab eo per arterias cum spiritu & sanguine suis vehiculis & pabulis continenter depromitur, ferturque in singulas partes, ut earum calorem nativum, fixum, insitumque foveat, atque instauret; qui calor fluens; in mœrore, metu, verecundia initio, frigore, accessionum principiis & somno, intrò cum sanguine & spiritu ad Cor recurrit, ob idque per eos affectus, & cutis, & subditæ illi partes frigent & pallent, contrà in gaudio,

verecundia jam vigente, statu accessionum, vigilia, ad cutim copiosior effunditur, cum spiritu, & sanguine, à quibus, calor, rubor, tumor & nitor inducitur.

Naturæ nomine, temperamentum intellexisse Hippocratem, atque id esse præcipuum, & maximè proprium Naturæ significatum, ab ipsa naturæ substantia desumptum, cum sæpissimè, tum libro roto de natura humana, Galenus testatur, 3. aphor. 2. ubi naturarum has dicit æstate, hac hyeme, malè benevè se habere.

Naturalis motus, vide Motus naturalis.

Naturalis virtus φυσική δύναμις, à Galeno in arte parva, distinguitur, in primas seu principes, & in secundarias, five ministras; primæ statuuntur tres, generatrix, auctrix, nutrix. His omnibus singulis, aliæ quatuor inserviunt, attractrix retentrix, concoctrix, expultrix, quæ non in jecinore modò, sed in omnibus vel minimis corporis partibus, insunt.

Naviforme os, vide Scafoides.

Nausea, vide Vomitus.

Nauseationes in venis, id est ναυσίωσης appellat Hippocrates, quas priùs vocaverat exuccationes, hoc est sugillationes, cum venæ (more eorum, qui nauseam patiuntur, & evomunt,) sanguinem expuunt ac quasi evomunt, tum ex propria imbecillitate, quam ex inflammatione contraxerunt, tum ex ipsius sanguinis copia, & pravitate, 2. de fract. 24.

Nebulæ, Græcè νεφέλαι, sunt utriusque oculi membranæ ex aliquo ulcere tenues & superficiarie albedines & caligines; nam si crassiores sint & profundum petant λευκώματα, & albugines dicuntur, libr. de remed. part. fac. c. 12.

Nephritis dicitur omnis affectus, quo ren laborat, five is similis sit ut intemperies, five instrumen-

mentalis, ut Calculus, five communis, ut ulcus inflammatum; propriè tamen Lithiasis, i. calculi morbus, Nephritis appellatur, lib. de ren. aff. dign. ca. 2. Omnes verò homines, qui subinde difficulter mejunt, aut etiam suppressam urinam omnino habent, ubi circa lumbos dolent, ac arenosa mejunt, nephriticos dicunt, quo calculo emicto, eorum protinus dolor, & urinæ suppressio desinit, 1. de placit. cap. 13. Unde nephriticas antidotos, & compositiones appellant, quas renibus affectis accommodant, ut ex ipsa appellatione manifestum est; nephriticæ enim nihil aliud, quàm renales sonant, 10. de comp. med. loc. cap. 1.

Nervum quidam appellant, omnia similiarium corporum genera, in animalibus quæ & ex sanguine, & sensu carentia videntur, ut quæ ex ossibus ab Hippoc. Copula vocata, quæ ex Cerebro & dorsali medulla ab eodem propriè Nervus & Tomus, dicta quæque ex musculis Tendones dictis, prodeunt; quidam igitur omnia hæc nervos appellant, primum ipsorum genus colligatorium esse ajunt; secundum autem sensibile, atque electorium, tertium aponeurosim, hoc est nervorum propaginem, cognominant, com. 1. in 6. de morb. vulgar. *νῦρον* igitur, *ἅπὲρ τὸ νῦν*, Græcis dictum est, quod nutare & flectere significat, ut docet Gal. initio libri de motu muscul. vide Tonos.

Nervum colligantem medici vocant, *νῦρον συνδετικόν*, quem Hippocr. vocat ligamentum, seu *συνδεσµόν*, Copulam, ex ossibus ortum ducit, vide Nervum.

Nervi duri, & molles non eâdem substantiâ sunt; molles enim ad sensum, duri ad motum sunt destinati; non quidem quòd duri non sentiant, sed à duris hebetior & obtusior sit sensus, quàm à mollibus, mollium principium est Cerebrum, durorum spinalis

medulla ; ab hoc principio singuli in suas sedes à natura mittuntur , molles quidem in organa sensuum , duri in musculos ; dicuntur autem molles, vel duri sibi & ad Cerebrum, collati.

Nervos opticos , seu visivos , vide Nervos sensificos.

Nervos sensificos in genere vocant , qui ad sensuum instrumenta mittuntur, aliis quidem, qui movent membrum molliores, 7. de plac. 5. Propriè autem sensificos vocant nervos, sive Poros, nervos à Cerebro ad oculos descendentes , qui soli sunt conspicuæ & sensibiles viæ spiritus, 10. de usu par. 12. eosdem Opticos vocant, 16. usu p. 3. eosdem & visivos ab actione nomen imponentes, libr. de nervor. diff. cap. 2.

Nervi vocales sunt nervi gutturis , qui ad instrumenta vocem concinnantia propriè pertinent, quos Galenus , & invenit , & eo nomine donavit, quibus vel incisus, vel laqueo interceptis , vox perit ; qui alii sunt à nervis apud arterias existentibus, quos recurrentes nominant , ipsorum enim essentiae pars sunt , utrique enim vocem efformant. 1. loc. aff. 6.

Nervus cavernosus, vide Nervosum.

Nervi voluntarii (ne æquivoca nomina obscuritatis aliquid afferant) qui ex Cerebro , dorisque medulla ortum ducunt , qui ex musculis tendones, qui ex ossibus ligamenta à nobis appellantur, libr. de ossib. in proœmio.

Nervorum conjugatio dicitur , quoniam nervus non unus aut simplex aut *αζυγής*, à suo principio proficiscitur, sed omnes conjugati feruntur, ideoque ab anatomicis nervorum paria appellantur, ac septem quidem paria à Cerebro, triginta vero à spinali medulla proficiscuntur.

Nervi recurrentes , *ὑδὸς περιδρομεῖντες* , sunt
rami

rami duo nervorum sextæ conjugationis à Cerebro prodeuntium, quorum dexter circum arteriam, quæ axillam adit, sinister verò circum magnum arteriæ descendens truncum obvolutus, sursum revertitur in laryngem, ad vocem efformandam, quare Galenus 4. loc. aff. *φωνητικῆς*, maluit appellare, idest vocales, ita enim sunt necessarii ad vocem, ut secti vel intersepti vocem prorsus aboleant; refrigerati verò tantisper vocem impedian, donec calefacti, naturalem temperiem recuperaverint. 1. loc. aff. 6.

Nervosum, *νευρωδὲς*, corpus est spermaticum, & exangue, ad nervi naturam & similitudinem accedens; licet enim Gal. tria nervorum genera dicat initio, libr. 15. de usu par. & com. 1. in 6. *ἐπιδημιῶν*, ut verbo Nervum docui; præter illa tamen tria genera, sedes, uterus, vesica & pudendum nervosa dicuntur, cum tamen nullo prædictorum generum contineantur, aut componantur, sed quòd nervosorum corporum similitudinem gerant; contrahi enim in angustum, & extendi in latum possunt, quæ corpori carnosum & pingui non conveniunt. Unde quidam Penis colem, nervum cavernosum appellant, ab eoque penem & ipsum totum cavernosum vocant, quod contrahi, extendique possit, com. 1. in 6. de morb. vulg. 2.

Nervosæ discriminationes sunt fines membrarum, quæ orificiis cordis adjacent, 1. de placit. 10.

Nestes intestinum, vide Entera, & Jejunum.

Neurotonus est is, qui in nervis vel tendonibus, sine discrimine, vulneratus est, 3. de comp. med. per. gen. 2.

Neutrum corpus est, vel quod neutrius extremæ dispositionis est particeps, vel quod utriusque, vel quod nunc hujus, nunc illius, ut salubre nunc, nunc insalubre, lib. regn. cap. 6.

Nigra bilis est humor melancholicus, qui dum animal naturaliter se habet, quotidie gignitur, quæ alia est ab ea quæ ex ustione ac velut affatione conflatur, 14. meth. c. 9.

Nigra vena, vide Media, Communis.

Nigritia, & Nigror, vide Contusio, & Effusa.

Nodi sunt extrema pars postbrachialis, à quib. digiti incipiunt, quos Condylus Græci vocant, libr. Introd. c. 10.

Nomas appellare medicis mos est, putrescentia ulcera, ab eo quod putredo depascat, & ad vicinas partes serpat, (ὅπερ τὸ νέμεσθαι, quod pascere significat) unà cum primum vitata, & ipsas corrumpens, 9. simplic. vide Phagedænas.

Nothæ costæ, vide Illegitimæ.

Nothon, vide Tergum.

Notyæos myelos, vide Myelos.

Nubis nomen, solent Medici ab aëre, ad urinas transferre, sive Hippocrates hoc nomen primus pro aliqua eorum, quæ pendent in urina, specie, vel Urinarum, sive is alius attribuerit; Ut ergo in aëre interim tempestas fit, ubi nubibus condensatus sit atris, caliginosa; interim purus apparet & serenus, videnturque nubes quædam per eum disjectæ ac tum aër nubilosus dicitur; quo quidem tempore nubium cernimus colorem, non exquisitè atrum, nec lucidum, sed inter hos medium; haud aliter nubes in urina, quam vocat etiam Hippocrates nebulosam suspensionem, alia alba, alia nigra, alia media est, com. 1. in 3. de morb. vulg. 4. quæ dicitur Nubes, Nubecula sublinamentum, ἐναίωρημα ἐπὶ νεφέλον, Cæterum id omne crudum esse, & à flatuoso spiritu, in altum efferri Galenus docuit, quod verò perfectè concoctum, secretum, æquale, simileque est, id certè quoniam nihil flatûs habet, in fundum vasis urinarii descendit.

Nucha

Nucha, vulgò appellatur, quæ Latinè spinalis medulla, Græcè νωτικαῖον μυελόν, vide Medulla spinalis.

Nutrimētum est, quicquid substantiam nostri corporis conservare, & augere aptum est, 1. simp. cap. 1.

Nutritio est continuo effluentis substantiæ reintegratio, unumquodque verò, eâ substantiâ, quâ primum genitum est, ali etiam perpetuò consuevit, 1. de semin. c. 16. vide Prothesis. Vocatur autem alteratio ipsa, usque quo alimentum in similitudinem partis, quæ nutritur, transmutatur, concoctio, ubi verò jam parti apponitur, nutritio, 8. de compos. med. loc. cap. 6.

Nyctalops, νυκταλῶψ, lusciosus, is est qui die videt obtusius, sole occiduo acrius, nocte magis adhuc, vel contrà die parùm, vesperi aut nocte prorsus nihil, unde nocturna oculorum cœcitas appellatur, 2. meth. 2. 4. de comp. med. loc. 8. & lib. Introd. vide Lusciosus.

Nympha, vide Colliculum.

O

OBAUDITUS, sive Obauditio, est vitiata actio auditricis facultatis, pro portione respondens vitioso visui, veluti cum oculis, colore, figura, magnitudine, vel situ mutata videntur, differens à Barycoïa, quæ est audiendi difficultas, gravis auditus, seu diminuta audiendi actio, ut surditas est ablata audiendi actio; Aufertur autem, minuitur, vel depravatur auditus, aut læsâ aliquâ aurium particulâ, aut nervo, qui in has à Cerebro, pertinet, aut Cerebro ea parte, quâ is nervus exoritur, 1. de Sympt. caus. capit. 3. 4. 5. vide Barycoïa.

Obli-

Obliquatus pulsus est, qui, non constitutâ in rectum arteriâ, præter situm editur, lib. finit.

Oblongum & depressum dicunt ossis caput, ad cervicem id ipsum cui adnascitur, referentes, lib. de ossibus in proœmio.

Obelæa futura, est cranii commissura recta, quæ à media syncipitis futura ad mediam futuram occipitis secundum longitudinem extenditur, Græcè dicitur, ὀβελαία, καὶ ῥαδοειδὴς ῥαφή, Utrunque nomen inditum est, quod veru aut sagittæ aut virgæ instar rectâ incedit, Latini rectam & sagittalem vocant, 9. de usu p. 17. & lib. de ossib. in proœm.

Observatio, Τήρησις, Empyricorum vox est, qui quicquid observassent fieri in morbis, id ἀγροισμοί, & quasi axioma nuncupabant; à qua proximè artem constituebant.

Obstipitas est distortio, spinæ ad lateralem corporis partem 3. de artic. 2. quam Scoliosin Græci vocant, vide Cyphosis.

Obstructio, vide Compressio.

Obstruentia corpora, quæ Græcè Stegnotica, quæque generaliori nomine contrahentia, occludentia, & constringentia dicuntur, sunt quæ ora vasorum occludunt, & quæ sensibiles excretiones cohibent. Corpus enim stegnoticum, quod claudit, & continet in se, nec quicquam quod sensu queat percipi, ex sese emittit, Græcè στέγνον nuncupatur; Differunt à condensantibus, quod hæc poros & meatus corporis contrahant; obstruentia autem & oppilantia, vasorum corpora. 5. simp. 14. illa στεγνώλικα hæc πυγνώλικα Græci vocant.

Obstupescencia est, cum eger jacens, neque aliquid dicit, neque agit, sed apertis oculis quietus manet, similis iis, qui ex timore sunt attoniti, 7. aph. 14.

Occiput, ἰνίον, ea est capitis pars, quæ à vertice tanquam à centro circuli, unde capillorum proven-

tus incipit, ad posteriorem Capitis partem, usque ad Tendones, descendit, lib. Introd. cap. 10.

Ochima *τρωφῆς*, i. vehiculum nutrimenti, simul cum appellatione, usum ostendens, quod Hippo. vocat serosum recrementum, est aquosa & tenuis sanguinis humiditas, ad crassam substantiam Chymi, per arctas venas, in totum corpus ferendam, 4. de usu par. cap. 5.

Ochthode ulcera, id est verrucosa, quæ non maligna, & contumacia sunt, sed solum labra callosa & dura habent, 4. de com. med. per gen. ca. 5. vide Dulcia ulcera.

Ocrea, vide Tibia.

Odaxismus, *ὀδυξις*, est pruritus, qui conceptis jam intra gingivas dentibus, & erumpere festinantibus, sentitur; quo solent infantes relatis ad os digitis, identidem eos mordere, & ipsi gingivas suas confricare.

Odontalgia, id est dentium dolor, 2. meth. 2.

Odontoides, vide Dentem.

Odontophyia, puerorum est dentitio, ubi scilicet è gingivis prorumpunt dentes.

Odoratum, nominant, non solum odoris sensum, sed etiam vim ipsam, cujus odorandi officium est, lib. de Instrum. odor. c. 1. *ὀσφρησις* Græcè.

Oedema, *οἰδήμα*, videtur Hippocr. omnes præter naturam tumores, hoc vocabulo nominare, si ve dolore careant, durique sint, quos scirrhus Græci appellant, si ve dolorem inferant, quos phlegmonas, id est inflammationes propriè vocant, si ve absque dolore laxi, atque molles sint; hos verò solos *οἰδήματα*, Græci nominant, com. 1. in 6. de morb. vulg. 2. Atqui Oedema est tumor præter naturam, qui dolore vacat, & digitis cedit, aliquando apud Hippocr. significet durum, & dolentem tumorem, 1. progn. 29.

Oeno-

Oenodes vinum, id est vinosum, quod multam sustinet aquæ mistionem, & imbecilles vires ferit, quod & Polyphorum, & multiferum appellatur, quod ut bene temperetur, multam exigit aquam; Contrario autem modo, Oligophoron, sive pauciferum, quod ut bibatur minima eget aquæ mistione, 3. acut. 20. & 7. meth. 6. vide Hydatodes.

Oesophagum veteres nominabant, eam partem, quæ inter fauces, & os ventriculi media est; Aristoteles, & qui post ejus seculum scripserunt, stomachum, nos gulam appellamus, quæ via est eorum, quæ tum devorantur, tum vomitione deiciuntur, 5. loc. aff. 5. Gula, Arabibus Meri dicitur.

Oesyperus, id est lana succida, sive non lota, 14. metho. 7. vide Lana succida.

Olecranos, quartus est musculus, qui per profunda adit cubitum, in medio gibberi interioris, inferiorisque brachii capitis intervallo constitutus, 3. de anat. adm. ca. 4. à quo, & Cubitus, & Cubiti os, Olecranos appellantur, vide Ancon.

Oligophoron, vide Oenodes.

Oligotrophia, i. parcior nutritio, 3. sanit. tuen. cap. 8.

Omentum, ἐπίπλοον ἢ ἐπιπλῶν, est corpus membranofum ex duplici peritonæo, ceu plexu compositum, procedensque medium inter vasa, quæ in ipso continentur, quibusdam aut multò infra quàm umbilicus consistens, quibusdam ad pubis ossa descendens, cum in primum, ceu ad Umbilicum, parvæ magnorum vasorum soboles, ex alto deferuntur, 6. de anat. adm. 5. ex duabus tunicis densis, & subtilibus sibi incumbenibus, quàm plurimis arteriis & venis, & pinguedine non pauca conflatum, gratiâ calefaciendi, 4. de usu par. 9. quod Epiploon, sive Epiplun, Arabibus Zirbus, Antiquis Rete, quod ita instructum Omentum reti non sit ab simile,

abfimile, indeque *παρὰ μὲν ἐν σαγήνῃ* à plerisque dictum fuit, libr. de ner. & art. diff. cap. 1.

Omixa vena, id est humeralis, ramus est venæ cavæ claviculas supergressæ per omoplatam in brachium descendens, quam Galenus interdum externam vocat, ad differentiam axillaris, quam internam nominat, vide Humeraria.

Omotribes, five Omphacinum oleum, i. crudum oleum, ex olivis immaturis expressum, 8. meth. 3.

Omoplata (quæ & homoplata dicuntur, & Scoptulæ, 8. met. 8.) id est scapulæ, quæ humeri articulum constituunt; est enim in extremo scapularum insculpta capacitas tanta magnitudine, quanta Capiti brachii dearticulando, cui inseritur, esset aptissima, 13. de usu par. cap. 10.

Omos, humerus. Propriè dicitur id totum, quod in articulatione brachii cum Omoplata apparet sensibus; est enim revera ipse articulus brachii cum Omoplata.

Oncos, apud Hippocr. idem est ac tumor, significatque id, quod est supra id, quod est secundum naturam incrementum, lib. de tumoribus ca. 1. Onchos verò & Poros quidam nostri corporis meatus vocant, 1. simplic. cap. 1.

Onyx, idem quod *πύωσις*, libr. finit, est autem puris collectio in nigro oculi, cum phlegmone, juxta Iridem, Græcè *ὄνυξ*.

Ophiafis, est affectus capitis, quo capilli primum extenuantur; deinde decidunt, certis spatiis in Serpentis similitudinem; Idem revera cum Alopecia malum est, solâque figurâ ab eo differt, vide Calvities & Madarosis.

Ophthalmia, hoc est lippitudo, frequentissima oculorum affectio, estque inflammatio tunicæ, seu pelliculæ, os capitis, & Calvariam ambientis, quam
& mem-

& membranam agnatam vocant, propterà quòd aliis quæ oculum ipsum constituunt, tunicis, forinfecus adnata fit, ligamentum existens toti oculo, ad circumfita ossa, & ob id omnia, quæ circum-circa oculos sita sunt, usque ad malas, quandoque in vehementi lippitudine attolluntur, 4. de comp. med. loc. c. 2.

Opium, est papaveris lacryma & succus. 2. de antid. 7. Unde opiata medicamenta sunt, quibus opium admiscetur, quæ Arabes vocant Alfabiar, id est Somnifera.

Opistotonos, vide Distentio.

Opopanacem vocant Panacis guttam & liquorem, 3. de comp. med. per. gen. cap. 5.

Oppilatio, vide Compressio, & Obstruentia.

Optici nervi, sunt primum nervorum par, quod cum utroque Cerebri panniculo, ad oculos descendit, secum visibilem spiritum ducens, libr. de ocul. part. 2. cap. 3. vide Nervos sensificos.

Ordinatus pulsus est, quando ictus pari semper numero, paribusque pulsibus procedunt, quique per circuitum par est, de pull. ad Tyron. c. 6.

Orexis ὀρεξις, appetitus, sive appetentia, est concupiscentia cibi & potus, quam Hippoc. λιμὸν, hoc est famem appellavit, eo aphorismo, quo scripsit, famem meri potione solvi, ut in commento Galenus annotavit.

Oricularia, vide Laminas.

Oroboides Urina, quæ habet hypostasim similem orobis, eaque fit à Colliquatione, & dissolutione Carnis, lib. de urinis, cap. 26.

Oros dicitur à quibusdam τὸ πῆδον, hoc est pars tota pedis superior quam alii πολυόσεων appellant, id est multorum ossium. Orros verò tum serum lactis significat, tum Perinæon, tum etiam sacri ossis extremum, ad Caudam usque protensum.

Ortho-

Orthocolon, ὀρθόκωλον, quasi rectus articulus est articuli vitium, quando ob durum aliquem tumorem chorda mīsculos partem aliquam inflectentes, non sequitur, sed perpetuò articulus tenditur, nec inflecti potest, 3. de art.

Orthopnoea, quasi rectam spirationem dixeris, est magna spirandi difficultas, ut non aliter ea fieri possit quàm recta cervice, & thorace, quale iis accidit, qui velociter cucurrerunt, unde affectio ὀρθόπνοια, qui sic affecti dicuntur ὀρθοπνοιῆς. Idem malum ab alio symptomate Asthma nuncupatur; viscosis, & crassis humoribus, circa asperas in pulmone arterias sine febre congregatis, de difficult. respir. cap. 11. & com. 4. in 6. de morb. vulg. 4. vide Anhelosi.

Os Στόμα, duobus modis dicitur, primùm quantum diducta labra patent; secundò & propriè totum id spacium, quod dictis labris, ad imas usque fauces interjacet, in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio, & tonsillæ duæ continentur, quarum omnium partium una tunica est, etiam naribus communis.

Ossa ὀστέα, partes humani corporis durissimæ, siccissimæ, maximèque terrestres & frigida sunt, quæ se mutuò, & alias partes omnes, tanquam fundamenta sustinent, & firmant, atque ad universam corporis substantiam sustentandam subjiciuntur, quibusque omnia adnascuntur, & stabiliuntur, lib. de ossib. in procemio.

Ossa alata, vide Pterigodes.

Os Ballistæ, vide Astragalus.

Ossa cavernosa, vide ossa Ithmoidea.

Os chartilagineum, est quod ad caput Cordis invenitur, ad quod omnium ipsius ligamentorum principia adaptantur, quod aliqui os chartilagineum, alii chartilaginem osseam nominant, 7. de anat. adm.

Q

Ossa

Ossa colatoria, five Colo similia, vide ossa Ithmoidea.

Os cubiforme, vide Os Cyboides.

Os Cyboides, id est, cubiforme, est quod ab externis Tarfi partibus est locatum; firmumque in terra statuitur, 3. de usu p. cap. 7. & de articulatione cavitati calcanei, ad finem adjacenti, ibid. cap. 8.

Ossa foraminulenta, vide ossa Ithmoidea.

Os frontis, quod vulgus Coronale vocat, vide Coronale os.

Os humeri, quod Arabes, os adjutorii vocant, vide Adjutorii os.

Ossa Ithmoidea sunt ossa quædam foraminulenta, & cavernosa in meatu olfactorio posita, quæ natura variè pertusa velut spongiam & cribrum apposuit; simul ne aliud corpus durum extrinsecus incidat, simul ne virib. integris aer frigidus inspirantibus nobis, rectè in Cerebri ventriculos sese infinuet, simul ut vapor odorem secum ferens per ea foramina a Cerebro recipiatur, simul ut Cerebrum vacuaret repente, ac semel si quando usus inciderit, excrementorum copiam; quæ quoniam ad cribrum & spongiæ similitudinem perforata sunt, ideo Ithmoidea, & Spongoidea dicuntur, 8. de usu p. cap. 6. & 7. quæ ossa Galenus 3. loc. aff. 10. Colatoria, vel Colo similia vocat, quod per illa crassum Cerebri excrementum purgetur & percoletur; quod Arist. vocat Perittoma; tenuiora autem excrementa, & quæ vaporis similia sunt, in sublime lata per calvariæ futuras excernuntur; crassiora autem prona feruntur, quorum altera pars in eas vias, quæ ad os pertinent, influit, & per sreatum ejicitur, altera, quæ mucus dicitur, in nares, & per efflatum vehementem, excernitur, lib. de inst. odor. cap. 2.

Os Iugale, vide Zygoma.

Os latum, vide Spina.

Os

Os magnum, vide Spina.

Os naviforme, vide os scaphoides.

Os palati, vide Sphenois os.

Os petrosum *Λιθουειδές*, ossis nomen, sic dicitur pars ossis temporalis, protensis futuræ lambdoidis finibus terminata, sic dicta, quod petrae, vel rupi videatur similis, non duritie modò, sed etiam specie.

Os sacrum, *ὀστέον ἱερόν*, duobus modis a Galeno sumitur, uno latius ut Coccygem etiam apprehendat, ut 12. de usu p. scribens os sacrum constare ossibus quatuor, tribus scilicet propriis, & Coccyge; hæc enim ossa sibi unita per symphysim, efficiunt unum os, quod parte supernâ vocatur sacrum, infernâ Coccyx. Altero, sumitur pro ea tantum parte, quæ re vera sacra est, id est magna, & lata, qua parte hoc os, cum osse Ilio per synarthrosin jungitur, id est magnum & latum, tunc quæ ejus reliquum gracilescens semper ac tenuatum, in tres cartilagineas acutissimas desinit, & Coccygem vocant, lib. de ossib. ca. 12. & 3. de artic. 104.

Os scaphoides, vide Scaphoides os.

Ossa spongoidea, vide Ossa Ithmoidea.

Oscitatio, & Pandiculatio, sunt mediocres motus virtutis expultricis Cerebri, 2. de sympt. caus. cap. 6. per quæ contenta aliqua in musculis (per quos quoque voluntarii fiunt motus) vel humiditate flatuosa, vel spiritu flatuoso expurgantur, 7. aph. 56. Oscitatio tale quidem in solis maxillæ inferioris musculis accidit, quale in Pandiculatione in omnibus musculis symptoma est; utraque enim evacuandorum in musculis halituosorum excrementorum causâ fit, com. 1. in 6. de morb. vul. 4. & 7. aph. 56. *χαίμεν* illa, hæc *σκορδίνμεν*, Græcè.

Osculorum apertio, quæ tum in arteriis, & venis fit per resudantiam, & dicitur Anastomosis, sive Exanastomosis, tum in ulceribus & vulneribus,

bus, quæ sinuosa sunt fistulosa, & angusti orificii, quæque dehiscunt, 6. de comp. med. loc. cap. 2.

Ostocopi, id est, ossium dolores nominantur, cum membranarum, quæ ossibus adjacent, dolores, & profundi sunt (id est in intimo corpore sensum excitantes) & ossium ipsorum veluti dolentium inducunt imaginem, qui magna ex parte ab exercitationibus evenire solent, interdum à frigore, & plenitudine, 2. loc. aff. 8.

Ostracoderma, animal omne est, cui pro cute testa est, lib. 1. de aliment. fac. 1.

Ostraga, instrumenti genus est, quo in ossium fracturis, collisionibus, & comminutionibus utimur, 6. meth. 6.

Otalgia, aurium dolor est, non omnis quidem, sed qui ad profundum auditorii meatus pertinet, 2. meth. 2.

Otrenchytæ instrumenta sunt chirurgica, quibus aliquid in aures infunditur. Auri fusoria specilla ab aliquibus, à Celso strigiles, aliàs auriculares clystres appellantur.

Oxelceum, id est compositio ex aceto, & oleo, 1. de compos. med. per gen. cap. 7.

Oxycratum, id est compositio ex aqua, & aceto, 1. simplic. 29.

Oxydercica facultas est, quæ oculos, ubi nulum insit illis sensibile pathema, malè tamen munere suo fungentes, corrigit & in integrum restituit, ac nimirum & in auribus & naribus, & per quemque aliorum sensuum singulatim pro portione talis quædam sit facultas, est necesse, quæ in auribus oxycoos dicitur, 5. simplic. 23.

Oxygalax id est acidum lac. 3. aliment. 16.

Oxymel, non ex aceti, mellisque mixture tantum, compositio est, verum ex mulla paulum aceti accipiente, 3. acut. 24. & 4. sanit. tueh. cap. 6.

Oxy-

Oxyregmia, id est acidus ructus, qui sine aliqua pituita, quandoque in ventriculo frigidior, & in quibusdam lævitatibus intestinorum, quæ ex frigiditate ortum habent, unà fiunt, 6. aphor. 1.

Oxyrhodinum, quod & Rhodinum dicunt, est frontis linimentum, ex aceto, oleo, & rosacea capiti phreniticorum, perfusum, 13. meth. 21.

Oxys, id est acutus, à quo ὀξύς πυρετός, acutas febres, ὀξείαν νόσον, ἢ ὀξὺν νόσημα dictum est; Consistit autem acuti morbi essentia, non in celeri tantum motu, sed in magnitudine & periculo. 2. ap. 23.

Ozena, est ulceratio in naribus profunda, tetri odoris, atque halitum emittens lib. finit. & 3. de comp. med. loc. cap. 3. Unde ex ulcerum genere est, eoque à polypo differt, qui in tumorum tantum genere est, non ulcerum; nascitur influxu humorum acrium, & putrescibilem à Cerebro in nares facto, unde, vel earum alæ, vel interstitium, vel aliæ partes exulcerantur.

P

PÆDOTROPICA, est medicina pars, quæ de puerorum sanitate, doctrinam instituit, libr. de part. art. med. cap. 5.

Palatum, partem illam in ore altioris sedis cavam vocant, quæ super foramina è naribus in ipsum pertinentia, sublimis est, com. 1. in 6. de morb. vulg. 3.

Palati os, vide Basim Cerebri.

Palimvolus homo dolosus est, qui aliud loquitur, aliud sentit, & qui facile sententiam mutat, ejusmodi quoque morbus appellatur, qui speciem quidem illi facit levationis, sed tamen intus malignus est, com. 1. in 6. de morb. vulg. 6.

Pallida bilis, vide Bilis pallida, & amara.

Palma est ea pars manus, quæ Metacarpium, & Postbrachiale dicitur, 1. de musc. cap. 21.

Palmos, vide Palpitatio.

Palpitatio, quæ & Subsultio, & Palmòs *παλμός* Græcè dicitur, similiter atque tremor, motus est, quo partes palpitantes, circa voluntatem nostram, nobisque invitis attolluntur, & deorsum aguntur, à crasso & vaporoso spiritu, cui non adsit exitus; differunt verò palpitatio à tremore, quòd nemo, qui artus movere non instituerit, tremet; palpitantes autem particulæ etiam, si in quiete fuerint, sique nullum illis motum induxeris, palpitant; Etenim supercilium palpebræ, & oculus subinde citra omnem voluntatem, attolluntur; tremor autem totius & integri membri motus est, ut totius manus, brachii, capitis; palpitat verò pars membri, ut vel sola cutis, vel sola arteria, ut censebat Praxagoras, vel solus musculus, ut Herophilus. Tum & quæ tremunt totum mutant locum, quæ autem palpitant partes, eundem obtinent, sed modò ampliorem, modò minorem; in seipsas enim concidunt partes palpitantes, dum contrahuntur, aliò autem moventur, quæ tremunt. lib. de trem. palp. cap. 4. & 5. Adhæc Palpitatio est contractio quædam præter naturam, in illis corporis partibus, in quibus distentio, dilatatio, & contractio accidere possunt, 2. de sympt. caus. cap. 2. non enim os, vel cartilago palpitant, quòd dilatari non possint. Adhæc palpitatio motus est à toto genere præter naturam, tremor autem missus ex motu secundum naturam, membrum movente, & motu præter naturam, virtutem ad violenter movendum proripiente & cogente, 2. de sympt. caus. cap. 2.

Palpebræ sunt externæ oculi partes, superciliis subjacentes, superius, inferiusque interiores tunicas contegentes, hæc inferior, illa superior, lib. Introd. c. 10. Pan-

Pancœnus, vide Endemus.

Pancratium, vide Pancreas.

Pancreas, corpus glandulosum, vel caro glandulosa est in medio mesenterio sita, quam natura quatuor vasis, venæ, arteriæ, nervo, & vesicæ biliaris in orbem substravit; divisionesque inter se mutuas replevit, ne ullum ipsorum facile scindatur, propter vehementem motum, sed molli cedente corpore, conquiescat, 5. de usu par. cap. 2. quod corpus, vocat etiam Pancratium, 1. de motu muscul. 6. Idemque & Pancreon, & Calicreon, dicitur, lib. de ven. & art. diff. cap. 1.

Pancreon, vide Pancreas.

Pandemus, vide Endemus.

Pandiculatio, vide Oscitatio.

Panus, id est tuberculum immaturum, quod aliquando & magnum, & durum, & diuturnum exoritur, 3. de art. 2. est enim tumor, non altus, sed latus, in quo quoddam pustulæ simile est, panis similitudinem habens, hinc Latini Panum etiam appellant, vide Phygethlon.

Papilla mamme, id est extremum mamme mulieris, quod ori infantis inditur, 15. de usu p. c. 7.

Papula, nomen est iis, quæ sponte extuberant in cute, conveniens, quæ superfluis constant humoribus, atque qualitatem etiam non injuriâ subsequuntur, cum tenues humores sunt, exulcerationem potius, quàm tumores creant, at crassi in tumorem pellem attollunt, co. 3. in 3. de morb. vul. 5 1.

Paracentesis, id est punctio, quæ Hydropibus, & Herniosis adhibetur, ad aquam evocandam, 14. metho. 13. & 6. aph. 27.

Paracmastica vide Continua.

Parachynanche, vide Cynanche.

Paralysis (quæ & Paresis à Medicis dicitur) est nervorum resolutio cum nervi, alicujus ex non

præcipuis corporis partibus omnino sensûs, & motûs expertes sunt, 1. de sympt. caus. cap. 5. fitque cum humorum multitudo indissolubiliter in aliqua corporis parte ex non præcipuis impacta fuerit, ut & Epilepsia, & Apoplexia partis dici possit, 4. acut. 27. Exquisita autem paralyfis est, in qua nervi omnino sensum & motum perdiderunt; imperfecta, in qua, motus quidem perit, servato sensu, imperfectior in qua incolumi motu, sensus aboletur; est enim paralyfis motus potius, quàm sensûs affectio; quæ si fiat in universo corpore apoplexia potius dicenda est, quam vera paralyfis. Acciditque paralyfis oculis, ubi & mollities dicitur, cum oculus, vel motu, vel visu, vel utroque privatur, læso vel Cerebro, vel nervo concavo, vel spiritu visibili, lib. de ocul. part. 4. capit. 13. Estque Paralyfis etiam imaginatricis facultatis affectio, qualis, quæ & Caros, & Catalepsis nominatur. de sympt. differ. cap. 3. vide Resolutio.

Paramesus digitus, id est digitus anularis, libr. de muscul. diff. cap. 22.

Parophrosyne, parvus quidam, erransque motus virtutis imaginatricis Cerebri est, qui & delirium dicitur, de sympt. differ. cap. 3. Differt verò ab Anæa, & amentia quòd illa sit imaginatricis, aut ratiocinatricis depravatus, vel diminutus motus, hæc verò earundem facultatum paralyfis, & resolutio.

Paraphimosis, vitium est Phimosi contrarium, cum videlicet ea quæ naturales meatus concludunt, ita diducta sunt, ut reduci nequeant; propriè tamen dicitur de præputio retrorsum adducto, ut glandem tegere nequeat; quod malum ex nervi, contractione maximè contingit, fit & ex immodica præputii siccitate; ei contrarium vitium Phimosi appellatur, lib. finit.

Paraplegia, est alicujus corporis partis immobilitas

bilitas sanſusque privatio, quam etiam Apoplexiam per abufum vocat Hippoc. com.2. in 1. prorrhēt. 50. quòd utraque à frigidis, & pituitofis fiat humoribus. Paraplegia affectio unius partis corporis talis eſt, qualis paraplexia totius, com.3. in 1. prorrhēt.26. Interdum facta abſque convulſione Apoplexia, in partis alicujus reſolutionem finiens, Paraplexia appellatur, 4. acut.27. & com.2. in 1. de morb. vulg. 59. Apoplexia, à paraplexia, ut à toto pars, differt; Apoplectici namque prorfus & paraplectici ſunt; Paraplectici verò, non omnino & Apoplectici. Adde ſanos mente paraplecticos, reſolutos parte una corporis dextra, vel ſiniſtra, Apoplecticos & mente, & toto corpore reſolutos eſſe conſtat, lib. finit. Ex quibus omnibus locis nunc videntur idem ſignificare paraplexia, & paraplegia, quaſi unam apoplexiæ ſpeciem, nunc paraplexia genus eſt ad paraplegiam, ſuam ſpeciem.

Pararhythmus pulſuſeſt, qui (cum quæque ætas proprium pulſum agnoſcat) non convenit illi ætati, in quo eſt ille pulſus, ſed alterius proximioris, quemadmodum heterorhythmuſ pulſum vocamus, qui alterius ætatis habet rhythmuſ. lib. finit.

Pararofis, eſt depravata viſus actio, cum oculis colore, figurâ, magnitudine, vel ſitu, mutata videntur veluti Amblyopia eſt diminuta actio viſus, & cæcitas, ablata. 1. de ſympt. cauſ. cap. 5.

Paraſtatæ qui & ſeminarii meatus dicuntur, quaſi Latine aſtites nominentur, ſunt qui ex vena & arteria conſtant, in unam naturam conſertis, ſemen conſoventes, lib. finit. vide Glanduloſi aſſiſtentes.

Paraſynanche, vide Cynanche.

Paregorica, id eſt mitigatoria medicamenta, quæ non ſanant, ſed mitigant, ne malum creſcat, lib. de Dynamid. in proœmio.

Parempptosis, (quam & Periptosim, hoc est incidentiam & casum vocat. 3. *ἡ ὁμή*) est intercidentia, five coincidentia, cum ea plenitudo, quæ ex ingestione eorum, quæ comeduntur, & bibuntur in venis gignitur, à venis in arterias delabatur, lib. de caus. procatarct. cap. 3. Atque universim perempptosis est, quando aliunde in aliud vas humor fluit, 7. de anat. admin. capit. 16. speciatim, transumptus spirituum ex arteriis in venas, parempptosis dicitur, lib. de venæ sect. contra Erasistratum, c. 2. vide Coincidentia.

Parencephalis, quod & Cerebellum, & Encracion dicitur, est posterius Cerebrum, quod a priori (anterius enim propter sui magnitudinem, nomen totius sibi vendicaverat) crassæ meningis duplicatione est diremptum, 8. de usu p. cap. 1. vide Cerebrum.

Parenchymata (quasi affusiones dixeris) Græci vocant carneam illam substantiam, quæ inter vasorum intercapedines recipitur, 7. de anat. adm. cap. 5. ut quæ in visceribus, ceu Iecinore, renibus, liene, & pulmone visitur, quam substantiam Galenus non vult vocari carnem; ea enim solum caro dicitur, quæ in musculo est, reliquarum nullam homines carnem vocant, præterquam admodum pauci, sed quæ in visceribus, ceu Iecinore, renibus, liene & pulmone visuntur, eas parenchymata, (quasi affusiones dixeris) Græci vocant; quæ verò in intestinis ventriculo, stomacho, & utero sunt, sine nomine relinquunt, 10. meth. 11.

Paresis idem quasi paralyfis, id est resolutio, vide Paralyfis.

Parietalia, vide Bregmata.

Paristhmia, quæ & Tonsillas, & amygdalas vocant, sunt locorum ad Isthmum (id est eam oris regionem, quæ os & gulam interjacet) attinentium inflam-

inflammationes, 3. aph. 26. Paristhmia, Tonsillæ, & Uvæ, nihil aliud sunt, quàm inflammationes; Uvæ quidem Gargareonis, Tonsillæ verò adenum, qui in principio faucium inter se oppositi sunt; Paristhmia, corporum eorum, quæ in faucibus sunt, lib. de tumor. cap. 17. Quo nomine non solum inflammationem, sed etiam faucium partem illam nominant. Sic autem eam appellaverunt Græci, quòd locus ille, cui adjacent, cui veluti Isthmus quispiam angustus est, quum inflammatione tumet, multò quàm antea angustior fiat. Latini Tonsillas diminutiva voce a tolles, hoc est, tumore appellant. Alio nomine etiam *ἀνθάδας* vocant. vide Isthmus.

Parocheteusis, id est derivatio, est cum sanguis avertitur, atque ad alia membra proximiora conversus, derivatur; si verò ad contraria revellitur, Antispasin Græci vocant, 5. meth. cap. 2.

Paronychia, abscessus est, qui ad latera unguium adnascitur, 8. de comp. med. loc. cap. 2. quem Arabes Panariticum vocant, Latini Reduvias.

Parotides, vide Eparmata.

Paroxysmus, vide Accessio.

Partes inanes corporis sunt quæcunque inter extremam thoracis costam, & femoris ossa habentur, 2. progn. 1.

Partus *τόκος*, actio est partim uteri, ipsius adaucti foetus gravitate, & excrementorum redundantia læsi & distenti, vi propria expultrice, foetum in cutem ejicientis; partim ejusdem foetus grandioris effecti, & majori alimento, quàm quòd in utero recipere possit, indigentis, atque ex uteri angustia & adaucto nativo calore suffocationis imminens periculum averfantis, quum non sufficiat spiritus maternus, quem illa per arterias subministrat, ad exitum repenti concitati.

Paru-

Parulides, vide Epiludes.

Parygron, id est, humidum, seu liquidum medicamentum, quod medetur particulæ, parva adhuc phlegmone, conflictanti, non multo post confectionem tempore, sed protinus impositum; ubi duriem à dolore alienam pars affecta acquisierit, vel paulo recenti vetustius utile est, quemadmodum etiam si phlegmonoso affectu, omnino sit libera, 7. de comp. med. per gen. cap. 2.

Passio, πάθος, πάμψα, generaliter quidem dicitur, omnis motus, qui ab altero in alterum fit, sive secundum naturam fiat, sive præter naturam, qua parte ab altero recipitur, hinc visio, auditio, calefactio, frigefactio, humectatio, delectari, dolere, gaudere, tristari, passiones dicuntur, quorum essentia in fieri est, cum motus sint, cujus nullæ sunt partes permanentes, sed dum fiunt solum sunt; solumque inverti & mutari generationem habent; Cum motus autem desiit, non affectio, aut passio, sed affectum esse & passum dicitur, Græcè ἀφ' ἑορῆς; speciatim verò non solum, dum fit alteratio, passio dicitur, sed dum facta est, quæ motu absoluto superstes est, quam etiam πάθη appellant, ut ex vulnere cæcitas, ex contusione nigror; ex febre tabes, ex continuis vigiliis sapientia. Tertia adhuc significatione specialius, non modò passio quæ fit, nec quæ facta est, sed quæ est præter naturam tantum facta affectio, ut ex vulnere cæcitas, qua significatione morbi, & symptomata, à medicis passiones dicuntur; vide Affectus & Symptoma.

Pastilli Græci περιστοιχοί, seu rotulæ & orbiculi ab efformationis figura, dicuntur medicamenta plana in rotæ aut circuli formam coacta, 5. de med. per gen. II. & I. de antid. cap. 9.

Pastio, id est ulcus depascens, 5. med. per gen. cap. 3.

Patella

Patella est os cartilaginofum, & rotundum, gibbum, qua femur Tibiæ connectitur, aliterque Mola dicitur, lib. de offib. 23. quæ & Rotula & Myla & Epigonatis, i. supergenualis appellatur, 3. de usu par. cap. 15.

Pathema, i. passio, vide Affectus, Passio, Symptoma.

Pathognomonica syndrome, id est concursus effectuum index, 1. lo. aff. 1. Pathognomonica autem signa sunt, quæ & homoidea, & homogenea dicuntur, id est, ejusdem speciei, vel generis, quæ in una aliqua fiunt affectione, quæ perpetuò & soli illi insunt, tanquam soli propria, & inseparabilia existentia, veluti quæ per sputa excernuntur, affectionis tum pulmonum, tum thoracis, tum asperæ arteriæ, tum gutturis, & tantum respiratione subservientium instrumentorum, signa sunt, quæ & in respiratione vitium per se & primum contraxerunt, non per consensum: atque hæc signa sunt certissima, non autem ea, quæ perpetuò, sed non soli insunt, vel soli, sed non perpetuò, com. 1. in 1. prorr. 2. & inseparabilia dicuntur, vide Affidentia.

Pathologica, five Ætiologica medicinæ pars est, quæ causas & symptomata, & morbos inquirat, vide Ætiologica.

Pauciferum vinum, vide Oenodes.

Pechys, vide Cubitus.

Pectis, id est Congelatio, πηξίς Græcè, idem quod ἰσχύρις, hoc est firmitas, stabilitas, fixio; quum verò illa, quæ frigore concrefcunt & congelant firma quoque fiant ac stabilia, ob id malum hoc, ubi corporis partes præ frigore rigent, adeoque stabiles sint, πηξίς, id est congelatio, dicatur.

Pecten est sinus ipse, quo muliebri pudendum clauditur, lib. Introd. ca. 10. Est adhuc pecten ea plantæ pedis, qua terram contingimus, pars, quæ post

post concavum ad digitos affurgit ; dicitur & Pecten ea pars manus, unde digiti procedunt, ibidem. Pectorale os, quod medio pectore situm, costis utrinque alligatum est ; constat autem septem parvis ossibus per synarthrosim colligatis, quibus singulis singulae costae connectuntur ; quae tota pectoralis ossis figura à nonnullis, quia gladii similitudinem representat, Xiphoides nominatur, quasi ensiformis lib. de ossib. cap. 13. quod & sternon appellatur, 7. de anat. adm. cap. 2. vide Sternon.

Pectus, ea est corporis pars, quae inter medias costas, & utrumque latus jacet, lib. Introd. c. 10.

Pedem summum, partem eam pedis vocat Hip. quae a planta & solo, usque ad digitos, & ungues porrigitur, 3. de artic. 106.

Pedicularis morbus vide Phthiriasis.

Pedion, id est planum, planities, seu planta, est pars pedis, quae est ante digitos, quae verò pars ante hanc sita est, Tarsus dicitur, 3. de usu par. 5. Arabicè Rascetta. Illud metacarpio manus, hoc Carpo proportionem respondet, cap. 6. Atqui & interiorem summæ manus regionem, & quantum infra pedem est, pelma Græcè, plantam Latinè dicunt, 3. de anat. adm. cap. 1.

Pelignus est color lividus, 14. meth. 9.

Pelma, vide Pedion,

Pelvis, vide Infundibulum & Choana.

Peltalis chartilago, vide Cricoides Chartilago.

Pemphygodes febris, vide Febris Pemphygodes.

Penis *ἡμῶν* virile membrum, quod & *αἰδοῖον*, & *καυλός* dicitur, 2. de sympt. caus. cap. 2.

Penilis Verruca, (vide Acrochordon) dicitur, quod in imo usque adeo sit angusta, ut pendere videatur, tota enim foras prominet, adeo ut excisa nullam radiculam relinquat, angustiore basi prædita, atque ob id pendere videatur, summæ chordæ si-

dæ similis; à Myrmecia differt, quæ basim habet latiore, & nigro colore præditam, atque ubi à chirurgo tollitur, sanguinem fundit copiosiore, quæ & sessilis Verruca appellatur, vide Myrmeciæ.

Pepasmus, *πρασμός*, morbi est, & eorum, quæ præter naturam sunt veluti coctio quædam & maturatio, in qua quod assimilatur paucum est; quod autem semicoctum & superfluum, multum; Quamquam alibi *πρασμός* significatum latius extendit Galenus, dum omnem deductionem in medio-crem temperiem *πρασμός* appellat, & alibi omnem morborum *πέψιν*, id est coctionem in succorum alteratione consistere scribit.

Pepsis, vide Pepasmus.

Peracutus morbus, vide Acutus simpliciter.

Per consensum morbus, vide Idiopathia.

Perditio, vide Abortus.

Perfrictio est nativi caloris frigiditas sine sensu doloris, longiori temporis spatio, & paulatim facta, lib. de tremor. convul. cap. 6. quæ nativam caliditatem, ab humorum multitudine gravari o-
dit, 4. acut. 26. vide Frigus.

Perforatio, est sectio, quæ in spatiosam pulmo-
nis sedis capacitatem penetrat, reliqua verò omnis divisio ipsius, vulneratio quidem dicitur, perfora-
tio non item, 7. de anat. adm. ca. 14. Nominatur adhuc & perforatio, magnus quidam ventriculus, & meatus, qui ab anterioribus duobus Cerebri ventriculis in ipsum Cerebellum prorumpit, per quem parencephalis Cerebro est communis & con-
nexa; cum enim Cerebrum sit à parencephalide, crassæ meningis duplicatione diremptum, ipsum-
que oporteret aliqua parte illi conjungi, quo præ-
dictum meatum produceret, in unum prius locum utrosque ventriculos terminavit, quem sanè quar-
tum totius Cerebri ventriculum nonnulli nuncu-
pant;

pant ; alii rectius non ventriculum, sed perforationem nominant, ex qua cavitate animalis spiritus parencephalidi transmittitur, 8. de usu par. c. 11.

Periapta medicamenta, sunt capitis dolori conferentia, quæ Latinis Amuleta appellantur, quod de collo suspendantur, aut alicui corporis parti alligantur, lib. de remed. par. fac. c. 1. vide Amuleta.

Pericardium, quod & membrana, & tunica dicitur, membrana à substantia, tunica ab usu, 7. de anat. adm. c. 2. vide Membrana Pericardios.

Pericranios membrana, tunica est crania superposita, quæ ex duplicatione duræ meningis connatae undique & adhærescentis intrinsecus cranio, per suturas extra cranium egressæ, ut cranium duræ meningi & Cerebro arctius vinciret, ipsi cranio extrinsecus in orbem circumfunditur, 8. de usu par. cap. 9.

Pericharia, hoc est, subitum, & vehemens gaudium, contrarium Ecplexiæ quæ est subitus timor, ambarum occasione scimus multos interiisse, 12. meth. cap. 5.

Pericholus, id est biliosus, sive is homo sit, sive dejectio, sive urina, sive morbus, com. 2. in 1. prorrh. 18. Consueverunt autem excrementa, bilem substantiâ tenuem circiter habentia, atque ea circumvoluta, vocare Perichra, id est circiter colorata, ibid.

Perinæon, quod & Perinæum, femem, & interfemineum dicitur, vide Interfemineum.

Periodus, vide Circuitus.

Periostios membrana, & tunica est ea, quæ singulis ossibus adjacet; aggeneravit enim natura ac circumjecit omnibus ossibus carnes, simulque ipsa pinguißima quoque parte suctu extracta, terrestria atque arida, nec non pinguedine omni prorsus carentia reddidit, atque ex eo, quod extraxit

lentum

lentum ac tenax singulis, & in capitibus colligamina, quibus inter se connectuntur, & in longitudine circum undique tenues membranas produxit, quæ circum ossa, hoc est, ossium involucra, & perioftia nuncupantur, quibus carnes aggeneravit, 1. de semin. ca. 10. Estque perioftios membrana, succingentem & costas circundans, quæ costis intus tenditur, ita ut inter costas & succingentem, media collocetur, 8. de anat. adm. cap. 10. Est quoque perioftios oculi tunica, septima in ordine, quæ totum oculum cum ossibus colligat, simul autem & moventes ipsum musculos operit, 10. de usu par. cap. 2.

Peripneumonia, seu Pulmonia, pulmonis inflammatio est, quam semper acuta febris comitatur, qui cum viscus sit laxum & molle, fistulisque inanibus undique infinitis cavum, cordi vicinum, à pituitosiore atque crassiore sanguine inflammatur, cum subtilis, biliosusque fluat ferè, nec cum viscere ulla ratione cohærescere possit, 4. de caus. puls. ca. 12. eadem pulmonia appellatur, 2. progn. 64. Quam sequitur spirandi difficultas, tantaque angustia, ut suffocari laborantes videantur, ac recti sedere contentur, calidamque sentiunt expirationem, multumque aërem frigidum attrahere concupiscunt, atque inter tussendum sputum varium colore eji-ciunt, insuper gravitatis cujusdam, thoraci incumbentis sensum sæpe percipiunt, ac dolorem ex imo ad ipsum pervenire, & ad os pectorale, & ad spinam, 2. loc. aff. cap. 9.

Periptosis, vide Paremptosis.

Peritonæum, membrana est à Græci vocabuli etymologia dictum, quod alimenti vasis prætendatur, quæ & Peritonæos membrana, peritonæos tunica, & regumentum appellatur; tenuis substantiæ membrana est, ex simplicium & primorum

R

cor-

corporum numero, prætenditurque tum visceribus, tum intestinis, tum vasis, quæ inter septum transversum & crura habentur, tum etiam iis, quæ interjacent, quale est vulva & vesica, tenue admodum corpus, latis araneorum telis simillimum 6. de anat. adm. c. 4. abdomini substratum, 4. meth. 6. Arabibus Siphac.

Peritonæi vertex membrana est, telis araneorum similis, inferioribus septi partibus objecta, sibi continua, totam inferiorem septi transversæ regionem subliniens, eidemque circumhærendo, & simul serpendo, 6. de anat. adm. cap. 8.

Perittoma est id, quod post completam coctionem, nec confectum, nec assimilatum relinquitur, quod corpori nec adnascitur nec accrescit, sed per ipsius laxiora intus spatia tanquam supervacaneum errat: Unde nomen quoque rectè à majoribus ei, Perittoma est inditum, (1. de sanit. tuen. cap. 3.) id est excrementum, sive id spiritus, sive corpus aliud solidum sit, *περίτωμα* Græcè.

Perniones, quæ & Chimethla dicuntur, sunt intertrimenta, & scissuræ manuum, & pedum, hyberno tempore à summis algoribus factæ, libr. de med. fac. part. cap. 203.

Perona, Sura, Fibula à quibusdam; est alterum ostibiæ exterius & tenuius; alterum enim quod crassissimum est, & interiori in parte situm, *κνήμη* Græcis, eodem cum tota parte nomine, Latinis Tibia appellatur. Galenus autem ex Hippocrat. in *πεῖς γλώσσαις* dicit, Peronam diversa significare, aliquando quidem os totum membri, aliquando ipsius ossis epiphyfin, interdum ejus protuberantiam id est malleolum.

Perosis, hoc est oblæsiō, est privatio & impedimentum naturalis functionis, aut alicujus particulæ mutilatio, lib. finit.

Per-

Persistentes morbi sunt, qui eisdem horis accedunt ac remittunt, lib. de Typis, cap. 3.

Perspiratio, perspiratus, vide Inspiratio.

Per viciniam affici, vide Idiopathia.

Pes, πῆξ, pars infima cruris est, quæ multiplici osse constat malleolis, talo & digitis definitur, ex Aristot.

Pessarium, Pessus, πῆσος, est lana concerpta, aut pannus, aut bombyx, aut linamentum, ad digiti figuram, rotundum factum, demersum in medicamentum aliquod, involutum serico, filoque appensum, tum præsertim utero accommodatum.

Pestilentia, febris pestilens, morbus pestilens, Λοιμῆς, idem significant, estque morbus Epidemicus, contagiosus, perniciosissimus, communis, è communi causa natus, adventitius, (non patrius, aut familiaris,) præsentis periculi, ut qui maligna & venenata putredine humores, vitales spiritus, & substantiam Cordis labefactet, quam aër tota sua substantia putris & corruptus, sive quòd is inclusus non diffletur, sive à non humatis cadaveribus, sive à vaporibus, & halitibus putridis non discussis, excitarit. An verò corporum cælestium influxus pestilentem reddant aërem, dubitare malim, quàm credere, præsertim cum medico sensus magis sequenti, aëris mutationes pro omni sint Astrologia, ut ex Hippocrate conjicere licet, 3. aphor. & initio progn. & lib. de aqua, aëre & locis.

Petaloides urina est, quæ habet hypostasim similem squamis piscium, lib. de Urinis, cap. 27.

Petia oculi est sanguis fluens de aliqua arteria, vel vena, quam patitur ex ictu, lib. de ocul. par. 4. cap. 7.

Phacos faciei macula est nigra lentis similitudinem obtinens, Latini lentiginem & lenticulam vocant.

Phagedænas antiqui nominant ulcera, quæ semper majora, & deteriora fiunt, vel cicatrice nullo modo adveniente, vel si facta sit, resoluta, vel propter influxum vitiosorum humorum, vel propter dispositionem longo tempore factam, ex influentibus humoribus, vel ob aliquam dispositionem ossis in eo loco corrupti; sed nobis sufficiat ex iis, quæ aliquid loci circumstantis occupent, alia nominare Herpetes, quæ summam cutem tantum infestant, alia Phagedænas, i. exedentes, quæ carnem subiectam corrumpunt; nam quod putridum, atque depascens à nonnullis ulcus vocatur, non est propria ulceris differentia, sed passio implicita, ex ulcere atque putredine, 6. aph. 45. quas adedentes vocat, libr. de aqua, aëre, loc. c. 2. Adhuc phagedænae sunt illa ulcera, quæ partes vicinas continuo depascunt, non tamen eas putrefaciunt, febresque inferunt; quod si depastionem cum putrilagine sustinent Nomæ dicuntur, id est depastiones, 6. de comp. med. per gen. cap. 1. φαγεδαῖν Græcè.

Phalacrofis φαλάκρωσις, calvitium, seu calvities, pilorum capitis defluvium est, propter humoris penuriam, non autem humoris vitio; nam tunc diceretur Alopecia, vel Ophiasis, vide Madarosis.

Phalanx articulus est, tum maximè, quo magnus digitus ossi Carpi propinquo, dearticulatur, 2. de usu par. cap. 9. Græcè συντάλιδες, φάλαγξες, vide Digni.

Phalangosis, affectus est, quo pilorum subnascentium, duplex, triplexve acies; vel in superiore, vel in inferiore palpebra, provenit; libr. Introd. ca. 15. Ex quo videtur author Introductorii phalangosin, idem facere, cum distichiasin, quod falsum est, quoniam in hac novi pili, & non naturales succrescunt, in illa soli naturales pili sunt, qui inversi negotium oculo facessunt; in qua cilium intro spectat,

ctat, pilorum acie simul cum eo inversa, ut inquit Paulus; sic enim oculum compungunt; quibus duobus affectibus, commune genus est Trichiasis, id est noxa oculis a pilis proveniens, qui pili si recter exoriuntur, distichiasim efficiunt, si nativi, & naturales, phalangosim.

Pharmaceutica medicinæ pars est, quæ medicamentis per os assumptis affectibus medetur, 3. de comp. med. per gen. cap. 2. altera therapeuticæ medicinæ pars.

Pharmacia, purgatio, *καθάρσις, ἀνακαθάρσις*, duplicem habet apud Hippo. & medicos significationem, unam qua significat, humorum, qui sua qualitate molestant, evacuationem sive naturâ, sive arte fiat, per quamcunque regionem, vomitum, sudorem, urinam, nares, tussim, alvum, uterum; alteram quæ ejusdem humoris sit evacuatio per alvum tantum ope medicamenti, prior significatio habetur, com. 4. in 6. de mor. vulg. posterior in eo aph. qui bene corpore habent, difficulter ferunt purgationes; & corpora sana cum purgantur, exolvuntur.

Pharyngethron, apud Galenum, nunc pro Pharynge sumitur, nunc pro osse hyoide, quod sit portio maxima Pharyngis, vide Hyoides.

Pharynx, duo significat, & fauces, id est regionem intra os, ubi tum gulæ, tum asperæ arteriæ extrema concurrunt, id est medium illud spatium inter laryngem & gulam, & ipsam asperam arteriam, cujus summum laryngem vocant; veruntamen loci vicina effecit, ut pharyngis nomine, nunc pro medio inter laryngem & gulam spatium, nunc pro aspera arteria, nunc pro ipsius asperæ arteriæ summo capite, i. larynge, indifferenter sumatur, ut ex pluribus Galeni, & Hippocrat. locis elicere est.

Phathnia, sunt ossa dentes continentia, libr. de ossib. vel, ut alii, sunt alveoli & præsepiola, & cavitates,

vitates, quibus dentes inferuntur, quas Græci *βί-
φρα*, vocant, unde videntur hæ duæ voces *φάφρα*
& *βόφρα* idem significare.

Phaulon simplicem & vulgarem victus ratio-
nem vocat Hippoc. ita eam, quæ huic contraria est,
exquisitam, inter utranque autem mediam, hypo-
phaulon, id est subvulgarem nuncupavit, 1. de
fract. 45.

Phimos, & Phimosis, vitium quoddam in mas-
culis est, ut docet Cels. lib. 7. cap. 25. in quo Co-
lis glans, ita cutis tegmine contexta est, ut nudari
non possit; huic contrarium malum, in quo pro-
pter cutem curtam, aut retro abactam glans regi
non potest, Periphimosis vel paraphimosis appel-
latur.

Phimosis est, cum cutis palpebrarum extrinse-
cus valde inflammatur, atque id, eò usque, ut vi-
cinæ regionis pars aliqua occupetur, palpebra in-
vertatur, cum verò modica quidem in cute inflam-
matio est, at membrana, quæ intus ad Irim usque
extenditur, valde deficit, tunc fit, ut intro palpe-
bra convertatur, quod vitium cum utrisque palpe-
bris accidit, Phymosis, hoc est, Capistratio nun-
cupatur, cum diducere eas æger atque aperire ita
oculum nequit. Idem morbus interdum in labiis
oritur, & præputio & ano, cujus causa eadem est,
3. de iis, quæ in med. 32. vide Paraphimosis.

Phleborrhagia, id est venarum ruptio, 4. acut. 86.

Phlebotomia, id est sanguinis per venæ sectio-
nem, missio 11. meth. 1.

Phlegma, humor est frigidus & humidus albi co-
loris, qui tum in senibus, tum iis, qui ratione qua-
vis sunt perfrigerati plurimus acervatur, autumno
abundans, quem Prodicus Blenam & Mucum vo-
cat, 2. de nat. fac. cap. 9. vide Pituita, Gravedo,
& Coryza.

Phleg-

Phlegmatix significant, five illas, quæ propriè phlegmonæ, id est inflammationes nominantur, five etiam libeat febres unà complecti, secundùm antiquam vocabuli acceptionem, 1. apho. 7.

Phlegmone, est abscessus, in quo sanguis calidus copiosior in aliquam animalis partem, procumbens, majora ejus vasa distendit, ab his ad minora procedit, à quibus exudat foràs in ea ampla spatia, quæ inter vasa sunt, ut etiam omnia, quæ in composita carne habentur, loca occupet, 10. meth. 6. Solet etiam Hippoc. phlegmonas appellare omnes inflammationes, & si tumore præter naturam careant, sed ipso posteriores, nomen phlegmones tumoribus præter naturam attribuunt, quando cum inflammatione & resistentia & pulsatorio dolore constiterint. com. 4. in 6. de morb. vulg. 1. Conſueverunt antiqui in omni caliditate, nomine phlogosis, id est inflamminis, & Phlegmones hoc est inflammationis uti, 2. Glauco. 1. & 4. acut. 21. & 13. meth. cap. 1. φλεγμονή, καὶ φλόγῳσις Græcè.

Phlegmone erysipelatoſa, est tumor præter naturam, à sanguine & bilioso humore subortus, sed sanguine in prædominio peccante, bile in subdominio; è contra Erysipelas phlegmonosum, in quo prædominatur bilis sanguine in subdominio peccante, ita ut ab eo, quod in mistura exuperat, nomen ipsi indatur, ac dicatur de eo, id quod exuperatur, sic ut phlegmonem erysipelatoſam, vel erysipelas phlegmonosum id vocemus; Ubi autem neutrum vincit, ibi vitium phlegmones, erysipelatoſque medium nominetur, 14. meth. cap. 2. vide inflammationis.

Phlegmone oculi tumor est circa oculos, qui cum rubore & caliditate multa & motu difficili, & punctationibus gignitur, lib. finit. vide Inflammatio.

Phlo-

Phlogosis, id est inflamminis nomen sæpe Hipp. affert, pro phlegmone, hoc est, inflammationis vocabulo singulari, 3. prognost. 71. vide Inflammatio, & Phlegmone.

Phlyctænam vocant, ubi per exulcerationem, vel etiam sine hac exterior Ceratoidis tunicæ membrana tenuissima, & sublimis elata, intra se humorem collegerit, aut sub tunicæ spatio, crassior humor currens phlyctænam pariat. Introd. cap. 16. Inde ad pustulas per corpus erumpentes ob serosos humores ad cutem translato, nomen transfertur, 2. progn. 70.

Phlyctides, sunt pustulæ, quæ in ardentissima febre per caloris intensiorem, in ore generantur, lib. finit. vide Febris pemphigode.

Phocatos, instrumenti genus est, quo in fracturis calvariæ utimur, à lenticulæ specie dictum, 6. meth. 6.

Phœnigmus, rubrificatio, est ruboris per medicamenta, in aliqua corporis parte, excitatio; quædam. n. medicamenta, eam vim habent, ut cuti admota, ruborem, caloremque accendant, atque etiam si diutius immorentur, vesiculas excitent, tandemque exulcerent, ab Arabibus Vesicantia, & Vesicatoria appellantur.

Phoxos, est depravata capitis figura, cum acuminato est vertice, & non ad oblongæ sphaeræ similitudinem, qualem secundum naturam humanum caput habet, lib. de ossib. cap. 1.

Phrenitim, mortales omnes eam affectionem appellitant, in qua Phrenas, id est mentem læsam esse videant, 1. prorrh. 1. Est verò phrenitis mentis alienatio cum febre acuta, quando Cerebrum propria, primariaque affectione laborat, si verò Cerebrum per consensum afficiatur, dicitur Delirium. 5. loc. aff. 4. Est autem affectio, inflammatio in meningi-

ningibus; & in ipsum etiam Cerebrum aliquando pervadit, estque perpetuum cum acuta febre delirium, 1. prorr. 1. Quod si febrem adjunctam non habeat, tunc non phrenitis, sed vel delirium, vel mania, appellatur; si verò perpetuum non sit delirium, adhuc phrenitis dici non debet, sed vel paraphrosyne, vel paraphrenitis, ut quæ tum à ventriculo, tum à diaphragmate, tum in summo febris vigore excitatur; tunc enim declinante paroxysmo, cessat mentis alienatio, com. 3. in 3. de morb. vulg. 45. unde omnia signa, quæ eam, vel efficiunt, vel significant, dicuntur phrenitica, com. 1. in 1. prorrh. 4.

Phrenas, vide Diaphragma..

Phrenicæ venæ, sunt duæ propagines venarum, è trunco venæ cavæ superioris orientes, insertæ in diaphragma, ipsumque totum nutriendes.

Phtharticum, vide Deleterium.

Phthiasis, est scabies, circa palpebrarum radices, quæ squamas furfuri similes dimittit, lib. finit. Vocaturque morbus pedicularis, cujus generatio quibusdam contingit in capite acervatim, ex multis videlicet humoribus, calidis quidem, sed non ad totam caliditatem progressis, ad quantam proveniunt acres Ichores, id est sanies, 1. loc. aff. 7.

Phthicus, Græcè φθινώδης is dicitur, vel qui phthisi correptus est & contabuit, vel qui quavis ex causa macilentus evaserit; vel qui ad phthisim, natura proclivis est, angusto scilicet adstrictoque existens thorace, ut à tergo, operta scoptula, instar alarum promineant (unde πτερυγώδης, hoc est alatus nominatur) tandem cui caput imbecillum est, organaque respiratoria facile omnem ejus fluxionem recipiunt, com. 2. in 1. de morb. vulg. 13.

Phthisis, quæ Tabes Latinis, dicitur, si communiter sumatur, est diminutio, & colliquatio corporis; Tabes verò, propriè est pulmonis ulceratio.

R 5

vel

vel thoracis, vel faucium, ut & tussicula & debiles comitentur febres, & corpus conficiatur, ea verò quam Phthoën proprio vocabulo appellant, est corporis consumptio ex ulcere, libr. finit. *φθίσις* Græcè, & *φθῆν* Phthoëa etenim propriè Græci, & præsertim Athenienses nominant, ob pulmonis ulcera insanabilia, totius corporis cum parva febre extenuationem, eandemque Hippocra. vocavit Phthifim, 7. apho. 16. atque ideo aliquando Galen. sanguinis sputum, vocat Phthoën, 5. meth. 15. eandem vocat Tabem, 1. aph. 12.

Phthifis oculi, vide Tabes oculi.

Phthoë, vide Phthifis.

Phthoria, i. medicamenta, quæ valent ad eji- ciendos foetus, vivos vel mortuos alio nomine Ec- bolia appellantur.

Phthoropœum, vide Deleterium.

Phygethlon, inflammatio est adenum, quæ in inguinibus, & aliis est, calore scilicet & celeritate generationis, ab aliis tuberculis distincta, libr. de tumoribus cap. 15. Phygethlon, est erysipelas inflammationis particeps, 2. Glauc. 1. figurâ illi panno similis est, quo textores utuntur, atque ideo pannus & panis dicitur.

Phyma est phlegmone glandulis, sicubi fluxio in eas procubuit, citra ulceris occasionem accidens, 13. metho. cap. 5. quæ statim augetur, atque ad suppurationem venit, 2. ad Glauc. 1. vide Tuberculum, Furunculus.

Physema est resinæ species, quam & pityinam, & piceam nominant, expers pinguitudinis, admodum exsiccans, 7. de comp. med. loc. c. 3.

Physiognomonica signa, sunt quæ rei naturam indicant, libr. quod animi mor. c. 6.

Physiologia, id est naturalis scientia, 1. de elem. 5. qualis medicina censetur, quæ & Physiologica appel-

appellatur, nomine sumpto à materia, quæ cognitioni medici exposita est, quæque materialis propriè appellatur, lib. de part. art. med. cap. 6.

Phyfis, apud Hippocratem nunc naturam, nunc temperamentum significat, 2. acut. 31. Vocatur adhuc Phyfis flatus, flatuosus, sive halituosus spiritus, succis quibusdam pituitosis, vel cibis in ventre à deficiente calore, in halitum solutis; qui cum per os excernitur, ructum creat, cum per sedem, sonorum silentemve flatum; cum verò neutra parte emittitur, symptoma creat, quod Empneumatosis hoc est inflatio vocatur, ventre scilicet impotente ad excrementosum, nebulosumque excernendum spiritum; sed is retentus propter magnam spiritus viæ, & intestinorum latitudinem, graviter sonat, murmur quoddam, quod Græci Borborygmon vocant, causans, 3. de sympt. caus. cap. 2. vide Clydones.

Pia & dura mater, vide Membrana dura.

Picatio auxilium medicum est, quo parte aliqua corporis pilos exscindente, medicamento utimur, tum maximè cum quidam novaculæ præsidium formident, præsertim in gutture, iisque abrasis pharmacum aliquod applicamus, 1. de comp. med. loc. cap. 5. Aliqui verò picationem & picam significare inquirunt, symptoma depravatæ, vitiosæque appetentiæ cum stomachus vitiosus, & à natura alienos cibos concupiscit præter morem, quo malo mulieres gravidæ infestantur, ad extremum usque secundum vel tertium mensem, quarto namque ferè eo liberantur; quod malum & Citta, & Cittosa ab ave, quæ Pica dicitur, denominatur, vide Cittosa.

Pica, vide Picatio, & Cittosa.

Picea, vide Physema.

Picra simpliciter, sive hiera picra, est idem ac medica.

medicamentum ex aloë , 4. loc. aff. 2. quod sui amaritudine morbos & humores expellit , de Dynam. in procæmio. eadem & amara simpliciter appellatur, de cur. rat. per sang. cap. 18.

Picrocholus homo , i. amara bile abundans , 2. acut. 29.

Pinguedo est affusio alimenti , circa membranas maximè concrescens , sensu carens , lib. finit. vide Adeps.

Pinnæ , seu Pinnulæ sunt alæ narium. lib. finit. vide Alæ narium.

Pituita, est omnis frigidus & humidus naturâ humor , qui & phlegma dicitur , 8. de placit. cap. 6. quatuorque humorum unus est , omnis qualitatis & saporis expers, nonnunquam verò & dulcis particeps fit qualitatis, sed hunc humorem qualiscunque fuerit , si modò albus existat , pituitam appellant, lib. de atra bile , cap. 2. Scindapson Galenus jocandi gratiâ , nunc pituitam, 8. de placit. cap. 6. nunc Cerebrum nominat , 8. de placit. cap. 4.

Pityina, vide Physema.

Pityriasis & pityra , vide Furfuratio.

Pityroides urina, quæ habet hypostasim similem furfuri , i. furfuraceam hypostasim , lib. de urinis , cap. 28.

Pladarotes, sunt mollia veluti corpora vetusta, & maximè decolora, palpebrarum parte interna, nondum aspredinem habentia , lib. Introd cap. 15.

Plados omnis humiditas redundans , superflua , & excrementitia , sive tenuis ea sit , sive in modum puris crassa , 3. de fract.

Plagulæ, quæ & splenia dicuntur à splenis forma, firmamenta sunt quæ stabiliunt deligationem; luxato enim , fracto , vel comminuto osse fasciæ imponuntur , quæ confirmatum ac repositum os continent , prohibentque ab affecta parte inflammationem,

tionem, præsentem humorem repellendo, & adveni-
nienti obfistendo, quæ fasciæ, & subfasciationes,
& subligamina appellantur; supra has ne dimove-
antur, ac divertant, plagulæ imponuntur cerato
aliquo intinctæ, quarum duplex est usus, unus ut
subligamina contineant, alter ut ea membra cir-
cùm expleant, quæ in acutum desinunt; Plagulis
tertiò aliæ fasciæ, quas superligamina nominant,
convolvuntur, quibus ferulæ superponuntur, quæ
totam deligationem firment, ac stabiliant, 3. de iis
quæ in medic. 11.

Planities, vide Pedion.

Planta, vide Pedion.

Planum, vide Pedion.

Platysma, hoc est latius linteum, quod ulceri-
bus extrinsecus superdatur, 4. de comp. med. per
gen. 14. Platysma autem myodes, est, dilatatio
musculosa, sive latus ille musculus, qui cuti sub-
nascens, buccam, sine maxilla, movet, lib. de ner-
vor. disse. cap. 6. vide Latus musculus.

Plectrum, vide Pharynx, & Isthmus.

Plenitudo, vide Multitudinis.

Plenus pulsus, qui arteriam ostendit pleniorē,
& occursum humidè tumidum, 1. de diff. puls. c. 6.

Plethora est ubi æqualiter inter se omnes succi
sunt adaucti, id plethos, plethoram & plethorian
Græci vocant, nos plenitudinem, & succorum
redundantiam dixerimus; ubi verò vel flava bile,
vel nigra, vel pituita, vel serosis humoribus refer-
tum jam corpus fuerit, eum habitum Cacochymia-
m, quasi succorum vitium dicas, non plethoram vo-
cant, 3. met. c. 6. & 13. meth. c. 4. vide Multitudinis.

Pleuritis, quæ & Pleuresis dicitur & morbus
lateralis, est inflammatio illius membranæ quæ
costas intus subcingit, 6. aph. 33. Quæ membrana
mutuato à costis nomine, quæ Pleuræ dicuntur,
& pleu-

& pleura ipsa dicitur vulgò. Exquisita verò Pleuritis fit, ubi cingens membrana costas, primario affectu laborat; proinde dolor, vel ad jugulum, vel ad præcordia pervenit; ad jugulum quidem superioribus ejus partibus affectis, ad præcordia verò ubi inferiores afficiuntur, atque vehemens quoque febris hanc inflammationem perpetuò sequitur, quia sedes affecta, & parùm distat à Corde, & cum panniculo ipsum involvente, ac septo transverso cognationem habet, 5. de loc. aff. 3. lib. de constit. art. cap. 15. Arabibus Sofati, Birsen, & Pleuresis, Græcis *πλευριτις* appellatur. Non exquisita verò pleuritis est, in qua dolor externus est, & contactu movetur, vel quòd sine febre, vel sine sputo, vel sine tussi, vel sine spirandi difficultate sit, vel quòd neque tensionem, neque duritiem ullam pulsus habet, quæ tamen singula exquisitam efficiunt pleuritidem. Pleuritidem verò incoctam appellant, quæ vel celeriter hominem jugulat, vel non nisi longo tempore finitur, 5 loc. aff. c. 2.

Plexus choroides, vide Choroides plexus.

Plexus retiformis, seu reticularis, est involutum ex multis arteriis, sub dura meninge collocatum, ad retardandum spiritum animale, ne statim effluat; ubi enim natura voluit diutius morari, materias, ubi transitum ipsis difficilem molita est, quemadmodum in Ventriculo quidem Pylorus, in intestinis involucria, & ante testiculos arteriæ & venæ multipliciter involvuntur, non secus in capite sub dura meninge plexus arteriarum retiformis & reticularis, & Choroides dictus, 4. de usu par. cap. 13. & 9. de usu p. ca. 7. quem vulgò rete mirabile appellant, vide Glandulosi assistentes.

Plexus variciformis, vide Flexus variciformis.

Plixada, id est gressuram, totum id, quod inter inguina utriusque cruris est, solet Hipp. appellare, 4. de artic. 45.

Pneu-

Pneumarias, & **Pneumatodes**, vocat Hippoc. anhelosos, qui densum spiritum habent, 3. de diffic. respir. capit. 12. Adhuc **Pneumatodes** vocat Hipp. aliquando eos, qui ventrem inflatum habent. ibid.

Pneumaticus, id est spiritalis, qui omnia spiritibus attribuit, libr. Introd. cap. 9. vel qui de spiritibus agit, 3. de differ. puls. cap. 6.

Pneumonphalon, Umbilici est dilatatio, à flatuoso spiritu, libr. finit.

Pnigalion, morbus Incubus Latinis dictus, alio nomine **Ephialtes**, vide **Ephialtes**.

Podagra est **Arthritides** pedum; ut enim **Arthritis**, universi corporis & articulorum omnium, morbus est, ita si solum pedum sit, ab affecta parte, **podagra**, si manuum, **chiragra** nuncupatur, vide **Arthritis**.

Pollex, est brevior & major digitus manûs, quem **Antichira** & **promanum** vocant, lib. de ossib. cap. 22. vide **Digitum**.

Polychresta, medicamenta sunt, quæ multis affectibus conveniunt, quæ contrariis medicamentis constant, etiam juxta secundas qualitates ac vires, non tantum primas, 5. de comp. med. per gen. c. 1.

Polychronius morbus, qui longo tempore comprehenditur; qui & **Chronius** dicitur, cui opponitur **Brachichronius**, qui brevi tempore finitur, 3. diæ. de cr. cap. 13.

Polymorphum, vide **Sphenosis**.

Polypus, tumor est præter naturam, in naribus genitus, polypodis carni assimilis, juxta substantiæ proprietatem, 3. de comp. med. loc. cap. 3. cujus quinque affert species Hipp. lib. *περὶ πρῶτον*.

Pompholix, bulla, est elevatio in humore facta à flatuoso spiritu, quo intra humorem concluso bulla excitari solet, præsertim si humor tenax, viscosus

cosusque est; tunc enim bulla permanet, nec facile solvitur, quales sæpe in urinis visuntur, renalem & longum morbum significantes. Est & Pompholix metallicum medicamentum.

Ponos, nunc laborem propriè dictum, nunc dolorem, seu, ut quispiam dixerit, malam affectionem, qua in acutis morbis, ægri malè afficiuntur, significat, 2. acut. 47.

Poples, five Ancyle, est articulus ille, quo os magnum femoris articulatur ossi tibiæ, in quo pars exterior genu dicitur, interna vero, qua crus flexitur, dicitur poples, vel Ancyle, lib. Introd. c. 10.

Porocèle, est ramex callosus, five tophus in testiculo, aut in membrana Erythroide concrescens, multus, renitens, durus, & inæqualis. His notis ab Hydrocele, & Sarcocèle, distinguitur, lib. finit.

Poromphalon, est concretionis topi in Umbilico lib. finit.

Poropœia, est exiguorum meatuum status, 4. meth. 4.

Porracea bilis, vide Bilis pallida.

Porrigo, i. furfuratio, vide Furfuratio.

Porta vena, vide Cava vena.

Portæ Hepatis, *πύλαι ἥπατος*, sunt pars sima hepatis, in qua sita est ea vena magna, quam vocant venam portam, vel venam portæ, quâ est ingressus chyli in jecur, sicut in gibba sanguinis ex eo egressus.

Porta Ventriculi, est inferior ventriculi terminus, qui & pyloros dicitur, 3. loc. aff. 7. vide pyloros.

Portinarium est primum intestinorum, quod duodenum appellatur, lib. de anat. viv. vide Dodecadactylon.

Porus est nervus mollis ex prima conjugatione

ner-

nervorum oculum moventium, à Cerebro ad oculos pertinens, qui solus manifestum habet foramen, unde & visificus, & meatus absolutè dicitur, 4. loc. aff. 2. Porus est exiguus omnis corporeæ molis meatus, 1. fanit. tuen. cap. 12. Atqui & porus tophum significat, tum qui in Arthriticis, tum qui in calculosis generatur; cum enim humor crudus lentorem assumpsit, & transitus per renes quibusdam naturâ sunt angusti, id, quod crassissimum est, & maximè lentum, diutius moratum, tophum gignit, 1. de alim. fac. cap. 5. Porus adhuc & Callum significat, ad quem gignendum cogi, concrescereque, aliquid proprii ossium alimenti oportet, quod in fracturis ossium accidit, 6. met. c. 5. vide Meatum, & Oncos.

Post-apparentia, vide Affidentia.

Post-brachiale, vide Brachiale.

Posterius Cerebrum, vide Cerebellum.

Posthia, five Crithe dicitur, cum parte interna palpebrarum, juxta corollas, suppuratum tuberculum oblongum, figurâ hordeo simile fit, unde appellatum est lib. Introd. c. 15.

Præcedentes causæ, vide Antegressa, & Febres putridæ.

Præcognitio, *πρόγνωσις*, prænotio est futuri eventus morbi, vel futuri symptomatis eorum, quæ necessariam habent generationem solum, non autem omnium, quæ circa ægros eveniunt: modò nihil aut ab ægro, aut ab affidentibus fuerit commissum, quo medici judicium jure frustrari possit.

Præcordia, hoc est phrenas non ipse tantum, sed alii etiam veteres septum appellarunt; infra verò hæc præcordia tum venter, & intestina, tum jecur ipsum sita sunt, 8. de placit. cap. 9.

Pregmatis ossa duo sunt, capiti desuper incumbentia, parte posteriori, ab osse occipitis, anteriore

S

verò

verò frontis, utrinque ab ossibus temporum lineis fuerunt distincta, quæ & Bregmatis ossa appellantur, 12. de usu par. cap. 20. vide Bregmata.

Præincipientes causæ, vide Antegressa.

Præputium, cutis est, quæ glandem pudendi vestit, 5. meth. 15. vide Glans.

Præsepiola, vide Phathnia.

Præter naturam, vide secundum naturam.

Prætextus, manifestissimas causas, & verissimas vocavit Hipp. cum tamen, in usu sit, ut falsæ causæ prætextus appellentur, 2. de fract. 62. Quin & prætextus aliquando non falsas causas, sed veras dicit, 3. de fract. 46.

Priapismus (qui & Tentigo) est auctio pudendi stabilis in longitudinem, ac orbem tumefacti, citra rei venereæ appetentiam, 9. de comp. med. loc. ca. 9. à flatuoso spiritu, 14. meth. 7. nullo stimulante ad libidinem, aut desiderio, aut acquisito calore, ut quibusdam accidere consuevit, qui supini decumbunt; ducta denominatione a Priapo animali; nam hunc, ut cui suapte natura huiusmodi Coles esset, ita finxerunt, atque picturâ descripserunt homines, 6. loc. aff. 6. quem & satyriasim & satyriasum Græci vocant, quòd Satyri arrigere semper crediti sint, de tumor. cap. 14.

Prima corpora, vide Homiomeres.

Prima particula, vide Similare.

Primæ venæ, (quæ & magna vasa appellantur, & vasorum radices, 5. meth. 3. sunt, quæ sunt circa jecur, & mesenterium & Cor, 12. meth. cap. 3. vide Radicem vasis.

Primarius affectus, vide Idiopathia.

Primitiva causa, vide Antegressa.

Princeps intestinum, vide Rectum.

Principium morbi triplex dicitur, secundum unum quidem modum de primo insulta qui simplex est,

est, & latitudine caret, secundum alterum verò de eo quod ad tertium extenditur diem, & præter hæc etiam id, quod tanquam pars accipitur totius morbi, in quod manifestæ coctionis signa desiderantur, 1. de cris. cap. 8. & 19.

Proboscis, sive pronomæa est pars quædam pendens angusta, & longa in Elephante animali (quo loco aliis est nasus) adeò ut ad terram pertingat 16. usu p. 14.

Procatactica causa vide Antegressa.

Processus anchoralis, vide Ancyroides.

Processus cornicularis, vide Ancyroides.

Procidentia oculi, est cum ab ictu aliquo violento, aut strangulatione, cum febre continua, vel capitis dolore, prolapsus oculus fuerit, lib. finit.

Procondyli dicuntur, primi digitorum articuli metacarpio proximi, ut medii digitorum articuli, condyli; extremi verò, metacondyli.

Proëgumena causa interna est, quam antecedentem solent nominare, quam Celsus vocat abditam, in occulto positam, & morbi continentem causam.

Productio, vide Dodecadactylon.

Profundatio sudoris, vide Chorion.

Prognostica signa nuncupantur, quæ futura prænunciant, Diagnostica, quæ præsentia declarant, Indicatoria, quæ curationem indicant, lib. de Optim. sec. emp. cap. 6.

Prolapsiones, idest ossium integras alternationes, Dimotiones non integras appellat, Hippoc. 3. de fract. 51. & 2. de fract. 36.

Prolepticus morbus, vide anticipans & Cinu-
menus.

Promanus, vide Digiti, & Pollex.

Pronervationes, vide Tendones, & Aponeurosis.

Pronomæa, vide Proboscis.

Prophasis, vide Antegressa.

Prophylace, ea est artis medicæ pars, quæ morbi causam adimit, Prophylactice verò, quæ à morbo præservat, 11. meth. cap. 2.

Proprius affectus, vide Idiopathia.

Proptosis, id est procidentia appellatur, ubi cum inflammatione moti oculi, sede sua procidunt, lib. Intr. cap. 15.

Prosartesis hoc est appensio, longiorum est membranarum ad vicina loca applicatio, lib. finit.

Prospheromena, id est sumenda vocantur, quæ intro in corpus sumuntur, ut quæ eduntur, ac bibuntur, & inspiratus aër, 10. meth. 7.

Prosphysis, vide Prosthesis.

Prosthesis prior est virtutis nutritivæ facultas, quæ nutrimentum membro, quod nutriri debet, apponit, unde appositio dicitur, quam subsequitur Prosphysis, id est agglutinatio, sive unio, quæ nutrimentum appositum agglutinat, & unit membro. Tertia his annectitur, quæ unitum nutrimentum assimilât membro, quod nutritur, diciturque Nutritio, 3. de natur. facult. cap. primo. & 13.

Prosthetis, est pars carnosa, quæ in manuum, & pedum cava parte attollitur.

Protopathia, vide Idiopathia.

Prurigo, pruritus quidam est, cum exigua quadam molestia, qualis puerorum, qui jam dentire incipiunt gingivis accidit, 3. aph. 35.

Pfallidæ, vide Fornices.

Pfallioides, sive Psalloides, vide Camarion.

Psammissus, curationis genus est, quo Hydro-pici arena calida, recto capite, ad aquam ab universo corpore, ciendam, & ejiciendam, sepeliebantur, & soli ardenti exponebantur.

Philothra medicamenta sunt, quæ pilos & capillos auferunt, vel duos, magnos, multos, crassos, & ve-

& veluti fuillos pilos attenuando, & minores reddendo, vel ipsos penitus extirpando, & partes corporis depiles reddendo, 1. de comp. med. loc. cap. 4. Differunt à Dropace, quòd sint viribus Dropace valentiora, vide Dropax.

Psoa, quasi pulpam, id est lumborum carnem dixeris, est magnus musculus, ab undecima thoracis costa incipiens, per universa ilia & pubem progrediens. lib. de muscul. diff. cap. 31.

Psora, scabies est, cum asperitate summæ cutis cum pruritu, furfuribus, & corporis colliquatione, lib. Introd. cap. 13. quæ omnia etsi illi cum lepra communia sint, differunt tamen, quòd in psora summa cutis occupatur, in lepra malum altius descendit, adhuc in psora, furfuracea fit cutis, in lepra squamosa; adhuc psora variè figurata est, lepra verò circularibus magis erosionibus cutem depascitur. Quam psoram Avic. distinxit in excorticatam & non excorticatam, scædam & non scædam, humidam, & siccam; quòd fortè aliud sit Græcis Psora, ac Arabibus.

Psoriasis hoc est scabies, & duritia scroti, cum intensa prurigne; quandoque verò & ulceratione, lib. finit.

Psorica medicamenta sunt, quæ scabras in palpebris affectiones sanant 2. de com. med. loc. ca. 3.

Psorophthalmia, id est pruriginosa scabies à sole, & pulvere orta, lib. de remed. par. fac. cap. 10.

Psychrophobus, homo est qui frigida aquæ exhibendæ est timidus, sicut & hæmophobus est sanguinis mittendi timidus & hydrophobus, qui à rabido Cane morsus, aquam reformidat, 9. meth. 5.

Psycetica medicamenta sunt, refrigeratoria, quæ omnem calorem, & lassitudinem mitigant, lib. de Dynam. in procem.

Psydraciæ sunt parvæ efflorescentiæ factæ in capite

pite similes vesicis eminentibus in superficie, lib. de med. fac. par. cap. 5. Differunt a Phlyctenis, quæ toto corpore non tantum capite, ut Psyracia, oriuntur, & si autor Introductorii fortè aliter sentire videatur; tum quod Phlyctenæ à calidiori, acriorique, hæc a minus calido humore, & acri gignantur.

Pterna, calx, os pedis omnium maximum est, parte qua ingredimur leniter rotundum, & latiusculum, posteriore tibiæ rectitudinem longè excedens, inferiore astragalo, anteriore osse scaphoidi inarticulatum.

Pterygoidea, quæ & alaria ossa dicuntur, vide Sphenois os.

Pterygium dicitur, nervosa superinnata oculi membranæ eminentia incipiens ab angulis, & procedens usque ad corneam; quando verò insuper augetur cooperit & pupillam, lib. de med. fac. par. cap. 12. Pterygia etiam vocant alas narium, i. fines ejus infernos, qui moventur, i. de usu par. ca. 1. Eadem Ungula appellatur & Unguis, differens ab Encanthide, quæ est carnis in majore angulo ex-crescentia; Pterygium verò nervosa caruncula est, 10. de usu par. cap. 10.

Ptilos, glabras, simulque nascentes alias palpebras quique pilos non habent, Græci vocant, 4. de comp. med. loc. cap. 8.

Ptilosis est casus pilorum palpebræ, lib. de med. fac. par. cap. 12.

Prisana, nunc pro succo hordei percolato, nunc pro juscule ex hordeacea etiam substantia sumitur, 9. de plac. cap. 6.

Prosis oculi vitium est, quod alio nomine *φάρμακωσις* appellatur, vide Phalangosis.

Ptyelos, vide Choana.

Pubes, pubertas, tempus est ætatis, quo lanugo circa

circa pudenda oriri incipit, quod initio anni decimi quarti incipit, ad vigesimum quintum terminatur, 5. apho. 7. Est & Pubes, idem quod pecten, postrema pars hypogastrii, sive Aqualiculi, qua pili nascuntur, vide Aqualiculus. Cujus pubis, seu pectinis ossa, apophyses sunt ossis sacri tenues perforatae, & in anteriora protensae.

Publicè grassantes, vide Communis, & Endemus.

Puerilis morbus, vide Comitialis.

Pulmo, caro quaedam rara, tenera, & spongiosa est, in cujus cavis aër attractus modicè retinetur, & rectificatur à suis pravis qualitatibus, libr. de anat. viv. Unde respirationis & vocis instrumentum est, 7. de usu par. 1. estque viscus quemadmodum hepar; vasis quàm plurimis contextum, quorum intervalla carne molli, instar stoëbes cujusdam opplentur, quo omne id, quod inter vasa omnia est inane, repleret, essetque firmamentum ac propugnaculum imbecillitatis ipsorum, ibid. cap. 2. & 8. πνεύμων Græcè, & spongiosus, quo follis instar aëre impleri distendique citra noxam possit, substantiâ spumam sanguinis referens.

Pulmonia, vide peripneumonia.

Pulsativus dolor, vide Dolor pulsativus.

Pulsus est sensibilis Cordis, & arteriarum motus dilatione, & contractione factus, 1. de differ. puls. ca. 2. & 4. de differ. puls. ca. 3. Hoc nomen pulsus veteres primùm adhibuerunt designandis motibus dolorificis pulsantibus ex inflammatione, & palpitantibus concitatis, vehementique motu arteriarum; Deinde medici ea voce usurparunt in significando motu secundum naturam in Corde & arteriis facto per systolem, & diastolem, cujus naturam Hippocrates vel non callebat, vel ut fallacem neglexit; in quo si medici tactus

sua diastole evertitur, aut violenter impellitur, & cum renixu quodam pulsat, vehemens pulsus, *ῥῆδος σφυσμὸς* dicitur, cui oppositus, *ἀνυῶδρος*, languidus dicitur.

Pulvis pinguis, est in quo nec asperum quippiam, nec acre subest, 5. sanit. tuen. cap. 3.

Punctio, solutio continuitatis in carne est, ab aliquo acuto incidente, & tenui facta; Græcè *νύξις*, *ἢ νύσμις* dicitur. Est adhuc punctio, quæ & compunctio appellatur, incisionis ratio, quæ hydropicis ad ciendam aquam debetur, quæ *παρογκένθησις* Græcè dicitur (de qua consule Aulum) Arabibus punctura.

Punctorius dolor, vide dolor tristis.

Pupilla, Græcè *κόρη*, foramen medium Uvæ tunicæ oculi est, in quo fit visio, libr. de anat. viv. Estque media totius Iridis pars, lib. Introd. ca. 10.

Purgatio, evacuatio est per propria loca, derivatio per propinquiora, Revulsio per contraria, 4. meth. 6. & 5. meth. 3. Vacuationem appello propriè materiæ, ubi quantitate exuperet, purgationem verò alienæ per qualitatem, secundo, progn. 14. 1. aphor. 2. vide Evacuatio, Pharmacia.

Purgamenta, *λόχεια* Græce dicuntur ea omnia, quæ à puerpera, post fœtum, & secundas exeunt per uterum, quæ & Catamenia appellantur, soloque hoc differunt, quod hæc ante partum sint, illa post partum.

Purgatoriam facultatem non omnes intelligunt, quod duo significat, alterum commune omnium quæ quovis modo animalis excrementa expurgant, alterum verò per Excellentiam de iis tantum dicitur, quæ aut per vomitum, aut per ventris dejectionem purgēt, 5. de simp. med. c. 20. vide Cathartica.

Perpurea vena, vide Communis, & Media.

Purulentiam, Suppurationemque appellat Hippoc.

poc. ubi pus universum constiterit, concocto tumore quopiam præter naturam, 1. progn. 40.

Purulentus & suppuratus, vide Empyus, & Empyus.

Pus, πύον, est humor putris, partium sparmaticarum substantiæ magna ex parte assimilis. Estque humor, quod in humoris modum fluat, atque ex humore habet originem, qui in partem inflammatione laborantem decumbens, & per inania ejus spatia diffusus, occlusis undique meatibus, perspiratione intercepta computrescit, perinde atque alia omnia, quæ perspiratu carentia, alieno in loco vehementius incallescunt.

Pustulæ Græcis Hydatides, hoc est Exanthemata, 4. sanit. tuen. cap. 4. sunt & pustulæ abscessus in nigro oculi humorem continentes cum phlegmone & fluxu, lib. finit. vide Exanthematum.

Pustulæ latæ, sive tubercula omnia, duplicem habent differentiam, quoniam quædam tendunt in acumen, & altum petunt, quædam ad majorem extenduntur locum, non tamen in altum attolluntur; sic & pustulæ nonnullæ sublimes, nonnullæ latæ fiunt. 6. apho. 9. latæ quidem tum ob humoris frigiditatem, lentorem, & crassitudinem, tum propter continentis membranæ densitatem; sublimes verò tum propter humoris caliditatem, & tunicæ raritatem, tum propter virtutis robur, foris expellentis pus, unde Coni similitudinem referunt, & in mucronem fastigiantur 1. progn. 40.

Putredo est mutatio totius putrescentis corporis substantiæ ad corruptelam, à calido externo, 11. meth. 8. Cæterum non quicquid corrumpitur. σήπις, hoc est putrescere dicimus, sed quibus id cum foetore accidit, 5. simpl. 15. dicitur autem putredo, sive putrefactio Græcè Σήψις, quem duplicem Galenus facit, 1. de diff. feb. unam, quæ fit superante

rante natura ; alteram , quæ fit superata, Galenum eo loco consule.

Pycnotica, & Pycnosis, vide condensantia, & Obstruentia.

Pyelus Græci vocant parvos alveos, in quibus natationes instituuntur, 7. meth. 6.

Pylus posterior est, & inferior ventriculi terminus, sic dictus, quoniam portæ modo, ne nutrimentum ex eo confestim dilabatur, prohibet, libr. Introd. cap. 11. Qui & Pyloron dicitur ad dextram propè jecur situm habens, lib. de ven. & art. dissect. cap. 1. qui & Ianitor dicitur, vide Porta Ventriculi.

Pylus, vide Myrmecia, Clavus, Callus.

Pyæsis, vide Onyx.

Pyricauton, id est ambustum igne, simul & is affectus eodem nomine appellatur, quo quis in aqua ferventi ustus fuerit, 1. de comp. med. per gen. cap. 4.

Pytiroides, vide Hypostasis.

Pyriama, fots, fomentum est, non uno modo corpori admotum, sed vel per suffitum, vel calidam spongiam humido aliquo decocto imbutam, vel vaporem per arundinem, vel cucurbitulas.

Pyrinoides, vide Dentem.

Pyulcon organum, sive instrumentum est, quo malsa per ulcus infusa, jubemus aliquando quidem, ut ægri inclinati in laborantem partem tussiant, aliquando etiam molliter concutiendo, sicque pus universum, faniemque ulceris extrahimus, 5. meto. cap. 8. à quo & Pyulca, i. puris attractiva medicamenta denominantur, 2. ad Glau. 8.

QUADRATUM corpus, quod & Eufarcon vocant, est quod nec gracile, nec crassum, nec cali-

calidum, aut frigidum, aut alio quovis nomine ex iis, quæ excessum defectumve indicant, dicere possis, 1. de temp. cap. 9. sed inter hæc omnia extrema medium constituitur, 3. de caus. puls. c. 11.

Quartana febris, τεταρτηνία πυρετός, est, cujus circuitus est quarto quoque die, quo unam & eandem accessionem facit, ac unam, & eandem remissionem, libr. de Typis, cap. 4.

Quassatio est quartus luxationis vertebrarum modus; tria enim vitia ex vertebrarum exturbatione contingunt, cum retrò abeunt gibberositas, cum intrò repanditas, cum in latus torquentur obstipitas, præter hæc quartum vertebrarum vitium accedit, cum dimotæ quidem juncturæ ac compages sunt; sed vertebræ tamen in sua sede permanent, quassationem hanc appellant, 3. de arti. 2. Dicitur & quassatio casus inæquabilis pilorum non dissimilis iis, quæ absceidit bipennis, lib. finit.

Quotidiana febris, vide Cathemerina.

Quotidianarum febrium typus est, qui quotidie unam, & eandem accessionem, & eam quidem longitudine commensuratam, & unam eandemque remissionem habet, ut Tertianus circuitus est, qui tertio quoque die, unam & eandem accessionem longitudine commensuratam, & unam & eandem remissionem facit, libr. de Typis, cap. 4.

R

RADENS bilis, vide Ater succus, & Acida bilis.

Radius, vide Cubitus.

Radicem vasis, seu venæ voco priorem ejus partem, quæ vel jocinori propior est, vel etiam Cordi: hæc in collo ab inferiore est parte, in brachiis & cruribus à superiore, 5. meth. cap. 3.

Ramen-

Ramenta sunt membranarum intestinorum rasure, aliquando etiam cruentosæ, 1. loc. aff. 4. vide Strigmenta.

Ramex, Hernia, Græcè Cele, est omnis in Scroto tumor five ex delapsu intestini, five Omenti, five Vasorum spermaticorum, varicis, topi five lenti humoris, five aquosæ substantiæ, libr. finit. Fit autem & aliquando Ramex in inguine, quoties quidam validus Tendo (qui & membraneus dicitur, qui ante inguina ortum habet, & pubis ossi inferitur) laxescit, ejusque robur infirmius fit, & cum eo totus hic inguinum locus, laxior redditus, partes qualdam corporis subjacentium in se recipit veluti intestinorum, vel omenti, 4. de anat. adm. cap. 6. vide Celas.

Ranula, tumor est phlegmonodes sub lingua consistens potissimum in pueris, quem Græci βάραννον vocant.

Rarefacientia medicamenta, quæ Aræotica Græci vocant, sunt quæ cutis meatus referant, 5. simplic. 14. vide Anastomotica.

Rarum corpus est, cujus partes multis spatiis inanibus interceptæ sunt, aëre plenæ; è contra corpus densum, seu spissum 1. simplic. 13. five rarum corpus est, quod meatus, quos Græci poros vocant magnos habet, 2. de sanit. tuen. cap. 5.

Rarus pulsus, vide Creber pulsus.

Rascetta, vide Brachiale.

Rationalis medicorum secta est, quæ naturæ rationem præbet, morborum causas inquirat, & signis ad illarum inventionem utitur, curationem capiens à contrario, prout causæ exigunt, in Introd. c. 3.

Raucedines, vide Branchos.

Recidiva febris est, quam pravorum humorum reliquæ putrescentes accendunt, cum omnis humor alienus a natura corporis, in quo continetur, aptus

aptus non fit ad ejus nutritionem, & deinceps necessario ad putredinem convertatur, 2. aphor. 12.

Reciprocus pulsus, vide Deficiens, & Recurrens;

Reciprocus decurtatus, vide Deficiens decurtatus.

Recrementum, vide Callosum corpus.

Recrudescencia, ulcera maligna vocat, & recrudescere, quasi rursus crudum fieri, atque in pristinam malignitatem quippiam redire, ac rebellare, 2. de fract. 28.

Recta futura Calvariae, vide Obelæa.

Rectum intestinum est ultimum intestinorum omnium, quod ad sedem usque porrectum est, 6. de anat. adm. cap. 9. quod & princeps intestinum vocatur; laxaque ejus pars inferior, qua maxime laxatur, ad cujus finem est Sphincter, id est constrictorius musculus, ad cujus distinctionem reliquam recti partem, qua maxime dilatatur laxam appellamus, lib. de vulvæ dissec. c. 1. quod & extensum, & longum dicitur lib. de anat. viv.

Recurrentes nervi, vide Nervi recurrentes

Recurrens est, qui ad quantum excurrit magnitudinis aut vehementiæ, in aliis rursus ad tantundem recurrit, lib. finit.

Reduvia, vide Paronychia.

Refrectio, vide Anatripsis.

Regius morbus est, qui amaram bilem in toto corpore redundantem comitatur, erisypelata & ulcera serpentia, cum eadem amara bilis unam quampiam particulam obsidet; nigram verò in toto quidem corpore, elephantia, in una quapiam particula, Cancer subsequitur. Pituïtoso excremento in toto quidem corpore, succedit hydrops leucophlegmatias dictus, cum in una insedit particula tumor, qui œdematosus dicitur, 3. de sympt. caus. cap. 2. vide Arquatus, & Icteros.

Relaxantia quædam medicamenta vocantur,
Græcè

Græcè Chalastica, familiari omnibus propè recentioribus medicis vocabulo, inde nimirum, sicut & nomen ipsum indicat, quòd tensas laxant particulas, quippe relaxari ac intendi, contraria inter se dicunt, 7. de compos. med. per gen. cap. 9. vide Chalastica.

Remissionem febris vocat secundam totius circuitus paroxysmi partem, in duo universa divisi, accessionem & remissionem, lib. de totius morbi temp. cap. 8. vide Ablatio.

Remissus pulsus, vide Vehemens.

Renes, νεφροί, peculiare quoddam corpus sunt, densum, ex carne & fibris constitutum, carnea-que substantia, non paucas habens involutiones, figurâ autem Græcè literè C, & in medio cavitatem quandam, qua ex venis & arteriis serosum excrementum excipiunt, ad quos non majores solum venæ, quarum aliæ in cavitatem hanc inseruntur, aliæ in membranam, quæ eos tegit, sed meatus etiam capillis modò exiles deferuntur, ad renes siti, paulò altiùs quàm ilia, à quibus duo urinarii meatus emergunt, quibus ad vesicam urina reducitur, quorum operatio est secernere, & percolare serosum excrementum à sanguine, lib. de ren. affect. dign. cap. 1.

Repanditas, vide Obstipitas, Quassatio, Chyphosis.

Repercutientia, vide Attrahens.

Respiratio, & Respiratus, vide Inspiratio, & Transpiratio.

Resolutio nervorum, est deperditio motus in aliqua corporis parte, non autem sensus; si enim deperditur sensus dicitur sensus resolutio. 3. loc. aff. 10. Licet ejusdem capitis initio dicat, ubi omnes pariter nervi tum sensum, tum motum amiserint, apoplexia hæc affectio appellatur; ubi verò alteri
late-

laterum, aut dextro, aut sinistro id accīdat, resolutio, ejus scilicet partis, in qua consistit affectio, interdum dextræ, interdum sinistræ, quòd si in aliquo membrorum idem evenerit, ejusdem membri resolutio, Græcè paralyfis esse dicitur, 3. loc. affect. 10.

Resolutus oculus dicitur, ubi naturali motu destitutus, neque sursum, neque deorsum intendi potest, verum sensus expers fit; frequenter id mali, partibus etiam oculi accidit, lib. introd. cap. 15.

Restitutio, est ossis vel membri in propriam sedem collocatio, & repositio, 3. de fract. 38.

Rete, vide Omentum.

Retentrix facultas, vide Attractrix.

Retiforme corpus, est quasi tunica, humorem vitreum oculi ambiens, quod ex Cerebri portione supernè descendente atque amplificata conflatum est, reti simile, quod à Choroide, i. tenui Cerebri tunica, quæ illi supernè dimittitur, continetur, unde tunica oculi Choroide, id est secundina nominatur, 10. de usu par. cap. 2. vide Choroides.

Retiformis plexus, vide Flexus variciformis, & Amphiblestroide.

Retina est panniculus vitreum humorem oculi circundans quasi rete, cui annectitur alius, qui dicitur secundina quòd secundinæ sit similis, juxta quem tertius est, qui ossa contingit, durus & solidus, unde scliròs dicitur, lib. de ocul. ca. 2.

Reversiva febris nominatur, quæ non est acuta, sed diuturna, & imperfectas habet solutiones. com. 2. in 6. de morb. vulg. 21.

Revulsio est, evacuatio alienæ materiæ per loca contraria, vide Purgatio, & Derivatio. Est autem revulsio facienda deorsum quidem, ubi succi ad superiora feruntur, sursum ubi ad inferiora vergunt, & ubi introrsum ad exteriora, ubi extrorsum ad interiora,

teriora, ubi dextrorsum inclinant in sinistrum, si sinistrorsum ad dextram revulsio facienda; sic sanè fluxiones, quæ retrò inclinant in priora revellendæ, quæ in priora, in posteriorem regionem abducendæ sunt, lib. de hyrudin. cap. 2. lib. de Derivat. cap. 19. quam Græci Antispasin vocant, vide Antispasis, Derivatio, Purgatio.

Rhabdoides futura, eadem est ac recta capitis futura, vide Obelœa.

Rhachitæ, qui & Rhachioei sunt dorsales musculi, 4. de anat. adm. cap. 6. 7. aph. 36. Rhachitis medulla, i. spinalis medulla, unde Rhachis spina est, vide Dorsum, Medulla.

Rhacodes, i. lacerosa, universa est cutis à pure circa abscessum aggregato, sufficienter extenuata, instar laceræ vestis, idque accidit, ubi qui ad abscessum perveniunt tumores tardè secti fuerint, aut ob medcantium imperitiam, aut eorum, quibus medela adhibetur, timiditatem, qui secari non patiuntur, sed expectant ut longiori tempore cutis à pure rodatur, 2. Glauc. 8.

Rhacosis, i. detritio, multa scroti extensio est, lib. finit.

Rhagas, id est scissura, fissurave, divisio est labia obrinens callo obdurata, libr. finit.

Rhagades, sunt rugæ ani intumescences, rimæque ac fissuræ sedis, 1. de comp. med. loc. cap. 8. quæ & rimæ sedis dicuntur non aliter quàm labra, quandoque & manus ex vehementi frigore, Plinius fissas appellat.

Rhages dicuntur extremi digitorum fines, qui & *ρομφαί* vocantur.

Rhagois tunica, quæ cærulea, uvea & uviformis dicitur, est oculi panniculus, albugineum humorem tangens, & circumdans, nigri coloris, unde uvea tunica à colore dicitur, post quem est alius panni-

panniculus cornu similis. Unde Ceratoides, i. Corneus appellatur, juxta quem est tertius non circumdans alios, sed eos intra se jungens, quem conjunctivam vocant, & Adnatam, five Agnatam; Inter crySTALLINUM & albugineum est tela aranea, lib. de ocul. cap. 2. & Introd. cap. 11. & 10. usu p. c. 4.

Raphe, id est futura, commissura, syntaxis ferrata, vide Commissura.

Rhegma, i. ruptum, est ossis ad os traductio à profundo ad superiorem, lib. finit. vel Rhegma est solutio continuitatis in vasis, ut Fractura in osse; Convulsio, seu spasma in nervo, Apopasma in ligamentis, Thlasma in Musculis, ita Rhegma in vasis ex violento ictu, vel gravi casu, vel alio quopiam valente motu excitata, 4. meth. c. 1.

Rhetidosis, id est oculi tabes, & corrugatio, 3. meth. 2. vide Tabes oculi.

Rheuma, id est fluxio, & humorum decubitus, 1. de comp. med. per gen. 4. vide Fluxio.

Rheumaticus vocatus affectus, ea ratione provenit, qua toto videlicet corpore infirmo, quæ una est mali habitus species, principibus verò illius partibus, paulum licet ipsis insit sanguinis, gravari tamen solitis, eumque ad carnosas cutis partes protrudentibus, potissimumque ad adenas, excipiendis recrementis idoneos, tum ob substantiæ laxitatem, tum quia omnium partium minimè robustas habent naturales virtutes, sicut & pinguedo; partes enim infirmiores omnium primæ, excrementitiis morbis corripiuntur, lib. de cur. rat. per sang. ca. 8. fluentibus verò humoribus Rheuma, seu fluxio dicitur, cum verò in aliqua parte constiterint, is affectus, qui inde generatur, Rheumaticus appellatur, 2. Glaucon. capit. secundo.

Rhexis, id est ruptio, est ulceratio ab ictu, vel alia quapiam causa, in alto totas subinde membra-

nas dividens, vel etiam humores, quibus videndi facultas administratur, effundens, lib. Introd. ca. 15.

Rhodinum, vide Oxyrhodinum.

Rhodomeli, id est, mel rosaceum, quod aliquando simplex, interdum purgatorium paratur.

Rhœas, five Rhyas, vide Encanthis.

Rhogme est offis interruptio, per superficiem recta vel angusta; vel lata, lib. finit.

Rhopalosis concretio est summorum pilorum indivisibilis, qui etiam ampliùs non crescunt, lib. finit.

Rhus, profluvium fœminarum propriè apud medicos significat, fluente sanguine assiduè penè & inordinatè per uterum; longèque diversa fluxio est ab ea, qua fluit sanguis per uterum mensstruis periodis, cum illa præter naturam sit, hæc verò secundum naturam; Morbi nomen est ῥῆς, ῥῶμας ἐστὶν fluxus muliebris.

Rhyas, est oculorum vitium, quando meatus, qui ab oculis in palatum definit, vel obstructus, vel connivens, excrementa, non ad loca consueta transmittit, sed in oculos regurgitare facit, com. 2. in 6. de morb. vulg. 32. vide Rhœas, & Encanthis.

Rhypodea medicamenta sunt Græcè appellata, quæ à sordium similitudine, quasi strigmentosa nominantur, 2. de comp. med. per gen. cap. 1.

Rhyptica five extergentia ea medicamenta nominantur, quæ in superficie, five in cute, five in ulceribus sordem auferunt; quæ verò altiùs poros expurgant, ea Ecphractica, & Eccathartica, quasi expurgantia, & factu liberantia dicas, appellantur, 5. simplic. 12.

Rhythmus in pulsu est proportio temporis ictus, ad tempus quietis, 1. de differ. puls. cap. 7.

Rigor ῥίγος, est infiti caloris perfriectio, cum sensu doloris subita & universim facta, lib. de tremor.

con-

convul. cap. 6. Nominaturque etiam Rigor, nervorum convulsio, & Tetanos, 3. loc. aff. 10. Estque concussio & commotio inæqualis totius corporis à tenui & acri, copiosiorique humore quàm qui in horrore peccet, 3. sanit. tuen. 5. qui & Rigor & Rigos dicitur, 1. de sympt. caus. cap. 8. vide Frigus.

Rigos, vide Rigor.

Rigor sine febre nonnullis quidem accidit semel, nonnullis autem per vices interpolatas multorum spacio dierum, vel à principio usque ad finem continuatur; aut videlicet est ita omnino exiguus, ut neque adesse videatur, cum se quieti tradiderint, sed cum moveri cœperint, tunc demum eum sentiunt, aut totam vim habet, ut sit etiam sine motu molestus, quod accidit pituitâ humore redundante, sed non putrescente; quando autem hoc tempore humor putruerit, non modò rigent, sed etiam febricitant ægri, 2. de differ. febr. cap. 5.

Rob, vide Succum medicatum.

Ros, tertia est humiditatis species, unde partes nostri corporis nutriuntur, quæ continetur in omnibus animalis partibus, ceu ros quidam per eas sparsus, quam inferere particulis, sine nutrimento non est, 7. meth. 6.

Rotula, vide Patella.

Rubra bilis vide Bilis Pallida.

Ructus est flatûs excretio per gulam; cum & alius sit, qui per intestinum rectum secernatur, comm. 5. in 6. de morb. vulg. 4.

Ruptura, vide Unionis solutio.

S

SACCUS, vide Cœcum Intestinum.

Sacer morbus, *ισαγυός*, i. Epilepsia quo ejus

magnitudo designetur, sacrum. n. apud antiquos, significat magnitudinem, alii verò sacrum dici putant, quòd divinus esset, & à diis in vindictam mitteretur, quos Gal. reprehendit.

Sacer ignis, i. Erysipelas li. de purg. med. fac. licet Celsus, ignem sacrum pravum ulcus existimet dici.

Sacrum os vide Dorsum.

Sagittalis futura, vide Obelæa.

Salsa pituita est, quæ alieno calore computruit, 2. de natu. fac. c. 9. quæ salsa redditur, aut propter putredinem, aut propter salsæ serosæ humiditatis admistionem, 2. de differ. febr. cap. 6.

Saltus, qui & Palpitatio, & Palmos dicitur, secundo meth. 2. vide Palpitatio.

Salvarella vena est ramus venæ axillaris, media percurrentes inter medium digitum manus, & auricularem, 3. de anat. adm. c. 5. & lib. de anat. viv.

Salubre corpus simpliciter est, quod ab ipso naturæ ortu, bonam habet temperaturam, in simplicibus & primis particulis, atque in iis, quæ ex illis componuntur instrumentis, est commensuratum, lib. Artis med. cap. 4. ex adverso Insalubre simpliciter, ibidem.

Sanguificatio, quæ & Hæmatosis nominatur, est mutatio alimenti, in sanguinem, lib. finit. vide Attractrix, & Hepar.

Sanguifluas venas eas appellat Hipp. quæ magnæ sunt quibus ruptis, sanguinis eruptiones contingunt, id quod ex parvis evenire non consuevit; nam & paucus ex huiusmodi sanguis effunditur, & citò, ad oras ipsas divisas coalescit, nocumentumque non affert, 2. de fract. 24.

Sanguinarium medicamentum, quod & glutinatorium, cruentis opitulans; Græcè autem Enæmon dicitur, est quod vulneris oras committere, seu glutinare molitur, 3. de compos. med. per gen. ca. 2. vide Glutinatorium.

San-

Sanguineus Cordis Ventriculus dexter ipfius est, quo priori orificio sanguis in Cor intromittitur, posteriori autem ex ipso in pulmonem deducitur, ut alius est Cordis ventriculus sinister quidem; quem spirituosum nominant; quo priori quidem orificio iis quæ in pulmone sunt, arteriis, posteriori omnibus, quæ toti animali sunt diffusæ, Cor est continuum, 6. de usu par. 7.

Sanguis nunc sumitur pro omni in vasculis incluso succo, in quo pituita, utraque bilis, & tenues serosique liquores continentur, nunc pro quarta substantia, ut è directo reliquis humoribus opponatur, qui propriè sanguis dicitur, & è cujus exuberantia tota collectio nominatur, commen. 4. in 6. de morb. vulg. 29. & comm. 2. in 6. de morb. vulg. 38. & lib. de multit. cap. 10.

Sanies, vide Sordes.

Sanitas partium similiarium, est calidi, frigidi, humidi, & ficci symmetria, dissimilarium verò compositio, numerus, magnitudo, figura conveniens, 1. de sanit. tuen. c. 1. & 4. & com. 2. in 1. de mor. vul. 3.

Sapa, quam alii Siræon vocant, est mustum plurimum coctum; sunt qui & ficuum siccarum decoctum ita nominant, lib. de attenuante diæta. cap. 12. vide Apothermus.

Saphatum apud Avicennam, & Plinium manantia capitis ulcera, una voce nominant, quæ Græci ἀχάρας & κήρα, Aliabbas tineam, sub quo & ficus, & ψυδράκια, ἐξανθήματα collocavit.

Sapor, vide Chymus.

Saphæna vena est, quæ desuper ad partem cruris domesticam descendit, quæ descendendo occultatur, donec partem super malleolum interiorem operire incipiat, lib. de ana. viv. vide Malleoli vena.

Sarcocoele est morbus testiculis induratis conveniens, quod si aquosus humor in tunicis, quæ circa

testiculos sunt, aggregetur, Hydrocele, Epiplocele, & Enteroccele dicitur, libr. de tumor. cap. 15. Sarcoccele verò simpliciter Ramex dicitur, 14. meth. cap. 17.

Sarcoma est carnis in naribus præter naturam auctio, differens à Polypo magnitudine & opificio, lib. finit.

Sarcomphalon incrementum carnis est, præter naturam in Umbilico, vel mitis, vel malignæ, lib. finit.

Sarcosis in utero est carnis collectæ expullulatio, quam, si magna sit, particularim recidere convenit vellicatam scalpris, quò celerius emoriatur, sin' parva, protinùs tollere, lib. finit.

Sarcoticum medicamentum est, quod carne ulcus implet, 3. meth. 2.

Satyriasis, & Satyriasmus, vide Priapismus, & Elephas.

Scabies, vide Psora.

Scabies oculi est summarum genarum, angulorumque oculi erosio cum pruritu, quam acerrima fluxio progignit, lib. finit.

Scalpella, vide Laminas.

Scalptum vocant frictionem, motumque per ungues effectum, quod in prurientibus particulis animalia naturaliter faciunt, idque in ipsis omnibus reperitur, com. 5. in 6. de morb. vulg. 4.

Scamnum Hippocraticum, vide Hippocraticum scamnum.

Scaphoides, i. os naviculare, five naviforme, est os profundo sinu excavatum, Tali caput anterius & oblongum excipiens; sic dictum à scaphæ similitudine; cavitatem enim habet oblongam scaphæ similem, qua simile caput Astragali, seu Tali intra se admittit, vide Cubiforme.

Scapulæ sunt ossa post thoracem sita, cum osse occi-

occipitis, spinâque thoracis, costis & osse, quod gutturi præjacet, muscutorum operâ copulata, lib. de ossib. cap. 14. quæ & Omoplatae dicuntur, lib. Introd. cap. 10. vide Omoplatae.

Scarificatio id est cutis incisio, libr. de cucurbit. cap. 4. vide Encharaxis.

Sceletos est ossium humani corporis invicem co-hærentium universa compactio, libr. de ossib. in proœmio; appellatur autem sceletos, quasi cada-ver afficcatum, 1. de anat. adm. cap. 2.

Scelos, crus, pars est corporis organica, à co-xendice ad imum pedem protensa, præcipuum am-bulationis instrumentum, cui per ossa innitimur, in femur, tibiam & pedem divisum.

Scelotyrbe, quasi cruris turbam, vel perturba-tionem dicas, species est resolutionis, quâ erectus ambulare homo non potest, & latus alias in re-ctum, quandoque sinistrum in dextrum, nonnun-quam dextrum in sinistrum circumfert, interdum quoque pedem non attollit, sed attrahit, velut ii, qui magnos clivos ascendunt, lib. finit.

Sceptica, est illorum medicorum schola, qui ni-hil sciri posse dicebant, lib. an sanguis in art. nat. cont. cap. 5. atque in singulis rebus hærent, atque hæsitant, libel. de subfig. emp. cap. 1.

Schesis dispositio est, quæ faciliè discutitur, ut calefactum in sole lignum, ex adverso ei, quæ ægrè solvitur, ut quod igni eatenus excalefactum est, ut jam accendatur, & fumum edat, 8. meth. cap. 1. Schesis est adventitius corporis habitus, 3. de caus. puls. cap. 10. vide Affectus.

Schetica febris est, quæ faciliè discutitur, velut hectica, quæ difficilè, 8. meth. 1.

Schetron, exquisitum victum vocat Hippoc. ita qui contrarius ei est Phaulon, id est simplicem ac vulgarem & exquisitum; Medium autem Hy-

Pophaulon, id est subvulgarem nuncupavit, 1. fract. 45.

Schidacedon, est divisio per longitudinem facta conveniens fractis ossibus, in qua non omnino separantur à se partes sic affecti ossis, sed veluti per rectitudinem finduntur, veluti Cauledon, divisio est per transversum facta, 6. meth. cap. 5.

Scindapfos, vide Pituita.

Scirrhis est livescens & crescens caro, ex vehementia diuturnæ inflammationis orta, lib. Introd. c. 15.

Scirrhum nominamus tumorem durum, qui sine dolore est, non tamen omnino sine sensu; talis enim sanabilis non est; Sunt qui eos duntaxat tumores, qui præter naturam sunt, & omnino insensibiles, scirrhos appellandos censeant, reliquos non scirrhos, sed scirrhosos tumores, 14. meth. c. 6. Exquisitus verò Scirrhus nominatur, qui omnino durus, sensuque privatus est; qui verò non omnino insensibilis est, difficulter tamen omnino sentit, ex humore lento, & crasso, qui partibus, quæ indurantur, tenaciter infigitur, non exquisitus, 2. ad Glau. 4.

Scleriasis, id est durities, est tumor palpebræ cum rubore, & dolore, difficilè aboletur, durat magis quàm inflammatio, lib. Introd. cap. 15.

Sclerintica pharmaca, i. indurantia medicamenta, quæ duritiem corpori inducunt, quod tribus auxiliis præstatur, congelatione, siccitate, & repletionem sive tensione.

Scleroma, id est durities, tumor est duriusculus qui in parte vulvæ aliqua nascitur, fitque plerumque ex phlegmonis, quæ diu permansere, lib. finit.

Sclerophthalmia dura lippitudo, qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus, redditur, palpebræque duriores, ficiioresque sint, nec post somnum aperiri facilè possunt vel inverti propter

pter duritiem : differt à Xerophthalmia , sola magnitudine doloris, duritiei , & ficcitatis, quòd hæc sit illa satis imbecillior.

Scleros tunica , vide Retina.

Scoliosis , vide Obstipitas , Chyphosis.

Scoptulæ , vide Omoplatæ

Scotodinos , hoc est tenebricosa vertigo ; cum. n. caput circumagi videtur. Dinos , id est vertigo nuncupatur ; cum autem & tenebricosa fuerit visio , Scotodinos , hoc est tenebricosa Vertigo affectio appellatur ; fit autem ob inordinatam spiritus flatuosi motionem ; qui vel in capite localem habet generationem , vel sursum ex infernis fertur partibus, 4. acut. 42. Est autem Scotodinos , seu tenebricosa vertigo , quando simul res conspectæ videntur circumvolvi , & sensus visus repente destruitur , cum ægrotus sibi tenebras circumfundi opinetur , 4. aph. 17. Idem affectus , & Scotomia , & Scotoma , & Scotomaticus appellatur ; ex ipsa appellatione qualis sit apparens , quippe à parva occasione hebetantur ii , qui sic laborant , adeò ut interdum cadant , maximè si aliquando in circum rotentur ; seu alium quempiam , sive rotam , aut id genus aliud quippiam , aut ipsos quoque quos vocant in aquis vortices circumagi viderint , 3. loc. affect. 8.

Scotomia , Scotoma , Scotomaticus affectus , vide Scotodinos.

Scrofulæ , quæ & Strumæ Chærades , & Parotides , & Eparmata dicuntur , sunt apostemata , secus aures , lib. de med. facil. par. cap. 11.

Scrotum est tunica extrinsecus testiculos ambiens , lib. Introd. cap. 10. quod & Scortum , & vulgò Bursa testium , dicitur.

Scutiformis chartilago , vide Cricoides.

Scybala excrementa , ficciora , & quasi in nucle-

um formata, combusta scilicet à visceris phlegmone. 4. acut.

Scypho, vide Choana.

Scyros, id est Callus & Porus.

Scytalides, vide Digiti.

Sebum, sive sebum, est oleosa, & pinguis substantia adipe siccior & magis concreescens, ejusdem tum adipe generis, (utrumque enim sanguis est concoctus, ex nutrimenti bonitate) nisi quod sebum fragile usque quaque fit, nec ad ignem admotum tam facile liquecat, & cum refrixit denuò concrecat, ut ovis & capræ; pinguedo liquidior fit, minimèque apta durari, oleo longa vetustate incrassato similis, ut equi, & suis.

Secundiformis tunica, Græcè Choroides; vide Choroides.

Secunda, sive secundina, vide Chorion, Retina, Retiforme.

Secundum naturam fieri, cum multis modis dicatur, in eum tamen sensum frequentius accipiendum est, ut significetur, quod prima ratione à natura fit, id est quod quasi finis ab ea conjectatur, non quod ex consequutione quadam aliis succedere consuevit, talis motus secundum naturam est, sive ex se aliquid, sive ab alio moveatur, ut motus Cordis qui in pulsibus fit est operatio, & ea secundum naturam; qui verò in palpitationibus fit, is & Corde fit, sed affectio est, & ea non secundum naturam, 6. de placit. cap. 1. Præter naturam autem quicquid est, aut affectus sunt, à quibus functio læditur, aut causæ horum, aut symptomata, 3. de præsag. ex puls. cap. 1. differtque ab eo quod est non naturaliter se habere, 8. meth. cap. 9.

Sedes, vide unionis solutio.

Sedimentum est id quod in urina residet, libr. de urinis cap. 16. Quod si ad supremam superficiem

ciem terminatur, dicitur Nubecula, si ad mediam regionem Suspensum, si profundiori parte inferiorem occupat locum, Hypostasis, ibidem c. 21.

Semen ex Aristotele, est quædam pars utilis excrementi, à quo & ex quo singula fœtûs membra efformantur, 1. de semin. c. 14. Adhuc semen nihil aliud esse dicunt, quàm sanguinem à venis, quæ ipsum continent, exquisitè confectum, 2. de sem. c. 2, quod & genitales vires vocant, 1. progn. 42.

Semicoctos, humores appello, qui à ventriculi calore alterationem perpessi, non etiam perfectè ab eo superati fuerunt, 4. simpl. cap. 15.

Seminarii meatus, vide Parastate, & Glandulosi assistentes.

Semeiotica hoc est, adnotatrix medicinæ pars est, curationi morborum per victum, summè necessaria, præterita, præsentiaque symptomata ad morbi causam inveniendam, & ad prælagiendam, diligenter inspiciens, lib. Introd. cap. 8.

Semifyderatus homo, vide Syderatio.

Semitertiana, quæ hemitritæus dicitur, est febris quæ ex quotidiana continua, & tertiana intermittente fit, 2. de diff. feb. cap. 7. frequenter febris secundum suam ipsius naturam ex intermittentium genere est, ut tertiana; complexus autem quotidianæ febris nullum integritatis tempus priori circuitui relinquit, dum secunda accessio antequam prior absolvatur, invadere anticipet; hanc ego febrem compendiosæ, claræque doctrinæ gratiâ, uno volens appellare vocabulo, imposui ei nomen semitertianæ, lib. de morb. temp. cap. octavo. Sanè nonnulli ajunt Semitertianam ita nominatam fuisse veluti semicirculum, ipsam tertiani circuitus dimidio minorem esse asserentes; Alii dicunt Semitertianam appellatam fuisse, quòd dimidio tempore tertianam superet, ut si tertiana accessio

cessio ex duodecim horis componatur, semi-tertiana, duodecim ipsas horas tertianæ in sese comprehendat, eisque dimidium duodecim horarum addat, universæque simul evadant duodeviginti, libr. de Typis, quarto.

Senecta serpentum est, crassissimus quidam lentor ex diuturna latitandi mora hyemis tempore, sub cavernis terræ contractus, quæ res potius temporis longitudine quàm senescentis ætatis vitio provenit. de Theriac. ad Pison. cap. 13.

Senes à Decrepitis, nonnulli Hippocratis sectatores distinguunt, nomen seniorum ultimæ ætati tribuentes, senes autem in priori ætate statuentes, quæ media est inter juvenes & seniores; Aliquando senes vocat eos, qui extremam agunt ætatem, 2. aph. 31. Estque id quod proprie omnes homines senectutem appellant, non aliud quàm siccum, & frigidum corporis temperamentum, annorum multitudinis ratione comparatum, 5. de tuen. sanit. cap. 9.

Sensifici nervi, vide Nervi sensifici.

Sensus indigentia, est sensus soli ventriculo, & maximè ori ejus concessus, ad cibum, sumendum animal ipsum excitans, & stimulans, 4. de usu par. cap. 7. qui fames nuncupatur, lib. 5. cap. 8.

Sensus vitiosus est, omnis qui perperam obitus est sensus, quando scilicet proprium sensibile non sentit, vel cum vitio sentit, vel diminutè, vel depravatè, ut in auditu surditas, auditus gravitas, obauditio. In visu cæcitas, visus obscuritas, & depravationes quædam. lib. de symp. diff. cap. 3.

Sepedonodes, id est putredinosos Græci vocant, ii sunt, qui ad putredinem sunt, proni. 8. meth. c. 7.

Septa, quæ & Septica medicamenta dicantur, sunt omnia quæ tum eliquare, tum colliquare, ac potissimum carnem tenellam, idque absque dolo-

re possunt, huiusmodi sunt arsenicum; auripigmentum, sandaraca, chrysocolle, Aconytum; Vocantur autem Septica hoc est putrefacientia cum putredine; symptomatis autem similitudo ut sic appellemus efficit; inter hæc autem numerantur, & Cathartica, hoc est detraCTORIA, quæ extimam modò superficiem, quam tetigerint, detrahant, non tamen in altum subire valeant, ut alumen, galla omphacium, æs combustum lotum, §. simpl. 15.

Serapium vocat Actuarius potionem eam, quam hodie syrupum voce magis barbara nominant; sic verò vocant, quando medicamenta cum melle, vel saccharo, donec concreverint, coquuntur. Dividunt seplasiarii syrupum in brevem & longum; brevem quod parùm aquei humoris in se habet, appellant, alioque nomine communem vocant, longum, quòd humoris aquei multum obtineat, nominantque alia voce decoctum.

Septum transversum, vide Diaphragma.

Serosum recrementum, vide Ochimatosis.

Serpigo, vide Herpes.

Sesamoidea ossa à sesami leguminis minuti specie sic dicta, quæ multis manuum, & pedum articulis natura ex abundanti velut auctarium circumponit, securitatis gratiâ, 2. de usu p. cap. 12.

Sessilis verruca, vide Formica, & Myrmecia.

Sextans pendet uncias duas, sestarius uncias tres, 4. de comp. med. per gen. 14.

Sicca frictio est, quæ corpori foris adhibetur, ad curandam quodammodo lassitudinem nullo humido, aqua videlicet, vel oleo foris circumfusus, 2. simpl. cap. 25.

Siccus hydrops, vide Hydrops.

Sief, vide Collyria.

Sielismus, est salivæ plus æquo in os affluxus, five ab humidiori capite in glandulas ad radicem linguæ

linguæ fitas, five à Ventriculo multa pituita redundante, quæ ex eo secundum gulam in os prorēpit. 8. de comp. med. loc. cap. 4.

Sigmoides apophysis dicitur processus unus Omoplatae, quod instar antiquæ Græcorum literæ C, cavus sit, qui & Ancyroides & Coracoides appellatur.

Sigmoides membranæ, seu chartilagines sunt tres tunicae, quæ in vena Cordis arteriosa sunt, quæ pulmonem alit, intus foras spectantes, quas à figura Græcæ literæ sigma, qui accuratius tractarunt anatomicas, sigmoides appellarunt, 6. de usu par. 14. Sigmoides adhuc dicuntur, chartilaginum asperæ extremæ partes, quæ sigma literæ figuram referunt, 4. loc. aff. 6, vide Cricoides.

Signa judicatoria, vide Decretorius.

Significatio febris, vide Insultus accessionis.

Signa aliqua mala sunt, tum ut signa, tum ut causæ, ut signa quidem, quoties ex difficilioribus fiunt affectionibus; ut causæ verò, quoties ipsa rursus alias committunt pravæ affectiones, progn. 49.

Sima Hepatis pars est, concava ipsius pars, qua parte jacet vena porta; Unde per Mesaræi venas alimentum a ventriculo, primisque intestinis attrahit, cujus opposita, convexa & gibba nuncupatur. 4. de usu p. cap. 13.

Similare membrum, quod & simplex, homogeneum, & prima corporis particula, quæ ex primis constat elementis, & ex qua aliæ sunt, cujus quamcumque partem sensibilem sumpseris, erit illa toti communicans in nomine, et definitione, sicut os & caro, de anat. viv. Cujusmodi sunt arteriæ, venæ, nervi, ossa, chartilago, ligamentum, membrana, caro, libr. de morb. differ. capit. tertio. vide Instrumenta.

Simiosis, vide Annotatio.

Sim-

Simplex morbus, vide Compositus.

Simplicem febrem vocat Hippoc. quæ mitis est, & cum signis tutis, 1. cris. 16.

Sinapismus est medicamentum vehementer calidum, ex sinapi compositum, capiti conveniens. 3. loc. aff. 4.

Sinciput est anterior capitis pars supra frontem sita, capillis intacta, lib. Introd. cap. 10. vide Bregma.

Singultus λύγξ, est veluti convulsiva quædam oris ventriculi affectio, quod ex humorum copia gravatur, vel mordetur, vel propter frigiditatem contristatur, com. 1. in 1. prorrh. 23. tum ex immoderata manitione, 4. acut. 69. non autem est vera convulsio, utpote quæ in solis musculis accidit, ventriculus autem nec musculus est, nec ejus os, 3 de caus. symp. cap. 2.

Singultuosa febris est, quæ in singultu rodentem, acerrimumque humorem vomit, a quo tamen symptomate febrientes sunt liberati; verum febris hujusmodi, nequaquam singultuosa dici debet, nisi singultum per totum morbum simul cum febre, ægrum exacerbaverit, 4. acut. 69.

Sinus, qui & Vomica, est solutio continuitatis in carnosa parte effectus, cum sanguinis quadam in mediam regionem, affluxione, id quod abscessui, & sinui commune est, quoad enim pars ita affecta, in exteriori summitate occlusa est, atque os nullum habet, abscessisse quidem ipsa dicitur, affectio verò abscessus propriè, id est apostema vocatur; at ubi aliqua ex parte aperta est, ut qui continetur, non amplius abscessus, sed sinus jam appellatur, 2. de his quæ in medic. 27.

Sinus rectus appellatur, cujus os in inferiore parte, fundum in superiore est, obliquus cum in latus declinat; fiunt contrario etiam modo sinus, quibus

quibus deorsum fundum, sursum verò os vergat; sed non his fundum, quo facilius saniei exitus pateat, aperimus, 2. de his quæ in medic. 28.

Sinus vulvæ, vide Cornua.

Sirialis est inflammatio Cerebri, & membranarum ejus, quam consequuntur syncipitis, & oculorum cavitas, febris ardens, pallor, totius corporis siccitas & inappetentia.

Siræon, vide Apothermus.

Sitis, Græcè *ἰσχυρὰ* potionis desiderium est, id est appetitus frigidi, & humidi.

Solidas corporis partes, vocat ossa, nervos, cartilagineas, ligamenta, tunicas, musculos, membranas, arterias, lib. Denotatio dogmatum Hippocratis, quas etiam particulas, elementares, similes, & simplices appellat, 1. de natur. fac. cap. 7.

Solutio morbi simpliciter est illa, in qua vel virtute, vel morbo sensim emoriente, vel morbus, vel vita finitur, 3. cris. 1.

Solutus est, qui laxatos habet articulos, 5. de compos. med. per gen. cap. 2.

Sopientia, vide Anodyna.

Sopor, id est Coma, propensio, delatiove in somnum est, cum vigilare ægri nequeant, non habentes apertos oculos, sed conniventes, vel altis somnis, vel tenuibus, vel vigiliis detineantur; idque accidit, vel humectata ea parte Cerebri, quæ sensus fons est, ut in ebriis, deinde ob solum frigus; aliquando ob utrumque subinde propter virum imbecillitatem adeò jam emorientium, ut apertas palpebras servare nequeant, com. 1. in 3. de morb. vulg. 7. vide Caros, & Coma.

Soporariæ arteriæ, quæ & Carotides dicuntur, sunt duæ illæ, quæ ab arteria magna sursum ascendente, postquam ex Thorace emerit, ac clavículas transgressa in medium jugulum pervenit, erecta in duas

duas partes scissa, generantur, 1. de placit. cap. 7.
vide Carotides.

Sordes, crassius excrementum est; in ipsa enim primæ carnis generatione, duplex excrementum provenit, quod omnem qualitatis alimenti mutationem, alterum crassius, alterum tenuius sequitur; quæ per universum corpus provenientia: quod tenuius est, ipsa est insensibilis perspiratio, quæ etiam subinde fit visibilis, quoties vel naturalis calor languet, vel nutrimento utitur, quàm justum sit ampliore, vel motus quispiam vehementior animali contingit; alterum sordes, quæ in summo corpore nostro colliguntur; Quin etiam in ulceribus, tenue excrementum sanies, Græcè Ichor appellatur, quod crassum est sordes; ex priori excremento ulcus humidum redditur, ex crasso sordidum, 3. meth. cap. 3. vide Ichor.

Sorici cauda, five Soricinus, vide Myurus.

Sparganosis est, dum ob lactis redundantiam, mamillæ tumefactæ sic distenduntur, ut copiam hanc vix ferre queant, lib. 2. ad Glauc. cap. 2.

Spasma, vide Rhegma.

Spasmus, i. convulsio, musculi est ad suum principium contractio, vide Convulsio. Inde spasmosus affectus, i. Convulsivus, qui in suo principio, aut non multò post, quàm fieri cœperit, convulsionem accersit, com. 3. in 1. prorrh. Adhuc convulsivum affectum appellant, qui ante mortem necessario convulsionis aliquod periculum inducit, 1. de præfag. ex puls. Spasmosus autem pulsus five convulsivus, est pulsus inæqualis in una pulsatione & diversis arteriæ partibus, in quo utrinque ab extremis retrahi, tendi, convellique arteria videtur, in modum chordæ tensæ.

Spasmus oculi, vide Mollities.

Spata, instrumentum est, quo Pharmacopolæ

V

con-

confecturas in Caccho, seu mortario movent, & nos perspicuitatis gratiâ similiter nominabimus, 1. de com. med. per gen. cap. 4.

Spathomela, vide Laminas.

Sperma, spermaticæ arteriæ, spermaticæ venæ, spermatici pori, vide Semen, Glandulosi assistentes, & Parastatae.

Sphacelare Hipp. in lib. de fract. & artic. pro corrumpere usus est; sphacelus autem est corruptio substantiæ uniuscujusque partis, quæ sphacelari dicitur, sanæque partis carnosæ interitum ex magnitudine inflammationis, quem propriè Medici gangranam nominant, Græci Sphacelum etiam appellabant, 7. aph. 50. Sphacelon, adhuc vocant ossis cariem. 14. meth. 17. Sphacelos vocem, sunt qui dicunt vehementem dolorem declarare, alii tantum inflammationis excessum, ut partem ad corruptionis periculum inducat, 2. loc. aff. 7.

Sphacelodes Hemicrania, id est alterius capitis partis convulsorius dolor. 2. loc. aff. cap. 7.

Sphacelon, vide sphacelare & Syderatio.

Sphæromata, vide Natem.

Sphage, vide Anticardion.

Sphagitide, id est venæ jugulares, 5, meth. c. 4.

Sphenois os, (quod & Polymorphum appellatur, lib. Introd. cap. 12.) est quod ad cunei similitudinem, ex utroque latere à Calvaria ad palatum tendit, superiorem maxillam constituens, cujus ossis apophyses utrinque concavæ, ab alarum similitudine, Pterygodes nuncupantur, lib. de ossib. cap. 1.

Sphincter quasi strictor, seu constrictorius est musculus constringens orificium recti intestini, 6. de anat. adm. 4. vide Rectum.

Spicilla, vide Laminas.

Spina est omnium vertebrarum, quas spondylos vocant

vocant, structura, sumitur & spina aliquando pro medulla spinali, 3. loc. aff. 10. vide Dorsum, Myelon, & Medulla spinalis.

Spirationem naturalem appellat Hippo. spirationis facilitatem, significantem neque thoracem, neque Cor, aut pulmonem, neque præcordia doloris aliquam habere affectionem, quin etiam neque partes quasdam iis adjunctas ventriculum; lienem, jecur, 1. progn. 25.

Spiritus *πνεῦμα* præcipuum est naturæ instrumentum, quo omnes functiones muniaque exequitur; substantia aërea calida, levissima, tenuissima, omnes in corpore motus naturales ciens; est enim tertia substantia, ex adverso aliarum duarum solidorum inquam, & humorum disjuncta; ejusdem planè cum calore nativo originis, & temperiei, cujus est perpetuò comes & instrumentum; nam cum ad vitæ munia oporteret calidum innatum per omnia diffundi, is verò singulis solidis partibus, insitus & fixus, & immobilis sit; ei natura spiritum socium ascivit, qui ipsum suo celerit motu, quò necesse erat, deduceret. Estque tanta spiritui cum calore nativo substantiæ communio, & operis societas, ut par sit etiam ejusdem esse naturæ, ut non immerito Hippo. spiritus vocarit, impetum facientia, à sui motus celeritate. Aliquando Hippo. absolutè ipsam respirationem, vocat spiritum com. 4. in 6. de morb. vul. 4. Unde & densum & raram spiritum, id est respirationem tardam, & raram vocitabat, 1. de difficul. resp. cap. 2. Interdum ab eodem aër inspiratu attractus, qui respirationis, vocisque materia est, spiritus appellatur, 1. acut. & in progn. Aliquando flatus ipse, quo nervosa & musculosa corpora distenduntur, spiritus appellatur.

Spirituosos appellat Hippo. eos duntaxat, qui

cum inspirant, aëre multo indigent, 4. acut. 115.

Spirituosus, vide Sanguineus.

Spiritus flatuosus, qui & flatus etiam appellatur, crassus, ac vaporosus flatus est, non secundum substantiam aërius atque tenuis; Cogita verò ejus naturam ex circumstante nos aëre, in memoriam revocans, qualis in Austrinis constitutionibus, qualis in Aquilonaribus fiat; etenim qui in Australibus assimilatur flatuosus; alteri verò, qui in Aquilonaribus, is qui in nobis secundum naturam, est spiritus, 2. Glauc. 6. vide Flatus.

Spiritus animalis est primum animæ instrumentum, in Cerebri ventriculis contentus, ad sensum & motum in universas corporis partes transmittendos, procreatus, 4. loc. aff. 2. Spiritus equidem, qui in arteriis continetur, vitalis, & est, & dicitur, qui in Cerebro animalis, non quòd substantia animæ sit, sed quòd est primum ejus illic habitantis instrumentum, qualiscunque substantia postea fuerit, qui ex vitali perfectius concocto, & in Cerebri anfractibus elaborato cōficitur; qui animalis spiritus, neque ejus domicilium, sed primum tantum instrumentum est, eo quòd cum ex vulneratione fuerit evacuatus, illico animal quasi mortuum collabitur; cum iterum colligitur, reviviscit, 7. de pla. c. 3. Spiritus animalis, exhalatio quædã est sanguinis benigni, 6. de usu p. 17.

Spiritus detentio, est respirationis ad plurimum tempus voluntaria cohibitio, qua & singultus & oscitationes sanantur, 3. de diff. respir. cap. 10.

Spiritus densus, est brevis spiratio, hoc est motus respiratoriorum organorum, per breve tempus factus, 3. de diff. respir. c. 10. vide Inspiratio densa.

Spiritus inter exeundum offendens, vide Expiratus.

Spiritus asper à quibusdam appellatur is spiritus, qui cum sono ducitur, sive ob angustiam loci, quo ille

ille redditur, five ab humoris copia, 3. de articul.

Spiritus vitalis à Corde genitus in arteriis continetur, nutriturque respiratione & sanguine; quod si naturalis quoque alius spiritus est, utique is quoque in jecinore, & venis continetur, 12. meth. 5.

Spiritus naturalis, vide spiritus vitalis.

Spiritus sublimis est, qui sublimioribus thoracis partibus inspiratur, 4. loc. aff. 7.

Spirituum interceptio, vide Interceptiones spirituum.

Spissum corpus, vide Rarum.

Splen, five Lien, corpus est rarum admodum, ac laxum instar spongiæ cujusdam, ut succos crassos, & melancholicos facile attrahat, & excipiat, hepârque expurget. Unde ipsum Parenchyma id est affusionem nominant, 4. de usup.c. 15. cujus simæ partes, seu concavæ Iecur, & ventriculum spectant, gibbæ his opponuntur, ca. 16. cujus corpus tantò est rarius hepate, quantò est crassius pulmone, cap. 15.

Splenica vena, est ramus superior & minor venæ portæ, qui totus per lienem spargitur; nam cum vena porta in duos præcipuos ramos distincta sit, hic in lienem abit, alter in mesenterium diffunditur.

Splenici dicuntur, ii propriè, qui induratum splenis affectionem habent, non quibus inflammatum viscus est; 9. de compos. med. loc. cap. 2. Evadunt autem lienosi à copia melancholici humoris lienis infarcti, quam defluxiones, & fœdus corporis color subsequitur.

Splendentem urinam vocavit Gal. quæ & flava est, & peculiari, ac propria mistione constat, ita ut gemini coloris esse videatur & rufi & rubei; splendorem enim à rufo, nitorem autem à rubeo accipit, lib. de Urin. cap. 4.

Splenia, vide Plagulæ.

Spondylus, Sphondylus, Spondylon, Vertebra

idem significant ; sunt viginti quatuor ossa, quibus Rhachis, i. spina constituitur, tot enim sunt in homine secundum naturam se habente, aliquando verò plura, aliquando pauciora visa sunt, omnia cava & forata, spinam habent, & apophyses obli- quas, & transversas descendentes, & ascendentes, vide Dorsum.

Spongoidea ossa, vide ossa Ithmoidea, & Cavernosa ossa.

Spontanea vocantur ulcera, quæ ex mordente humore oriuntur, qui humor ea procreans sistitur in exitu, ac tardat, extremamque cuticulam so- lam, propterea quòd ab ea remoratur, tum erodit, tum exedit ; quando si hanc quoque sudoris vice transiret, haudquaquam ulcus excitaret, 14. meth. cap. 17.

Spontaneum apud medicos dicitur, non quod sine causa fit, sed quod nostrâ causâ non fit, 6. apho. 14.

Sponte evacuari à corpore dicimus, quæcun- que sine aliqua medici opera excernuntur ; non- nunquam ea, quæ nostrum regit corpus potentiâ ipsum expurgante, nonnunquam ex irritamento aliquo, aut quia à vasis non contineantur, 4. aph. 2.

Sporades morbi, qui & sporadici sunt, qui spar- sim privatimqueprehendunt, ægros discrepanter fatigantes, neque secundum communem modum constantes, 1. acut. 9. vide Endemus, Communis.

Sporades venæ sunt, propagines quædam venæ maximæ in totum crus, ab interiore ipsius parte per inguina procurrentis, inordinatæ ad cutem per- antes, modicis intervallis sparsæ, 3. de anat. adm. cap. 12.

Spuriæ costæ, vide Illegitimæ.

Sputum appellatur, non id quod spuendo san- guineum, ac biliosum, atque spumofum est : tale enim

enim propriè sputamen nominamus, sed cum neque sanguini, neque bili pallidæ, vel nigræ commistum fuerit, id quod tale fuerit, jam sputum vocamus, 1. de cris. 5.

Sputamen est sputum, cui aliquid alieni humoris est admistum, ut bilis, sanguinis, saniei, 1. de cris. 5. sputum autem quod secundum naturam se habet, est, cui flavum aliquid admistum est, ibidem.

Spiratus vocant Caprarum dejectiones; sunt autem hæ siccæ, atque id quod excernitur propria circumscriptione rotundum, circumductumque existit. Cum igitur quis hoc pacto, sicca, & circumducta dejecerit excrementa, Spyratode, idest in spyras voluta appellantur, fiuntque talia & quod plusculo tempore retinentur, & propter copiam igneæ caliditatis, com. 1. in 1. prorrh. 6. quæ & Scybala excrementa vocantur, vide Scybala excrementa.

Squamosæ agglutinationes, quæ & mendosæ commissuræ, & temporales dicuntur, vide Lepidoides.

Staltica medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant, lib. de Dynam. in proœmio.

Staphyle est carnosa quædam particula quæ in summo ore apparet dependens, si quis aperto plurimum ore toto, linguam deprimat; hæc ipsa caruncula duobus nominibus appellatur, à veteribus Græcis, Gargareon, & Cion, hoc est Gurgulio & Columna; Cæterum posteriores medici ferè omnes non ita, sed Cyonidem, id est Columellam vocant: nam qui staphylen, id est, uvam & acinum ipsam appellant, eorum, neque meminisse præstat. Nos enim non particulam illam, sed unam aliquam ejus affectionem staphylen sive uvam nominamus; rarò autem hæc affectio circa columellam contingit, verum valde sæpe inflammatur, 6. de comp. med.

loc. cap. 3. quæ & vulva appellatur, lib. de anat. viv. Est igitur staphyle non illius partis inflammatio, ut quidam putant, sed quædam illius passio, in qua tota Columella laxata, extrema sui parte major est, & livida; superna verò tenuis ut similitudinem fructus uvæ, unde nomen accepit, præ se ferat, Latini uvam nominant, Gal. ibidem.

Staphyloma, est oculi morbus, cum in summa tunica, quiddam acino simile evenit, 2. meth. c. 2.

Statum ab Hippo. solere non temperamentum tantum aëris præter naturam, sed etiam omnem cujusque rei formam appellari, recordemur com. 3. in 3. de morb. vul. in proœm.

Status morbi est vehementissima totius morbi pars, 1. de cris. 8. vel status morbi aliud non est, quam morbi, quantum ad casus, & symptomata attinget, maximum, 1. aph. 7. vide Consistentia.

Steatocele, affectio est scorti succrescente in eo fevo, lib. Introd.

Steatoma, vide Athoramata.

Stegnosis, id est stipatio, cutis vitium, quo per occultos meatus prohibetur transmitti quod superfluum est, obstructis, five densatis meatibus, quam densitatem Mysim, id est conniventiam vocant, 3. de sanit. tuen. cap. 10.

Stegnotica medicamenta, hoc est obstruentia, quæ sensibiles excretiones cohibent; corpus enim quod claudit, & continet in se, nec quicquam quod sensu queat percipi, ex sese emittit, Græcè Stegnon, five stegnoticum nuncupatur, 5, simpl. 14. vide Obstruentia.

Stelechiaæ, vena est superficiaria, & Caudicis more sita, unde omnes aliæ venæ sanguineis ac pedestribus animalibus procedunt, 6. de anat. adm. cap. 8. Estque vena magna ad portas jecoris sita, aliarum omnium caudex, ibid. cap. 10.

Ste-

Stephanos, Corona, & Iris, sunt locus ille communis, quo universæ oculi tunicæ simul committuntur, 14. meth. cap. 19.

Stephaniæ vena, futura, & os, vide Coronale os.

Sternon est antè Thoracis os, 7. de anat. adm. cap. 2. Sedes omnibus costis duplex est, prior sternon, id est pectoris os, posterior vertebræ, quæ totidem numero planæ sunt, quot & costæ habentur, duodecim inquam; quod quidem pectoris os, unum quidem os apparet ob harmoniæ perfectionem, quam ipsius particulæ in contextu sortiuntur, membranis autem derasis, quod & plura ossa sint, & numero totidem, quot cum eo costæ dearticulantur, palàm innotescit, 8. de anat. adm. c. 1.

Sternutatio maximum remedium capitis halitu repleti est, qua uno impulsu tum à pulmone, tum à capite spiritus emittitur, ad expurganda ea quæ in naribus offendunt, 2. de caus. sympt. c. 4. Sternutatoria verò medicamenta sunt, quæ naribus admota, vapore ad Cerebrum sublato, crassitudinem humoris dissecent, & per nares seu palatum Cerebrum expurgent, 13. meth. 21.

Stigmata Græcis, inter cutis vitia annumerantur, & dicuntur non puncta, sed maculæ punctorum quantitate & forma hominis cutem & superficiem decolorantes, ac variantes; Vermicatam vulgò nominant.

Stomachi paralyfis symptoma est virtutis attractricis stomachi, cum alimentum citò trahere non potest, 3. de sympt. caus. cap. 2.

Stomachicos plerique homines eos appellant, qui appetentiam perdiderunt, & quibus post acceptum cibum, ventris os gravatur, atque opprimitur, & quandam ægrè tolerabilem anxietatem habet. Appellant eodem modo etiam illos, quibus

nausea contingit, & maximè si ad vomitum impellat, & adhuc magis, si simul cibi corrumpantur, quandoque acidi, quandoque nidorosi facti, quandoque aliam vitiatam qualitatem adepti; Adhuc magis eos stomachicos appellant, quibus ructus huiusmodi cum molestia quadam, anxietate, & subversione contingunt, sæpe cum nondum cibum acceperunt; quin etiam si per plurimum tempus cibi ore ventris morentur, gravantes & vix descendentes, hos etiam stomachicos appellant. Alios item appetitum caninum habentes, ut & plurima edant, & maximè gravati paulò post revomant, vocant similiter. Alios rursus, qui fortiter exolvuntur, ubi diutiùs inædiam pertulerint, & si non citiùs cibum accipiant, in ore ventris morsus percipiunt, quorum aliqui etiam nauseosi fiunt, nisi citiùs potum ac cibum acceptent, stomachicos etiam vocant, 8. de comp. med. loc. cap. 2.

Stomachum, os ventris appellant, cum & medici hanc partem ita appellare sint assueti, qui etiam stomachica animi deliquia appellant, & quosdam stomachicos esse dicunt, à quopiam videlicet in eo loco oborto affectu ita appellantes, velut hepaticos ab hepate, Colicos à Colo, Nephriticos à renibus, Splenicis à splene affecto, 2. de comp. med. loc. cap. 1. & 4. de caus. puls. 23. licet stomachi nomine collum omni ventri præpositum, instar isthmi cujusdam angustum, intelligatur, 4. de usu par. cap. 1. Quin & Oesophagus, stomachus dicitur, vide Oesophagus. Est igitur stomachus, os ventriculi id est meatus superior ventriculi, per quem cibi in ipsum intromittuntur; aliud habet, & ventriculus os infernum, quod Græci *πύλῳρον*, quo chylus descendit, vocitant; duobus enim nominibus, veteres os ventriculi nominabant, Stomachum, & Cardiam, id est Cor, 8. de comp. med. loc.

Sto-

Stomatica medicamenta sunt, quæ modicè fificant, sic vocata, quod in assiduo sint usu, ea sunt, quod ex Moris conficitur, & quod ex Rubi fructu, & quod ex succo corticis juglandium viridis, atque etiam his magis quod ex musto, & cupressi sphaerulis componitur, 5. meth. 10.

Strabismus, qui & strabismus dicitur, est musculorum oculi, non omnium, sed aliquorum resolutio, ob quam causam, vel sursum, vel deorsum, vel in latera nuunt oculi, lib. finit. vide Illofis.

Stranguria est vesicæ affectus, quo urina non retinetur, sed guttatim distillat, libr. finit. quæ & urinæ stillicidium appellatur, 8. de placit. 6. Fit autem vel imbecillitate vesicæ, vel urinæ acrimonia, 3. de caus. sympt. cap. 2. vide Ischuria, & Cæliaca.

Strangulatio, est internecio ob respirationis defectū facta; qui defectus fit, vel propter angustiam, & coarctationem alicujus spiritalium instrumentorum, i. respirationi servientium, vel propter virtutis thoracem moventis imbecillitatem, vel propter vitalis principii vehementem refrigerationem; Angustia autem fit, vel repleta ea regione, quæ inter thoracem & pulmonem media est, vel pulmonis cavernis & fistulis, vel inflammatione quadam totum viscus habente, vel asperam arteriam, vel ejus arteriæ caput, quod Græci laryngem & Bronchon nominant, Latini guttur; vel illam gutturi præjacentem capacitatem, quam Græci Pharynga, Latini Fauces nominant, 4. aphor. 34.

Strangulatio uteri, & omnes apnææ, i. spiritus interceptiones, quæ mulieribus quidem assidue, & præsertim viduis accidunt, fiunt innata caliditate à multitudine materiæ frigida gravata, ad similitudinem flammæ, quæ præ multis humidis lignis suffocatur, 3. de diffic. respir. cap. 10. & 6. loc. aff. 5.

Qui

Qui affectus à Græcis *ὕστερος*, & *ὕστερος πνιξ*, à quibusdam *ἀπνοια ὑστερική*, dicitur, Latini autem uteri strangulatum, uterinam suffocationem, vel spirationis ob uterum privationem, tum à parte affecta, tum à superveniente symptomate appellant.

Strangulator, vide Lycoides, & Lupus.

Strictor, vide Amulus, Rectum, Sphincter.

Strigmenta sunt particulæ quædam intestinorum, quæ in excretionibus biliosis simul dejiciuntur, summa intestinorum tunicâ humoris acrimoniâ derafa, 4. de art. 31. vide Rhypodea.

Struma, vide Chæras, Parotides, Scrofulæ.

Stryphna, vide Halituosa.

Stultitia est rationis deperditio, cum læsione memoriæ, 3. loc. aff. 5.

Stupefacientia, vide Anodyna.

Stupor insignis est refrigeratio, idcirco corporibus ita dispositis & sensus & motus difficultatem inducit, quemadmodum completa refrigeratio & sensum & motum omnino tollit; Equidem novi quosdam adeò refrigeratis pedibus, ut in primis quidem diebus sensus periret, sequentibus deinde diebus emortui pedes putrescerent, 2. loc. aff. 2. Est autem symptoma quale dentibus evenit post esum malorum immaturorum, & aliorum acerborum & acidorum, 3. de aliment. facult. c. 16. Estque adhuc stupor, cum nervus aliquo obstruente, vel adstringente cogitur, unde spiritum animale ad membrum transmittit, hinc membra sensu & motu privantur, lib. de ren. aff. dign. cap. 3.

Styloides, vide Graphoides, & Lithoides.

Stymmata spissamenta sunt, quæ oleis adduntur, aut odoris gratiâ, aut ut confecta diutius ab injuriis immunia permaneant, 2. de comp. med. per gen. 2.

Styptica, quæ stringunt partes relaxatas lib. de Dynam, in Proœmio.

Subala-

Subalaris vena, vide Axillaris.

Subclavium, vide Cataclida.

Subchartilaginea, vide Hypochondria.

Subcinctura, vide Diaphragma.

Subcingentes membranæ, vide Hypezochotes.

Subductiones solitus est Hippoc. appellare per alvum exeuntia, 7. aphor. 64. Dicitur autem subductio, de ea tantum excretionem, quæ per alvum fit, non de ea, quæ fit per universum corpus, 2. aph. 18.

Subfasciationes, & subligamina, vide Epidesmus, & Plagulæ.

Subligamentum, Enæorema, & Nubecula apud Hipp. sunt id, quod corpulentius, candidiusque in urina, neque in summis ejus neque in fundo vasis, sed in media sede sublime & exquisitè medium, vel deorsum potius, quàm sursum, existit; licet apud Galenum nubecula sit id, quod supernatat urina desuper, 1. progn. 26.

Sublimis spiritus est externus aër, qui ob suffocationis periculum, nobis exurgentibus toto thorace, in suspiriosis cynanchycis, suppuratis, peripneumoniacis magna vi attrahitur; nam nobis inculpatè degentibus solis inferioribus thoracis, quæ ad septum transversum sunt, partibus inspiramus, sin ampliorem spirationem requirimus, etiam partes infernis vicinas una movemus. Ubi plurimâ indigeamus, tum partes etiam ad operta scoptula agitamur, totius thoracis validâ operâ utentes, comm. 2. in 3. de morb. vulg. 4.

Submissio, vide Ablatio.

Substitutitas medicinas appello, quæ in alterius locum subrogari queunt, lib. de substit. med.

Subsultio, vide Palpitatio.

Subversio stomachi, aliquando appetitûs deperditionem, aliquando nauseosas affectiones ab accepto cibo factas significat, 8. de comp. med. loc. 3.

Sub-

Subversio volvulosa stomachi appellatur, fortis & contentiosus vomitus; nam quemadmodum in Volvulis subversiones fiunt cum magna contentione & violentia, adeo ut stercus etiam evomant, sic etiam alios vomitus concitados, quis appellare volvulos posset, 8. de comp. med. loc. cap. 3.

Subvola, manus pars est, ut. n. supina pars manus, juxta pollicem assurgens Thenar, & vola dicitur, ita huic opposita Hypothenar, id est subvola nominatur, lib. Introd. cap. 10.

Succus, vide Humor.

Succum medicatum vocamus eum, qui primum defæcatur, subinde verò Solis aut ignis calore sic densatur, ut longiore tempore citra corruptionem asservari queat, Arabes Rob vocant. Ex hoc genere est, quod ab iisdem Miva dicitur; sic enim appellant succum fructuum, eò usque decoctum, ut sæpe aut mellis consistentiam acquirat.

Sudamina, (Græcè Hidroa,) è genere sunt pustularum in summa hærentium corporis parte, quæ instar ulcerum cutem exasperant; proveniunt autem veluti & ipsum ostendit nomen propter multos sudores, qui vel biliosiores, vel omnino mordaciores existunt; mordent. n. hi cutem, & pruriginosam efficiunt, & per modum ulcerum exasperant, 3. apho. 21.

Sudor, Græcè ἰδρῶς, est humidum tertiæ concoctionis excrementum, per cutem in aquæ speciem erumpens, cujus materia est humor tenuis, & ferrosus alimento permixtus, quò id facilius exiguas, & capillorum modo tenues venas subeat, atque ab his in partes, quæ eo ali debent, sese insinuet; ejusdem cum urina generis, in eo tantum ab illa differens, quod hæc ad vesicam, hæc longius in corporis habitum deferatur; cujus humoris excretio secundum naturam est, non minus quam vrinæ & aliorum excrementorum.

Sudor

Sudor bonus est, in febribus, qui evenit die judicatorio, toto promanat corpore, calidus, integre febrim finit, vel morbum tolerabiliorem efficit, idque in acutis morbis, 1. progn. 26.

Suffocatio, vide Strangulatio.

Suffusio, vide Hypochyma.

Suffumigium, vide Thymiana.

Sugillatio, vide Contusio, Hyposphagma, Hæmalopa, Exuccatio.

Sumen, vide Ephehæon.

Summum humerum, vide Acromion.

Supercilia sunt ea pars faciei, ubi frons à superioribus descendens definit, ceu termini ejus eminentes, & pilis confiti, lib. Introd. cap. 10.

Super excretionem recentiores medici vocant, eas eruptiones, in quibus natura ad judicatorium auxilium concitata, modum excessit, 3. de comp. med. loc. cap. 3.

Supergeminalis, vide Epididymis.

Supergenualis, vide Patella.

Superhumeralis, quæ & Epomis dicitur, vide Humerus.

Superimprægnatio, vide Epicyema.

Superligamina, vide Epidesmus, & Plagulæ.

Superligula, vide Epiglottis.

Superpurgatio, & supervacuatio, vide Hypercatharsis.

Supinitas, stomachi affectio est, qua quidam accepto cibo, si paulò fortiori motu moveantur, statim vomunt. Cæterum quæ à multis vulgò supinitas stomachi appellatur; contingit quidem juxta intemperiem quamcunque citra vitiatos humores. Aliquando sequitur ad solam oris ventriculi debilitatem, quod cibos amplecti, eisque obvolvi non potest, veluti tota ventris amplitudo solet. Fit etiam propter humiditatem multam quidem, non ta-

men

sphacelon Græci vocant, 7. de anat. adm. cap. 13. Totam substantiæ uniuscujusque partis corruptionem, syderationem, id est sphacelon, veteres appellant, sed in partibus carnosis, aliis quoque nominibus eandem vocant; quin ipse Hippocr. tum putridam carnem, tum marcidam, tum vitiatam dicit, aliisque hujusmodi nuncupare consuevit; de osse verò quod in tota substantia vitiatur syderationis seu spaceli nomine uti consuevit. Tale autem vitium ossibus contingit, quando adjacens caro pravas sanies producit, quibus ipsa madefaciendo corrumpit, 2. de fract. 20. Unde sphacelare, id est corrumpere, & sphacelon, id est Caries, 5. loc. aff. 3. Semisyderatus autem homo dicitur, qui altera tantum parte dextra aut sinistra computruit, lib. de aqua, aëre, & loc. cap. 6. & 4. de artic. 17 quæ & sideratio.

Symmetria, id est temperies, & contemperatura, est debita convenientia, & proportio inter se tum similiarium partium, in calido, frigido, humido, & sicco, tum instrumentalium in compositione, numero, magnitudine, figura, 1. de sanit. tuen. cap. 1.

Symmetrum absolutè est, quod nulli collatum, medium, mediocrequè in omni temperie primarum tum activarum, tum passivarum qualitatum, secundariumque constituitur, tale & Eusarcon, & Quadratum est; non absolutè verò symmetrum, quod in aliqua specie, vel genere tale est, ut ad ipsius accessum, vel recessum, aliquid temperatum, vel intemperatum dicatur, 1. de temp. ca. 6. Symmetrum verò medicamentum est, & quod sit similis temperamenti cum eo cui admoveatur, & medii sit temperamenti omnium primarum qualitatum, 5. simplic. 25.

Sympaschin, est per consensum, seu per viciniam

am affici, quoties pars aliqua, non proprio affectu, sed alieno afficitur, primo loc. aff. 6.

Sympathia est affectio compatiendum alteri cuiusdam primo patienti, vel propter vicinitatem, vel propter societatem, quæ in ea sunt partium. com. 1. in 1. prorrh. 20. vide Idiopathia.

Sympepsis est concoctio, qua natura crassis & crudis humoribus, & concoctu difficilioribus, sive etiam per abscessum providet, veluti calidioribus & tenuioribus per excretionem. 3. progn. 23.

Symphysis est naturalis ossium unio, vel quando duo ossa sibi invicem coalescunt, veluti fungosiora, mollioraque sunt, vel quando aliorum interventu connascuntur, ut sunt ficciora, & densiora, vel media cartilagine, & dicitur Synchondrosis, vel medijs nervis & dicitur Synneurosis, vel media carne, & dicitur syssarcosis, lib. de ossib. in proœmio.

Symptoma (quod & passio & pathos & pathe-
ma, & Epigenema, quasi supergenium, vel supergenitum dixeris, appellant) generatim nominatur quicquid animali præter naturam incidit, ita ut tum morbi ipsi, tum morborum causæ, quæ scilicet intra corpus subsistunt, non quæ extra habentur, symptomata sint; Altera verò significatione ac magis propria, detractis tum morbis, tum eorum causis, reliqua omnia, quæ præter naturam sunt, symptomata nominantur, lib. de sympt. differ. cap. 1. & cap. 2.

Symptomasis affectus est, quo meatus qui à Basi Cerebri veniens, oculo videndi facultatem tribuit, ex atrophia, vel resolutione fit arctior, conciditque lib. introd. cap. 15.

Symbebecos, idem est ac accidens; apud Philosophos accidens id est, quod è regione substantiæ dividitur, sed à medicis tum maximè Gal. 1. meth. distinguitur, ex adverso symptomatis; quæ. n. in-

quit constitutionem, unde actio nascitur, necessario sequuntur, sanis quidem nobis symbebicota, i. accidentia, ægrotantibus symptomata nuncupantur. Accidentium autem differentias, 2. meth. tres constituit, sunt enim vel ut affectus, vel ut actiones, vel ut passionēs, quorum etiam hæc exempla ponit, inambulare, uri, cædi, album aut nigrum esse; ita ut id ex accidenti dicatur fieri, quod nec primum, nec per se fit, quod exemplo calculorum motorum declarat Galen. lib. de differ. sympt.

Synanche, vide Cynanche.

Synarthrosis, vide Articulus.

Synætia, vide Continentes causæ.

Synceras dejectiones vocat Hipp. impermixtas aquosæ humiditati, quoniam solus humor evacuaturs deijcitur, siue sit biliosus, siue melancholicus, siue porri colorem præ se ferens, siue bilis quæ æruginosa nominatur; nam dejectiones hujusmodi, existam esse omnem nativam humiditatem à calore febrili demonstrant, 7. aphor. 6.

Synchondrosis, vide Symphysis.

Synchisis est oculi vitium, confusis secum ejus humoribus; id quod accidit ut plurimum ex vehementi plaga, interdum verò & ex uveæ tunicæ inflammatione, ruptis ejus vasīs, effusoque humore.

Syncomistos panis, vide Autopyrus.

Syncope est præceps virium lapsus, 12. meth. 5. quem virium lapsum duo præcipua symptomata consequuntur, exsoluto quidem nativo calore, frigiditas totius corporis; digesta verò solidorum corporum substantia, sudor quem Medici syncopticon, & diaphoreticum appellant; ex quibus pulsus defectio, & sensus motusque privatio, consequuntur. Differtque à lipopsychia & lipothymia, quod licet utraque affectio affatim & confertim fiat, in syncope tamen plurimus subsequutus sudor diaphoreticus,

cus, languidiores vires reddit, qui cum aut nullus, aut modicus sit in exolutione, lipopsychia, & lipothymia, minorem noxam viribus accumulatur.

Syncretica, hoc est, relaxantia medicamenta, à coagmento sic dicta, 2. de anat.adm. cap. 1.

Synchromata, i. corporum simplicium & elementorum compositiones, seu concretiones, de differ. morb. cap. 5.

Synchrisis, id est, concretio & temperamentum, libro de marc. cap. 4.

Syndesmi, id est ligamenta, sensus expertia, ex osse ortum ducentia, (non ex Cerebro aut spinali medulla) rotunda, alba & exanguia, cavitare carentia, in fibras divisa, 6. meth. 4. vide Ligamentum.

Syndrome concursus est, & congressus symptomatum, lib. finit. Plethorica autem syndrome, est omnium humorum concursus; Syndrome autem pathognomonica, est concursus symptomatum morbum indicantium, lib. de cur. rat. per sang. c. 9.

Synneurosis, vide Symphyfis.

Synocha, hoc est, continens febris est cujus universum tempus una accessio est, quæ vel semper in eodem vigore consistit, vel minuitur, vel augetur, donec judicetur; quæcunque enim per circuitus aliquos, ægritudinis accessiones fiunt, ex membrorum dispositionibus ortum habent, quæ .s. membra vel mittunt, vel suscipiunt, vel generant, vel attrahunt superfluitates, sed quæ circuitum non habent, in his nulla est corporis pars quæ præcipuè sit læsa; sed qui in venis & arteriis omnibus continentur humores, atque ii præsertim, qui in maximis, atque plurimo calore abundantibus sunt, aut ob aliquam quamvis causam, ut in Ephemeris, aut ob putrefactionem ferventes febrem unam accendunt, Synocham appellatam, quæ à principio usque ad

finem nullam habet intermissione, ac tam diu perseverat, hominemque deurit, donec qui ei causam afferunt humores, aut ex toto absumantur, aut coquantur, aut utrumque patiantur, 2. de differ. febr. quæ & synochus putrida, deurens, ardens, Causon, succensa appellatur, 2. de cris. cap. 6. vide Continua, & Febrem Synochon.

Synochus, i. continens febris, quantum febrium genus enumeratur, quod quia ex sui natura ultra tertium diem extenditur, nec humorem putrescentem habeat, nec febrilem calorem, ut habitum possideat, propterea nec diaria, nec putrida, nec hectica dici potest, sed vel diaria plurium dierum, vel synochus conclusa meritò appellari potest; quam febrem vel conniventia meatuum, vel recens corporum densatio excitat, 9. meth. 1.

Synodontes, vide Hiatuli.

Synonyma, i. Univoca, quæ inter se communicantia, ab uno factam denominationem habent, 4. acut. 23.

Synopsis, i. compendium lib. de nervor. diff. c. 17.

Syntaxis, id est mutua compositio, & connexio, 1. de usu par. 14.

Syntaxis, distentio, opposita est laxitati, utraque & in cute & in articulis contingens, aut resiccatis, aut perfrigeratis, aut inflammatis, aut induratis, in cute verò non his tantum modis, sed etiam ubi musculi intra ipsam, quovis modo augescunt, tum maximè ex carnis copia & abundantia, ut in utre pleno aquâ, & Tympania, quod Gal. in pluribus libris Methodi testatur.

Syntexis, Colliquatio vide, Febris colliquativa.

Synthesis, est ossium inter se compositio qualiscunque ea sit: est enim universi generis nomē, quam aliis quoque nominibus vocari tradit Galenus, Syn-

Syntaxin, scilicet, & Homiliam, lib. de offib.

Synulotica medicamina sunt, quæ ulceribus cicatricem inducunt, 13. meth. cap. 5.

Syphon, vide Metrenchytæ.

Syringotomata, instrumenta sunt, quæ ad fistulas incidendas sunt comparata, 6. meth. 4.

Syræon, vide Sapa.

Syrinx, id est fistula, tubulus est callosus, angustus, oblongus, interdum etiam obliquus, os habens cui cicatrix obduci nequit, per quod humor stasis temporibus tenuis excernitur, quarum aliæ cæcæ nominantur, quæ osculum, in profundo, sinum ad superficiem habent, aliæ occultæ, quæ & os & sinum obtinent in profundo, lib. finit. vide **Fistula**.

Syffarcosis, vide Symphysis.

Systematica inæqualitas, est congregatio multarum inæqualitatum, & pulsus ex cumulo multarum pulsationum consurgens, 4. loc. aff. 8.

Systole est submissio pulsus, 1. de differen. feb. capit. 7. (dicitur etiam Systole & Diastole, id est constrictio, & dilatio, de motibus thoracis & pulmonis, libr. de vocal. inst. diff. ca. 2.) quo motu facultas fuliginosa excrementa expellit & repurgat, atque ita refrigerium calori nativo molitur.

Systrophe, Phyma & Schleria, hoc est tuberculum & durities, ut exponit Gal. in linguis Hipp. quam, 4. acut. scribit esse eam, quæ à partibus excitatur intumescens.

T

TA B E S, quæ Phthisis Græcè communiter appellatur, est ulceratio pulmonis, vel Thoracis, vel faucium, ut & tussicula, & debiles comiten-

tentur febres, & corpus conficiatur, lib. finit. Nominaturque etiam Tabes, alicujus corporis particulæ præter naturam diminutio, sive ea in prima formatione hujusmodi appareat, sive post, eademque ejusdem particulæ atrophiam vocant, de diff. morb. c. 9. vide ex ægritudine senectus & Phthisis.

Tabes oculi, quæ & Rhetidosis dicitur, est solius imminutæ pupillæ corrugatio, incidentibus aliis super alias rugis, quod spiritus parcius à primo Cerebri principio, quam pro natura deberet, affluat; differens à Tabe oculi senum, quæ est corrugatio corneæ tunicæ, & pupillæ angustia, tamen ab imbecillitate senectæ ex defectu humoris tenuis, quo repletur, tum ex spiritûs supernè affluentis inopia, 10. de usu par. 5. 3. aph. 16.

Tabida febris, vide ex ægritudine senectus, & Marasmus.

Tabidos appellant veteres medici, qui morbo tabifico, quem Phthoën vocant, sunt opportuni. Tales plenissimè sunt, qui adeò sunt angusto thorace, & restricto, ut à tergo in morem alarum promineant apertâ scoptulâ, unde hos etiam Pterigodes, i. alatos vocant; Præterea quibus caput facile impletur, quòdque spiritus organis multas destillationes dimittit, hi facile tabescunt, com. 1. in 1. de morb. vulg. 18.

Talpa, & Testudo, sunt affectus cutis capitis proprii, quæ nomina recentiores addiderunt, cum penes antiquos hi affectus, neque nomen, neque tractationem invenerint. Testudo autem Guidoni, abscessus est magnus, mollis, humoralis latiore forma in modum testudinis, unde nomen accepit, quæ si in capite nascatur talparia, vel talpa dicitur; in collo, bocium, in testiculis, hernia; interdum autem cum pure, squamis, vel fistulis reperitur, reponitur sub abscessuum genere, subque meliceride potius

potius quàm atheromate. Talpa verò, cum albam materiam contineat, ad atheromata potius quàm meliceridem refertur. Bocium verò vulgus vocat, mollem, & laxum tumorem in exteriori gutturis parte, quam Græci Bronchocele, nostri herniam gutturis, & eo affectos gutturosos vocant. Est autem colli tumor grandis, & rotundus inter cutem, & asperam arteriam, in quo, modò caro hebes, modò humor aliquis, melli, adipi, pulti, aquæve similis includitur. Huic similis affectus est, quem Guido vocat Natam, seu Naptam, quæ est excrescentia magna, carnosa, veluti caro Natium, vel ancharum, diversarum quidem formarum, & magnitudinum, cuiusmodi sunt melopepon & cucurbita.

Talus non idem est ac malleolus, sed talus est os sub malleolis contentum, unde quaque contactum, quod ne tangere quidem possis, lib. de ossib. c. 22.

Taraxis, seu Conturbatio, est cum oculus leviter, ac mediocriter commotus, tandem rubicundior evadit, lib. Introd. cap. 15. quem Paulus definit, esse humiditatem & caliditatem oculi cum rubore præter naturam, à causa externa inductam, ut Sole, fumo, pulvere, oleo; quò differt ab ophthalmia, quæ causam tantum internam agnoscit, Paul. lib 3. cap. 22.

Tardus pulsus est cum longo tempore, arteria distenditur, 1. de diff. puls. cap. 7.

Tarson, vide Pedion.

Tarsus oculi, est substantia quædam membrana durior, ac tensa, qua parte Periostios oculi tunica remeare ad corneam incipit, tenuibus quidem perforata foraminibus, ex quibus palpebrarum pili emicant propter suam duritiem, extendens in rectitudinem palpebras, 10. de usu par. vide Cilia.

Taurus est inferior Colis pars, in longitudinem ejus vergens, usque ad sedem porrecta, lib. Introd. cap. 10.

Tela

Tela aranea, vide Rhagois.

Telephia, & Chironia ulcera dicuntur inveterata, & quæ vix curam recipiunt, cicatricemque difficillimè contrahunt: sic dicta, quòd Chirone medicinæ peritissimo ad sanationem indigeant, vide Chironia.

Telma, id est solidum, & tensum, durumque ac pilis etiam nudum, facilèque sentiens, pedis vestigium, lib. de musc. diff. cap. 33.

Temperies, vide Symmetria.

Tempora, *Κρόνιφοι* appellantur partes ab utroque syncipitis latere supra aures sitæ, lib. Introd. cap. 10.

Tempora morborum talis res morbi sunt, qualis animalibus differentia secundum ætates; neque enim tempus simpliciter hoc vocabulo significatur, neque conveniens illud tempus, in quo præsidia etiam consideramus, sed tantum morborum ætas, quæ temporum vicissitudine immutatur, ut animal ætatibus, lib. de morb. temp. cap. 1.

Temporales futuræ, vide Lepidoides.

Temporales musculi, vide Crotaphitæ & Mandibularij.

Tendones, fines sunt eorum musculorum, quos pronervationes, id est, aponeuroses vocant, qui quidem medijs partibus sunt nervosiores, inter se tamen in eo differunt, quòd aliquando minùs, vel carnosæ, vel nervosæ substantiæ in se habent; quando sanè carnis substantia inest amplior, carnosam pronervationem, quando parcior, nervosam appellant, 2. de artic. 5.

Tenesmus est continua & implacabilis desiderii cupiditas, qua nihil præter cruenta pauca, & mucosa egeritur; quæ affectio aliquando tentio, & tensio appellatur, quoniam in ea fit in recto intestino tentio, quam cum deicere vehementer homi-
nes

nes appetant, continuo exurgunt, 7. aph. 27. Ten-
rio item, aliquando tractum corporis significat.
lib. finit.

Tenor apud Hippo. est idem, quod nervus in-
tentus, 1. de placit. 9. & 1. de artic. 47.

Tensio, vide Tenesmus.

Tensivus dolor est, qui extensionis sensum indu-
cit, 3. loc. afl. 9. Unde tensiva lassitudo, quæ &
phlegmonosa est, 7. de comp. med. loc. cap. 1.
vide Dolor tristis.

Tentigo, vide Priapismus.

Tenue intestinum, est tertium in ordine, jejuno
intestino substantia simile; differt autem, quod ne-
que vacuum reperiatur, neque tot vasis, & involu-
cris scateat, 6. de anat. adm. cap. 9. quod & Ile-
on & Involucrum appellatur, lib. de anat. viv.

Tenuia appellantur medicamenta, quæ facile in
tenues comminui partes possunt, Leptomeri Græ-
cè; Crassa, quæ contra, Parimeri appellata, 1. sim-
pl. 3.

Tenuis pulsus, vide Gracilis.

Terebella, vide Abaptista.

Teredo, Teredon, sive Terdo, est caries in osse,
3. method. primo.

Teretes lumbrici sunt, palmi longitudine, val-
etiam majore, ad stomachum usque proserpentes
vermes, lib. Introd. cap. 13.

Tergum, Noton Græcè, sunt posteriores cor-
poris partes, quæ collo subjacent, scapulis, dorso,
spinâ, & lumbis constans, lib. Introd. cap. 10.

Terra Argyrite, vide Argyrite terra.

Terra medicaminosa, quod aquâ irrigatâ, facile
in lutum solvitur, terra appellatur; quia verò ea u-
timur velut alijs medicamentis, idcirco non injuria
Pharmatidis, Latine sola medicaminosa vocatur,
nempe quia sola est ejusmodi, ut evidentior

vim

vim medicaminosam possideat; 9. simplic.

Terræ intestina, Gesentera Græcè, id est, Lumbrici terrestres, 11. simplic.

Tertiana simpliciter, est tertiana intermittens, contingit enim hanc ipsam sine aliqua adiectione tertianam simpliciter ita nominari, quemadmodum, & quotidiana intermittens, quotidiana simpliciter appellatur, 2. de diff. febr. cap. 7. Earum februm intermittentium, quæ tertia quoque die accessionem faciunt, quæ quidem breve habent accessionis tempus (quod duodecim horarum, æquinoctialium spatio ad summum finitur, 2. de differ. febr. cap. 3.) ac cum rigore invadunt, & per sudores & bilis vomitum, & biliosa excrementa finiuntur, his tertianæ exquisitæ nomen impositum est, quibus verò aliquid horum deficit, hæ non exquisitæ, sed simpliciter tertianæ appellantur; quod si intermissionem minorem habuerint, accessione videlicet in longius tempus protracta, hæ tertianæ extensæ vocantur, 2. de diff. febr. cap. 8. Exquisita verò tertiana est, quæ sui ipsius naturam puram, synceramque servat, id est, flavam bilem redundantem, & motam, tempus æstivum, locum calidum & siccum, hominis ætatem, & temperiem similem 4. aph. 59.

Tertianus circuitus, vide Quotidianus.

Testes, testiculi *ἰσχυρις*, sunt corpora duo glandulosa, alba, mollia, rara, laxa, cavernosa, rotunda, seminis, & generationis principium, quæ quod duo sint, *ἰσχυρις* appellantur, quos Gal. 3. aliment. fac. glandibus annumeravit; quæ in maribus extra membranam abdominis sunt, & propendent musculis, quos *κρημυσῆρας* vocant; mulieribus intus latent à lateribus uteri, frigidiores, minores, & imperfectiores quàm marium, 14. de

de usu. cap. 10.

Testudo, vide Camarion, Fornices, Talpa.

Tetanos, rigor, distentio nervorum; est convulsio perpetua totius corporis rigidi, & in neutram partem se inclinantis, contractis ad suum principium nervis, & musculis, quib. caput annuit, renuit, circumagitur, æqualiterque antè & retro tensis, Gal. lib. de musc. diss. vide Distentio.

Tetrpharmacum medicamentum est, quod ex cera, adipe, resina, pice, æqua omnium portione constat. Adversus Lycum. cap. 7.

Thele, papilla, mammæ capitulum est, unde infans lac sugit, medium in mamma protuberans, quam ambit circulus quidam subniger, qui φῶς appellatur.

Thenara propriè vocant prominentes volæ manûs partes, à verbo θείνειν, quod est verberare, ut nonnulli volunt qui Etymologiis gaudent; quippe cum his prominentibus partibus percutere soleamus ea, quæ percutimus; alii non omnes partes prominentes palmæ ita appellari ajunt; sed solas eas, quæ sub pollicibus extant, 1. de fract. 20.

Therapeutice, id est, medendi methodus, 7. de compos. med. per gen. cap. 1. quæ & Curatoria dicitur.

Theriacam appellarunt Crito, & eum sequuti quod viperæ carnes acciperet; Andromachus verò qui primus illam composuit, Galenen, hoc est tranquillam, lib. de usu Theriac, ad Pamph. prope finem.

Therisma teterrimum ulcus est, tum ex se nascens, tum alteri superveniens, ut refert Celsus, colore lividum, nigrum, odore fædum, multo mucoso humore repletum, quod inflamma to, febris, prurigo & dolor comitantur, à quo sanguis interdum fluit, serpit & exedit, atque ob id aliqui herpe-

herpetem exedentem, vocant, aliqui dicunt idem esse cum Carcinomate, quod Gal. comm. 2. in 6. Epid. dicit in solo pulmone generari, alii in quacunque corporis parte.

Thermantica, calfactoria medicamenta sunt, quæ suo calore omnem perfrictionem, & stricturam calefaciunt, lib. de Dynam. in præmio.

Therminthi nomen, nigras quasdam pustulas in cruribus maximè orientes significat, à figura, coloris, magnitudinisque similitudine, quam cum Therminthorum, id est, cicorum fructu habent, derivatum com. 3. in 6. de morb. vulg. 37.

Thlasma, quæ & Thlasis dicitur, vide Rhegma, & Unionis solutio.

Thlypsis, vide Epiparoxineste.

Thoracem consueverunt Medici appellare, totum illud corporis spatium, quod duodecim costis, utrinque circumscribitur, pertinetque anteriore quidem parte ad pectorale os, ac septum transversum, declinat verò posteriore ad spinam duodecim vertebis, ac reflectitur, lib. de ossib. cap. 13. & 6. de usu p. cap. 2.

Thorexin nominare consuevit Hippoc. vini portionem, 2. aphor. 21.

Thrombos sanguinis grumus est, seu sanguis concretus, 5. meth. 8.

Thrombosis est dum lac grumescit in mammis, & in casei formam transit; grumescentiam lactis interpretes nonnulli vocant.

Thymiama hoc est suffumigium, quod ex moderatè adstringentibus, resiccantibus, ac discutientibus vitiosos, & serosos humores, & corrigentibus humorum malitiam, & contrariam vim habentibus adversus putrefactiones, quorum plurima ex aromatum sylva habentur, constat, 8. de compos. med. loc. cap. 7.

Thy-

Thymus, asperæ carnis extuberatio est, quæ similis circa genitale, ac sedem oritur, lib. finit. & 14. metho. 13. Est & tumor præter naturam, vide Epulides. Est & Thymus idem quod Glandium, seu Aden, seu Glandula, vide Aden, Glandula, vel ut alii Thymos carnosæ est excrescentia, nunc in Glande, nunc in præputio, nunc in ipsa sede consistens, sic dictus; quod Corymbis Thymi sit similis. Thymorum autem alii mites, alii maligni; Mites sunt exigui, scabri, candidi, dolore carentes; feri autem ampliores, scabrior, lividi, dolorifici.

Thyreoides chartilago, vide scutiformis, & Crioides.

Thyroides, est ossis pubis foramen ab ostii similitudine, sic appellatum, 3. de anat. adm. cap. 13.

Tibia est tota cruris pars, inter talum, genuque posita, in interiori parte sita, cujus tibiæ pars anterior tenuis, & carnis expers, Ocrea appellatur, libr. de ossib. cap. 22. Eademque infra genu Anticnemion, (Latinis Crea) 2. de anat. adm. cap. 4. posterior Carnosa pars Sura, & Gastrocnemion, 16. de usu p. cap. 8.

Tilmata, i. vulsiones factæ in fibris muscutorum, dum nimis distentæ interdum rumpuntur, 4. de iis, quæ in medic.

Titillatio oculorum, vide Mollities.

Toma pro Phlebotomia usurpatum, 2. de nat. hum. 9.

Tomidentes, id est Incisorii, dicuntur quatuor primi anteriores, ad cultri similitudinem, ad eos cibos incidendos, qui mollitiem in se habent; sicuti ad dura confringenda, alii utrinque proximi constituuntur; cæteri omnes dentes molares, sive maxillares appellantur, lib. de ossib. cap. 4. quos etiam Mylas, id est, Molas vocant, 11. de usu par. ca. 8.

Tonica, sive Tonotica medicamenta sunt quæ extrin-

extrinsecus illiniuntur, robur particulæ læsæ inferentia, 13. met. c. 22.

Tonicus motus est, qui exercetur a corpore laborante Tetano, duabus contrarijs virtutibus oppositorum musculorum inter se pugnantibus, 1. de motu musc. cap. 8.

Tonos, idest, nervus, nuncupatur ab ipsis operationibus, vnum instrumentum duobus nominibus; eo quod nervus neuin, hoc est mutare, seu flectere, & tonos tinin, hoc est tendere, natum est, 1. de motu musc. capitu. 1. vide Nervus.

Tonsillæ, vide Isthmus, Uvæ, Paristhmia.

Tophus, vide Callus.

Topica remedia, id est localia, 13. meth. c. 22. quæ loco affecto non prius applicari debent, quam totum prius corpus purgetur; ne his irritato affectu, plus etiam affluat ad membrum læsum, vitiosi succi, lib. de remed. par. fac. cap. 6.

Torcular, five Linon, est locus quidam vacuus, quasi Cisterna in vertice capitis, in quem meningis duplicationes sanguinem deducunt, vnde velut ab arce quadam, omnibus subjectis partibus, sanguinis rivi mittuntur, 9. de usu par. cap. 6. & 9. de anat. adm. cap. 1.

Tormina, idest Dysenteria vocabulum, non pro ulceratione intestinorum, vt plerique medici solent, sed pro cruenta ex intestinis proluvie sumit Hipp. ut etiam quando ex Iecoris imbecillitate cruenta deijciuntur, affectio ea torminum nomine appelletur, id quod & fieri, & dici à Medicis quoq; videtur, 4. de art. 40. Fiunt autem tormina, & propter morsum vehementem, & propter spiritum flatuosum, qui non habet exitum, sed in intestinorum involucri est interceptus, 4. aph. 11. vide Dysenteria.

Torpor est motus & sensus difficultas in toto corpore, & maximè in artubus à frigore, & compressione

pressione nervosorum corporum incidens, 1. de caus. symp. cap. 5. Aliquando torpor significat, ventriculi in concoquendis cibis imbecillitatem, com. 3. in 6. de morb. vulg. 1.

Tortio est cum articulus quidem est illæsus, sed nervosæ circa ipsum partes tortæ sunt, id quod maximè in ijs contingit, quorum in vacuum gressus dilabitur, 3. de ijs quæ in med. 31.

Toxica, hoc est venena, quæ mortem inferunt, libr. de Dynam.

Trachea, id est, aspera medicamenta, quæ suffocata loca ulcerant, & exasperant, lib. de Dynamid. in proœmio.

Trachea arteria, vide Aspera arteria.

Trachoma, altera est species scabiei palpebrarum, aspera, dolorem, & gravitatem faciens, in oculis humiditatem generans, lib. de ocul. par. 4. cap. 9. Inde Trachomata appellantur, quæ hanc asperitatem detergunt, 14. meth. 19. Hinc τραχύτης, asperitas, quæ est vitiosa conformatio parti, cui accidit, inæqualitatem absumpto humore inducens, opposita affectio lævitati, quæ sunt duo prima morborum genera in formatione sita.

Treductio, est diducti ossis in naturalem statum revocatio, lib. finit.

Tragemata, sunt ea quæ post cœnam, voluptatis inter bibendum excitandæ gratiâ, & ad dulcorandum, assumuntur, 1. de alim. fac. 34.

Transpiratio, seu Perspiratio, est insensibilis per poros perflatus, 1. de sanit. tuen, cap. 12. vide Inspiratio.

Translativus motus, vide Metalepticus.

Transumptivus motus, quem Metalepticum vocant, quo in machinis utuntur plurimi, tum architecti, qui mechanici dicuntur, tum medici, qui organici nuncupantur, qualem motum natura

musculis conciliavit, quoniam nervorum eorum principio ad Cerebrum appenso, quando ratio vult tanquam habenis quibusdam musculos laryngis intendere, motus qui à principio proficiscitur à superiori loco per totum collum fertur deorsum, ad multam usque thoracis partem, indeque rursus redit usque ad laryngem, ubi nervis in prædictos musculos insertis, quasi à manibus quibusdam singuli musculi deorsum trahunt, 7. de usu par. 14.

Traulotes, Latinis Blæfitas nominatur, qui hac passione correpti sunt, *νεανυοι* Græcis, Blæsi verò Latinis dicuntur, & sunt qui aliquam certam literam exprimere non valent.

Tremor, vide Palpitatio.

Tremor oculorum, vide Mollities.

Trichiasis, i. capillitium, morbus est in quo cum crassa urina, veluti capilli unà exeunt, 4. apho. 76. Adhæc Trichiasis est affectio, in qua pili inutiles, & pungentes palpebris enascuntur, 4. de comp. med. loc. cap. 8.

Triens, hoc est uncia quatuor, 4. de comp. med. per loc. cap. 14.

Triglochina, sive Trisulca figura est, quæ quinque membranis Cordis, tribus dextera parte, duabus sinistra, similes in figura triangulari, telorum cuspidi assimilatur, 7. de anat. adm. cap. 9.

Trigona medicamenta sunt, ex seminibus composita, quæ sicut ad torporem inducendum in præsens mitiora, ita in futurum sunt tutiora; adque hæc quoque omnia, utiliùs anodyna sumuntur, 12. meth. cap. 1.

Trismos, sive Trysmos, id est stridor, est convulsio musculorum mandibularum, ex qua fit dentium invita concussio, 2. de caus. sympt. cap. 2.

Trisulca, vide Triglochina.

Tritæophyes (quæ & Tritæus) febris, hoc est
tertia næ

tertianæ naturam sapiens nominabitur, quæ tertio die exasperatur, & fermè in integritatem remittitur; sed si qua febris, tertio quoque die exacerbat, neque per minimum intervallum ita mitescat, ut in eo febricitans prope sinceram integritatem esse videatur, hanc si quis triæophyes nominare velit, forsan, & ipse non sine ratione in hanc sententiam descendere videbitur, com. 2. in 6. de morb. vulg. 23.

Tritæus, vide Tritæophyes.

Trivus, Græcè Τρίϋς, apud Hippoc. significat eam corporis partem cui sive stantes, sive ambulantes, sive sedentes, sive jacentes, innitimur, ut stantibus nobis atque ambulantes, plantæ pedum, nates sedentibus, spina supinis, cubito innitentibus, cubitus, 2. de his quæ in medic.

Trochantera, quod & Tuberculum magni ossis femoris processum vocant, 2. de anat. adm. cap. 6. & lib. de ossib. cap. 21. vide Femur.

Trochlea brachii, vide Bathmides.

Trochiscos, vide Pastillos.

Tromata, hoc est ictus, nominat Hipp. magnas noxas ab aliquo extrinseco, etiam sine vulnere illatas, com. 5. in 6. de morb. vulg. 12.

Tromos, id est tremor, 2. meth. 2.

Trypsin, vide Anatripsin.

Trysmos, vide Trismos.

Tubercula, sunt quædam sponte nascentes, & celerrimè factæ inflammationes, quæ celerrimè in altum attolluntur acumen, & celerrimè suppurantur, & plurima horum in inguinibus & alis est generatio, quoniam in his partibus plenæ sunt adenes, qui apti naturâ sunt ad has superfluitates promptè excipiendas, 3. aphor. 26. Tuberculum adhuc & Phyma nominat Hippoc. quod in aliis ipse solitus est vocare suppurationem, Græcè Emphyema, 7. aph. 8. de tumor. cap. 15,

Tumor, vide Oncos.

Tunicarum nomine, quidam sola composita operimenta designant, alij autem crassa, alii nisi composita simul & crassa extiterint, eis appellationem hanc non tribuunt; Ad eundem autem modum, & de membranis litigant; quibusdam enim simplicitas sufficit; aliis autem tenuitas; alii ambo- bus opus esse arbitrantur, ut ita nominentur, & nisi tenue fuerit simul & simplex operimentum, id vo- lunt vocare membranam; At antiqui certè, tuni- cas, membranas, meningas, præter hæc omnia ejus- modi vocant, quos nos quoque sequentes, à vana quidem in nominibus garrulitate, discedemus, 4. de usu p. cap. 9.

Tunicæ cordis sunt corpora regentia extrinsecus utrumque ventriculum cordis, 6. de usu p. cap. 8.

Turgere, verbum est translatum ab animalibus concubitu appetentibus, ad humores; nam sicuti illa stare loco non possunt quadam titillatione im- pulsa, eoque affectu concitata, sic & humores ple- rumque in motu vehementiore, atque transfluxu à partibus ad partes in morbi principio hominem infestant, moventes, titillantes, & quiescere non permittentes, cum & ipsi pariter moveantur, & transfluant, & tanta latione ægrum molestant; Ta- les sunt humores turgentes, qui sunt in motu, latio- ne, & fluxu, 1. apho. 22.

Turgidus dolor est, qui à parte primariò affe- cta, veluti è radice incipiens, celeriter in partes ad- jacentes transfertur, 2. loc. aff. 7.

Turgidus pulsus, vide Gracilis.

Tussis, est vehementissima quædam efflatio, quâ plurimus simul, celerrimèque foràs actus spiritus attrahat, propellatque suo impetu, quæ vias suas obstruunt. 2. de sympt. caus. 4. Cum enim ex- ternus aër in asperas arterias trahatur, quæ charti- lagineæ

lagineæ duræque sunt, nec contrahi circa id quod continent, possunt, incitatum hunc excogitavit spiritus exitum, quem vocant tussim, quo spiritus sibi ipsi violenter, & cum impetu delatus, vias expurgat, non aliter quàm tibia, & fistulas expurgant harum opifices, 4. de caus. sympt. 3.

Tussis sicca, in qua nihil expuitur, 4. aph. 54.

Tylosis, id est callus; sic autem nuncupatur, cum in palpebris aspritudines ex senectute crassiores, albidiores, & parùm sensiles extiterint, eoque minùs deleri possunt, lib. introd. cap. 15.

Tympanias qui & Tympanites, Hydropis est species, in quo spiritus totam thoracis superiorem, & inferiorem regionem, tumentes facit, 4. acut. 111. vide Ascites.

Tynesmus, qui & Tinesmus, & Tenesmus appellatur, est recti intestini vehemens tensio, & prompta dejiciendi cupiditas, paucis admodum frequentibus excrementis, quæ quidem ab initio pituitosa & pingua, progressu verò temporis, etiam abrasionis specie dejiciuntur; sed per totum morbi spatium, iis quæ à supernis descendunt, haudquamquam misceri videntur, 6. loc. aff. 2. Atqui Tinesmus ulcus est in recto intestino factum, quod quidem infert symptomata Dysenteriae similia, nixus tamen multò vehementiores, 3. de symp. caus. 2.

Typhodes febres, id est succendentes, ut Causodes incendentes sunt, quarum media est semitertiana, 1. aphor. 12. vide Febris Typhodes.

Typhomania (quæ & Typhonia) est delirus Lethargus, vel lethargicum delirium, libr. finit. quæque, Typhomia appellatur, commistus affectus ex lethargo & Phrenitide, lib. de Comat. cap. 2. Ego verò quoties ad finem usque tum desipientia, tum Coma persistunt, affectionem hanc ex phrenitide, & lethargo mistam appello, quidam Typho-

maniam vocaverunt, 1. prorrh. 1.

Typus est ordo intentionum & remissionum ;
Periodus five circuitus est tempus intentionum , ac
remissionum in morbis factum , lib. de Typis cap.
2. five est formula quædam accessionis , cum vel
subsequitur , vel anticipat, 1. cris. 3.

Tyria apud Arabes, & barbaram sectantes me-
dicinam , idem est ac Ophiasis ; Tyri enim voce ,
omnes serpentes, & potissimum Viperas intelligunt.

V

VACUATIO, Græcè Κένωσις, vide Purgatio.

Vacuus pulsus est , qui arteriæ elevationem
facit bullosam , ut digitorum impressioni egressus,
per vacua occurrat, 1. de diff. pul. cap. 6.

Vaginalis tunica , vide Elytroide.

Vaginæ, vide Membrana dura.

Valga appellantur crura , in exteriorem partem
vergentia; quæ verò in interiorem , vara & manca,
3. de his, quæ in med. 3 1.

Vapor, humor est extenuatus, qui pluribus est in
spiramentorum raritate, corporis mollitie, substan-
tiæ fusione, 1. simpl. 8.

Varices , five Cirsus, venas omnes dilatatas anti-
qui appellabant, lib. de tumor. 16. Varices , sunt
venæ latiores in coxis & testiculis & cruribus, quæ
ex crasso , & melancholico sanguine contingunt,
adeò ut pellente natura ad partes ignobiliore, hu-
mores crassos , & melancholicos, dictarum passio-
num generatio sequatur, 6. aph. 2 1.

Variciformis flexus, vide Flexus variciformis.

Varicosum parastata, vide Glandulosi assistentes.

Varicosus assistens, vide Genitalis , Glandulosi
assistentes, & Meatus genitalis.

Varicosus meatus, vide Genitalis:

Varus.

Varus, exiguus durusque tumor est in faciei cute obortus Græcè Ionthos, qui differt à ficosis tumoribus in mento provenientiibus, non solum quòd ex crasso humore consistat, verùm etiam quòd participet tenui quadam sanie, ratione cuius facile ulceratur, non rectè atque ex arte curatus, lib. de remed. par. fac. c. 11. vide Ionthos, & Ficosus tumor.

Vasa deferentia, vide Glandulosi assistentes.

Vasa spermatica, Seminaria, quæ vulgò præparantia appellantur, vide Glandulosi assistentes.

Vehemens pulsus, sive Validus, & Fortis, est qui violenter tactum impellit, remissus sive languidus, qui debiliter, de puls. ad Tyron. c. 3. & lib. 3. de differ. puls. cap. 5.

Vehementia morbi, est ea, quam magnitudinem vocant, & mos morbi, quem modum appellant, 1. cris. 3.

Vellicationes, seu discerptiones, junioribus medicis appellantur, vulsiones, quæ in fibris musculorum contingunt, dum nimis intentæ interdum rumpuntur, 3. de his, quæ in med. 30.

Vena, φλέψ, est vas spermaticum, una constans tunica, fibris triplicibus contextum, sanguini deferendo destinatum; venæ etiam nomine, arterias comprehenderunt veteres, quo sensu Plato in Timæo venas à Corde oriri asserit, ut testatur Gal. 6. de Pl acit. vide Arteria.

Vena arteriosa, vide Arteria venosa.

Vena axillaris, vide Axillaris vena.

Vena azygos Græcè, conjugio carens Latinè, vulgò vena sine pari, ea est quæ in quibusdam animalibus juxta Cor adnascitur, in quibusdam verò ut in hominibus, ex ea emergit parte, qua jam Cordis aurem vena Cava tangit; Hinc si quidem emergens, humilius depressiusque per Cor defer-

tur, atque in spinam contorquetur, 2. acut. 10.

Vena Basilica, vide Axillaris.

Vena capillaris, vide Apanthismos.

Vena capitis, vide Humeraria.

Vena Cava, vide Cava vena.

Vena Cephalica, vide Cephalica vena.

Vena communis, vide Communis vena, & Media vena.

Vena conjugio carens, vide Vena azygos.

Vena coronalis, sive Stephanizæa, vide vena Peristephanizæa.

Vena crassa, vide Crassa vena.

Vena cubiti externa, vide Humeraria.

Vena cubiti interna, vide Axillaris.

Venæ emulgentes, vide Emulgentes venæ.

Vena Funis brachij, vide Funis brachij.

Venæ guidez, vide Apoplecticæ.

Venæ Hæmorrhoidales, vide Aemorrhagia.

Vena Hepatica, vide Axillaris.

Vena Humeralis, vide Humeraria.

Vena Jecoraria, vide Cava vena.

Vena Ischiadica, vide Ischiadica vena.

Venæ jugulares, vide Apoplecticæ.

Vena lata & magna, hoc est humeralis, 1. de artic. 53. licet communiter medici, & anatomici magnam vocent venam Portæ, sicut Cavam, maximam appellant.

Vena manifesta, vide Manifesta vena.

Vena media, vide Communis.

Venæ mesaraicæ, vide Mesenterium.

Vena nigra, vide Media Cubiti vena.

Vena Peristephanizæa, est quæ Cor ipsum Coronat, principiumque sui ortus, extra membranas habet, 6. de usu par. cap. 14.

Vena Poplitis, est ramus medius venæ Cavæ, qui deorsum ad poplitem fertur, ubi vulgò vena Poplitis

plitis dicitur, qui per profundum Suræ procedens, non modicam in musculos ejus ramorum sobolem spargit atque ob id, hæc vena communis, seu media dicitur, quemadmodum in manu, lib. de diff. ven.

Vena porta, vide Cava vena.

Vena purpurea, vide Communis vena, Media vena.

Vena salvatella, vide Salvatella vena.

Vena saphena, vide Saphena vena.

Vena sine pari, vide Vena azygos.

Vena splenitica, vide Salvatella vena.

Venæ, & arteriæ umbilicales sunt, quæ uteri acetabulis adhærescunt, quibus fœtus in utero alligatur, & alimentum trahit, 1. de semin.

Veneticos oculos appellant, eos qui suffusione affecti sunt; fiunt autem Venetici oculi duob. modis, vel propter aquam si nimium fuerit coagulata, vel propter siccitatem, quam patitur CrySTALLINUS humor, lib. de ocul. par. 4. c. 12.

Ventralis dispositio, vide Coeliaca.

Ventrem superiorem veteres appellabant thoracem; alimenti receptaculum omne, quod à septo transverso est, ventrem inferiorem; Interdum autem ventrem superiorem nominabant, in quem cibi assumuntur, quæ ab eo sunt omnia, ventrem superiorem; Interdum quoque & sola, quæ crassiora sunt intestina; sunt qui Colon duntaxat, ventrem inferiorem vocant, 4. acut. 112. 7. aphor. 38.

Ventriculus est, in quem primò animalia cibum requirunt, 6. de anat. adm. cap. 2. Aliquando ventriculi os, per abusum, pro stomacho sumitur, lib. de cur. rat. per. sang. c. 1.

Vermiculans pulsus est, cum species exhibetur, quasi perreptantis arteriam vermis, undarum in modum insurgentis, & non uno tempore arteriæ distentæ parvus, languidus & creber. Sin autem

non parvitati, sed magnitudini sit adjunctus, dicitur Undosus; si ad extremam deveniat remissionem, crebritatem, & parvitatem, formicans dicitur, de Puls. ad Tyronem, cap. 8. & 1. de differ. puls. 26. & 27.

Vermiformis excrescentia, sive Epiphysis, vide vermis Cerebri.

Vermis cerebri, est obstaculum quoddam, quod habet porta, qua à medio Cerebri ventriculo, ad posteriorem itur, cujus forma est sicut pinea, lib. de ocul. par. 2. cap. 2. Quin particula quædam Cerebri, incumbit meatui, qui est à Cerebro ad Cerebellum, quæ circumscriptionem obtinet figurâ vermi similem, in lignis enascenti; Hinc etiam nomen Anatomici invenerunt excrescentiam vermiformem, corpus hoc, quod totum meatum contingit, vocantes, 9. de anat. adm. 5. diciturque vermiformis epiphyscautes, 9. de anat. adm. 5. diciturque vermiformis epiphysis 8. de usu par. c. 14.

Vernaculus morbus, vide Endemus, & Communis.

Verricularis, vide Amphiblestroide.

Varrucosa, vide Dulcia ulcera.

Verrex Capitis, (Græcè Κορυφή) in media capitis regione synciput superante, est collocatus; unde velut à centro circulus, capillorum proventus, incipere videtur, lib. Introd. cap. 10.

Vertex Cordis, est inferior visceris terminus, figurâ turbinatus, qui infernæ pectoris ossis regioni cohærescit, cujus in extremo mucronata chartilago constituitur, 7. de anat. adm. cap. 3.

Vertebra, vide Dorsum.

Vertigo est affectio, qua caput circumagi videtur, 4. acut. 42. vide Scotodinos.

Vesica fellis, vide Cystis Choledochos.

Vestigium, vocatur inferior pars pedis, 2. de fract. 10. Veter-

Veternus, hoc est gravis sopor, de caus. morb. cap. 3. five ignavia & stoliditas, 1. prorrh. 31. & 2. aphor. 3. Dicitur autem Veternus, quasi veteranus morbus, qui Lethargus vocatur, in quo ægri veteranorum, id est senum more, inexprgiscibili somno detinentur. Terentius in Eunuch.

Vibratio, five Agitatio, est violentus alicujus corporis partis motus, ut conquiescere non liceat, etiamsi strenuè admodum renitaris, differens à Tremore, qui nisi partem movere velis, non accidet, lib. de trem. palp. cap. 6.

Vibratus pulsus, (Græcè κλωνόδης) vide Convulsivus.

Victum appello, non hunc tantum, qui cibo, & potione constat, verum etiam, qui omnibus alijs, ut ocio, exercitatione, balneo, venere, somno, vigilijs, & omnibus, quæ quovis modo fiunt in humanis corporibus, id est, vivendi ratio, com. 3. in 3. de morb. vulg. 9.

Villi, vide Fibræ.

Vinaciæ sunt solidæ uvæ reliquiæ, cum in torculari succus ipsarum omnis expressus fuerit, 2. de aliment. facult. 9.

Vinum aparachyton, id est, originale, cui marina aqua non est addita, 4. de comp. medic. loc. c. 7. cui opponitur vinum tethalassomenon, 4. acut. 2.

Vinum vinosum, vide Hydatodes, & Oenodes.

Virtus naturalis, vide Virtutes.

Virtus ratiocinatrix, vide Virtutes.

Virtus vitalis, vide Virtutes.

Virtutes, (quas facultates Medici vocant, Plato animas) sunt tres illæ, quæ toti corpori, ex suo quodam veluti fonte distributæ, animal gubernant; Prior quæ vel naturalis, vel alatrix, vel appetitrix, alterans, & concoquens appellatur, 2. progn. 26. ad nutriendum animal necessaria, stirpibus communis

nis, quæ Jecur veluti pro fonte habet; canales verò ab hoc in totum corpus sparsos, ipsas venas; Altera quæ & facultas, virtus, seu anima vitalis, & animosa appellatur, quæ non modò ut stirpibus aut vita præditis, sed etiam ut animalibus anima est insita, sedem habens in Corde, cujus canales arteriæ sunt; Posterior Ratiocinatrix in Cerebro domicilium habens, voluntarijs actionibus, unà cum sensibus præfidens, cujus canales sunt nervi, sensum motumque in totum animal deferentes, 9. meth. 10.

Vitalis motus, vide Motuum species.

Vitellina bilis, quæ & lutea dicitur, vide Bilis pallida.

Vitiliginum, quas Alphos vocant, generatio similis est generis cum eo affectu, quem Leuce sive albam vitiliginem, Arabes Alboras appellant, non tamen sub ijs tota caro vitatur, ut in Leuce, sed in summo corpore, veluti squamæ quæpiam, Vitilignes infiguntur, albæ quidem ex pituitoso, nigræ ex melancholico succo exortæ, 3. de sympt. caus. cap. 2. In Vitiligine autem alba, fit nutrimenti appositio, non assimilatio, 1. de natur. fac. cap. 11.

Vitreus oculi, vide Hyeloides, & Crystallinus.

Vitreus humor à Praxagora, appellatur, qui vitrei nomen ipsi imposuit, pituitæ species est, frigidissimus, quippe vitro fuso, tum colore, tum substantiâ, haud absimilis est, 2. loc. aff. 5.

Ulceræ dulcia, vide Ochthode, & Dulcia ulceræ.

Ulceratio oculi est ruptio circa corneam tunicam, quæ vel ex ictu, vel ex strenua phlegmone oritur, lib. finit.

Ulcus, quod Græci Elcos, vide Unionis solutio.

Ulcus depascens, vide Phagedænas.

Ulna, vide Cubitus.

Uromelia, id est solimembra, est totius corporis, ex membris compago, 1. de usu p. 8.

Vmbi-

Umbilicus nihil aliud est, quàm multitudo magnorum vasorum, quæ ex multis parvis venis, & arterijs & propaginibus earundem per totum Chorion dispersis, conflatur, & eo loco uniuntur, per quæ, & sanguis, & spiritus ad fœtum derivatur, in medio urinaculum habentium, lib. de dissect. vul. cap. 10.

Uncia habet drachmas octo, quæ drachmæ etiam Holce dicuntur; drachma habet filiquas duodeviginti, alij dicunt scrupulos tres; scrupulus habet obolos duos, obolus filiquas tres, lib. de pond. &

Undosus pulsus, vide Vermiculans. (mens. c. 3.

Unguis, five Ungula, vide Pterygium.

Unio, vide Prosthesis.

Unionis solutio, five Continuitatis solutio, est morbus, in quo partes, quæ secundum naturam unionem acceperunt, inter se solvuntur, lib. de const. art. c. 6. quæ solutio si in ossè fiat, dicitur Fractura, seu Catagma; in nervosis musculorum partibus ex distentione, ruptura; in fibris Convulsio, seu spasma; in carne ex vulnere incisio, ex aliquo acuto punctura seu punctio, ex aliquo gravi contusio; ex erosione in ossè, Teredon; in carnosiss partibus, Ulcus; in instrumentalibus & ligamentis, avulsio, five aposphagma, ibidem. In vasis, musculisque ex violento ictu, vel gravi casu, vel alio quopiam valente motu excitata, Rhegma & Thlasma; cum contusione & ruptione, Ecchymosis, 4. metho. 1. ab aliquo acuto occurrente, atque abscindente, Incisio, Dissectio, & Sedes, lib. de caus. morb. cap. 11.

Universalis morbus, vide Communis.

Univoca, vide Aequivoca.

Vocis organa voco, per quæ spiritus redditus vox efficitur, hæc sunt aspera arteria, guttur, fauces, veluti spiritus plectrum, per ipsas transeuntis, nam hæc vocis instrumentum sunt, ut locutionis lingua.

Vola

Vola manûs nominatur, supina pars manûs juxta pollicem assurgens, Græcè Thenar, cui pars opposita Hypothenar, & Subvola vocatur, 1. de usu p. cap. 17.

Voluntarius motus, vide Motuum species.

Volvulus, vide Ileos, & Chordapsus.

Volvulosa, stomachi subversio, vide Subversio.

Vomica, vide Sinus.

Vomitus & nausea, expultricis facultatis Ventriculi pravi motus sunt, ad ea, quæ ventris corpus contristant, quàm citissimè per stomachum vacuanda; Nec idem est vomitibus & singultientibus motus, quippe in vomitionibus, ea quæ in capacitate sunt ventris rejiciuntur, in singultu, quæ in ipso ventris sunt corpore, simili scilicet tum affectu, tum motu, qualis est iis, qui ex intemperie tussunt, omnibus nimirum ventriculi partibus, quod se contristat, expellentibus, 3. de lympt. caus. c. 2.

Vrachichronius morbus est, qui brevi tempore finitur, Polychronius verò, qui longo tempore comprehenditur, 3. de dieb. decr. cap. 13.

Vrachòs, appellatur meatus, qui infantis Umbilico inseritur, ex quo enascitur, & suspensus est, qui meatus mutuo congressu quinque vasorum absolvitur; nam à venis quæ secundas implent, binæ alia, prodeuntes sunt venæ, ab arteriis ibidem sitis, binæ arteriæ, & à nervis unus nervus, complicati mutuo qui Umbilicum absolvunt, libr. Introd. c. 11. vide Umbilicus & Vrinaculum.

Vraniscus, id est parvum cælum, quod Latine palatum dicitur, pars est oris superior, à cœli similitudine, nomen accipiens, lib. finit.

Urentia, vide Caustica.

Uretheres, (id est Vrinarii) sunt meatus quidam oblongi & fortes, Vrinarii dicti, qui renes vesicæ committunt, ducentes per colatoria, urinas à sanguine

guine segregatas, ad vesicam, 5. usu p. 5. Qui Vrinarii meatus, nec arteriæ sunt, cum nec pulsent, nec duplici constent tunica; neque venæ, quia sanguinem in se continent, nec similem omnino venæ habent tunicam; à nervis autem plùs distant, quàm à jam dictis, 1. nat. fac. cap. 6.

Urethra, five Urithra est meatus urinæ reddendæ accommodatus, qui in pene est, quem & fistulam Urinariam appellant, 4. aphor. 82 Estque cervicis vesicæ meatus, & urinæ fistula, 1. loc. aff. 1. vide Fistula urinaria.

Uretica, vide Diuretica.

Urina, quam Græci, Uron, vocant, est excrementum tenue & aquosum sanguinis, 5. usu p. 5. vide Lotium.

Urina optima, cujus sedimen album, & læve & æquale extiterit perpetuo tempore, usque dum judicatus fuerit morbus, lib. de atra bil. 8.

Urinaculum, quod Græci Urachon vocant, est meatus, qui ex fundo vesicæ exortus, lotium in tunicam Allantoidem prægnantis mulieris derivat, quæ ita à similitudine figuræ, quam habet cum intestinis, appellatur, 15. de usu p. cap. 15. vide Vrachos, & Umbilicus.

Urinarij, vide Vteres.

Urinarius meatus, Græcè *ὀρεχὸς ἐρῆτρα*, vide Uretes.

Urinæ difficultas, & suppressio, vide Ischuria.

Urinæ profluvium, vide Diabete.

Urinæ stillicidium, vide Ischuria, 3. aph. 16.

Urinæ substantia, vide Consistentia.

Uron, vide Vrina.

Vteraria, vide Hysterica.

Vteri suffocatio, est spirationis ob uterum ablatio, quæ & Apnoea vocatur, eandemque uterinam suffocationem, & strangulationem appellant, 5. aph. 35.

aph. 35. & Hystericum morbum, 4. de caus. pul. 22.

Vteri Rheuma, vide Menses.

Vterus, *Μήτρα*, Vulva, & Matrix appellatur, est ea corporis pars, quæ mulieribus ad concipiendum & pariendum, à natura est concessa, 6. loc. aff. 5.

Vtricularii, vide Hyderici, & Ascites,

Vva, vide Gargareon, & Staphyle.

Vvæ, Paristhmia & Tonfillæ, nihil aliud sunt quàm inflammationes: Vvæ, quidem Gargareonis, Tonfillæ verò adenum, eorum qui in principio faucium inter se oppositi sunt, quemadmodum Paristhmia, corporum eorum, quæ in faucibus sunt. Videtur autem Hippoc. non omnem Gargareonis inflammationem uvam nominare, sed unam solam speciem, qua Gargareonis terminus similis acino Vvæ est, lib. de tumorib. cap. 17. vide Staphyle, Gargareon.

Vvæ vinosæ, quæ nullam vehementem qualitatem habent, 2. de aliment. fac. cap. 9.

Vvea oculi tunica, vide Rhagois & Cærulea.

Vviformis, vide Rhagois & Cærulea.

Vulgaris morbus, vide Communis morbus.

Vulsio est cum fibræ musculorum nimis distentæ rumpuntur, quæ nunc vellicatio, nunc disceptio appellatur, 3. de ijs, quæ in med. 30.

Vulva, vide Hystera & Vterus.

Vvula, vide Staphyle.

X

XEROPHTHALMIA, id est arida lippitudo, cum anguli oculi ulcera, & aspritudinem, pruritusque contraxerunt, palpebræ rubent, & lacrima falsa & nitrosa ab oculis profluit, lib. Introd. cap. 15. vide Sclerophthalmia.

Xerotribia, id est sicca frictio, 8. meth. 2.

Xi-

Xiphoides, vide Pectorale os, & Cartilago en-
liformis.

Xister, vide Aures.

Z

ZOOGOMIA, id est animalium generatio,
libr. de constit. art. cap. 13.

Zulapium, Actuarius, & alii recentiores Græci,
barbara voce, appellant id quod hodie Juleb itidem
barbaro vocabulo nuncupamus; fit è stillatio li-
quore, aut quod rectius est, è succis & saccharo
tantum, ut ex Mesue satis constat, licet Seplasiarii
ab ea forma compositionis, nescio quo jure, non-
nihil discesserint.

Zygoma os, five Jugale est, quod temporis mus-
culo præpositum est, transversam in medio suturam
habens, cujus posterior pars omnis cum capitis osse,
quod juxta aures est, anterior cum parte supercilii
extrema, ad parvum oculi angulum, continuatur,
libr. de ossib. cap. 2. quod cum duplex sit ad utram-
que aurem, super foramina, per quæ facultas au-
diendi est, emergit, libr. Introd. cap. 11. quod
vulgò os paris vocant, alii jugamentum, Græcè au-
tem Ζύγωμα, five συζυγῶδες, quasi conjugiale, &
ex duobus conjugatum, vocatur.

Zymosis Jecinoris, est tumor ædematosus Jeci-
noris apud Hippocratem.

F I N I S.

Z

PRÆ-

PRAECIPUARUM ARABICARUM

vocum, ad artem medicam facientium, ordine Alphabetico series; in qua videre est, quæ Arabica vox, cui Græcæ & Latinæ reddatur, & significato respondeat.

Arabicae.	Græcæ.	Latinæ.
Abgas,	Chorion,	Amnium tunica.
Abortus,	Amblofis,	Aborsus, deperditio.
Abrahamia,	Cacoëthe,	Maligna ulcera.
Accidens,	Symptoma,	Passio, Coincicens.
Achael.	Psellotes,	Traululus, Balbus.
Achilus, Algaras,	Aegilops,	Anchilops.
Achmas,	Pedion,	Planta pedis.
Achimom,	Argemon,	Iridis oculi ulcus.
Acrai. Arsarum,	Priapismus,	Tentigo.
Æthalegi,	Palmos,	Palpitatio.
Acualis dolor,	Nitticos,	Perforatimus.
Adereb fluxus,	Hepaticus affectus,	Iecoris imbecillitas.
Adjutorium,	Omoplate,	Humerus.
Adorem,	Raphè,	Sutura. (tiones.
Adorem corticales,	Lepidoide,	Squamose cōglutina-
Adorem laudæ,	Lambdoide	Sutura occipitis.
Adorem mendosæ,	Lepidoide	Suture juxta aures.
Adustiva,	Causon.	Adurens febris.
Adustivum, Aufu	Epicauma,	Sordidū ulcus oculi
Asticem,	(me, Ophthalmia,	Lippitudo.
Alabene,	Supinitas,	Succubus.
Alacaran,	Ancyroide,	Anchoralis proressus.
Alachahab,	Pterne,	Calcaneus, Calx.
Alachun,	Larynx,	Asperæ arteriæ caput.
Alagiagi,	Ostium hieron,	Os sacrum.
Alaiuanie,	Zodynamis,	Vitalis virtus.

Alan-

Arabicæ.

Græcæ.

Latinæ.

alandagi,	Anadosis, Diapho-	Digestio, concoctio.
alarbian,	Sarcomata,	(resis, Polypus narium.
alasch idem ac	Ilischi,	vide infra.
alascilez,	Splenitica,	Salvatella vena.
alastardad,	Apothepia,	Recreatoria.
alatahal,	Coryza,	Gravedo.
alatzar,	Ectropion,	Palpebræ inversio.
albaras alba,	Leuce, Alphos,	Morphea alba.
albaras nigra,	Lepra,	Morphea nigra.
albarnaber,	Carcynoma,	Cancer narium.
albatagin,	Carpus,	Brachiale.
albere.	Psogastrium,	Ventris medium.
albhear,	Dyspnœa,	Difficultas spirandi.
alborati,	Omphalus,	Umbilicus.
albothin,	Therminthi,	Exitura nigra.
albugo, Panus,	Leucoma,	Cicatrix oculi.
alcafa, (Albedo,	Imion,	Occiput.
alcahab,	Astragalus,	Talus.
alcanziari,	Sternon,	Os pectoris.
alcarba,	Phalacrotes,	Calvitium.
alcusi,	Achlys,	Caligo oculi.
alchab,	Astragalus,	Clavicula, Talus.
alchada,	Omoplata,	Humerus.
alchael,	Aphonia,	Vocis carētia ex lin
alchael,	Diaphragma,	Præcordia. (gua.
alchalciun,	Larynx,	Guttur.
alchama,	Choana, Pyelos,	Infundibulū, Lacūa.
alhamar,	Amblyopia,	Cæcitas solis intuitu.
alchambar,	Anœa,	Amentia.
alchangeri,	Sternon,	Ensiformis cartila-
alcharim,	Psœ Ischis,	Lumbi. (go.
alches pectinis,	Metacarpium,	Post brachiale.
alcheffir,	Porus,	Meatus.
alcher,	Ostium hieron;	Os sacrum.
achelos,	Taraxis,	Oculi perturbatio.
alchirunie,	Chironia,	Ulcera rebellia.

Arabicae.	Græcæ.	Latinæ.
Alchool,	Xerocollurion,	Collyrium solutum.
alchola,	Aphthæ,	Oris ulcera.
alchola maligna,	Nome, Phagedæne,	Ulcera depascentia.
alcosbot,	Apostosis, apostema,	Abscessus. (mus.
alcude,	Cephalæa,	Dolor capitis diutur-
alcurati,	Dysenteria,	Tormina.
alcuzez,	Tetanus,	Spasmus, Cōvulsio.
alдарagi,	Raphè,	Sutura.
aldebba,	Cynanche,	Angina.
aldebul,	Marasmus,	Marcor.
aldeer,	Narche,	Ignavia, Torpor, hebetu-
aldhen,	Dianæa,	Mens. (do motus.
aldemamid,	Dothien,	Furunculus.
aldememul, idem ac Aldemamil,	Æ Aldemamir.	
alderab,	Diarrhæa,	Alvi profluvium.
alderabe,	Vla,	Gingiva.
alderez,	Gastir encephalos,	Ventriculus Cerebri.
alduar,	Scotoma, Scotodinos,	Tenebricosa vertigo.
aldubellet, idem ac Dubellet,	Æ Dubellati, vide in-	
alenada,	Anadosis,	fra Digestio.
alfasch,	Hypochelon elcos,	Sinuosum ulcus.
elfasf,	Phlebotomia,	Vene sectio.
alfasf,	Hæmalops,	Sugillatio oculi.
alficume,	Epicauma,	Nubes Vvæ.
algaras,	Ægilops,	Fistula lacrimalis.
algasamach,	Epiglottis,	Superlingula.
algesta,	Emphiseuma,	Pneumatosis, Inflatio.
algeromati,	Esthinmeon,	Herpes exedens.
algiebar,	Mycosis,	Lusciosus affectus.
alguama,	Cittosa Picatio,	Appetitus depravatus.
alguardenigi,	Ophthalmia vera,	Lippitudo vera.
alguasfa,	Melancholia,	Melancholia.
alguati,	Sperma,	(sis, Semen.
alhac,	Tenon, Aponeuro-	Tendo, Enervatio.
alhacel,	Paraphrosyne,	Delirium. (tà aures.
alhadani,	Parosis, Chæras, Struma,	Abscessus jux-
		Alhadiuth,

Arabicæ.

Græcæ.

Latinæ.

Alhadiuth,	copros gonorrhæa,	Spermatice egestio.
Alhael,	Adenes,	Emunctoria glâdale.
Alhagiagi,	Ostium hyeron,	Os sacrum.
Alhagran,	Perineon, semen,	Interfœmineum.
Alhaliben,	Adenes,	Inguina, emunctoria.
Alhamear,	Paraphrosyne,	Insania, fatuitas.
Alhasad,	Anchon,	Cubitus.
Alhasos,	Coccyx,	Cauda. (gnum.
Alhauis,	Ostium hyeron,	Os sacrum, latum, ma-
Alhauti,	Eusarcon,	Quadratum corpus.
Alheame,	Phlebs metopon,	Vena frontis.
Alheafme,	Ecpiesma,	Fractura cranei.
Alhumor,	Botrya,	Alveoli dentium.
Alices,	Scordinema,	Pandiculatio.
Alicod,	Proptosis,	Oculi procidentia.
Alintisar,	Mydriasis,	Vocæ dilatatio.
Alisema,	Coryphe,	Vertex capitis.
Allebe,	Sphagè,	Jugulum.
Allui,	Cynicus spasmus,	Canina convulsio.
Alnabad,	Phlebs ancilis,	Vena Poplitis.
Almachade,	Hedra, Archus,	Anus, sedes.
Almachain,	Ranteres,	Anguli majores oculi.
Almadiam, idem ac	Almabad, &	Almadab.
Almadid,	Phlebs,	Vena.
Almagabin,	Adenes,	Emunctoria.
Almagiat,	Proptosis,	Procidentia.
Almaxaben,	Maschalis,	Axilla.
Almecheni,	Canthus,	Angulus oculi.
Almellietu,	Episemasia,	Annotatio febris.
Almeneumat,	Narcotica,	somnifera, stupefacientia.
Almenthenein,	Psoa,	Lumborum Caro.
Almersegi,	Rhagoidis proptosis,	Vocæ procidentia.
Almes,	Cathocus, catalepsis,	Deprehensio, Alienatio
Almesemar,	Porus, Helos,	Callus, Clavus.
Almesfat,	Phoxos,	Acuminatum caput.
Almessere,	Erysipelas,	Vicinirubriam.

Arabicae.	Græcæ.	Latinae.
Almetacargie,	Myesa,	Mucor.
Almirach,	Mys,	Musculus.
Almismar,	Elos,	Clavus.
Almochati,	Pericranion,	Pericranium.
Alnefseme,	Psychodynamis,	Animalis virtus.
Alnisuchat,	Errhyna,	Caput purgia.
Alofos,	Lordosis,	Luxatio.
Alofos,	Coccyx,	Cauda.
Alrabin,	Asthma,	Anhelatio.
Alrad,	Sarcotrasma,	Carnis vulnus.
Alrahaune,	Paraphrosyne,	Delirium.
Alrasafe,	Epigonatis,	Patella.
Alraute,	Pterygia,	Alæ, Pinnulae narium.
Alrosbot,	Porus sarcoticus,	Porus Carneus.
Alruic,	Paracme,	Declinatio.
Alsabiari,	Comotosa,	Somnifera opiata.
Alsaguaid,	Embryon,	Fetus.
Alsahad,	Pechys,	Vlna, Cubitus.
Alsahafati, idem	ac Sahafati, vide in-fra.	
Alsaim,	Nestes entheron,	Iejunum intestinū.
Alsamach,	Typholon Ecesma,	Cæcum foramen.
Alsamach,	Orys,	Auris.
Alsaria,	Epilepsia,	Morbus Comitialis.
Alsarnach,	Hydatis vesica,	Aquila.
Alsaterel,	Ancyloblefaron,	Palpebrarū coherentia.
Aliehati vene,	Carotides,	Soporaria, apoplectica.
Alseda,	Thlasma,	Contusio.
Alsedar,	Scotomia,	Tenebrositas.
Alseedic,	Meliceris.	Melleus abscessus.
Alsedeid,	Brachion,	Brachium.
Alselac,	Sclerisis.	Palpebrarum durities.
Alseriaran,	Catharticum,	Purgans.
Alshara,	Epilepsia,	Comitialis morbus.
Alshautat,	Errhyna,	Caput purgia.
Alshela,	Ganglia,	Contractiones.
Alsiafie,	Hegemonica,	Rectrix Virtus animæ.
		Alstrengi,

Arabicae.

Græcæ.

Latinæ.

Alstrengi,	Cerion,	Favus.
Alsurbed,	Phlebs hypoglottis,	Vena sublingua.
Altarsar,	Hyposphagma,	Cruenta suffusio.
Altenefes,	Diaphnoë,	Transspiratio.
Alterbet,	Cachexia,	Prævus habitus.
Altharas,	Barycoia,	Obanditus.
Altham,	Phygethlon,	Apostema pestilens.
Altheca,	Tiaulus,	Balbus.
Althoin,	Bubo,	Abscessus pestilens.
Althumar, idem	ac Alchamar,	
Althute,	Hæmorrois,	Molus sedis.
Altualil,	Achrochordon,	Verruca.
Aluardengi,	Chymosis,	Palpebræ distorsio.
Aludi,	Gonorrhea,	Seminis fluxus.
Aluebe,	Palmos,	Palpitatio.
Alunum,	Botryon,	Ulcus cavum oculi.
Alureschin,	Exanthemata,	Pustulæ.
Alusuas,	Paranea,	Dementia. (lities.
Alzamane,	Paralysis,	Resolutio nervorum, mol-
Ancha,	Meros,	Femur, Crus.
Anulus,	Larynx,	Asperæ arteriæ caput.
Anulus,	Borrhon,	Fossula.
Aqua descendens,	Hypochima,	Suffusio.
Aqua Cranei,	Hydiocephalon,	Aqua capitis.
Arcuatio,	Repanditas,	Luxatio postica verte-
Areffatu,	Epigonatis,	Patella, Genu. (brarū.
Arsatum,	Priapismus,	Tentigo, Penis rigidus.
Arteria Orithi,	Aorta,	Magna, Crassa.
Arteriæ Arulidi,	Levis,	Arteria venalis.
Arteriæ subnecti,	Carotides,	Soporariæ.
Artetica,	Arthritis,	Articularis morbus.
Aschachilos,	Sphacelum,	Membrum demortuū.
Ascham,	Pathos, Pathema,	Passio.
Asef,	Hydroon,	Sudamen.
Aseid,	Pechys,	Cubitus, Vlna.
Afelha,	Oedema,	Tumor laxus.

Arabicae.	Græcæ.	Latinae.
Afellata vena,	Maschalea,	Axillaris vena.
Asestra,	Ectiopion,	Palpebrae inversio.
Atanatum,	Bubon, Lemon,	Abscessus pestilens.
Atasus,	Pneumatosis,	Inflatio.
Athacarugi,	Mysca,	Mucor.
Atherael,	Apostema,	Abscessus.
Aures muris,	Myotis,	Scissura Vnguium.
Balchee,	Telephion elcos,	Ulcus Telephium.
Balchie,	Psidrachia,	Pustulae capitis.
Bancharas,	Pancreon, Calicreon,	Caro glandulosa.
Baras,	Psoromychia,	Scabrities Vnguium.
Barbati,	Oscheon,	Scrotum, Bursa testium.
Barachien,	Bubon lemos,	Apostema pestilens.
Bafilareos,	Sphenois, Polimorphum,	Os palati.
Bathara,	Anthrax pestilens,	Carbo, ulcus escharo-
Baurach,	Aphronitrum,	Salnitrum. (sum.
Bear,	Dyspnea,	Difficultas spirandi.
Beditus,	Strumæ Chærades,	Scrofula.
Benat noctis,	Epinyctis,	Nocturna effloratio.
Beriteron,	Peritoneon,	Peritoneos tunica.
Besbeia,	Polypus, Sacroma,	Caro, multipes narium.
Betaram,	Encope,	Incisio.
Bezabartica,	Alexipharmaca,	Advenena pharmaca.
Bezel,	Parachentesis,	Punctio, Perforatio.
Biles,	Allantoide,	Intestinalis tunica.
Birsen,	Pleuritis,	Lateralis dolor.
Bolismos,	Bulismos,	Ingens esuritio.
Bothor,	Bothor,	Pustulae.
Bothor,	Synchyses,	Exitura oculi.
Brachium,	Brachion,	Brachium.
Buri,	Sarcocele,	Carnosa hernia.
Cadar,	Hemiplexia,	Dimidij corporis resor-
Cafacan,	Cardia,	Cor. (lutio.
Calcataron,	Pterygium,	Vngula Oculi.
Callus,	Helos,	Clavus.
Calvitium,	Phalacroasis,	Capillorum casus.
		Cama-

Arabicæ.

Græcæ.

Latinæ.

Camaduci,	Inion,	Occiput, Occipitiū.
Cambium,	Chymus,	Sanguis, seu humor.
Camisia fœtus.	Allantoides,	Intestinalis tunica.
Canalis,	Porus,	Meatus.
Cancrena,	Gāgræna, Necrosis,	Gangræna.
Canna Pulmonis,	Trachea arteria,	Aspera arteria.
Cannæ Tibiæ,	Ocrea, Sura,	Ossa duo Tibiæ.
Capsula cordis,	Pericardium,	Cordis involucreum.
Caras,	Aphonia, Traulus, Vox	deperdita, depravata.
Caratin,	Gysenteron,	Lumbrici terrestres.
Carabitus,	Phrenitis,	Delirium febriens.
Carenium,	Sapa, Sireon,	Mustum coctum.
Carmata,	Bubon,	Glādularū abscessus.
Caro addita,	Hyperfarcosis,	Thymus.
Cassum,	Thorax,	Pectus.
Cataracta,	Hypochyma,	Suffusio.
Catalan,	Encope,	Incisio.
Chadessan,	Dereste,	Excoriare.
Chahab,	Astragalus,	Talus.
Chalaban,	Ecsarthrema,	Luxatio.
Chasem,	Ozæna,	Narium ulcera.
Chatrab,	Lycanthropia,	Lupina insania.
Chede,	Anorexia,	Inappetentia.
Chesaram,	Catagma,	Ossium fractura.
Chila,	Cirfos,	Hernia.
Chis, Saccus,	Cystis,	Vesica.
Chis hordei,	Ptisana,	Cremor hordei.
Cholera,	Chole,	Bilis.
Cholera citrina,	Picrocholos chymos,	Bilis pallida.
Cholera vitellina,	Cholelechita,	Bilis vitellina.
Cholera famosa,	Chole nota,	Bilis spuria.
Cholera min. fame,	Chole melæna,	Bilis adusta.
Cholera rubea,	Picrocholos chymos,	Bilis amara.
Cholera nigra,	Chole melæna,	Bilis atra.
Cholirica passio,	Cholera,	Bilaris.
Chranites,	Brenitis,	Phrenitis.

Arabicae.	Græcæ.	Latinæ.
Chuba,	Lychen, Lepra,	Impetigo.
Chuzez,	Tetanus,	Tensio. (go.
Clipealis cartilago,	Chodron Tyroides,	Scutiformis cartila-
Cimbalaris,	Cricoides,	Cooptotiacartilago.
Cobol,	Collyrion,	Collyrium fufum.
Colcotar,	Calcitis,	Vitrioli species.
Complexio,	Craſis, ſymmetria,	Temperies.
Conach,	Apnea Hysteròs,	Vter præſocatio.
Congelatio,	Catalepsis,	Deprehenſio.
Congelatio dentiũ,	Aemodia,	Stupor dentium.
Conſinailia,	Homogenea,	Similares partes.
Contorſio,	Scolioſis,	Obſtipitas.
Conturbatio,	Taraxis,	Vellicatio oculi.
Convulſio canina,	Spasmus, Cynicus,	Diſtorſio faciei.
Coronale,	Argemõ, Leucoma,	Albugo oculi.
Corruptio offis,	Teredon,	Offis caries.
Cortex inteſtini,	Ephelcis, Ramentũ,	Inteſtini tunica.
Cus,	Cneme,	Tibia.
Cutubuth,	Lycanthropia,	Lupina inſania.
Coxa,	Meros,	Femur, Crus.
Darb, Darab,	Diarrhæa,	Alvi profluuium.
Debus,	Marasmus,	Tabes.
Demonium,	Mania,	Furor.
Dentes Atham,	Gomphij,	Molares, Sapienſiæ.
Derezi,	Raphè,	Commiſſura, Sutura.
Diacimum,	Diaſpoleticum,	Excumino Pharmacũ.
Dipſacos,	Diabete,	Vrinæ profluuium.
Dislocatio,	Lordoſis, Luxatio,	Exarticulatio.
Diſnia,	Dypſnoea,	Difficultas reſpiratio
Domestica pars,	Maſchalraea,	Interna. (nis.
Dubellati,	Phlegmon,	Abſceſſus calidus.
Duara mater,	Moninx crassa,	Cuticularis tunica.
Durities,	Scirrhus,	Abſceſſus durus.
Embroce,	Balanion,	Balneum.
Empialos,	Hepiala,	Febris Epialus.
Emulgentes,	Emulgentes,	Percolantes vene.
		Emun-

Arabicæ.

Græcæ.

Latinæ.

Emunctori,	Adenes,	Glandulæ.
Encaras,	Phlebs Meseræi,	Vena miseraica.
Endros,	Epididymus,	Supergeminalis tunica.
Enervatio,	Paralysis,	Resolutio.
Epittima,	Epithemata,	Linimenta.
Essere,	Epimyctis,	Effulgescentia.
Essere cholericum,	Phlegmon, Phlogo-	Inflammatiō.
Esticos febris,	Hæctica,	(sis, Habitualis, Facta.
Exitura,	Apostema,	Abcessus purulentus.
Expressio oculi,	Proptosis,	Vvæ prolapsus.
Fagdan,	Lordosis,	Spine luxatio.
Fames vacciva,	Bulimos,	Vehemens esuritio.
Faricon,	Causon,	Febris ardens.
Faselan,	Apocope,	Abscissio.
Febris triangulata,	Tetartæos,	Quartana.
Fedehan,	Hernia, Ramex,	Ruptura.
Ferismus,	Priapismus,	Tentigo.
Feterat,	Paracme,	Remissio morbi.
Fictor musculus,	Sfincter,	Constrictor.
Filachaliasuch,	Stephaniea,	Sutura Coronalis.
Fechan,	Diastremma,	Luxatio.
Fissura,	Rhogme,	Rima.
Focilia duo,	Cerchis, Pechys,	Radius, Cubitus.
Fœdion,	Epilepsia,	Puerilis morbus.
Formica,	Myrmecia,	Sessilis Verruca.
Formica,	Herpes miliaris,	Serpigo.
Formicalis,	Myocephalon,	Muscæ caput.
Fossula,	Botryon,	Ulcus cavu Corneæ.
Franites.	Phrenitis,	Cum febre delirium.
Fricatio,	Anatripsis,	Frictio.
Furcula,	Clis,	Clavis, Jugulum.
Furfures,	Pythiriasis,	Porrigo.
Fugule, Fulille,	Parotis,	Ad aures morbus.
Fursus,	Nympha,	Colliculus.
Gadu,	Scirrhus,	Tumor durus indolēs.
Galea, Ovum,	Cephalæa,	Diuturnus capitis dolor.
		Garab,

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Garab, Algaras,	Aegilops,	Vlcus anguli oculi.
Gafi,	Syncopis,	Præceps virium lapsus.
Gaunoij,	Paristhmia,	Tonsille, Amygdalæ.
Gedaul,	Mesotæon,	Mesenterium, Lactes.
Geleniabin,	Diarrhodomel,	Ex rosa & melle, gelu.
Genu.	Gony,	Os Tibiæ, Genu.
Gessa palpebræ,	Scerophthalmia,	Scabrities palpebrarū.
Gibbositas,	Cyllosis,	Distorsio.
Giemun,	Mania,	Furor.
Gingiamater,	Pericranium,	Pericranium.
Glandulæ,	Ganglia,	Contractiones.
Grando oculi,	Chalasion, Postbio,	Hordeolus.
Guesques,	Melancholia,	Fatuitas.
Guidez venæ,	Sphagitides,	Apoplectice, Iugulares.
Gutta serena,	Amaurosis,	Visus obscuritas.
Haben,	Hydrops,	Aqua inter cutem.
Hacar,	Apostema,	Vlcus, sive abscessus.
Hacuna,	Satyriasis,	Tétigo, Penis tensus.
Halmes,	Paraphrosyne,	Delirium.
Hamcha,	Anæa,	Dementia.
Hamicha,	Lata exanthemata,	Variolæ.
Hasef,	Hidroa,	Sudamina.
Hazam,	Encope,	Incisio.
Hedian,	Moria, Morosis,	Desipientia.
Henadam,	Pepsia,	Concoctio.
Hesme,	Aposphagma,	Avulsio.
Hirque oculorum,	Canthus,	Anguli Oculi.
Humor,	Chymus,	Humor.
Iafuc,	Bregma,	Synciput.
Iectigatio,	Palmos,	Palpitatio, Saltus.
Iezemet,	Catalepsis, Caros,	Deprehensio.
Ibet, Subeth,	Coma,	Sopor.
Ignis persicus,	Anthrax,	Carbo, Carbunculus.
Ilischi,	Eroticos,	Effraenis amor.
Impetigo,	Lychen, Lepra,	Salsa cutis asperitas.
Impetigo aspera,	Lychnes,	Tensa prurigo.
		Incubus,

Arabicæ.

Græcæ.

Latinæ.

Incubus,	Ephialtes,	Nocturna suffocatio.
Inversa palpebra,	Lagophthalmos,	Leporinus oculus.
Inviscatio palpebre,	Ancyloblepharon,	Palpebrarum cōju.
Involutus,	Allatoides, chorion,	Vrinaculum, Secunda.
Istimbre,	Craſis,	Tēperies, assimilatio.
Iuleb,	Hydrorhodome,	Ex rosacea & soccha-
Iuncus,	Jontos,	Varus. (ro.
Kef,	Xir,	Manus.
Kers,	Stomachus,	Ventriculus.
Kili Vena,	Hepatitis,	Cava vena.
Lacertus,	Mys,	Musculus.
Lachat,	Encope,	Incisio.
Lapidositas oculi,	Tylosis,	Callus palpebrarū.
Latica febris,	Cathemerina,	Quotidiana, cōtinua.
Lauda,	Os hyoides,	Os gutturis.
Laxatie,	Paralysis,	Resolutio.
Lactea,	Galaxi,	Lactes.
Lentigo,	Exuccatio,	Sugillata.
Lepores nasi,	Mycteres, Pterygiō,	Alæ Pinulæ narium.
Leucam,	Lepra,	Lepra.
Lilimie,	Coeloma,	Profundus oculi abscessus.
Lipiria febris,	Lyparia,	Lyparia. (vus.
Loch,	Apophlegmatismus,	Pituite per os educti-
Longaon,	Apeſthysmenon,	Rectum intestinum.
Lulma,	Calomata,	Ulcera cava Vveæ.
Lythargirium,	Molybdæna, Plumbago,	limatura plūbi.
Macula oculi,	hypoththalmion Hyposphagma,) Sugillatio.
Malum granatum,	Xiphoide,	Os pectoris.
Manuale opus,	Chirurgicon,	Manuum opera.
Maram,	Alimma,	Vnguentum.
Masera,	Phlegmon mitis,	Leve inflammen.
Masticatorium.	Phlegma,	Pituite eductivus per os.
Mater puerorum,	Epilepsia,	Comitialis morbus.
Mater sanguinis,	Aneurisma,	Arterialis sanguinis
Maudana,	Catapotia,	Pilulæ. (fluor.
Melon,	Pepon,	Anguria.
		Melon

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Melon Indus,	Melopepones,	Anguria viridis rotunda
Men,	Drosomeli,	Mamma. (pulsus.
Men Giezer,	Systole, Diastole,	Contractio, dilatatio
Menstruus sanguis,	Catamonion,	Menses.
Meri,	Oesophagus,	Gula.
Metalachlach,	Tolera,	Turbida urina.
Metenen,	Psoa,	Caro lumborum.
Mirach,	Epygastrium,	Abdomen.
Mirachia,	Hypochondreacus,	Flatuosus morbus.
Mollificatio,	Paralysis,	Resolutio,
Morphea,	Alphos, Leuce,	Vitiligo.
Morum,	Condylomata,	Extuberatio ani.
Mucla,	Derma,	Cutis.
Munfis,	Ecpuesmos,	Totius oculi prolapsus.
Muzum,	Musum,	Austerus sapor vela-
Nascentia,	Apostema,	Exituræ. (cerbys.
Naviculare os,	Scaphides,	Naviforme os.
Nebith,	Oenon,	Vinum.
Nerdi os,	Astragalus	Talus, Os ballistæ.
Nervalis, Sutura,	Obolixa,	Sagittalis, Recta.
Monoculum,	Typhlôn,	Cæcum intestinum.
Morbilli,	Exanthemata sublimia,	Pustulæ elatæ.
Nocra,	Phlebs,	Vena.
Nodus,	Atheran,	Atheroma.
Nubes,	Hypochyma,	Suffusio, Catarracta.
Nucha,	Notycon myelon,	Spinalis medulla.
Nyctalopa,	Nyctalope,	Nocturna cecitas.
Oculi egressio,	Ecpiesmos,	Totius oculi prolapsus.
Oculus Poplitis,	Epigonatis, Myle,	Patella, Rotula, Genu.
Oculi profunditas,	Atrophia,	Nutritionis defectus.
Oculi ulcus serpes,	Anthracosis,	Carbunculus.
Officialia membra,	Organica,	Instrumentalia.
Opium,	Meconium,	Succus papaveris.
Oregmon,	Cutartus,	Destillatio.
Os Cruris,	Gony,	Genu.
Os Cunei,	Sphenois,	Basilare, Palati.

Arabicæ.

Græcæ.

Latinæ.

Os latū. Albatim.	Coxa.	Femur.
Os lande,	Paryngetron,	Os Gutturis.
Os Nardi,	Eyboides,	Cubiforme.
Os Paris,	Zygoma,	Os jugale, Os temporū.
Os Perdis,	Pedion,	Planta pedis, Pecten.
Ossa Shemie,	Lithoidea,	Lapidea, Petrosa.
Osseum,	Scrotum,	Testium Involucrum.
Ossei mollificatio,	Rhacosis,	Detritio, Scroti extēfio.
Onum,	Cephalæa,	Dolor capitis diuturnus.
Panaritium,	Paronychia,	Reduvia.
Pannus idem ac	Lentigo, Nigror,	Livor, Nigritia.
Patia,	Tonos,	Nervus.
Pars domestica,	Oechion meros,	Interior.
Pars sylvestris,	Exothen meros,	Exterior. (spōdēs.
Proportionalis,	Symbolicus morbus,	Naturæ loco tēpori re-
Pecten a'chef,	Metacarpium,	Postbrachiale.
Pelidmata,	Exuccatio	Livor.
Pelta's chartilago,	Thyroides,	Scutiformis.
Periodica febris,	Typica,	Intermittens.
Phitanos febris,	Palymbo'a,	Reversiva, erratica.
Phlebotomia	Ph'ebotomia,	Venæ sectio.
Pia mater,	Choroides,	Meninx tenuis.
Pixis,	Ischias.	Coxa.
Plaga,	Trafma,	Vu'nus. (nes.
Plancta noctis,	Epinyctis,	Nocturnæ effloratio.
Porrina,	Porracea,	Portacea bi'is.
Portinarium,	Pyloron,	Ianitor.
Pruna,	Anthrax,	Carbo,
Pupille constrictio,	Pthisis oculi,	Tabes oculi.
Quimdegæ venæ,	Sphagitides,	Apoplecticæ, jugulares.
Radani,	Thlasma,	Contusio, Attritio.
Radicalia membra,	Spermatica,	Seminalia.
Ragamia,	Rhogme,	Fissura (rium.
Rahaf,	hemorrhoids narium,	Fluxus sanguinis na-
Ranula,	Sardoa,	Ranunculus.
Ras,	Cephalî,	Supernus venter.

Ra-

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Rascetta,	Carpon,	Brachiale.
Rasga,	Epygonatis,	Parella.
Ravedseni,	Rhabarbarum,	Rhabarbarum.
Ranalis dolor,	Nephriticus,	Renum dolor.
Resudatio,	Hidroa,	Sudamina.
Rete mirabile,	Plegma dictyoides,	Plexus retiiformis.
Rheume,	Anæa,	Amentia, Demētia.
Rhia alsabiam,	Hydrocephalon,	Aqua capitis.
Rigil,	Merôs,	Femur, Crus.
Rina alsabiam,	Epilepsia,	Comitialis morbus.
Rob,	Opos,	Succus seipso concrescēs.
Rostrum Corvi,	Coracoides,	Corvicularis processus.
Rotula,	Epigonatis,	Patella, Genu.
Ruptura,	Cele,	Ramex, Hernia,
Ruptura Carneæ,	Proptosis,	Oculi prolapsus.
Saccus,	Catalepsis,	Deprehensio.
Sacculos,	Cephalalgia,	Capitis dolor.
Sache,	Imesis,	Scissura.
Sadacham,	Thlasma,	Contusio.
Sagittalis,	Obolicea,	Recta Sutura.
Sahafati,	Achores,	Ulcus capitis manās.
Saharâ,	Pammychides,	Pervigilium nocturnum.
Saltus,	Palmos,	Palpitatio.
Sanguis mortuus,	Exuccatio,	Sugillata.
Sanies in siphac,	Hypopyon,	Pus Corneæ.
Sanies ungularis,	Onyx,	Vnguis oculi.
Savich,	Ptisana,	Cremor hordei.
Sauthat,	Cephalartica,	Caputpurgia.
Scabies oculi,	Trachoma,	Pruritus oculi.
Scarificatio,	Encharaxis,	Cutis incisio.
Scelen vena,	Splenitica,	Salvatella.
Sciatica, seu dolor,	Coxendix, ischias,	Coxendicū morbus.
Sclerosis,	Scleriosis,	Tumor durus palpebrę.
Scotomia,	Scotodinos,	Tenebricosa Vertigo.
Scrofule,	Cherades,	Strumæ.
Sebel,	Enchantis, Rheas,	Inangularis.

Secani-

Arabicæ.

Græcæ.

Latinæ.

Secaniabin,	Oxyzacchara,	Syrupus acetosus.
Secundina,	Chorion,	Secunda.
Secundina tunica,	Chorodes,	Meninx tenuis.
Sedar,	Cataphora,	Somnolentia.
Sedere,	Scotoma,	Vertigo.
Sehagian,	Trauma,	Vulnus.
Sesaleve,	Acantha,	Spinæ apex.
Saphiros,	Carcynos,	Cancris species.
Serach,	Emphraxis pyloron,	Obstructio pyloron,
Serasis,	Hypochondria,	Præcordia.
Sibare,	Mania,	Furor.
Sieff,	Hygrocollyria,	Arida Collyria.
Silac,	Tilosis,	Depilatio palpebræ.
Siphac,	Peritoneon,	Peritonæos tunica.
Sirsen calidum,	Phrenitis,	Phrenitis.
Sirsen frigidum,	Lethargus,	Lethargus.
Siracost,	Manna,	Manna.
Sisamina ossa,	Sesamoidea,	Sesamidea.
Sochos,	Catalepsis Catoche,	Deprehensio.
Soda,	Cephalea,	Dolor capitis.
Soram,	Catalepsis,	Deprehensio.
Sofati,	Pleuritis,	Lateralis dolor.
Spasmus humidus,	Notiodes,	Ex repletionem.
Spasmus siccus,	Xirotis,	Ex inanitionem.
Spatula,	Homoplatæ,	Scapulæ.
Spatulatis,	Omicæ vena,	Humeralis vena.
Spina,	Phlegmon cutis,	Inflammen cutis.
Spondylus,	Spondylos,	Vertebra.
Stoliditas,	Paraphrosyne,	Delirium.
Strabrositas,	Illofis, strabismus,	Palpebræ contorsio.
Subet, Subetia,	Caros, Coma,	Sopor altus.
Subeticæ venæ,	Carotides,	Soporarię Arteriales.
Subet Alsari,	Coma ahypnon,	Coma vigil, Vigilās so
Suffuf,	Conis,	Pulvis. (por.
Suffumigia,	Thymiamata,	Suffitus, odoramēta.
Sura,	Omphalos,	Umbilicus.

Arabicæ.

Græcæ.

Latinæ.

Sycodei,	Cyllos,	Extuberatio faciei.
Syncopalis humorosa, chymosa,		Ex crudo humore febris
Syncopalis minuta,	Lepton, pyreton,	Ex tenui humore febris.
Tabulos,	Lyparia febris,	Febris inæqualis.
Tarax,	Comphosis,	Surditas, Obauditus.
Taraxis,	Ophthalmia notha,	Conturbatio oculi.
Tarsati,	Hyposphagma,	Cruenta suffusio.
Tarsus,	Comphosis,	Surditas.
Tebegi,	Emphysema,	Palpebræ inflatio.
Tebiegi,	Cachexia,	Prævus corporis habitus.
Telha,	Sapa, Siræon,	Mustum coctum.
Temor,	Hypogastera,	Ventris concavitas.
Tenur corporis,	Hypogastrium,	abdomen.
Tereniabin,	Mamma,	Mammæ species.
Tharica,	Trochanter,	Tuberculum femoris.
Tharcamatica,	Trachomatica,	Detergentia.
Thau,	Ganglia,	Glandulosi affectus.
Theca,	Cranion,	Calvaria.
Thoeban,	Parachentesis,	Perforatio.
Tinea,	Achores,	Manantia ulcera ca-
Tinnitus aurium,	Ichos, Syrismos,	Sibilus aurium. (pitis.
Traulius,	Pfellotes,	Balbuties.
Trebel,	Oedema,	Tumor laxus.
Triangula,	Tetartæos,	Quartana febris.
Tyria,	Alopecia, ophiasis,	Desluvium capillorum.
Vachzi,	Nygma,	Punctura nervi.
Vacillatio,	Taraxis,	Spuria lippitudo.
Varices,	Cirfos,	Dilatatae venæ.
Variolæ,	Exanthemata lata,	Efflorescences.
Vena almabat,	Ancyle,	Poplitæ Vena.
Vena algebein,	Metopon,	Frontis vena.
Vena albaleb,	Porus Vreter,	Meatus Urinarius.
Vena Medeni,	Dracontion,	Dracunculus.
Vena curvatura,	Ancyle,	Poplitæ Vena.
Vena Funis brachilij,	Basilica,	Iecorariæ ramus.
Venæ subeticæ,	Carotides,	Soporariæ.

Venæ

Arabicae.	Græcæ.	Latinæ.
<i>Vene emulgentes,</i>	<i>Emulgentes.</i>	<i>Colatoria.</i>
<i>Venter,</i>	<i>Sicya,</i>	<i>Cucurbitula.</i>
<i>Verruca,</i>	<i>Achrochordon,</i>	<i>Verruca.</i>
<i>Vesica,</i>	<i>Phlyctenæ,</i>	<i>Pustula.</i>
<i>Vgane,</i>	<i>Gnathus,</i>	<i>Gena.</i>
<i>Virga,</i>	<i>Ædeon, Caulon,</i>	<i>Coles, Penis.</i>
<i>Viriditas oculi,</i>	<i>Glaucoma,</i>	<i>Glaucedo oculi.</i>
<i>Vndimia,</i>	<i>Oedema,</i>	<i>Tumor laxus.</i>
<i>Vngula oculi,</i>	<i>Pterygion,</i>	<i>Ala oculi, Vnguis.</i>
<i>Vsago,</i>	<i>Lichyn,</i>	<i>Impetigo. (culi.</i>
<i>Vvatio,</i>	<i>Staphyloma,</i>	<i>Vvæ oculi egressus.</i>
<i>Zaara,</i>	<i>Agrypnia,</i>	<i>Morbosa vigilia.</i>
<i>Zachema,</i>	<i>Catharrus,</i>	<i>Destillatio.</i>
<i>Zemane,</i>	<i>Paralysis,</i>	<i>Resolutio.</i>
<i>Zinaria,</i>	<i>Iode Cholos,</i>	<i>Æruginosa bilis.</i>
<i>Zirbus,</i>	<i>Epiploon, Epiplun,</i>	<i>Omentum.</i>
<i>Zuccarum tabarxet,</i>	<i>Als Indicos,</i>	<i>Saccarum album.</i>

F I N I S.

